

ส่วนที่ 2 การจัดการและการกำกับดูแลกิจการ**7. ข้อมูลหลักทรัพย์และผู้ถือหุ้น****7.1 หลักทรัพย์ของ ปตท.****7.1.1 หุ้นสามัญ**

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ปตท. มีทุนจดทะเบียน 28,572,457,250 บาท แบ่งเป็นหุ้นสามัญ 2,857,245,725 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 10 บาท โดยเป็นทุนที่ออกและชำระแล้ว 28,562,996,250 บาท แบ่งเป็นหุ้นสามัญ 2,856,299,625 หุ้น

7.1.2 พันธบัตรและหุ้นกู้

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทมีเงินกู้ยืมในประเทศที่อยู่ในรูปพันธบัตร ปตท. ที่ค้ำประกันโดยกระทรวงการคลังจำนวน 1,000 ล้านบาท และที่อยู่ในหุ้นกู้ ปตท. กระทรวงการคลังไม่ค้ำประกันจำนวน 128,264 ล้านบาท รวมพันธบัตรและหุ้นกู้ ปตท. ในประเทศทั้งสิ้น 129,264 ล้านบาท และบริษัทมีเงินกู้ยืมต่างประเทศในรูปหุ้นกู้ ปตท. สกุลเงินเหรียญสหรัฐฯ กระทรวงการคลังไม่ค้ำประกัน จำนวนเทียบเท่า 28,539 ล้านบาท โดยรายละเอียดสำคัญของพันธบัตรและหุ้นกู้ สามารถสรุปได้ดังนี้

พันธบัตรและหุ้นกู้	จำนวน (ล้านบาท)	วันครบกำหนด ไถ่ถอน	หลักประกัน
พันธบัตร ปตท. ค้ำประกันโดยกระทรวงการคลัง - พันธบัตรในประเทศ	1,000	ปี 2563	ไม่มี
หุ้นกู้ ปตท. กระทรวงการคลังไม่ค้ำประกัน - หุ้นกู้ในประเทศ ^{1/ 4/}	128,264	ปี 2561-2653	128,264
- หุ้นกู้ต่างประเทศ ^{2/ 3/ 4/}	28,539	ปี 2578-2585	28,539
รวม	156,803		156,803
รวมพันธบัตรและหุ้นกู้ ปตท.	157,803		157,803

1/ Fitch Rating จัดอันดับเครดิตภายในประเทศ (National Rating) ของหุ้นกู้ ปตท. ระยะยาวที่ระดับ “AAA (tha)” แนวโน้มเครดิตมีเสถียรภาพ

2/ Moody’s จัดอันดับเครดิตหุ้นกู้ต่างประเทศของ ปตท. ที่ระดับ “Baa1” แนวโน้มเครดิตมีเสถียรภาพ

3/ S&P’s จัดอันดับเครดิตหุ้นกู้ต่างประเทศของ ปตท. ที่ระดับ “BBB+” แนวโน้มเครดิตมีเสถียรภาพ

4/ รายละเอียดหุ้นกู้ในประเทศและหุ้นกู้ต่างประเทศของ ปตท.

พันธุ์ไม้ในประเทศไม่มีหลักประกัน ไม่ด้อยสิทธิ (หน่วย : ล้านบาท)

พันธุ์	จำนวน (ล้านบาท)	อัตราดอกเบี้ยต่อปี	อายุ / กำหนดการไถ่ถอน
PTTC18DA	500	ร้อยละ 5.91 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 11 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2561
PTTC18NA	18,049 ^{1/}	ปีที่ 1 - 4 ร้อยละ 4.00 ปีที่ 5 - 6 ร้อยละ 4.40 ปีที่ 7 ร้อยละ 5.50 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 6 ปี 9 เดือน 19 วัน กำหนดไถ่ ถอนปี 2561
PTTC195A	1,000	ร้อยละ 5.90 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 15 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2562
PTTC195B	15,000	ปีที่ 1 - 4 ร้อยละ 4.10 ปีที่ 5 - 6 ร้อยละ 5.10 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 6 ปี 11 เดือน 24 วัน กำหนดไถ่ ถอนปี 2562
PTTC195C	10,000	ปีที่ 1 - 4 ร้อยละ 4.10 ปีที่ 5 - 6 ร้อยละ 5.10 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 6 ปี 9 เดือน 15 วัน กำหนดไถ่ ถอนปี 2562
PTTC20NA	22,000	ร้อยละ 4.75 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 6 ปี 11 เดือน 19 วันกำหนดไถ่ ถอนปี 2563
PTTC208A	4,118	ร้อยละ 5.95 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 15 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2563
PTTC215A	1,030	ร้อยละ 6.53 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 15 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2564
PTTC21NA	10,000 ^{4/}	ร้อยละ 4.00 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 6 ปี 11 เดือน กำหนดไถ่ถอนปี 2564
PTTC21NB	4,200	ร้อยละ 3.50 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 6 ปี 27 วัน กำหนดไถ่ถอนปี 2564
PTTC222A	4,000 ^{2/}	ร้อยละ 4.50 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 12 ปี ครบกำหนดไถ่ถอนปี 2565
PTTC239A	10,000	ร้อยละ 6.58 จ่ายดอกเบี้ยครึ่งเดียวในวันครบ กำหนดไถ่ถอน	อายุ 10 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2566
PTTC243A	14,967	ปีที่ 1 - 5 ร้อยละ 5.00 ปีที่ 6 - 8 ร้อยละ 6.20 ปีที่ 9 - 15 ร้อยละ 6.80 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 15 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2567 (ผู้ ถือพันธุ์สามารถไถ่ถอนก่อนกำหนด ได้ ณ สิ้นปีที่ 8)
PTTC247A	9,400	ปีที่ 1 - 5 ร้อยละ 4.25 ปีที่ 6 - 10 ร้อยละ 5.50 ปีที่ 11-15 ร้อยละ 5.75 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 15 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2567 (ผู้ ถือพันธุ์สามารถไถ่ถอนก่อนกำหนด ได้ ณ สิ้นปีที่ 10)
PTTC10DA	4,000 ^{5/}	ร้อยละ 5.90 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 100 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2653 (ผู้ ถือพันธุ์สามารถไถ่ถอนก่อนกำหนด ได้ ณ สิ้นปีที่ 50 และ 75 และกรณีอื่น ที่ระบุในข้อกำหนดว่าด้วยสิทธิและ หน้าที่ของผู้ออกพันธุ์และผู้ถือพันธุ์)
รวม	128,264		

หุ้นต่างประเทศไม่มีหลักประกัน ไม่ด้อยสิทธิ (หน่วย : ล้านบาท)

หุ้นกู้	จำนวน (ล้านบาท)	อัตราดอกเบี้ยต่อปี	อายุ / กำหนดการไถ่ถอน
USD Bond ปี 2005	9,797	ร้อยละ 5.875 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 30 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2578
USD Bond ปี 2012	18,742 ^{3/}	ร้อยละ 4.50 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 30 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2585
รวม	28,539		

- 1/ ปตท.ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน (Cross Currency Swap) จากหุ้นกู้สกุลบาท จำนวน 9,000 ล้านบาท เป็นสกุลเหรียญ จำนวน 285 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ที่อัตราลอยตัว LIBOR บวกอัตราร้อยละคงที่ต่อปี ของเงินต้นสกุลเหรียญสหรัฐ
- 2/ ปตท.ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน (Cross Currency Swap) จากหุ้นกู้สกุลบาท จำนวน 4,000 ล้านบาท เป็นสกุลเหรียญ จำนวน 120.55 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ที่อัตราลอยตัว LIBOR บวกอัตราร้อยละคงที่ต่อปี ของเงินต้นสกุลเหรียญสหรัฐ
- 3/ ปตท.ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Swap) จากหุ้นกู้สกุลเหรียญ จำนวน 500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จากอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว LIBOR บวกอัตราร้อยละคงที่ต่อปี ของเงินต้นสกุลเหรียญสหรัฐ โดยสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวจะสิ้นสุดอายุสัญญาในวันที่ 25 ตุลาคม 2562
- 4/ ปตท.ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Swap) จากหุ้นกู้สกุลบาท จำนวน 4,000 ล้านบาท จากอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว THBFX บวกอัตราร้อยละคงที่ต่อปี ของเงินต้นสกุลบาท โดยสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวจะสิ้นสุดอายุสัญญาในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2564
- 5/ ปตท.ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Swap) จากหุ้นกู้สกุลบาท จำนวน 2,000 ล้านบาท จากอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว THBFX บวกอัตราร้อยละคงที่ต่อปี ของเงินต้นสกุลบาท โดยสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวจะสิ้นสุดอายุสัญญาในวันที่ 2 ธันวาคม 2570

7.1.3 ใบสำคัญแสดงสิทธิที่ทำการซื้อหุ้นสามัญของ ปตท.

การออกและเสนอขายใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญ (Warrant) ให้แก่ กรรมการผู้จัดการใหญ่ ผู้บริหาร พนักงาน ปตท. และพนักงานบริษัทในเครือ ปตท. ที่มาปฏิบัติงานประจำในตำแหน่งงานของ ปตท. จำนวน 60,000,000 หน่วย แบ่งเป็น 2 รุ่น คือ รุ่นที่ 1 (PTT-W1) จำนวน 40,000,000 หน่วย เสนอขายในปี 2548 และใช้สิทธิครั้งสุดท้าย วันที่ 31 สิงหาคม 2553 และรุ่นที่ 2 (PTT-W2) จำนวน 20,000,000 หน่วย เสนอขายในปี 2549 และใช้สิทธิครั้งสุดท้าย วันที่ 28 กันยายน 2554 ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว และยังไม่มีการขออนุมัติออก Warrant รุ่นใหม่

* ตัวเลขเงินระยะสั้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทไม่มียอดคงค้างตัวเลขเงินระยะสั้น

ผู้ถือหุ้น

ปตท. มีโครงสร้างผู้ถือหุ้นตามข้อมูล ณ วันปิดสมุดทะเบียนเพื่อจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลปี 2560 (วันที่ 5 กันยายน 2560) ดังนี้

รายการ	หุ้น (ล้าน)	บาท (ล้าน)	ร้อยละ
ทุนจดทะเบียน	2,857.2	28,572	-
ทุนชำระแล้ว (ณ วันที่ 5 กันยายน 2560)	2,856.3	28,563	99.967
- กระทรวงการคลัง	1,459.9	14,599	51.111
- กองทุนรวม วายุภักย์ หนึ่ง โดย บลจ. เอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน)	187.2	1,872	6.554
- กองทุนรวม วายุภักย์ หนึ่ง โดย บลจ. กรุงไทย จำกัด (มหาชน)	187.2	1,872	6.554
- สถาบันและนักลงทุนทั่วไป	1,022.0	10,220	35.780
ทุนยังไม่ชำระ	0.9	9	0.033

ทั้งนี้ รายชื่อผู้ถือหุ้นใหญ่ 13 อันดับแรกของ ปตท. เป็นดังนี้ (ณ วันที่ 5 กันยายน 2560)

ลำดับที่	รายชื่อ	จำนวนหุ้น	ร้อยละของจำนวนหุ้นทั้งหมด
1.	กระทรวงการคลัง	1,459,885,575	51.111
2.	บริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด	215,538,793	7.546
3.	กองทุนรวมวายุภักย์ หนึ่ง โดย บลจ.เอเอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน)	187,192,850	6.554
4.	กองทุนรวมวายุภักย์ หนึ่ง โดย บลจ.กรุงไทย จำกัด (มหาชน)	187,192,850	6.554
5.	CHASE NOMINEES LIMITED	58,955,946	2.064
6.	STATE STREET BANK EUROPE LIMITED	37,678,797	1.319
7.	สำนักงานประกันสังคม	36,409,800	1.275
8.	THE BANK OF NEW YORK MELLON	32,194,600	1.127
9.	GIC PRIVATE LIMITED	26,469,300	0.927
10.	HSBC (SINGAPORE) NOMINEES PTE LTD	24,274,801	0.850
11.	STATE STREET EUROPE LIMITED	19,197,344	0.672
12.	PEOPLE'S BANK OF CHINA	18,041,900	0.632
13.	EAST FOURTEEN LIMITED-DIMENSIONAL EMER MKTS VALUE FD	16,766,050	0.587
	ยอดรวม	2,319,798,606	81.218

- หมายเหตุ : 1. ผู้ถือหุ้นลำดับที่ 5 และ 10 มีชื่อเป็น บริษัทนิติบุคคล หรือ NOMINEE ACCOUNT ซึ่ง ปตท. ได้ตรวจสอบกับบริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด (TSD) แล้ว ไม่สามารถตรวจสอบและเปิดเผย Ultimate Shareholder ได้ แต่อย่างไรก็ตาม กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่รายเดียวที่เป็นตัวแทนภาครัฐ ที่มีส่วนในการกำหนดนโยบายการจัดการ ปตท. โดยเสนอผู้แทนมาเป็นกรรมการให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณาแต่งตั้ง ส่วนผู้ถือหุ้นรายอื่นซึ่งรวมถึงผู้ถือหุ้นลำดับที่ 5 และ 10 ไม่ได้มีพฤติกรรมมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย การจัดการของ ปตท. เช่น ส่งผู้แทนมาเป็นกรรมการของ ปตท. เป็นต้น
2. ผู้ถือหุ้นในบริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด ซึ่งถือใบแสดงสิทธิในผลประโยชน์ที่เกิดจากหลักทรัพย์อ้างอิง (Non-Voting Depository Receipt : NVDR) ในรายการที่ 2 ไม่มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้น ยกเว้น กรณีการใช้สิทธิออกเสียงเพื่อลงมติเกี่ยวกับการเพิกถอนหุ้นออกจากการเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ

นโยบายการจ่ายเงินปันผล**นโยบายจ่ายเงินปันผลของ ปตท.**

บริษัทมีนโยบายจ่ายเงินปันผลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 ของกำไรสุทธิที่เหลือหลังหักเงินสำรองต่างๆ ทุกประเภทที่กฎหมายและบริษัทได้กำหนดไว้ โดยพิจารณาจากกำไรสุทธิตามงบการเงินรวมของบริษัท อย่างไรก็ตาม การจ่ายเงินปันผลดังกล่าวจะขึ้นอยู่กับแผนการลงทุน ความจำเป็นและความเหมาะสมอื่นๆ ในอนาคต เมื่อคณะกรรมการบริษัทมีมติเห็นชอบให้จ่ายเงินปันผลประจำปีแล้วจะต้องนำเสนอขออนุมัติต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น เว้นแต่เป็นการจ่ายเงินปันผลระหว่างกาล ให้คณะกรรมการบริษัทมีอำนาจอนุมัติให้จ่ายเงินปันผลได้แล้วให้รายงานให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นทราบในการประชุมคราวต่อไป

นโยบายจ่ายเงินปันผลของบริษัทย่อย

สำหรับนโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัทย่อย บริษัทย่อยแต่ละแห่งจะพิจารณาการจ่ายเงินปันผลจากกระแสเงินสดที่เหลือเทียบกับงบลงทุนของบริษัทย่อยนั้นๆ หากกระแสเงินสดที่เหลือของบริษัทย่อยมีเพียงพอและได้ตั้งสำรองตามกฎหมายแล้ว บริษัทย่อยนั้นๆ จะพิจารณาจ่ายเงินปันผลเป็นกรณีไป

นโยบายจ่ายเงินปันผลของ บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

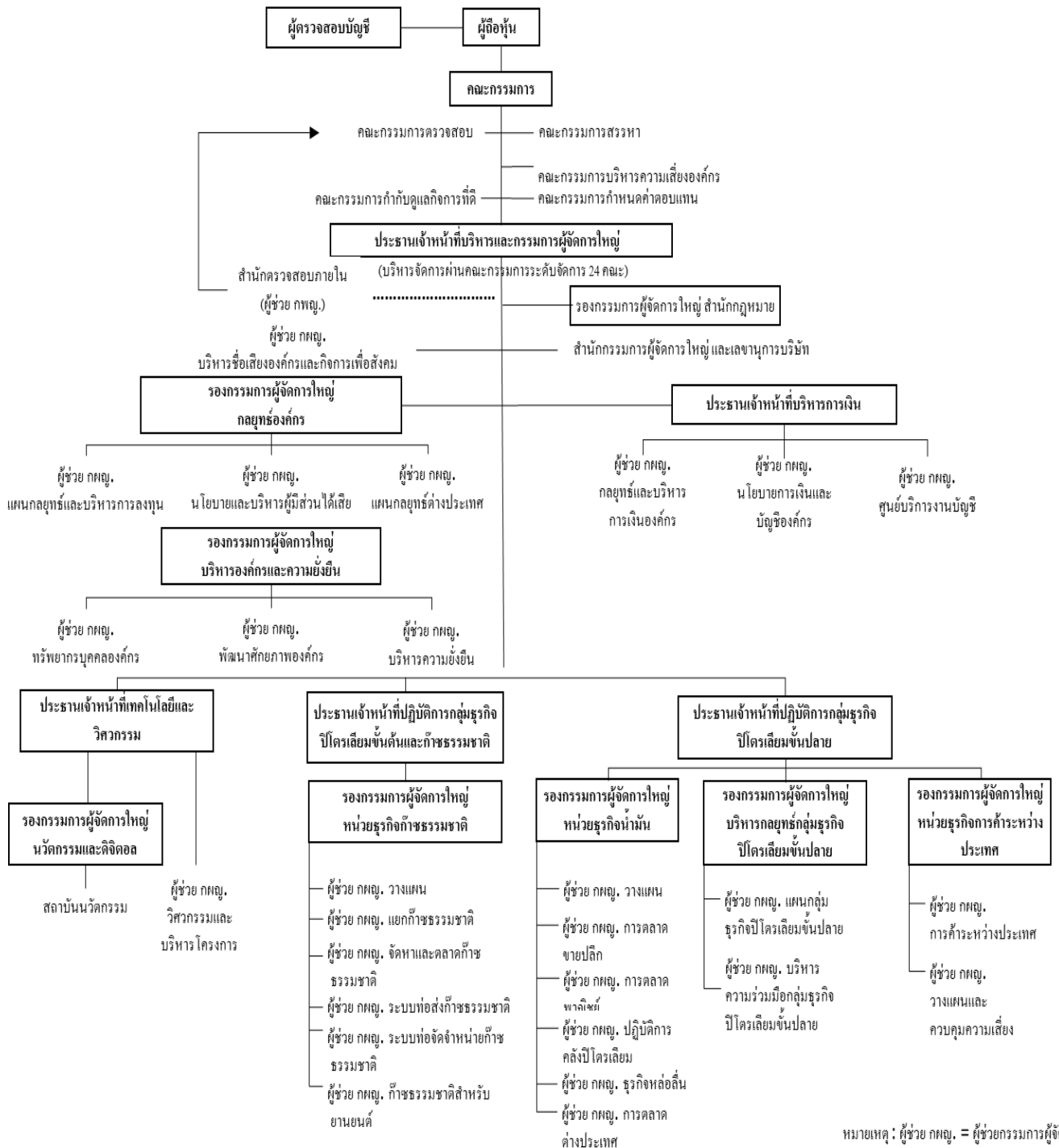
หากไม่มีความจำเป็นอันใดคณะกรรมการบริษัทมีนโยบายที่จะเสนอให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นจ่ายเงินปันผลของบริษัทแก่ผู้ถือหุ้นเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของกำไรสุทธิหลังจากหักภาษีเงินได้แล้วในแต่ละปี และอาจจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นครั้งคราวได้ ส่วนในกรณีของบริษัทย่อยนั้น บริษัทไม่ได้กำหนดนโยบายจ่ายเงินปันผล

8. โครงสร้างการจัดการ

8.1 ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

โครงสร้างการจัดการบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 ประกอบด้วยคณะกรรมการ ปตท. โดยแบ่งเป็นคณะกรรมการเฉพาะเรื่องจำนวน 5 คณะ ช่วยคลี่คลายงานที่มีความสำคัญ ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร โดยมีประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ เป็นผู้บริหารสูงสุดของบริษัทฯ บริหารจัดการ ผ่าน คณะกรรมการจัดการซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย 24 คณะ

8.1.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการ

ตามข้อบังคับบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการดังนี้

- มีจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน แต่ไม่เกิน 15 คน
- มีกรรมการอิสระไม่น้อยกว่า 3 คน
(หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. กำหนดให้มีกรรมการอิสระไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง)
- กรรมการอย่างน้อย 1 คน ต้องมีความรู้ด้านบัญชีการเงิน

ทั้งนี้ ปัจจุบันคณะกรรมการของ ปตท. จำกัด (มหาชน) ตามหนังสือรับรองกระทรวงพาณิชย์ ลงวันที่ 6 มีนาคม 2560

มีจำนวน 15 ท่าน ประกอบด้วย

- กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร 14 ท่าน (เป็นกรรมการที่เป็นอิสระ 12 ท่าน ซึ่งเกินกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งคณะ)
- กรรมการที่เป็นผู้บริหาร 1 ท่าน

รายชื่อคณะกรรมการ ปตท. ประกอบด้วย

ลำดับ	รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	วันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ ปตท.
1.	นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันท์	กรรมการอิสระ/ ประธานกรรมการ (กรรมการตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2557, ประธานกรรมการตั้งแต่ 4 กรกฎาคม 2557)	1 กรกฎาคม 2557 (วาระที่ 1) 11 เมษายน 2559 (วาระที่ 2)
2.	ศ.พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์	กรรมการอิสระ/ ประธานกรรมการตรวจสอบ	1 กรกฎาคม 2557 (วาระที่ 1) 28 เมษายน 2560 (วาระที่ 2)
3.	พลอากาศโทบุญสืบ ประสิทธิ์	กรรมการอิสระ/ประธานกรรมการ สรรหา	4 กันยายน 2557 (วาระที่ 1) 28 เมษายน 2560 (วาระที่ 2)
4.	นายบุญทักษ์ หวังเจริญ	กรรมการอิสระ/ประธานกรรมการ กำหนดค่าตอบแทน	27 กุมภาพันธ์ 2560 (วาระที่ 1) *
5.	พลเอกฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข	กรรมการอิสระ/ประธาน กรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี	4 กันยายน 2557 (วาระที่ 1) 11 เมษายน 2559 (วาระที่ 2)
6.	นายชาญวิทย์ อมตะมาตุชาติ	กรรมการอิสระ/ประธานกรรมการ บริหารความเสี่ยงองค์กร / กรรมการ สรรหา	4 กันยายน 2557 (วาระที่ 1) 9 เมษายน 2558 (วาระที่ 2)
7.	นางนันท์วัลย์ ศกุนตนาค	กรรมการอิสระ/กรรมการตรวจสอบ	1 กรกฎาคม 2557 (วาระที่ 1) 9 เมษายน 2558 (วาระที่ 2)
8.	นายวิชัย อัครัสกร	กรรมการอิสระ/กรรมการตรวจสอบ	4 กันยายน 2557 (วาระที่ 1) 28 เมษายน 2560 (วาระที่ 2)
9.	นายชนันท์ ชำรงนาวาสวัสดิ์	กรรมการอิสระ/กรรมการสรรหา/ กรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี	18 พฤศจิกายน 2559 (วาระที่ 1)
10.	นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ	กรรมการอิสระ / กรรมการกำหนด ค่าตอบแทน	22 เมษายน 2558 (วาระที่ 1) 28 เมษายน 2560 (วาระที่ 2)
11.	นายสมชัย สัจจพงษ์	กรรมการ / กรรมการกำหนด ค่าตอบแทน	1 พฤศจิกายน 2558 (วาระที่ 1) 11 เมษายน 2559 (วาระที่ 2)
12.	นายคอน วสันตพุกภัย	กรรมการอิสระ/ กรรมการกำกับดูแล กิจการที่ดี	26 กรกฎาคม 2557 (วาระที่ 1) 11 เมษายน 2559 (วาระที่ 2)
13.	นายสมคิด เลิศไพฑูรย์	กรรมการอิสระ/ กรรมการบริหาร ความเสี่ยงองค์กร	27 กุมภาพันธ์ 2560 (วาระที่ 1)
14.	นายธรรมยศ ศรีช่วย	กรรมการ/กรรมการบริหารความเสี่ยง องค์กร	15 ธันวาคม 2559 (วาระที่ 1) 28 เมษายน 2560 (วาระที่ 2)
15.	นายเทวินทร์ วงศ์วานิช	กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ (ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการ ผู้จัดการใหญ่)	10 กันยายน 2558 (วาระที่ 1)

หมายเหตุ :

คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการใหม่แทนกรรมการที่ออกตามวาระและลาออกในปี 2560 ดังนี้

- บุคคลลำดับที่ 4 นายบุญทักษ์ หวังเจริญ ดำรงตำแหน่งแทน นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์ ซึ่งพ้นจากการดำรงตำแหน่งเนื่องจากอายุครบ 65 ปีบริบูรณ์ มีผลตั้งแต่วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2560 และนายบุญทักษ์ ได้แจ้งขอลาออกจากการเป็นกรรมการ ปตท. โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และแต่งตั้ง นายสุพจน์ เตชวรสินสกุล เข้ารับตำแหน่งกรรมการอิสระ แทนนายบุญทักษ์ หวังเจริญ มีผลตั้งแต่วันที่ 18 มกราคม 2561
- บุคคลลำดับที่ 13 นายสมคิด เลิศไพฑูรย์ ดำรงตำแหน่งแทน นายอริฟงศ์ ภู่อุ่ม ซึ่งลาออกเมื่อ 8 กุมภาพันธ์ 2559

8.1.2 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท

- คณะกรรมการบริษัท มีอำนาจดูแลและจัดการบริษัทให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับและมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น
- คณะกรรมการบริษัท มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ และจะแต่งตั้งรองประธานกรรมการก็ได้ ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร
- คณะกรรมการบริษัท มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการคณะกรรมการตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท

- คณะกรรมการมีหน้าที่ตามข้อบังคับของบริษัท ซึ่งรวมถึงการดูแลและจัดการบริษัทให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับและมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น
- กำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง กลยุทธ์ นโยบายและแผนงานที่สำคัญของบริษัท รวมทั้งพิจารณาประเด็นความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เพื่อให้มั่นใจว่าผู้บริหารจะสามารถนำวิสัยทัศน์ ทิศทางและกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นไปปฏิบัติให้เกิดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ควบคุม ติดตาม ดูแลให้มีการดำเนินการตามกลยุทธ์และนโยบายที่สำคัญ รวมถึงวัตถุประสงค์ เป้าหมายทางการเงินและแผนงานบริษัท งบประมาณของบริษัท ที่กำหนด
- จัดให้มีระบบบัญชี การรายงานทางการเงินและการสอบบัญชี รวมทั้งดูแลให้มีระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- สอดส่องดูแลและจัดการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงรายการที่เกี่ยวข้องกัน
- กำหนดแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างครอบคลุม และดูแลให้ผู้บริหารมีระบบ หรือกระบวนการที่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความเสี่ยง
- ดูแลให้มีระบบหรือกลไกการจ่ายค่าตอบแทนผู้บริหารระดับสูงที่เหมาะสม เพื่อก่อให้เกิดแรงจูงใจทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
- ทำการประเมินผลงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ และกำหนดค่าตอบแทน ให้สอดคล้องกับผลการดำเนินงาน
- ดูแลให้มีช่องทางในการสื่อสารกับผู้ถือหุ้นแต่ละกลุ่มและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของบริษัทอย่างเหมาะสม
- ให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน โปร่งใส น่าเชื่อถือและมีมาตรฐานสูง
- เป็นผู้นำและเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติงานที่ดี

นอกจากนี้ คณะกรรมการบริษัทมีอำนาจดำเนินการ เพิ่มเติมดังนี้

- อำนาจอนุมัติการนำเงินไปลงทุนระยะยาวต่างๆ เช่น การลงทุนในหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ พันธบัตร หุ้นกู้ และใบสำคัญแสดงสิทธิ (Warrant) หรือตราสารทางการเงินอื่น

- อำนาจอนุมัติให้การสนับสนุนทางการเงินแก่บริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น ในรูปแบบการให้เงินทุน ทั้งในรูปหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ การให้กู้ยืมเงิน หรือการให้การสนับสนุนทางการเงินในรูปแบบอื่นๆ ตามความเหมาะสม
- อนุมัติการก่อหนี้ของ ปตท. รวมถึงการออกตราสารหนี้ต่างๆ เช่น หุ้นกู้ (Debenture)
- พิจารณางบประมาณประจำปี
- อนุมัติจัดหาพัสดุ รวมถึงการอนุมัติเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาพัสดุ ในวงเงินส่วนที่เกินอำนาจกรรมการผู้จัดการใหญ่
- ให้ความเห็นชอบการบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย หรือเลื่อนระดับพนักงานระดับรองกรรมการผู้จัดการใหญ่หรือเทียบเท่าขึ้นไป
- แต่งตั้งเลขานุการบริษัท

8.1.3 กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพัน

ตามข้อบังคับบริษัทได้กำหนดกรรมการผู้มีอำนาจลงนามแทนบริษัท ซึ่ง ณ วันที่ 6 มีนาคม 2560 (ปัจจุบัน) ประกอบด้วย (1) นายเทวินทร์ วงศ์วานิช ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/กรรมการผู้จัดการใหญ่ลงลายมือชื่อและประทับตราสำคัญของบริษัท หรือ (2) นายชาญวิทย์ อมตะมาหาชาติ พล.อ.ท.บุญสืบ ประสิทธิ์ นายคอน วสันตพลกุล กรรมการสองในสามคนลงลายมือชื่อร่วมกันและประทับตราสำคัญของบริษัท

8.1.4 การแต่งตั้งและการถอดถอนกรรมการบริษัท

1. กรรมการของบริษัทเลือกตั้งโดยที่ประชุมผู้ถือหุ้น โดยมีจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน และไม่เกิน 15 คน และมีกรรมการที่เป็นอิสระไม่น้อยกว่า 3 คน ซึ่งกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร และกรรมการบริษัทอย่างน้อย 1 คน ต้องเป็นผู้มีความรู้ด้านบัญชีและการเงิน โดยกรรมการต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายและข้อบังคับกำหนด ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา คณะกรรมการ ปตท. ได้มีมติเห็นชอบให้กำหนดสัดส่วนกรรมการที่เป็นอิสระเพิ่มเป็นไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง และถือปฏิบัติต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ณ วันที่ 30 ธันวาคม 2560 มีกรรมการอิสระ 12 คน โดยกรรมการทั้งหมดมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย และมีกรรมการผู้มีความเชี่ยวชาญ ความรู้และมีประสบการณ์ด้านบัญชีการเงิน 7 คน คือ นายสมชัย สัจจพงษ์ นายสมศักดิ์ โชติรัตน์ศิริ นางนันท์วัลย์ สกุนตนาท นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ นายวิชัย อัครัสกร นายบุญฤทธิ์ หวังเจริญ และ นายเทวินทร์ วงศ์วานิช
2. ให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเลือกตั้งกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้คัดเลือกและเสนอชื่อนักลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมต่อคณะกรรมการ ปตท. ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้
  - (1) ผู้ถือหุ้นรายหนึ่งมีคะแนนเสียงเท่ากับจำนวนหุ้นที่ตนถือ
  - (2) ผู้ถือหุ้นแต่ละรายจะใช้คะแนนเสียงที่มีอยู่ทั้งหมดตาม (1) เลือกตั้งบุคคลคนเดียวหรือหลายคนเป็นกรรมการก็ได้ แต่จะแบ่งคะแนนเสียงให้แก่ผู้ใดมากน้อยเพียงใดไม่ได้
  - (3) บุคคลซึ่งได้รับคะแนนเสียงสูงสุดตามลำดับลงมาเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการเท่าจำนวนกรรมการที่จะพึงมีหรือจะพึงเลือกตั้งในครั้งนั้น
  - (4) ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับการเลือกตั้งในลำดับถัดลงมามีคะแนนเสียงเท่ากันเกินจำนวนกรรมการที่จะพึงมีหรือจะพึงเลือกตั้งในครั้งนั้น ให้ผู้เป็นประธานในที่ประชุมเป็นผู้ออกเสียงชี้ขาด
3. ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีทุกครั้ง ให้กรรมการออกจากตำแหน่งตามวาระหนึ่งในสามเป็นอัตรา ถ้าจำนวนกรรมการที่จะแบ่งออกให้ตรงเป็นสามส่วนไม่ได้ ก็ให้ออกโดยจำนวนใกล้เคียงที่สุดกับส่วนหนึ่งในสาม กรรมการที่จะต้องออกจากตำแหน่งในปีแรกและปีที่สองภายหลังจดทะเบียนบริษัทนั้น ให้กรรมการจับสลากกันว่าผู้ใดจะออก ส่วนในปีที่สามและปีหลังจากต่อไป ให้กรรมการคนใดอยู่ในตำแหน่งนานที่สุดเป็นผู้ออกจากตำแหน่ง

4. ในกรณีตำแหน่งกรรมการว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระ คณะกรรมการอาจเลือกตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อบังคับบริษัทเข้าเป็นกรรมการแทนในตำแหน่งที่ว่างในการประชุมคณะกรรมการ ปตท. คราวถัดไปได้ เว้นแต่วาระของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งจะเหลือน้อยกว่า 2 เดือน โดยคณะกรรมการต้องมีคะแนนเสียงแต่งตั้งไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการที่ยังเหลืออยู่ ทั้งนี้บุคคลที่เข้าเป็นกรรมการแทนดังกล่าวจะอยู่ในตำแหน่งกรรมการได้เพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ตนแทน
5. กรรมการคนใดจะลาออกจากตำแหน่ง ให้ยื่นใบลาออกต่อบริษัท การลาออกมีผลนับแต่วันที่ใบลาออกไปถึงบริษัท
6. ในการลงมติให้กรรมการคนใดออกจากตำแหน่งก่อนถึงคราวออกตามวาระ ให้ถือคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียง และมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้นที่ถือโดยผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

8.1.5 คุณสมบัติของกรรมการ

มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 (ปรับปรุงเพิ่มเติม) และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง อาทิ

- มีอายุไม่เกิน 65 ปีบริบูรณ์
- ไม่เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นเกินกว่า 3 แห่ง ทั้งนี้ นับรวมการเป็นกรรมการโดยตำแหน่งและการได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งกรรมการด้วย
- กรรมการอิสระต้องมีคุณสมบัติเกี่ยวกับความเป็นอิสระตามประกาศตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่องคุณสมบัติและขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ
- ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- ไม่เป็นข้าราชการการเมือง เว้นแต่เป็นการดำรงตำแหน่งกรรมการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
- ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง
- ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงาน เพราะทุจริตต่อหน้าที่
- ไม่เป็นผู้ถือหุ้นของรัฐบาลหรือนั้น หรือผู้ถือหุ้นของนิติบุคคลที่รัฐบาลหรือนั้นถือหุ้น (ยกเว้น กรรมการของรัฐบาลที่ไม่เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างที่มีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำตำแหน่งของราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และกรรมการของรัฐบาลหรือนั้นถือหุ้นไม่เกินกว่าร้อยละ 0.5 ของทุนชำระแล้วของรัฐบาลซึ่งตนเป็นกรรมการหรือนิติบุคคลที่รัฐบาลซึ่งตนเป็นกรรมการถือหุ้นอยู่)
- ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในนิติบุคคลที่รัฐบาลหรือนั้นเป็นผู้ถือหุ้น เว้นแต่คณะกรรมการของรัฐบาลหรือนั้นมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่นในนิติบุคคลที่รัฐบาลหรือนั้นเป็นผู้ถือหุ้น
- ไม่เป็นกรรมการ หรือผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือมีส่วนได้เสียในนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้รับสัมปทาน ผู้ร่วมทุน หรือมีประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับกิจการของรัฐบาลหรือนั้น เว้นแต่เป็นประธานกรรมการ กรรมการ หรือผู้บริหารโดยการมอบหมายของรัฐบาลหรือนั้น

โดยตั้งแต่ปี 2556 ในคู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดีฯ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3 รวมถึงฉบับปรับปรุงครั้งที่ 4 ได้กำหนดเรื่องการดำรงตำแหน่งของกรรมการดังนี้

1. ดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจและ/หรือ นิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นได้ไม่เกิน 3 แห่ง

2. ดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ไม่เกิน 5 แห่ง
ทั้งนี้ การดำรงตำแหน่งกรรมการตามความในข้อ 2 นี้ จะต้องไม่ขัดต่อหลักเกณฑ์ในข้อ 1 ด้วย ทั้งนี้
การดำรงตำแหน่งกรรมการตามความในข้อ 1 และข้อ 2 รวมกันแล้วต้องไม่เกิน 5 แห่ง
3. กรรมการอิสระและกรรมการเฉพาะเรื่องไม่สามารถดำรงตำแหน่งเกิน 9 ปีต่อเนื่อง
อีกทั้ง ปตท. กำกับดูแลให้มีบุคคลในบัญชีรายชื่อกรรมการที่กระทรวงการคลังจัดทำขึ้น
(Director's Pool) ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด เพื่อเป็นไปตามกฎหมายด้วย โดย
ณ วันที่ 30 ธันวาคม 2560 กรรมการ ปตท. รวม 15 ท่าน เป็นกรรมการอยู่ในบัญชีรายชื่อ Director's Pool
จำนวน 10 ท่าน

8.1.6 การประชุมของคณะกรรมการ ปตท.

ปตท. มีการกำหนดการประชุมคณะกรรมการ ปตท. ไว้อย่างเป็นทางการล่วงหน้าตลอดปี โดยในปี 2560 กำหนดการประชุมเดือนละ 1 ครั้งในทุกวันศุกร์ สัปดาห์ที่สามของเดือน และอาจมีการประชุมวาระพิเศษเฉพาะคราวเพิ่มเติมตามความเหมาะสม ซึ่งสำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัท จะส่งหนังสือเชิญประชุม ระเบียบวาระการประชุมที่มีรายละเอียดและเหตุผลครบถ้วน และเอกสารประกอบการประชุมที่มีเนื้อหาที่จำเป็นและเพียงพอในการตัดสินใจให้กรรมการแต่ละท่านล่วงหน้าก่อนการประชุมประมาณ 7 วัน เพื่อให้กรรมการมีเวลาเพียงพอในการศึกษาก่อนการประชุม

ตั้งแต่ปี 2547 การประชุมคณะกรรมการ ปตท. ได้จัดในรูปแบบการประชุมอิเล็กทรอนิกส์ มีการส่งระเบียบวาระการประชุมในรูปแบบแผ่น CD และตั้งแต่ปี 2556 ได้มีการพัฒนาผ่านระบบ Application Software ของอุปกรณ์ iPad ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกและลดการใช้เอกสารประกอบการประชุมได้เป็นจำนวนมาก รวมถึงสามารถลดขั้นตอนและระยะเวลาในการจัดส่งระเบียบวาระการประชุมได้เป็นอย่างดี สามารถช่วยให้การทำงานของกรรมการเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ตั้งแต่ปี 2558 คณะกรรมการยังกำหนดให้จัดทำวาระสืบเนื่อง โดยเป็นการรายงานความคืบหน้าของการดำเนินการตามวาระที่มานำเสนอคณะกรรมการ และติดตามการดำเนินการตามข้อสังเกต/ข้อคิดเห็นของที่ประชุม เพื่อเป็นการติดตามดูแลให้มีการนำกลยุทธ์ของบริษัทไปปฏิบัติ โดยให้จัดทำเป็นวาระรายงานในที่ประชุมทุกเดือนด้วย

คณะกรรมการกำหนดเป็นนโยบายว่าในวาระใดหากกรรมการเข้าข่ายมีผลประโยชน์ที่อาจขัดแย้งกับผลประโยชน์ของ ปตท. ฝ่ายเลขานุการจะไม่จัดส่งวาระการประชุมให้กรรมการท่านนั้น และกรรมการดังกล่าวจะไม่เข้าร่วมประชุมและงดออกเสียงในวาระนั้นๆ และในการพิจารณาผลมติในที่ประชุมคณะกรรมการ จำนวนองค์ประชุมขั้นต่ำต้องมีกรรมการอยู่ไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมดที่มาประชุม ทั้งนี้ ในกรณีองค์ประชุมไม่เป็นไปตามแนวปฏิบัติดังกล่าวขอให้ถือเป็นดุลพินิจของประธานกรรมการ โดยระบุในนโยบายไว้ในคู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ทั้งนี้ การบันทึกรายงานการประชุมแต่ละวาระสำหรับการจัดทำรายงานการประชุมจะประกอบด้วยข้อคิดเห็น/ข้อสังเกต เป็นลายลักษณ์อักษร และจัดเก็บรายงานการประชุมที่ผ่านการรับรองแล้วจากคณะกรรมการ ปตท. เพื่อให้กรรมการและผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบได้ ทั้งนี้ การประชุมคณะกรรมการ ปตท. แต่ละครั้งใช้เวลาประชุมประมาณ 3 ชั่วโมง

ปี 2560 มีการประชุมรวม 13 ครั้ง เป็นการประชุมนัดปกติ 12 ครั้ง และการประชุมนัดพิเศษ 1 ครั้ง โดยการประชุมนัดพิเศษเป็นวาระการกำหนด/ทบทวน/อนุมัติ วิสัยทัศน์และภารกิจ ทิศทางและกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจกลุ่ม ปตท. (5 ปี rolling) ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยในปี 2560 ที่ผ่านมา คณะกรรมการและผู้บริหารได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาทบทวน วิสัยทัศน์และภารกิจ และ อนุมัติทิศทางและกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจของกลุ่มปตท. เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางให้หน่วยธุรกิจ บริษัทย่อย บริษัทร่วมใช้ในการจัดทำแผนวิสาหกิจและงบประมาณประจำปี 2561-2565 นอกจากนี้ มีการประชุมกรรมการโดยไม่มีผู้บริหาร 1 ครั้ง เพื่อกรรมการได้อภิปรายการทำงานของฝ่ายจัดการได้อย่างเต็มที่ และการประชุมกรรมการอิสระ 1 ครั้ง ในหัวข้อวาระเรื่อง "Roles for Compliance and Ethical Culture Oversight" ซึ่งกรรมการอิสระได้หารือถึงบทบาทของคณะกรรมการอิสระในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแล Compliance และจรรยาบรรณองค์กร ทั้งนี้ ในการประชุมทุกครั้ง ประธานฯ จะเปิดโอกาสให้กรรมการเสนอความคิดเห็นอย่างเปิดเผยและมีอิสระเสรี โดยสรุปการประชุมตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

สรุปการเข้าประชุมในปี 2560 ของคณะกรรมการบริษัท / คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง 5 คณะ

ชื่อ	1/2560	2/2560	3/2560	4/2560	5/2560	6/2560	7/2560	นัดพิเศษ 1/2560	8/2560	9/2560	10/2560	11/2560	12/2560
1 นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2 ศ.พิเศษ ดร. กิตติพงษ์ กิตยารักษ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3 พล.อ.ท.บุญสืบ ประสิทธิ์	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
x นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์	✓	✓	พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่ 20 ก.พ. 2560 เนื่องจากอายุครบ 65 ปีบริบูรณ์										
4 นายบุญทักษ์ หวังเจริญ	แต่งตั้งมีผล วันที่ 27 ก.พ. 2560		✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5 พล.อ.ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6 นายชาญวิทย์ อมตะมาทูลาดี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7 นางนันทวัลย์ ศกุนตนาค	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✗
8 นายวิชัย อัครัสกร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓
9 นายธรรณ ธีรนามาวาสวัสดิ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗
10 นายสมชัย สัจจพงษ์	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✗	✓	✓	✗	✓	✓
11 นายสมศักดิ์ โชติรัตนศิริ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12 นายดอน วสันตฤกษ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13 นายสมคิด เลิศไพฑูรย์	แต่งตั้งมีผล วันที่ 27 ก.พ. 2560		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14 นายธรรมยศ ศรีช่วย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15 นายเทวินทร์ วงศ์วานิช	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
รวมกรรมการที่เข้าประชุม	14	14	15	15	11	15	15	13	15	15	14	14	13
จำนวนกรรมการทั้งหมด	14	14	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

รายชื่อกรรมการ	การประชุมคณะกรรมการในปี 2560						การดำรงตำแหน่ง กรรมการระหว่างปี
	คณะกรรมการ ปตท. รวม 13 ครั้ง	คณะกรรมการ ตรวจสอบ รวม 17 ครั้ง	คณะกรรมการ กำกับดูแล กิจการที่ดี 5 ครั้ง	คณะกรรมการ สรรหา รวม 3 ครั้ง	คณะกรรมการ กำหนดค่า ตอบแทน รวม 3 ครั้ง	คณะกรรมการ บริหารความ เสี่ยงองค์กร รวม 5 ครั้ง	
1.นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันท์	13/13						-
2.ศ.พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์	13/13	17/17					-
3.พล.อ.ท.บุญสืบ ประสิทธิ์	12/13			3/3			-
4.นายบุญทักษ์ หวังเจริญ	10/11				1/1		27 ก.พ. 2560 (แทนนายประเสริฐ บุญสัมพันธุ์)
5.พล.อ.ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข	13/13		5/5				-
6.นายชาญวิทย์ อมตะมาตุชาติ	13/13			3/3		5/5	-
7.นางนันท์วัลย์ สกุนตนา	10/13	15/17					-
8.นายวิชัย อัครัสกร	12/13	17/17					-
9.นายธรรณ ชำรงนาวาสวัสดิ์	12/13		5/5	3/3			-
10.นายสมศักดิ์ โชติรัตนศิริ	13/13				2/3		-
11.นายสมชัย สัจจพงษ์	10/13				3/3		-
12.นายดอน วสันตพุกภัย	13/13		5/5				-
13.นายสมคิด เลิศไพฑูรย์	11/11					4/4	27 ก.พ. 2560 (แทนนายอารีพงศ์ ภู่อุ่ม)
14.นายธรรมยศ ศรีช่วย	13/13					5/5	-
15.นายเทวินทร์ วงศ์วานิช	13/13						-

สรุปการเข้าประชุมของกรรมการครบวาระ / ลาออก ระหว่างปี 2560 (รวม 1 ท่าน)

รายชื่อกรรมการ	การประชุมคณะกรรมการในปี 2560						การดำรงตำแหน่ง กรรมการระหว่างปี
	คณะกรรมการ ปตท. รวม 13 ครั้ง	คณะกรรมการ ตรวจสอบ รวม 17 ครั้ง	คณะกรรมการ กำกับดูแล กิจการที่ดี 5 ครั้ง	คณะกรรมการ สรรหา รวม 3 ครั้ง	คณะกรรมการ กำหนดค่า ตอบแทน รวม 3 ครั้ง	คณะกรรมการ บริหารความเสี่ยง องค์กร รวม 5 ครั้ง	
นายประเสริฐ บุญสัมพันธุ์	2/2				2/2		พ้นจากการดำรงตำแหน่ง เนื่องจากอายุครบ 65 ปี บริบูรณ์ มีผลตั้งแต่ 20 กุมภาพันธ์ 2560

หมายเหตุ : ในปี 2560 มีการประชุม คณะกรรมการ ปตท. รวม 13 ครั้ง เป็นการประชุมตามปกติ 12 ครั้ง และ ประชุมนัดพิเศษ 1 ครั้ง

* สาเหตุส่วนใหญ่ที่กรรมการไม่สามารถเข้าร่วมประชุม เนื่องจากคิดไปต่างประเทศและติดราชการ โดยกรรมการจะแจ้งการลา
ล่วงหน้า และส่งหนังสือลาประชุมให้กับประธานกรรมการ

8.2 ผู้บริหาร

8.2.1 รายชื่อผู้บริหาร ณ 31 ธันวาคม 2560

(โครงสร้างการจัดการบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (organization chart) ได้รายงานในหัวข้อ “ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ” แล้ว)

	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง
1.	นายเทวินทร์ วงศ์วานิช	ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่
2.	นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต	ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ
3.	นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์ ^{1/}	ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย และรักษาการแทนรองกรรมการผู้จัดการใหญ่บริหารกลยุทธ์กลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลายอีกหน้าที่หนึ่ง
4.	นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร ^{2/}	ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจโครงสร้างพื้นฐานและบริหารความยั่งยืน (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 เปลี่ยนชื่อตำแหน่งเป็น ประธานเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีและวิศวกรรม)
5.	นางนิธิตา เทพวันนกุล	ประธานเจ้าหน้าที่บริหารการเงิน
6.	นายกฤษณ์ อิ่มแสง	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ทรัพยากรบุคคลและศักยภาพองค์กร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 เปลี่ยนชื่อตำแหน่งเป็น รองกรรมการผู้จัดการใหญ่บริหารองค์กรและความยั่งยืน)
7.	นางศรียรรณ เอี่ยมรุ่งโรจน์	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่กลยุทธ์องค์กร
8.	นายพนพล ปิ่นสุภา	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่หน่วยธุรกิจก๊าซธรรมชาติ
9.	นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์ ^{3/}	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่หน่วยธุรกิจน้ำมัน
10.	นางบุบผา อมรเกียรติจร	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่หน่วยธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ
11.	นายวิทวัส สวัสดิ์-ชูโต	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่บริหารความยั่งยืนและวิศวกรรมโครงการ (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 เปลี่ยนชื่อตำแหน่งเป็น รองกรรมการผู้จัดการใหญ่นวัตกรรมและดิจิทัล)
12.	นายอรรถวุฒิ วิจิตเสรษฐ ^{4/}	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่อด้านรัฐกิจสัมพันธ์
13.	น.ส.เพียงพนา บุญกล้า ^{5/}	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ สำนักกฎหมาย
14.	นายสมพร ว่องวุฒิพรชัย ^{6/}	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)
15.	นายอริคม เดิบศิริ	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ไทยออยล์ จำกัด(มหาชน)
16.	นายสุพัฒน์พงษ์ พันธมีเขาว์	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท พีทีที โกลบอลเคมีคอล จำกัด (มหาชน)
17.	นายสุกฤษฎ์ สรบบโสภณ	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)
18.	นายเดิมีชัย บุนนาค ^{7/}	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท โกลบอล เพาเวอร์

	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง
		ชินเนอรี่ จำกัด (มหาชน)
19.	นายสัมฤทธิ์ สำเนียง	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่กลยุทธ์และบริหารการเงินองค์กร
20.	น.ส.วิไลวรรณ กาญจนกันติ	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่นโยบายการเงินและบัญชีองค์กร
21.	นายเชิรวิทย์ อุดมวัฒนังค์	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ศูนย์บริการงานบัญชี

หมายเหตุ : รายชื่อ 1-5 คือผู้บริหารของบริษัท ตามประกาศคณะกรรมการ ก.ล.ด.

^{1/} แต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2560 แทนนายสร้อย รังศิริ ซึ่งเกษียณอายุ

^{2/} แต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2560 แทนนายชวลิต พันธทอง ซึ่งเกษียณอายุ

^{3/} แต่งตั้งเมื่อ 1 ตุลาคม 2560 แทนนายอรรถพล อุทัยบุญย์ ซึ่งไปดำรงตำแหน่ง ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย และรักษาการรองกรรมการผู้จัดการใหญ่บริหารกลยุทธ์กลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย

^{4/} แต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2560

^{5/} แต่งตั้งเมื่อ 1 ตุลาคม 2560 แทนนายสุพจน์ เหล่าสุอาภา ซึ่งเกษียณอายุ

^{6/} เปลี่ยนแปลงตำแหน่งเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2560 เนื่องจากการปรับโครงสร้างองค์กรของบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

^{7/} แต่งตั้งเมื่อ 1 มีนาคม 2560

8.2.2 อำนาจหน้าที่ของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ (กรรมการผู้จัดการใหญ่)

ตามข้อบังคับของบริษัท กรรมการผู้จัดการใหญ่มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารบริษัท ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และจะต้องบริหารบริษัทตามแผนงานหรืองบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการอย่างเคร่งครัด ข้อสำคัญ สุจริตและระมัดระวัง รักษาผลประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้นอย่างดีที่สุด อำนาจหน้าที่ของกรรมการผู้จัดการใหญ่ให้รวมถึงเรื่องหรือกิจการต่างๆ ดังต่อไปนี้ด้วย

- ดำเนินกิจการ และ/หรือบริหารงานประจำวันของบริษัท
- บรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอน โยกย้าย เลื่อน ลด ตัดเงินเดือน หรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัย พนักงานและลูกจ้าง ตลอดจนให้พนักงานและลูกจ้างออกจากตำแหน่งตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
- ดำเนินการให้มีการจัดทำและส่งมอบนโยบายทางธุรกิจของบริษัท รวมถึงแผนงานและงบประมาณต่อคณะกรรมการเพื่อขออนุมัติ และมีหน้าที่รายงานความก้าวหน้าตามแผนและงบประมาณที่ได้รับอนุมัติดังกล่าวต่อคณะกรรมการในทุกๆ 3 เดือน
- ดำเนินการหรือปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบาย แผนงานและงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ

คณะกรรมการ ปตท.ได้มอบอำนาจในการบริหารจัดการบริษัทให้กรรมการผู้จัดการใหญ่ โดยมีหลักการและขอบเขตอำนาจ ดังต่อไปนี้

- เป็นผู้ที่มีอำนาจในการบริหารกิจการของบริษัทตามวัตถุประสงค์ ข้อบังคับ นโยบาย ระเบียบข้อกำหนด คำสั่งและมติที่ประชุมคณะกรรมการ และ/หรือมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัททุกประการ
- เป็นผู้ที่มีอำนาจในการบังคับบัญชา ติดต่อ สั่งการ ดำเนินการ ตลอดจนเข้าลงนามในนิติกรรมสัญญา เอกสารคำสั่งหนังสือแจ้งหรือหนังสือใดๆ ที่ใช้ติดต่อกับหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจและบุคคลอื่น ตลอดจนให้มีอำนาจกระทำการใดๆ ที่จำเป็นและสมควร เพื่อให้การดำเนินการข้างต้นสำเร็จลุล่วงไป

- เป็นผู้มีส่วนในการบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างทุกตำแหน่งรวมถึงการบรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัย ตลอดจนให้ออกจากตำแหน่งตามระเบียบ ข้อกำหนดหรือคำสั่งที่คณะกรรมการของบริษัทกำหนด แต่ถ้าเป็นพนักงานหรือลูกจ้างชั้นที่ปรึกษา รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไปจะต้องได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการบริษัทก่อน และให้มีอำนาจกำหนดเงื่อนไขในการทำงานของพนักงานและลูกจ้าง และออกระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติงานของบริษัท โดยไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ ข้อกำหนด หรือ คำสั่งที่คณะกรรมการบริษัทกำหนด
- ให้มีอำนาจในการมอบอำนาจช่วง และ/หรือมอบหมายให้บุคคลอื่นปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนได้ โดยการมอบอำนาจช่วง และ/หรือ การมอบหมายดังกล่าวให้อยู่ภายใต้ขอบเขตแห่งการมอบอำนาจ ตามหนังสือมอบอำนาจดังกล่าว และ/หรือให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อกำหนด หรือคำสั่งที่ คณะกรรมการของบริษัท และ/หรือบริษัทกำหนดไว้

ทั้งนี้ การใช้อำนาจของกรรมการผู้จัดการใหญ่ดังกล่าวข้างต้นไม่สามารถกระทำได้ หากกรรมการผู้จัดการใหญ่มีส่วนได้ส่วนเสีย หรืออาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในลักษณะใดๆ กับบริษัทในการใช้อำนาจดังกล่าว โดยในปี 2560 ไม่มีการดำเนินการใด ๆ ที่นอกเหนือขอบเขตอำนาจดังกล่าว

8.2.3 คณะกรรมการจัดการของ ปตท.

ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2544 ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการของ ปตท. (PTT Management Committee: PTMTC) เพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการ ปตท. ทั้งนี้ ณ 31 ธันวาคม 2560 ประกอบด้วยผู้บริหาร 14 ตำแหน่ง ดังนี้

ชื่อตำแหน่ง	ตำแหน่ง
1. ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่	ประธานกรรมการ
2. ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ	กรรมการ
3. ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย	กรรมการ
4. ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจโครงสร้างพื้นฐานและบริหารความยั่งยืน (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 ปรับเปลี่ยนชื่อตำแหน่งเป็น ประธานเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีและวิศวกรรม)	กรรมการ
5. ประธานเจ้าหน้าที่บริหารการเงิน	กรรมการ
6. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ทรัพยากรบุคคลและศักยภาพองค์กร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 ปรับเปลี่ยนชื่อตำแหน่งเป็น รองกรรมการผู้จัดการใหญ่บริหารองค์กรและความยั่งยืน)	กรรมการ
7. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่หน่วยธุรกิจก๊าซธรรมชาติ	กรรมการ
8. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่หน่วยธุรกิจน้ำมัน	กรรมการ
9. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่บริหารกลยุทธ์กลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย	กรรมการ
10. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่หน่วยธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ	กรรมการ
11. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่บริหารความยั่งยืนและวิศวกรรมโครงการ (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 ปรับเปลี่ยนชื่อตำแหน่งเป็น รองกรรมการผู้จัดการใหญ่นวัตกรรมและดิจิทัล)	กรรมการ
12. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่นโยบายรัฐกิจสัมพันธ์	กรรมการ
13. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ สำนักกฎหมาย	กรรมการ
14. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่กลยุทธ์องค์กร	กรรมการและเลขานุการ

โดยมีผู้จัดการฝ่ายสำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัท เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการจัดการฯ มีกำหนดการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง โดยในปี 2560 มีการประชุมรวม 45 ครั้ง (นัดปกติ 42 ครั้ง และนัดพิเศษ 3 ครั้ง)

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการจัดการของ ปตท.

- ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ในการตัดสินใจในประเด็นที่สำคัญต่อกลยุทธ์ ทิศทางการดำเนินธุรกิจ แผนการดำเนินงานในระยะยาว ผลการดำเนินงาน แผนการลงทุน งบประมาณ การจัดสรรทรัพยากรให้กับ ปตท.และบริษัทที่ ปตท.ถือหุ้น รวมทั้งบริหารจัดการให้เกิดระบบการทำงานของบริษัทที่ ปตท.ถือหุ้น ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ให้รวมถึงการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ผลักดัน และส่งเสริมการดำเนินงานในเรื่องดังต่อไปนี้
  - การกำหนดวิสัยทัศน์ และภารกิจหลักของกลุ่ม ปตท.
  - การกำหนดทิศทางกลยุทธ์องค์กร และเป้าหมายการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม ปตท. ตลอดจนผลการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจและกลุ่ม ปตท. โดยรวม
  - การพิจารณากลับกรองถึงโครงสร้างการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร เพื่อการลงทุนและการสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของ ปตท. และกลุ่ม ปตท. (PTT Group's Capital Allocation Structure)
  - การพิจารณากลับกรองการบริหารการลงทุนของ ปตท. และกลุ่ม ปตท. (PTT Group's Portfolio Management)
  - การพิจารณากลับกรอง และติดตามการขยายการลงทุนในต่างประเทศของกลุ่ม ปตท.
  - การกำหนดนโยบาย/การตัดสินใจด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล การเตรียมความพร้อมและพัฒนาผู้บริหารของกลุ่ม ปตท. ตั้งแต่ระดับ 14 ขึ้นไป ให้เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ เพื่รองรับภารกิจของกลุ่ม ปตท. ในอนาคต (Leadership Affiliation & Alignment Program)
  - การพิจารณากลับกรองและให้ความเห็นเกี่ยวกับมาตรฐาน/ การสร้างกลไกการบริหารจัดการ ระบบทรัพยากรบุคคล ระบบข้อมูล รวมทั้งโครงสร้างองค์กรใน ปตท. และกลุ่ม ปตท. เพื่อก้าวไปสู่องค์กรแห่งความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน
  - การพิจารณา กลับกรอง กำหนดนโยบายและหลักการการกำกับดูแลแบบกลุ่ม ปตท. (PTT Way of Conduct) รวมทั้งผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้
  - การจัดลำดับความสำคัญในการจัดสรรทรัพยากรบุคคลและการเงินให้แก่ ปตท. และบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น
  - การหาข้อยุติร่วมในประเด็นข้อขัดแย้งที่สำคัญระหว่างกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้น และกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย
  - การติดตามความคืบหน้า และผลการดำเนินงานของกลุ่ม ปตท. เทียบกับเป้าหมายที่กำหนด (PA & KPIs)
  - การพิจารณากลับกรองการบริหารความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม ปตท.
  - การกลับกรองระเบียบวาระการประชุมก่อนนำเสนอคณะกรรมการ ปตท.
  - การจัดลำดับความสำคัญของผลการตัดสินใจของคณะกรรมการ ปตท. เพื่อนำไปสู่การดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ
  - การแต่งตั้งคณะกรรมการ และ/หรือ คณะทำงาน เพื่อช่วยปฏิบัติงานของคณะกรรมการฯ
  - ปฏิบัติงานอื่นตามที่ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่มอบหมาย

นอกจากคณะกรรมการจัดการของ ปตท. ตามข้างต้น เพื่อให้การบริหารจัดการกลุ่ม ปตท. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถผลักดันกลยุทธ์ และการดำเนินธุรกิจภายในกลุ่ม ให้บรรลุผลตามเป้าหมายได้ ปตท. ได้มีจัดแบ่งกลุ่มของคณะกรรมการเป็น 3 ประเภทหลักประกอบด้วย

1. คณะกรรมการผลักดันกลยุทธ์องค์กร (Strategy Committees) ประกอบด้วย
  - 1.1. คณะกรรมการจัดการกลุ่ม ปตท. (PTT Group Management Committee: PTTGMC)
  - 1.2. คณะกรรมการจัดการของ ปตท. (PTT Management Committee: PTTMC) (ที่กล่าวข้างต้น)
2. คณะกรรมการประสานและตัดสินใจระหว่างธุรกิจ (Coordination Committees) ประกอบด้วย
  - 2.1. คณะกรรมการบริหารความร่วมมือของกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ (Upstream & Gas Business Group Alignment & Coordination Management Committee : UAC)
  - 2.2. คณะกรรมการบริหารความร่วมมือของกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย (Downstream Business Group Alignment & Coordination Committee: DAC)
  - 2.3. คณะกรรมการบริหารความร่วมมือของกลุ่มธุรกิจโครงสร้างพื้นฐานและบริหารความยั่งยืน (Infrastructure & Sustainability Management Business Group Alignment & Coordination Committee : IAC)
  - 2.4. คณะกรรมการบริหารความร่วมมือเทคโนโลยีกลุ่ม ปตท. (Technology Alignment Committee : TAC)
  - 2.5. คณะกรรมการบริหารความร่วมมือการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนกลุ่ม ปตท. (Sustainability Alignment Committee: SAC)
  - 2.6. คณะกรรมการแผนกลยุทธ์ธุรกิจก๊าซธรรมชาติ (Gas Business Strategic Alignment Committee: GBSC)
  - 2.7. คณะกรรมการแผนกลยุทธ์ธุรกิจน้ำมัน (Oil Business Strategic Alignment Committee : OBSC)
  - 2.8. คณะกรรมการแผนกลยุทธ์ธุรกิจปิโตรเคมีและการกลั่น (Petrochemicals & Refining Business Strategic Alignment Committee: PRSC)
  - 2.9. คณะกรรมการแผนกลยุทธ์ธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ (Trading Business Strategic Alignment Committee: TBSC)
  - 2.10. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง หน่วยธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ (Trading Risk Management Committee: TRMC)
3. คณะกรรมการบริหารองค์กร (Support Committees) ประกอบด้วย
  - 3.1. คณะกรรมการแผนวิสาหกิจและบริหารความเสี่ยง (Corporate Plan and Risk Management Committee : CPRC)
  - 3.2. คณะกรรมการบริหารความร่วมมือของกลุ่มทรัพยากรบุคคล (Human Resources Group Alignment & Coordination Management Committee : HRAC)
  - 3.3. คณะกรรมการบริหารความร่วมมือของกลุ่มการเงินและบัญชี (Finance & Accounting Group Alignment & Coordination Management Committee : FAAC)
  - 3.4. คณะกรรมการจัดการความรู้กลุ่ม ปตท. (PTT Group KM Committee)
  - 3.5. คณะกรรมการบริหารจัดการด้านการตรวจสอบภายในกลุ่ม ปตท. (PTT Group Internal Audit Management Committee)
  - 3.6. คณะกรรมการดิจิทัลกลุ่ม ปตท. (PTT Group Digital Steering Committee)
  - 3.7. คณะกรรมการนโยบายและการจัดหาเชิงกลยุทธ์ระหว่างบริษัทในกลุ่ม ปตท. (PTT Group Policy & Strategic Sourcing Committee)
  - 3.8. คณะกรรมการนโยบาย คุณภาพ ความมั่นคง ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อมกลุ่ม ปตท. (PTT Group Quality, Security, Safety, Health, and Environment Management Committee : QSHEGMC)
  - 3.9. คณะกรรมการกำกับดูแลแบรนด์บริษัทกลุ่ม ปตท. (PTT Group Brand Equity Optimization Committee)
  - 3.10. คณะกรรมการ Operational Excellence กลุ่ม ปตท. (PTT Group Operational Excellence Committee)

3.11. คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีกลุ่ม ปตท. (PTT Group Corporate Governance Committee)

3.12. คณะกรรมการนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมกลุ่ม ปตท. (PTT Group CSR Committee)

8.3 เลขานุการบริษัท

เพื่อให้เป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในหมวดความรับผิดชอบต่อสังคมของคณะกรรมการและตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ คณะกรรมการ ปตท. จึงได้แต่งตั้งเลขานุการบริษัทขึ้น โดยมีภาระหน้าที่ในการให้คำแนะนำด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่คณะกรรมการต้องทราบและปฏิบัติ การจัดการประชุม รวมทั้งดูแลกิจกรรมต่างๆ ของคณะกรรมการ เพื่อให้กรรมการสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อ ปตท. รวมทั้งการจัดทำและเก็บรักษาเอกสาร อาทิ ทะเบียนกรรมการ หนังสือนัดประชุม คณะกรรมการ รายงานการประชุมคณะกรรมการ และรายงานประจำปีของบริษัท หนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น รายงานการประชุมผู้ถือหุ้น และเก็บรักษารายงานการมีส่วนได้เสียที่รายงานโดยกรรมการหรือผู้บริหาร

โดยคณะกรรมการฯ ได้แต่งตั้ง เลขานุการบริษัทตั้งแต่ปี 2551 มาเป็นลำดับ จนถึงปัจจุบันได้แต่งตั้ง นางวันทนี จาริก ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายสำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัท และปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการบริษัท ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2556 เป็นต้นมา

▪ เลขานุการบริษัท (ตั้งแต่ 1 ธันวาคม 2556 – ปัจจุบัน) : นางวันทนี จาริก

อายุ 57 ปี

สัดส่วนการถือหุ้น ร้อยละ 0.000430

ประวัติการศึกษา

-ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาเยอรมัน) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

-ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (Master of Business Administration) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการอบรมด้านเลขานุการบริษัท

- หลักสูตร Company Secretary Program (CSP2/2002), Effective Minute Taking (EMT1/2006), Board Reporting Program (BRP 9/2012), Company Reporting Program (CRP4/2012) Anti-Corruption the Practical Guide (ACPG 11/2014), Corporate Governance for Executives (CGE 1/2014) Director Certification Program (DCP215/2016), Ethical Leadership Program (ELP), สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

-หลักสูตร TLCA: Executive Development Program (EDP 7) สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย

- หลักสูตร Company Secretaries, Trueeventus ประเทศฟิลิปปินส์ (2013)

- หลักสูตร Leadership Development Program ของสถาบัน Centre for Creative Leadership ประเทศสิงคโปร์ (2015)

- หลักสูตร Professional Exchange Program จัดโดย The HONG KONG Institute of Chartered Secretaries

ประเทศฮ่องกง (2016)

ประสบการณ์ทำงาน

- 2545 -2548 ผู้อำนวยการ สำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัท ปตท.

- 2549 -2556 หัวหน้าทีม สำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัท ปตท.

- 2556-ปัจจุบัน ผู้จัดการฝ่าย สำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัท ปตท.

การดำรงตำแหน่งกรรมการสำคัญที่เกี่ยวข้อง

-ไม่มี-

กิจกรรมพิเศษที่สำคัญ

-กรรมการชมรมเลขานุการบริษัทจดทะเบียนไทย สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย

-กรรมการในคณะกรรมการบริหารชมรมนักเรียนเก่าเตรียมอุดมศึกษารุ่น 38

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร

-ไม่มี-

8.4 คำตอบแทนของกรรมการและผู้บริหาร

ปตท. ได้กำหนดนโยบายคำตอบแทนกรรมการที่เป็นธรรมและสมเหตุสมผล มีคณะกรรมการกำหนดคำตอบแทน ทำหน้าที่ทบทวน โดยพิจารณาถึงความเหมาะสม และสอดคล้องกับภาระความรับผิดชอบของกรรมการ สถานะทางการเงินของบริษัทและเปรียบเทียบกับบริษัทในกลุ่มธุรกิจระดับเดียวกันโดยกำหนดคำตอบแทนเป็นเบี้ยประชุมและ โบนัส อนึ่ง กรรมการที่ได้รับมอบหมายให้เป็นกรรมการในคณะกรรมการเฉพาะเรื่องชุดอื่นๆ ก็ได้รับคำตอบแทนเพิ่มตามความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ คำตอบแทนกรรมการได้รับการขออนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นแล้ว ดังนี้

8.4.1 คำตอบแทนกรรมการ

● คำตอบแทนกรรมการ

ที่ประชุมผู้ถือหุ้นในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2560 เมื่อวันศุกร์ที่ 28 เมษายน 2560 มีมติอนุมัติคำตอบแทนกรรมการ แยกเป็นดังนี้

1. ค่าเบี้ยประชุม

1.1 เบี้ยประชุมคณะกรรมการ ปตท. ประกอบด้วย

- เบี้ยกรรมการรายเดือน เดือนละ 30,000 บาท (เท่ากับอัตราเดิม)
- เบี้ยประชุม เฉพาะกรรมการที่เข้าประชุมครั้งละ 50,000 บาท (เท่ากับอัตราเดิม) โดยจำกัดการจ่ายเบี้ยประชุม ไม่เกินปีละ 15 ครั้ง

1.2 เบี้ยประชุมคณะกรรมการอื่น ที่คณะกรรมการ ปตท. แต่งตั้ง (จ่ายในอัตราเดิม) ได้แก่

1.2.1 คณะกรรมการตรวจสอบ

- เบี้ยกรรมการรายเดือน เดือนละ 15,000 บาท
- เบี้ยประชุมครั้งละ 15,000 บาท (เฉพาะกรรมการที่เข้าประชุม) และเลขานุการฯ ได้รับเบี้ยประชุมเดือนละ 7,500 บาท

1.2.2 สำหรับคณะกรรมการอื่น คือ คณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการกำหนดคำตอบแทน

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร และ คณะกรรมการชุดย่อยอื่นที่อาจมีการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริษัทฯ ตามความจำเป็นและเหมาะสมในอนาคต กำหนดเบี้ยประชุมครั้งละ 24,000 บาท (เฉพาะกรรมการที่เข้าประชุม)

1.3 ประธานกรรมการของทุกคณะฯ ให้ได้รับสูงกว่ากรรมการ ในอัตราร้อยละ 25

● เงินโบนัสคณะกรรมการ ปตท. ประจำปี 2560 (จ่ายในอัตราเดิม)

กำหนดคำตอบแทนที่เป็นเงินโบนัสให้สะท้อนและเชื่อมโยงกับผลประกอบการหรือกำไรสุทธิของ ปตท. ในอัตราเท่ากับร้อยละ 0.05 ของกำไรสุทธิประจำปี 2560 และให้คำนวณจ่ายตามระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง แต่กำหนดวงเงินสูงสุดไม่เกิน 3,000,000 บาท ต่อคนต่อปี (เท่ากับอัตราเดิม) และประธานกรรมการ ปตท. ได้รับสูงกว่ากรรมการฯ ในอัตราร้อยละ 25

ค่าตอบแทนที่กรรมการได้รับเป็นรายบุคคล ปี 2560

หน่วย : บาท

ลำดับ	รายนาม	จำนวน วัน ม.ก.-ธ.ก. 2560	โบนัส ปี 2560	เบี้ยประชุม กรรมการฯ (รวมเบี้ยราย เดือน)	เบี้ยประชุม กรรมการฯ เฉพาะเรื่อง	รวมค่าเบี้ย ประชุม	รวมค่าตอบแทน
1.	นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์	365	3,750,000.00	1,262,500.00	—	1,262,500.00	5,012,500.00
2.	ศ.พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์	365	3,000,000.00	1,010,000.00	543,750.00	1,553,750.00	4,553,750.00
3.	พลอากาศโท บุญสืบ ประสิทธิ์	365	3,000,000.00	960,000.00	90,000.00	1,050,000.00	4,050,000.00
4.	นายบุญทักษ์ หวังเจริญ *	307	2,523,287.67	801,175.12	30,000.00	831,175.12	3,354,462.79
5.	พลเอก ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข	365	3,000,000.00	1,010,000.00	150,000.00	1,160,000.00	4,160,000.00
6.	นายชาญวิทย์ อมระมาทษาคี	365	3,000,000.00	1,010,000.00	222,000.00	1,232,000.00	4,232,000.00
7.	นางนันท์วัลย์ ศกุนตนาค	365	3,000,000.00	860,000.00	405,000.00	1,265,000.00	4,265,000.00
8.	นายวิชัย อัครัสกร	365	3,000,000.00	960,000.00	435,000.00	1,395,000.00	4,395,000.00
9.	นายธรรณัฐ ธารงนาวาสวัสดิ์	365	3,000,000.00	960,000.00	192,000.00	1,152,000.00	4,152,000.00
10.	นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ	365	3,000,000.00	1,010,000.00	48,000.00	1,058,000.00	4,058,000.00
11.	นายสมชัย สัจจพงษ์	365	3,000,000.00	860,000.00	72,000.00	932,000.00	3,932,000.00
12.	นายคอน วสันตฤกษ์	365	3,000,000.00	1,010,000.00	120,000.00	1,130,000.00	4,130,000.00
13.	นายสมคิด เลิศไพฑูรย์	308	2,531,506.85	852,142.86	96,000.00	948,142.86	3,479,649.71
14.	นายธรรมยศ ศรีช่วย	365	3,000,000.00	1,010,000.00	120,000.00	1,130,000.00	4,130,000.00
15.	นายเทวินทร์ วงศ์วานิช ^{u/}	365	3,000,000.00	1,010,000.00	—	1,010,000.00	4,010,000.00
	รวมทั้งสิ้น		44,804,794.52	14,585,817.98	2,523,750.00	17,109,567.98	61,914,362.50

^{u/} ค่าตอบแทนกรรมการทั้งหมดของนายเทวินทร์ฯ นายเทวินทร์ฯ ได้ส่งคืนให้กับ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขสัญญาจ้างบริหาร ในตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

นอกจากนี้ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ได้ส่งคืนค่าตอบแทนในฐานะประธานกรรมการ และหรือกรรมการ ที่ได้รับค่าตอบแทนกรรมการจากบริษัทในกลุ่มอีก 2 บริษัท ได้แก่ ค่าตอบแทนกรรมการที่ได้รับจาก บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ปี 2560 เป็นจำนวนเงิน 2,389,473.09 บาท และค่าตอบแทนกรรมการที่ได้รับจากบริษัท โออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) ปี 2560 เป็นจำนวนเงิน 4,045,991 บาท เรียบร้อยแล้วตามเงื่อนไขสัญญาจ้างบริหารฯ

หมายเหตุ :

*บุคคลลำดับที่ 4 นายบุญทักษ์ หวังเจริญ ดำรงตำแหน่งกรรมการ ตั้งแต่วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2560 และแจ้งขอลาออกมีผลตั้งแต่ 31 ธันวาคม 2560
บุคคลลำดับที่ 13 นายสมคิด เลิศไพฑูรย์ ดำรงตำแหน่งกรรมการ ตั้งแต่วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2560

ทั้งนี้ บริษัท จัดหารสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ให้กับประธานกรรมการใช้ในขณะดำรงตำแหน่ง เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น

กรรมการบริหารและลาออกระหว่างปี 2560

หน่วย : บาท

ลำดับ	รายนาม	จำนวน วัน ม.ค.-ธ.ค. 2560	โบนัส ปี 2560	เบี้ยประชุม กรรมการฯ (รวมเบี้ยราย เดือน)	เบี้ยประชุม กรรมการฯ เฉพาะเรื่อง	รวมค่าเบี้ย ประชุม	รวมค่าตอบแทน
1.	นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์	50	410,958.90	150,357.14	60,000.00	210,357.14	621,316.04
	รวมทั้งสิ้น		410,958.90	150,357.14	60,000.00	210,357.14	621,316.04

หมายเหตุ : นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์ ดำรงตำแหน่งกรรมการตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2556 และพ้นจากการดำรงตำแหน่งเนื่องจากอายุครบ 65 ปีบริบูรณ์ มีผลตั้งแต่ 20 กุมภาพันธ์ 2560

สรุปเปรียบเทียบค่าตอบแทนกรรมการ ปี 2557- 2560*

หน่วย : บาท

ค่าตอบแทน	ปี 2557		ปี 2558		ปี 2559		ปี 2560	
	จำนวนราย	จำนวนเงิน	จำนวนราย	จำนวนเงิน	จำนวนราย	จำนวนเงิน	จำนวนราย	จำนวนเงิน
เงินเบี้ยประชุม	14	17,632,709.70	15	18,232,411.29	15	15,883,015.57	15	17,319,925.12
โบนัสรวม	14	27,680,910.81	15	9,664,610.82	15	41,717,213.11	15	45,215,753.42
รวม		45,313,620.51		27,897,022.11		57,600,228.68		62,535,678.54

*หมายเหตุ ปี2558, 2559, 2560 ค่าตอบแทนกรรมการ ปตท. ที่แสดงในตาราง ได้รวมค่าตอบแทนกรรมการของนายเทวินทร์ฯ ซึ่งนายเทวินทร์ฯ ได้ส่งคืนให้ ปตท. แล้ว

ค่าตอบแทนกรรมการอิสระที่ได้รับจากการเป็นกรรมการอิสระ ในบริษัทย่อย* ระหว่างปี 2560

กรรมการอิสระของ ปตท. ที่เป็นกรรมการอิสระของบริษัท พีทีที โกลบอลเคมีคอล จำกัด (มหาชน) (PTTGC) ได้รับค่าตอบแทนจาก PTTGC ดังนี้

รายชื่อ	ค่าตอบแทนคณะกรรมการ		ค่าเบี้ยประชุมกรรมการเฉพาะเรื่อง	รวมค่าตอบแทน
	โบนัสกรรมการ	ค่าเบี้ยประชุมและค่าตอบแทน รายเดือน		
นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์**	4,097,626.51	1,360,000.00	-	5,457,626.51
นายดอน วสันตพฤกษ์	3,278,101.21	1,050,000.00	240,000.00	4,568,101.21

*อ้างอิงตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่

**นายประเสริฐฯ พ้นจากตำแหน่งกรรมการ ปตท. เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2560 เนื่องจากอายุครบ 65 ปีบริบูรณ์

8.4.2 ค่าตอบแทนผู้บริหาร

• ค่าตอบแทนผู้บริหาร

ค่าตอบแทนผู้บริหารเป็นไปตามนโยบายและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ปตท. กำหนด ซึ่งเชื่อมโยงกับผลการดำเนินงานของ ปตท. ตามระบบประเมินผลรัฐวิสาหกิจ (Performance Agreement : PA) กำหนดโดยกระทรวงการคลังซึ่งประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/กรรมการผู้จัดการใหญ่ และผู้บริหารทุกระดับร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดและ ตั้งค่าเป้าหมาย (Key Performance Indicators : KPIs) ไว้แต่ละปี เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจและนำไปใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/กรรมการผู้จัดการใหญ่และผู้บริหารทุกระดับ โดยคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนเป็นผู้พิจารณากำหนดค่าตอบแทนให้สะท้อนถึงผลการปฏิบัติงาน (Performance Management) ตลอดจนแนวปฏิบัติและมาตรฐานของกลุ่มธุรกิจชั้นนำประเภทเดียวกัน พร้อมทั้งนำเสนอหลักการและจำนวนค่าตอบแทนที่เหมาะสมต่อคณะกรรมการ ปตท. เพื่อพิจารณาและอนุมัติ

จำนวนผู้บริหารตามนิยาม ก.ล.ด. มีจำนวน 5 รายตามตำแหน่ง ได้แก่ ตำแหน่ง ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ (ปรบ./กผญ.) ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจโครงสร้างพื้นฐานและบริหารความยั่งยืน และประธานเจ้าหน้าที่บริหารการเงิน ซึ่งไม่รวมผู้บริหารระดับสูงที่ไปปฏิบัติงานในบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น และผู้บริหารระดับสูงของบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น ที่มาปฏิบัติงานที่ ปตท. ได้รับค่าตอบแทนจาก ปตท.ตามรายละเอียด ดังนี้

ค่าตอบแทนรวมของผู้บริหาร ปตท. ปี 2560 (แยกค่าตอบแทน ปรบ./กผญ.)

หน่วย : บาท

ค่าตอบแทน	ปี 2560				
	ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่	ผู้บริหาร (ตามเกณฑ์ ก.ล.ด.)		รวม	
		จำนวนรายตามตำแหน่ง	จำนวนเงิน	จำนวนรายตามตำแหน่ง (รวมประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่)	จำนวนเงิน
เงินเดือนรวม	32,460,000	4	27,127,470	5	59,587,470
โบนัสรวม	10,571,000	4	12,309,880	5	22,880,880
รวม	43,031,000		39,437,350		82,468,350

หมายเหตุ : เงินเดือนประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ในส่วนของ นายเทวินทร์ วงศ์วานิช รวมค่าตอบแทนที่ ปตท. จ่ายให้เนื่องจากปฏิบัติงานเพิ่มเติม ได้แก่การเป็นประธานกรรมการ และหรือกรรมการ บริษัทในกลุ่ม ปตท. ตามที่ได้รับมอบหมาย โดยประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ได้ส่งคืนค่าตอบแทนในฐานะประธานกรรมการ และหรือกรรมการ ที่ได้รับจาก ปตท. บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) และ บริษัท โออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) ให้กับ ปตท. เรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขสัญญาจ้างบริหารฯ

คำตอบแทนรวมของผู้บริหาร ปตท. ปี 2557-2560

หน่วย : บาท

คำตอบแทน	ปี 2557		ปี 2558		ปี 2559		ปี 2560	
	จำนวนราย	จำนวนเงิน	จำนวนราย	จำนวนเงิน	จำนวนราย	จำนวนเงิน	จำนวนรายตามตำแหน่ง	จำนวนเงิน
เงินเดือนรวม	10/5	56,454,960.00	5	51,686,336.00	5	56,614,080	5	59,587,470
โบนัสรวม	10/5	34,428,132.00	5	17,158,259.00	5	22,617,040	5	22,880,880
รวม		90,883,092.00		68,844,595.00		79,231,120		82,468,350

เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับผู้บริหารของ ปตท. ปี 2557-2560

หน่วย : บาท

คำตอบแทน	ปี 2557		ปี 2558		ปี 2559		ปี 2560	
	จำนวนราย	จำนวนเงิน	จำนวนราย	จำนวนเงิน	จำนวนราย	จำนวนเงิน	จำนวนรายตามตำแหน่ง	จำนวนเงิน
เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	9/4	4,937,228.80	4	5,086,634.00	4	3,518,977.20	4	3,632,300.50

ข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการและผู้บริหารของบริษัท มีดังนี้

ไม่ปรากฏว่ามีประวัติการทำความผิดตามกฎหมายในระยะ 10 ปีที่ผ่านมาเกี่ยวกับ

- 1) การถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดทางอาญา ยกเว้นที่เป็นความผิดอันเกิดจากการฝ่าฝืนกฎจราจร ความผิดลหุโทษ หรือความผิดในทำนองเดียวกัน
- 2) การถูกพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย หรือถูกพิทักษ์ทรัพย์
- 3) การเป็นผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจควบคุมในบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนที่ถูกพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย หรือถูกพิทักษ์ทรัพย์

8.5 พนักงาน

บุคลากรของ ปตท. ทุกคน ถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการดำเนินธุรกิจ โดย ปตท. มีความเชื่อมั่นว่า การเจริญเติบโตขององค์กรขึ้นอยู่กับพนักงานที่มีคุณภาพ ดังนั้น ปตท. จึงมีนโยบายมุ่งมั่นที่จะพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการและระบบการบริหารทรัพยากรบุคคล ให้มีความทันสมัย เทียบได้ในระดับสากลและสอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง เพื่อที่จะเสริมสร้างและพัฒนาให้พนักงานเป็นทั้งคนดี และคนเก่ง ตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและช่วยเหลือสังคมโดยรวม และมุ่งมั่นให้พนักงานเป็นกลไกหลักในการพัฒนา ปตท. ให้ก้าวไปสู่การเป็นองค์กรแห่งความความยั่งยืน (Sustainability Organization) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงขององค์กร ที่มุ่งสู่การเป็นบริษัทที่สร้างความมั่นคงทางพลังงานให้แก่ประเทศชาติ

จำนวนบุคลากรและค่าตอบแทนบุคลากร

จำนวนพนักงาน ปตท. (รวมพนักงานที่ไปปฏิบัติงาน Secondment ในบริษัทในกลุ่ม ปตท.) ปี 2560 เท่ากับ 4,697 คน และทั้งนี้ ปตท. ยังคงดำเนินการจัดทำแผนอัตรากำลังคนให้สอดคล้องต่อการดำเนินธุรกิจ ภายใต้ความผันผวนของสถานะเศรษฐกิจ โดยให้ความสำคัญกับการจัดสรรทรัพยากรในจุดที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม หรือมีความจำเป็นต่อเนื่องจากการลงทุน

จำนวนบุคลากรแบ่งตามกลุ่มธุรกิจ ปี 2557 – 2560 มีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มธุรกิจ (หน่วย : คน)	ปี 2557		ปี 2558		ปี 2559		ปี 2560	
	ปตท.	กลุ่ม ปตท.	ปตท.	กลุ่ม ปตท.	ปตท.	กลุ่ม ปตท.	ปตท.	กลุ่ม ปตท.
1. ก๊าซธรรมชาติ	1,323	-	1,289		1,283	-	1,281	
2. น้ำมัน	1,409	-	1,465		1,440	-	1,486	
3. ปิโตรเคมีและการ กลั่น	93	-	83		105	-	100	
4. กลุ่มธุรกิจ โครงสร้างพื้นฐาน	201		342		492	-	507	
5. สนับสนุน และ ปฏิบัติงานในบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น	1,218 ^{1/}	272 ^{2/}	1,203 ^{1/}	278 ^{2/}	1,042 ^{1/}	254 ^{2/}	1,084 ^{1/}	239 ^{2/}
6. บริษัทย่อยและ กิจการ ร่วมค้า	-	25,714	-	24,512	-	24,680	-	25,036
รวม	4,244	25,986	4,382	24,790	4,362	24,934	4,458	25,275

หมายเหตุ : 1/ ไม่รวมพนักงาน ปตท. ที่ไปปฏิบัติงานในบริษัทในเครือ

2/ พนักงาน ปตท. ที่ไปปฏิบัติงานในบริษัทในเครือ

ค่าตอบแทนแก่บุคลากร (ไม่รวม กรรมการผู้จัดการใหญ่และผู้บริหารระดับสูง) ปี 2557- 2560 มีรายละเอียด ดังนี้

หน่วย : บาท

ค่าตอบแทน	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560
เงินเดือนรวม	3,729,946,652.00	4,000,980,185.00	4,080,267,146.00	4,282,921,717.48
โบนัสรวม	1,869,490,435.00	1,647,437,327.00	2,136,905,643.00	2,115,503,048.90
เงินสมทบกองทุน สำรองเลี้ยงชีพ	434,836,637.00	468,316,181.00	481,014,787.00	506,518,662.19
อื่นๆ (ถ้ามี)	2,750,517,905.00	2,676,017,663.00	2,953,091,552.00	3,778,463,866.70
รวม	8,784,791,629.00	8,792,751,356.00	9,651,279,128.00	10,683,407,295.27

ค่าตอบแทนอื่นๆ

ปตท. ได้จัดสวัสดิการและค่าตอบแทนอื่นๆ นอกเหนือจากเงินเดือน โบนัส และเงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ให้กับผู้บริหารและพนักงานตามความเหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจ การดำรงชีพ ให้สามารถแข่งขันได้ ตลอดจนเทียบได้กับมาตรฐานของกลุ่มบริษัทในธุรกิจชั้นนำประเภทเดียวกัน และสอดคล้องกับผลประโยชน์ของ ปตท. ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยได้มีการปรับปรุงและทบทวนอย่างต่อเนื่อง อาทิ มีการปรับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลให้แก่พนักงานและการปรับนโยบาย

ขึ้นเงินเดือนเมื่อพนักงานได้รับการเลื่อนระดับ ซึ่งเป็นหลักการที่เทียบเคียงได้กับธุรกิจชั้นนำ ทำให้ในระยะยาวสามารถรักษาระดับเงินเดือนของพนักงานให้เทียบเคียงได้กับตลาด และเกิดความเป็นธรรมกับพนักงานที่มีประสิทธิภาพ ความเชี่ยวชาญในการทำงานที่มากขึ้น หรือมีหน้าที่ความรับผิดชอบที่สูงขึ้น

การพัฒนาและปรับปรุงระบบทรัพยากรบุคคล

เพื่อให้องค์กรพัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรแห่งความยั่งยืน ปตท. ยังคงพัฒนาและปรับปรุงระบบการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้ได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ เพื่อนำพาให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจ รวมถึงการมีโอกาสดำเนินงานในหน้าที่การงาน และเติบโตไปพร้อมกับความสำเร็จขององค์กรด้วย

ปตท. ได้มุ่งเน้นให้ผู้บริหารและพนักงานในทุกระดับร่วมกันกำหนดแผนงานให้สอดคล้องกับทิศทางและเป้าหมายขององค์กร ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินธุรกิจทั่วทั้งองค์กรมุ่งไปสู่จุดหมายเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารระดับสูงของ ปตท. และบริษัทในกลุ่มที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมทั้งสายงานสนับสนุนมาร่วมประชุมหารือและกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางขององค์กรร่วมกัน และถ่ายทอดทิศทางดังกล่าวไปสู่หน่วยงานภายในสายงานต่างๆ จากกลยุทธ์ธุรกิจเป็นแผนธุรกิจ และแผนการใช้งบประมาณที่มีความสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน พนักงาน ปตท. ทุกระดับได้กำหนดวัตถุประสงค์และตัวชี้วัด (Key Performance Indicators : KPIs) ที่ถ่ายทอดลงมาตามลำดับเป็นรายบุคคล ตั้งแต่ระดับองค์กร หน่วยงาน ลงมาจนถึงพนักงาน ทั้งนี้ วัตถุประสงค์และตัวชี้วัดที่พนักงานกำหนดนั้น จะใช้เป็นกรอบการปฏิบัติงานและมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานแต่ละบุคคล ซึ่งสามารถสะท้อนความแตกต่างของผลการปฏิบัติงานของพนักงานได้

ปตท. ได้นำแนวทางในการบริหารสายอาชีพ (Career Management) มาใช้เพื่อเตรียมความพร้อม และส่งเสริมพนักงานทุกระดับให้มีความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพ ให้เป็นไปตามรูปแบบ (Model) ที่องค์กรกำหนดขึ้น เพื่อรองรับภารกิจ และสร้างคุณค่าให้แก่องค์กร อย่างต่อเนื่อง โดยใช้เป็นกรอบและแนวทางหลักของการบริหารและพัฒนาพนักงานในทุกระดับ การกำหนดสายอาชีพของ ปตท. ขึ้นอยู่กับทิศทางการดำเนินธุรกิจที่มุ่งสร้างให้องค์กรมีขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยแบ่งการดำเนินงานเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารระดับสูง และกลุ่มพนักงาน ที่เชื่อมโยงกันอย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีกระบวนการคัดเลือก ประเมินศักยภาพ และจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan : IDP) อย่างเป็นระบบ โดย

- กลุ่มผู้บริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้จัดการฝ่ายขึ้นไป) เป็นการบริหารจัดการในรูปแบบกลุ่ม ปตท. (Group Leader Development) เพื่อรองรับความต้องการผู้บริหารระดับสูง ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ มีคณะผู้บริหารระดับ CEO ของกลุ่ม ปตท. เรียกว่า คณะกรรมการจัดการกลุ่ม ปตท. (PTT Group Management Committee : PTTGMC) มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดทิศทางและนโยบายการดำเนินงานในเรื่องการบริหารสายอาชีพกลุ่มผู้บริหารระดับสูง และคณะกรรมการบริหารความร่วมมือของกลุ่มทรัพยากรบุคคล (Human Resources Group Alignment & Coordination Management Committee : HRAC) มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะให้แก่กรรมการผู้จัดการใหญ่ทรัพยากรบุคคลและศักยภาพองค์กร ในการตัดสินใจประเด็นความร่วมมือที่สำคัญต่อกลยุทธ์และทิศทางในการกำกับดูแลด้านทรัพยากรบุคคลของกลุ่ม ปตท. ให้สอดคล้องกับทิศทางของกลุ่ม ปตท.
- กลุ่มพนักงาน (ระดับผู้จัดการส่วนหรือเทียบเท่าลงมา) เป็นการบริหารและพัฒนาพนักงานตามความจำเป็นของการดำเนินธุรกิจของแต่ละบริษัทในกลุ่ม เพื่อรองรับทิศทางการดำเนินธุรกิจในอนาคต สำหรับ ปตท. ได้กำหนดให้จัดตั้งคณะกรรมการจัดการทรัพยากรบุคคล (Corporate Human Resources Committee : HRC) มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการส่งเสริมผลักดันและควบคุมติดตามการดำเนินงานในเรื่องการบริหารสายอาชีพกลุ่มพนักงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย และกลุ่มที่ปรึกษาประจำสายอาชีพ (Career Counseling Team : CCT) รวม 17 สายอาชีพ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารสายอาชีพกลุ่มพนักงาน ให้คำปรึกษา ชี้แนะ ควบคุมและติดตามการดำเนินงาน ทั้งนี้

วัตถุประสงค์ในการบริหารสายอาชีพนั้น เป็นกลไกให้พนักงานตั้งเป้าหมายและวางแผนพัฒนาตนเอง เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพและสร้างคุณค่าในงานที่รับผิดชอบ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางขององค์กร ทั้งในรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาที่เหมาะสม ตาม Success Profile รวมถึง การหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่ความรับผิดชอบ ตาม Career Path เพื่อให้พนักงานสามารถพัฒนาทักษะ ความชำนาญจากประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ใหม่ ตลอดจนการแต่งตั้ง เลื่อนระดับพนักงานให้เหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบและศักยภาพของพนักงาน ซึ่งการพัฒนาพนักงานให้เหมาะสมตามความสามารถและความต้องการของพนักงานและองค์กรนั้น นอกจากพนักงานจะมีความพร้อมสำหรับการเติบโตเป็นผู้บริหารระดับสูงของกลุ่ม ปตท. แล้วยังจะนำ ปตท. ไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในที่สุด

นอกจากการมุ่งเน้นพัฒนาบุคลากรตามแนวทางข้างต้นแล้ว ปตท. ยังใส่ใจในเรื่องของสิ่งแวดล้อม โดยได้จัดการอบรมหลักสูตรด้านสิ่งแวดล้อมให้กับพนักงานที่ทำงานเกี่ยวข้อง และผู้สนใจ เพื่อปลูกฝังให้พนักงานมีความตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าว โดยในปี 2560 ได้มีการจัดหลักสูตรอบรมฯ รายละเอียดดังตาราง

No.	Name of the business event	Start date	End date	Location	Attendees
1	SSHE Training 1	5/1/2017	7/12/2017	ปตท.สนญ.	262
2	Basic Safety, Occupational Health and Environment	13/3/2017	19/5/2017	ปตท.สนญ.	60
3	การจัดเก็บและรายงานข้อมูลผลการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม สำหรับผู้จัดเก็บและรายงาน (กทม.)	19/4/2017	2/11/2017	ปตท.สนญ.	24
4	การจัดเก็บและรายงานข้อมูลผลการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม สำหรับผู้จัดเก็บและรายงาน (ระยอง/ชลบุรี)	26/4/2017	3/11/2017	โรงแยกก๊าซธรรมชาติ ระยอง	11
5	การพิจารณาและอนุมัติข้อมูลผลการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม สำหรับผู้บริหาร (กทม.)	21/4/2017	21/4/2017	ปตท.สนญ.	7
6	การพิจารณาและอนุมัติข้อมูลผลการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม สำหรับผู้บริหาร (ระยอง/ชลบุรี)	28/4/2017	28/4/2017	โรงแยกก๊าซธรรมชาติ ระยอง	3
7	ผู้ทวนสอบผลการดำเนินการด้านอาชีวอนามัยความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อม กลุ่ม ปตท.	6/7/2017	7/7/2017	ปตท.สนญ.	4
8	Introduction & Internal auditor ISO14001:2015	24/5/2017	22/9/2017	ปตท.สนญ.	81
9	การจัดเก็บและรายงานข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจก กลุ่ม ปตท.	30/10/2017	30/10/2017	ปตท.สนญ.	10
					462

ในปี 2560 ปตท. ยังคงจัดให้มีโครงการ Young People to Globalize : YP2G เป็นปีที่ห้า เพื่อคัดเลือกบุคลากรที่มีความพร้อมไปปฏิบัติงานต่างประเทศตามกลยุทธ์ของ ปตท. พนักงานดังกล่าวจะได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อม โดยจะได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานพัฒนาธุรกิจต่างประเทศ (International Business Development) หรืองานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของ ปตท. ในต่างประเทศ (International Related Business) ซึ่งจะทำให้พนักงานได้เรียนรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์ด้าน Business Acumen จากการปฏิบัติงานจริง ในรูปแบบ On the Job Training –OJT

ปตท. ยังคงให้ความสำคัญในการพัฒนาขีดความสามารถของพนักงาน (Career and Competency Management) โดยมีการจัดทำและทบทวน Success Profile รวมทั้ง Career Path ของแต่ละตำแหน่งงาน และผลักดันให้มีการประเมิน Success Profile

ให้สอดคล้องกับ Performance Cycle ที่ผู้บังคับบัญชาต้องร่วมหารือกับพนักงาน(Two-Way) ถึงงานที่ต้องรับผิดชอบตั้งแต่ต้นปี และทำการติดตาม ประเมินผลในช่วงครึ่งปีและปลายปี ทั้งนี้เพื่อติดตามและ/หรือจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan : IDP) ให้พนักงานต่อไป

กลุ่ม ปตท. ได้ให้ความสำคัญและส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านสถาบันพัฒนาผู้นำและการเรียนรู้กลุ่ม ปตท. (PTT Leadership and Learning Institute: PLLI) โดยสถาบัน PLLI มีวิสัยทัศน์ที่จะมุ่งสู่การเป็นสถาบันพัฒนาผู้นำด้านพลังงานชั้นนำในกลุ่มอาเซียนในปี 2566 และมีเป้าหมายในการสร้างมาตรฐานด้านการพัฒนาศักยภาพพนักงาน ผ่านการบริหารจัดการและผลักดันหลักสูตรหลักของพนักงานกลุ่ม ปตท. ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

สถาบัน PLLI ได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรและผู้นำของกลุ่ม ปตท. ให้เป็นทั้งคน “ดีและเก่ง” อย่างต่อเนื่อง พัฒนาผู้นำรองรับการเติบโตขององค์กร และพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรรองรับสมรรถนะหลักขององค์กร (Core Competency) และความท้าทายเชิงกลยุทธ์ (Strategic Challenge) PLLI ได้มีการยกระดับโครงสร้างหลักสูตรการเรียนรู้และการพัฒนาขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางธุรกิจและกลยุทธ์ขององค์กร รวมถึงเกิดประโยชน์สูงสุดในด้านการพัฒนาศักยภาพของพนักงานและการบริหารจัดการที่ทันสมัย โดยโครงสร้างหลักสูตรของ PLLI ครอบคลุมการพัฒนาพนักงานทุกระดับ ตั้งแต่พนักงานใหม่จนถึงผู้บริหารระดับสูง แบ่งหลักสูตรออกเป็น 4 Program โดยเริ่มจาก

1. Leadership Development Program เป็นหลักสูตรเตรียมความพร้อมและเร่งพัฒนาผู้บริหารกลุ่มศักยภาพให้มีทักษะความรู้ ความสามารถทั้งในเรื่องการบริหารคนและบริหารงาน โดยมุ่งเน้นด้าน Leadership ทั้งในแง่ของตนเอง ทีมงาน และองค์กร ผ่านการศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กับวิทยากรชั้นนำระดับโลก รวมทั้งการเรียนรู้แบ่งปันประสบการณ์การทำงานในด้านต่างๆ จาก ผู้บริหารระดับสูงทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร
2. Core Program เป็นหลักสูตรหลักเพื่อพัฒนาศักยภาพพนักงานทุกคนตามกลุ่มระดับ ตำแหน่งงาน โดยผู้บังคับบัญชาจะต้องให้การสนับสนุนพนักงานในการเข้าอบรมในกลุ่มหลักสูตรนี้ กลุ่มหลักสูตรนี้โดยแบ่งออกเป็น กลุ่มหลักสูตรภาคบังคับ (Compulsory) , กลุ่มหลักสูตร Direction/Assignment และกลุ่มหลักสูตร Essential Program (Personal Wellness)
3. Functional Program เป็นหลักสูตรของสายอาชีพต่างๆ ที่มุ่งพัฒนาพนักงานภายในสายอาชีพ ตั้งแต่ระดับแรกเริ่มจนถึงระดับผู้เชี่ยวชาญ PLLI ดำเนินการร่วมกับกลุ่ม Functional Academy ที่ ปตท. จัดตั้งขึ้น เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ภายในองค์กรให้เป็นระบบ โดยส่งเสริมการสร้างวิทยากรภายในให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ภายในหน่วยงานตามแต่ละสายอาชีพ

4. Elective Program เป็นหลักสูตรเพื่อพัฒนาศักยภาพพนักงานตามความต้องการรายบุคคล โดยเป็นการพิจารณาร่วมกันทั้งผู้บังคับบัญชาและพนักงานในการเลือกหลักสูตรพัฒนาเพิ่มเติมตามความเหมาะสมและความจำเป็น เช่น หลักสูตรภาษาอังกฤษ หลักสูตร Presentation เป็นต้น

สรุปตัวเลขการพัฒนาพนักงาน

ชั่วโมงต่อคนต่อปี

จำนวนชั่วโมงอบรม ต่อคนต่อปี	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560
พนักงาน	63.0	35.24	55.11	68.40	40.62
ผู้บริหาร	43.0	22.61	30.02	20.91	25.12

บาทต่อคนต่อปี

ค่าใช้จ่ายอบรมต่อคนต่อปี	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560
พนักงานและผู้บริหาร	58,000.00	55,435.37	34,476.36	35,168.35	37,837.83

การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้บริหารและพนักงานเพื่อเป้าหมายเดียวกัน

ปตท. ได้จัดให้มีรูปแบบการสื่อสารระหว่างผู้บริหารและพนักงาน เพื่อให้พนักงานทุกระดับได้รับทราบถึงแนวทางการดำเนินงานขององค์กร อุปสรรคหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และเปิดโอกาสให้พนักงานได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วม ในการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรในแต่ละปี นอกเหนือจากการประชุมคณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ ปตท. ที่กำหนดวาระการประชุมอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง ยังมีการประชุมคณะกรรมการร่วมปรึกษาหารือ (Joint Consultation Committee : JCC) ที่กำหนดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและพนักงานในหน่วยงานภูมิภาคทั่วประเทศ นอกจากนี้ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/กรรมการผู้จัดการใหญ่ยังได้จัดประชุมสื่อสารกับพนักงานอย่างต่อเนื่องเป็นระยะมาโดยตลอด และมีการสำรวจความพึงพอใจและความผูกพันของพนักงานต่อองค์กรเป็นประจำทุกปี เพื่อรับทราบระดับความพึงพอใจและระดับความผูกพันในปัจจุบันต่างๆ เพื่อหาแนวทางแก้ไขและปรับปรุง โดย ปตท. มีความเชื่อมั่นว่าการสื่อสารที่ดี และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างผู้บริหารและพนักงานจะนำไปสู่สัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้บริหารและพนักงานทุกระดับ และทำให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรร่วมกัน รวมทั้งได้ดำเนินการ สอบทานความต้องการพื้นฐานด้านทรัพยากรบุคคลของผู้บริหารและพนักงานผ่านการดำเนินงานของคณะกรรมการหลายคณะ เช่น คณะกรรมการจัดการทรัพยากรบุคคล คณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ ปตท. และคณะกรรมการบริหารสายอาชีพ เป็นต้น และมีการสำรวจความคิดเห็นของพนักงาน โดยที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลภายนอกจำนวน 1 ครั้ง นอกจากนี้ยังมีการร่วมมือกับบริษัทในกลุ่ม ปตท. เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้บริหารของกลุ่ม และจัดทำแผนพัฒนาผู้บริหารระดับสูงของกลุ่ม ปตท. ร่วมกัน

การกำหนดให้มีค่านิยมร่วมของกลุ่ม ปตท. (PTT Group Core Values)

การกำหนดค่านิยมกลุ่ม ปตท. (PTT Group Core Values)

กลุ่ม ปตท. กำหนดค่านิยม SPIRIT เพื่อเป็นรากฐานสำคัญที่หล่อหลอม ยึดเหนี่ยวพนักงานทุกคนให้มีพฤติกรรมในการทำงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สะท้อนให้เห็นภาพอัตลักษณ์ของกลุ่ม ปตท. อย่างชัดเจนในความเป็นคนเก่ง คนดี และมีความรับผิดชอบต่อองค์กร สังคม ชุมชน และประเทศชาติ

การสืบทอดตำแหน่งสำหรับผู้บริหาร

เนื่องจาก ปตท. มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ ดังนั้นการสรรหาและแต่งตั้งตำแหน่งของกรรมการผู้จัดการใหญ่ จึงต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ โดยต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 8 ตรี และดำเนินการกระบวนการสรรหาตามมาตรา 8 จัตวา โดยคณะกรรมการ ปตท. แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาคณะหนึ่งจำนวน 5 คน ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย ทำหน้าที่สรรหาบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับเป็นผู้บริหาร ปตท. โดยต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย ไม่เป็นกรรมการของ ปตท. ยกเว้น เป็นผู้บริหารซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และมีอายุไม่เกิน 58 ปีบริบูรณ์ในวันขึ้นใบสมัคร เมื่อคณะกรรมการสรรหาสรรหาผู้ที่มีความเหมาะสมแล้วให้เสนอต่อผู้มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้ง โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปีนับแต่วันที่ผู้บริหารเดิมพ้นจากตำแหน่ง สัญญาจ้างมีระยะเวลาคราวละไม่เกิน 4 ปี ในกรณีที่คณะกรรมการจะจ้างผู้บริหารเดิมต่อหลังจากครบกำหนดเวลาตามสัญญาจ้าง ไม่ต้องดำเนินการกระบวนการสรรหาใหม่แต่จะจ้างเกินสองคราวติดต่อกันไม่ได้ ซึ่งในปี 2558 คณะกรรมการ ปตท. ได้ดำเนินการกระบวนการสรรหากรรมการผู้จัดการใหญ่คนใหม่เพื่อทำหน้าที่แทนนายไพรินทร์ ชูโชติถาวร ซึ่งครบวาระตามสัญญาจ้างในวันที่ 9 กันยายน 2558 โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหากรรมการผู้จัดการใหญ่ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ มีผู้สนใจสมัครและมีคุณสมบัติครบถ้วนจำนวน 4 คน โดยแบ่งเป็นผู้บริหารกลุ่ม ปตท. 3 คน และบุคคลภายนอก 1 คน ซึ่งกระบวนการสรรหาคำเนินการด้วยความโปร่งใสภายใต้แนวทางการสรรหาผู้บริหารสูงสุด ตามมาตรา 8 วรรค 3 แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 ซึ่งคณะกรรมการสรรหากรรมการผู้จัดการใหญ่ได้พิจารณาคัดเลือกผู้สมัครที่เหมาะสมเสนอต่อคณะกรรมการ ปตท. เพื่อพิจารณา คือนายเทวินทร์ วงศ์วานิช ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2558 คณะกรรมการ ปตท. ได้มีมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการสรรหากรรมการผู้จัดการใหญ่ ปตท. เสนอและแต่งตั้งนายเทวินทร์ วงศ์วานิช ให้ดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปตท. คนใหม่ ต่อจากนายไพรินทร์ ชูโชติถาวร โดยเข้ารับตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 10 กันยายน 2558 และมีวาระการดำรงตำแหน่ง 2 ปี 11 เดือน นับจากวันที่ได้รับการแต่งตั้ง (เนื่องจากนายเทวินทร์ วงศ์วานิช จะมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ในวันที่ 30 สิงหาคม 2561)

ปตท. ได้ดำเนินการพัฒนาผู้บริหารระดับสูงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีผู้บริหารขององค์กรเป็นหนึ่งในผู้ที่มีคุณสมบัติที่พร้อมสมัครเข้าคัดเลือกในการสรรหากรรมการผู้จัดการใหญ่ครั้งต่อไป โดยมีการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร เพื่อทดแทนผู้บริหาร

ระดับสูงที่จะเกษียณอายุ ในระหว่างปี 2560-2564 และกำหนดนโยบาย/แนวทางการพัฒนาผู้บริหารระดับสูงของกลุ่ม ปตท. รวมทั้งการจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล คือ Management Pool ประกอบด้วยผู้บริหาร 297 คน และ Potential Pool ของตำแหน่ง Key Area ไว้เรียบร้อยแล้ว

การบริหารดังกล่าว ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2550 โดย ปตท. มีระบบ “การพัฒนาผู้บริหารระดับสูง (Group Leadership Development Program : GLDP)” เพื่อเป็นการวาง Succession Plan สำหรับเตรียมบุคลากรให้มีความพร้อมขึ้นดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นเมื่อมีตำแหน่งว่างของกลุ่ม ปตท. ได้แก่ ตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้

- กรรมการผู้จัดการใหญ่ (President)
- รองกรรมการผู้จัดการใหญ่หรือเทียบเท่า (Senior Executive Vice President : SEVP)
- ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่หรือเทียบเท่า (Executive Vice President : EVP)
- ผู้จัดการฝ่ายหรือเทียบเท่า (Vice President : VP)

โดยมีกลไกการบริหาร ดังนี้

- คณะกรรมการจัดการกลุ่ม ปตท. (PTT Group Management Committee : PTTGMC)
- คณะกรรมการจัดการกลุ่ม ปตท. - Minor (PTT Group Management Committee-Minor : PTTGMC-Minor)
- คณะกรรมการบริหารความร่วมมือของกลุ่มทรัพยากรบุคคล (Human Resources Group Alignment & Coordination Management Committee : HRAC)
- คณะกรรมการจัดการทรัพยากรบุคคลของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (Human Resources Management Committee: HRMC)
- คณะกรรมการจัดการทรัพยากรบุคคล (Corporate Human Resources Committee : HRC)

ผลการดำเนินการ ปี 2560

- การเตรียม SEVP Pool Member คือ กลุ่มผู้บริหารระดับ EVP ที่มีความพร้อมและศักยภาพ (กลุ่ม ปตท.)
  - จำนวน Pool Member 30 ราย (ณ 31 ธันวาคม 2560)
  - Pool Member ได้รับการแต่งตั้งให้ขึ้นดำรงตำแหน่ง 27 ราย (ปี 2551 - 2560)
- การเตรียม EVP Pool Member คือ กลุ่มผู้บริหารระดับ VP ที่มีความพร้อมและศักยภาพ (กลุ่ม ปตท.)
  - จำนวน Pool Member 121 ราย (ณ 31 ธันวาคม 2560)
  - Pool Member ได้รับการแต่งตั้งให้ขึ้นดำรงตำแหน่ง 45 ราย (ปี 2552 – 2560)
- การเตรียม VP Pool Member คือ กลุ่มผู้บริหารระดับ ผจ.ส่วน ที่มีความพร้อมและศักยภาพ (ปตท.)
  - จำนวน Pool Member 146 ราย (ณ 31 ธันวาคม 2560)
  - Pool Member ได้รับการแต่งตั้งให้ขึ้นดำรงตำแหน่ง 153 ราย (ปี 2552 - 2560)

ข้อพิพาทด้านแรงงาน

ปตท. ไม่มีข้อพิพาทด้านแรงงานที่มีนัยสำคัญในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา

9. การกำกับดูแลกิจการ

9.1 นโยบายการกำกับดูแลกิจการ

ในฐานะบริษัทพลังงานแห่งชาติที่มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปตท. ตระหนักถึงพันธกิจสำคัญในการมีระบบบริหารจัดการที่ดี โปร่งใส และสร้างความเท่าเทียมต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ปตท. มุ่งหวังที่จะพัฒนาองค์กรให้เป็นต้นแบบด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี ด้วยเชื่อมั่นว่า หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นระบบบริหารจัดการที่ก่อให้เกิดความเป็นธรรม สร้างความมั่นใจในการลงทุนและสร้างมูลค่าระยะยาวให้กับผู้ถือหุ้น สร้างความเชื่อมั่นต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย รวมถึงทำให้องค์กรมีการจัดการที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลที่ดีที่สุด ส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันขององค์กรให้เติบโตอย่างยั่งยืน

นับตั้งแต่แปลงสภาพเป็น บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และกระจายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปลายปี 2544 คณะกรรมการ ปตท. ให้ความสำคัญในด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาโดยตลอด โดยกำหนดให้ ปตท. จัดทำนโยบายเกี่ยวกับจรรยาบรรณทางธุรกิจ ตลอดจนจริยธรรมในการประกอบธุรกิจของคณะกรรมการ ผู้บริหารระดับสูง ฝ่ายจัดการ และพนักงาน ตามระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติขององค์กรที่ได้มาตรฐานและเป็นแนวทางที่ถูกต้อง ไว้ในข้อบังคับของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) รวมทั้งได้กำหนดระเบียบบริษัทว่าด้วยการกำกับดูแลกิจการที่ดีในปี 2544 ซึ่งได้มีการแก้ไขบทวนในปี 2557 และจัดทำคู่มือหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. ส่งมอบให้กรรมการ ผู้บริหารและพนักงานทุกคน ลงนามรับทราบ และถือปฏิบัติ เป็นครั้งแรกในปี 2546 และปรับปรุงอย่างต่อเนื่องอีกจำนวน 4 ฉบับ ในปี 2548 ปี 2552 ปี 2556 และปรับปรุงครั้งที่ 4 ในปี 2559-2560 เพื่อให้เป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2555 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตลอดจนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากรายงาน Corporate Governance Assessment Report ของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) ที่ปรับปรุงให้สอดคล้องกับ ASEAN Corporate Governance Scorecard (ASEAN CG Scorecard), DJSI Corporate Sustainability Assessment และแนวปฏิบัติที่ดีของบริษัทชั้นนำในระดับสากล โดยใช้ชื่อว่า “คู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี มาตรฐานทางจริยธรรม และจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)” หรือคู่มือ CG ซึ่งสาระสำคัญที่ปรับปรุงในคู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดีฯ ฉบับปัจจุบัน ได้แก่

- เพิ่มเติมช่องทางการร้องเรียนด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณ
- เพิ่มเติมแนวปฏิบัติเรื่องการซื้อขายข้อมูลภายใน (Insider Trading) โดยขอให้คณะกรรมการ ปตท. ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องกับข้อมูล หลีกเลี่ยงการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทในกลุ่ม ปตท. โดยหากมีความจำเป็นต้องซื้อขายให้แจ้งเลขานุการบริษัทล่วงหน้า เพื่อเป็นการสร้างความโปร่งใส
- เพิ่มเติมองค์ประกอบ คุณสมบัติของคณะกรรมการ และการแต่งตั้ง เช่น การเป็นอิสระของประธานกรรมการ
- เพิ่มเติมบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการและประธานกรรมการ
- เพิ่มเติมคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง
- เพิ่มเติมเรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงานและการพัฒนาคณะกรรมการ
- เพิ่มเติมจริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ เรื่องการป้องกันการฟอกเงิน
- เพิ่มเติมแนวปฏิบัติเรื่อง การรับ การให้ของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด

ทั้งนี้ ปตท. กำหนดให้การกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นส่วนหนึ่งของวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมขององค์กร โดยมีเป้าหมายที่จะให้ ปตท. เป็นบริษัทที่เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน (Sustainable Growth Strategy) โดยผลักดันให้เป็นบริษัทพลังงานไทยข้ามชาติชั้นนำ เป็นองค์กรที่มีศักยภาพเป็นเลิศเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มร่วมกัน (Create Shared Value: CSV) และสร้างประโยชน์ตอบแทนที่เหมาะสมแก่ผู้มีส่วนได้เสีย บนหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance : CG)

■ นโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance Policy)

ปตท. มีการทบทวนปรับปรุงนโยบายและคู่มือ CG ตามโอกาสเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และกำหนดให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับ ลงนามรับทราบและยึดถือปฏิบัติเป็นส่วนหนึ่งในการทำงาน เพื่อให้เห็นถึงคำมั่นสัญญาในการนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยคณะกรรมการได้กำหนดนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. ไว้ดังนี้

1. คณะกรรมการ ปตท. ผู้บริหารและพนักงานทุกคนมุ่งมั่นที่จะนำเอาหลักสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. ทั้ง 6 ประการ คือ Accountability, Responsibility, Equitable Treatment, Transparency, Vision to Create Long-term Value และ Ethics มาใช้ในการดำเนินงาน มีโครงสร้างการบริหารที่มีความสัมพันธ์กันระหว่าง คณะกรรมการ ปตท. ผู้บริหารและผู้ถือหุ้นอย่างเป็นธรรม
2. คณะกรรมการ ปตท. จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความทุ่มเทและรับผิดชอบ มีความเป็นอิสระและมีการจัดแบ่งบทบาทหน้าที่ระหว่างประธานกรรมการกับประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ออกจากกันอย่างชัดเจน
3. คณะกรรมการ ปตท. มีบทบาทสำคัญในการกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ นโยบายและแผนงานที่สำคัญของ ปตท. โดยจะต้องพิจารณาถึงปัจจัยเสี่ยงและวางแผนทางการบริหารจัดการที่มีความเหมาะสม รวมทั้งต้องดำเนินการเพื่อให้มั่นใจว่าระบบบัญชี รายงานทางการเงินและการสอบบัญชี มีความน่าเชื่อถือ
4. คณะกรรมการ ปตท. จะต้องเป็นผู้นำในเรื่องจริยธรรม เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติงานตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. และสอดส่องดูแลในเรื่องการจัดการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และรายการที่เกี่ยวข้องกัน
5. คณะกรรมการ ปตท. อาจแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะเรื่องขึ้นตามความเหมาะสม เพื่อช่วยพิจารณากลับรองงานที่มีความสำคัญอย่างรอบคอบ
6. คณะกรรมการ ปตท. ต้องจัดให้มีการประเมินผลตนเองรายปี เพื่อใช้เป็นกรอบในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ
7. คณะกรรมการ ปตท. เป็นผู้พิจารณากำหนดมาตรฐานจริยธรรมและจรรยาบรรณของ ปตท. เพื่อให้คณะกรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน รวมถึงลูกจ้างทุกคนใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ ควบคู่ไปกับข้อบังคับและระเบียบของ ปตท.
8. คณะกรรมการต้องจัดให้มีการเปิดเผยสารสนเทศของ ปตท. ทั้งในเรื่องทางการเงินและที่ไม่ใช่เรื่องทางการเงินอย่างเพียงพอ เชื่อถือได้และทันเวลา เพื่อให้ผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียของ ปตท. ได้รับสารสนเทศอย่างเท่าเทียมกัน มีหน่วยงานประชาสัมพันธ์และหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์ รับผิดชอบในเรื่องการให้ข้อมูลกับนักลงทุนและประชาชนทั่วไป
9. คณะกรรมการ ปตท. ต้องจัดให้ผู้ถือหุ้น ปตท. จะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน มีสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ และมีช่องทางในการสื่อสารกับ ปตท. ที่เหมาะสม
10. คณะกรรมการ ปตท. ต้องจัดให้มีระบบการคัดสรรบุคลากรที่จะเข้ามารับผิดชอบในตำแหน่งบริหารที่สำคัญทุกระดับอย่างเหมาะสมและมีกระบวนการสรรหาที่โปร่งใส เป็นธรรม
11. คณะกรรมการ ปตท. ต้องจัดให้มีระบบที่สนับสนุนการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้มั่นใจว่าฝ่ายบริหารได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน รวมทั้งปฏิบัติตามมาตรการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

ปตท. ได้เผยแพร่คู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี มาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ สำหรับนักลงทุนและผู้สนใจต่างชาติ รวมถึงผู้มีส่วนได้เสียนำไปใช้เป็นประโยชน์ หรือนำไปใช้อ้างอิงได้บนระบบเครือข่าย PTT Intranet และบน เว็บไซต์ ของ ปตท. แล้ว

9.1.1 สิทธิของผู้ถือหุ้น

ในฐานะเจ้าของบริษัท ผู้ถือหุ้นย่อมมีสิทธิกำหนดทิศทางการดำเนินธุรกิจของบริษัท หรือตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อบริษัท การประชุมผู้ถือหุ้นจึงเป็นเวทีสำคัญสำหรับผู้ถือหุ้นในการแสดงความคิดเห็น ติดต่อนัดถาม และพิจารณาลงคะแนนเสียงชี้ขาด และคัดเลือกคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลบริษัทแทนผู้ถือหุ้น ดังนั้นผู้ถือหุ้นจึงมีสิทธิโดยชอบที่จะเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้น มีเวลาเพียงพอสำหรับการพิจารณา และรับทราบผลการประชุม

9.1.1.1 กำหนดการจัดประชุมผู้ถือหุ้น

ปตท. ได้กำหนดให้มีการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นปีละครั้ง ภายในเวลาไม่เกิน 4 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดรอบปีบัญชีของปตท. และในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องเสนอวาระเป็นกรณีพิเศษซึ่งเป็นเรื่องที่กระทบหรือเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น หรือเกี่ยวข้องกับเงื่อนไขหรือกฎเกณฑ์ กฎหมาย ที่ใช้บังคับที่ต้องได้รับการอนุมัติจากผู้ถือหุ้นแล้ว บริษัทจะเรียกประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นเป็นกรณีไป

ทั้งนี้ในปี 2560 ปตท. ได้จัดการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นในวันศุกร์ที่ 28 เมษายน 2560 ณ ห้องบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ ชั้น 5 ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซาลาดพร้าว เลขที่ 1695 ถนนพหลโยธิน แขวงจตุจักร กรุงเทพมหานคร และไม่มีการเรียกประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น

9.1.1.2 การแจ้งเชิญประชุมล่วงหน้า

ในปี 2560 คณะกรรมการ ปตท. ในการประชุม ครั้งที่ 3/2560 เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2560 มีมติให้มีการจัดการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีในวันที่ 28 เมษายน 2560 โดยได้เปิดเผยมติการประชุม วันประชุม และระเบียบวาระการประชุมและแจ้งข่าวประกาศในเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้าในวันที่คณะกรรมการมีมติก่อนการจัดส่งหนังสือเชิญประชุม โดยบริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ของ ปตท. จะเป็นผู้ดำเนินการจัดส่งหนังสือเชิญประชุมที่มีรายละเอียดวาระการประชุม ข้อมูลประกอบที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการตัดสินใจ/ความเห็นของคณะกรรมการ รายงานการประชุมที่ผ่านมาซึ่งมีรายละเอียดครบถ้วน รายงานประจำปีพร้อมทั้งเอกสารประกอบการประชุม เอกสารที่ต้องใช้ในการมอบฉันทะ และระเบียบวิธีการใช้ใช้ชัดเจนตามที่ ปตท. กำหนด โดยจัดส่งให้ผู้ถือหุ้นล่วงหน้ามากกว่า 14 วันก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้น หนังสือเชิญประชุมส่งออกวันที่ 7 เมษายน 2560 และได้ทำการประกาศลงในหนังสือพิมพ์รายวันทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อย่างละ 1 ฉบับ ติดต่อกันต่อเนื่องฉบับละ 3 วัน ก่อนวันประชุม 3 วัน (วันที่ 22-24 เมษายน 2560) เพื่อบอกกล่าวเรียกประชุมผู้ถือหุ้นเป็นการล่วงหน้าเพียงพอสำหรับการเตรียมตัวก่อนมาเข้าร่วมประชุม

ทั้งนี้ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ปตท. ได้นำข้อมูลหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นและเอกสารประกอบเปิดเผยใน เว็บไซต์ของ ปตท. ล่วงหน้าก่อนวันประชุม 30 วัน (เริ่มตั้งแต่วันที่ 28 มีนาคม 2560)

9.1.1.3 การดำเนินการประชุมผู้ถือหุ้น

ก่อนเริ่มการประชุมผู้ถือหุ้นแต่ละครั้ง ประธานที่ประชุมจะแนะนำคณะกรรมการ คณะผู้บริหาร ผู้สอบบัญชีของบริษัท และที่ปรึกษากฎหมายซึ่งทำหน้าที่เป็นคนกลางให้ที่ประชุมรับทราบ แล้วจึงชี้แจงกติกาทั้งหมดรวมถึงวิธีนับคะแนนเสียงของผู้ถือหุ้นที่ต้องลงมติในแต่ละวาระตามข้อบังคับของ ปตท. รวมถึงการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนในแต่ละวาระอย่างชัดเจน และเมื่อมีการให้ข้อมูลตามระเบียบวาระแล้ว ประธานฯ จะเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมทุกรายแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ถามคำถามในแต่ละวาระ และให้เวลาอภิปรายอย่างเหมาะสมเพียงพอ จากนั้นประธานฯ และผู้บริหารจะตอบข้อซักถามอย่างชัดเจนตรงประเด็น และให้ความสำคัญกับทุกคำถาม แล้วจึงให้ที่ประชุมออกเสียงลงมติในวาระนั้นๆ สำหรับวาระการเลือกตั้งกรรมการ ประธานฯ จะดำเนินการให้ผู้ถือหุ้นลงมติเป็นรายบุคคล

ประธานฯ จะดำเนินการประชุมตามลำดับวาระการประชุม และไม่เพิ่มวาระการประชุมโดยไม่แจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้า เว้นแต่ที่ประชุมจะมีมติให้เปลี่ยนลำดับระเบียบวาระด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนผู้ถือหุ้นซึ่งเข้าร่วมประชุม หรือผู้ถือหุ้นซึ่งถือหุ้นรวมกัน ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดอาจขอให้ที่ประชุมพิจารณาเรื่องอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในหนังสือเชิญประชุม เมื่อที่ประชุมได้พิจารณาระเบียบวาระที่กำหนดไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้วตามที่

กำหนดไว้ในข้อบังคับของ ปตท. ทั้งนี้ในการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี 2560 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงลำดับระเบียบวาระ และไม่มีการขอให้ที่ประชุมพิจารณาเรื่องอื่นที่ไม่ได้กำหนดไว้ในที่ประชุมอย่างใด

อนึ่ง ในการประชุมทุกครั้งจะมีการจัดบันทึกรายงานการประชุมอย่างถูกต้องครบถ้วน และสรุปด้วยการลงมติพร้อมกับนับคะแนนเสียง ซึ่งรวมระยะเวลาที่ใช้ในการประชุมผู้ถือหุ้นแต่ละครั้งประมาณ 3 - 4 ชั่วโมง ทั้งนี้ในการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี 2560 ได้กำหนดการประชุมเวลา 09.30 น. โดยเริ่มรับลงทะเบียนเวลา 07.30 น. โดย ณ ตอนเปิดประชุม มีผู้ถือหุ้นเข้าร่วมการประชุมรวมจำนวนทั้งสิ้น 2,618 ราย โดยมาประชุมด้วยตนเอง 1,125 ราย และรับมอบฉันทะ 1,493 ราย รวมจำนวนหุ้นทั้งสิ้น 2,040,915,542 หุ้น หรือคิดเป็นร้อยละ 71.45 ซึ่งเกินกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดของ ปตท. จำนวนทั้งสิ้น 2,856,299,625 หุ้น โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมและชี้แจงข้อมูล ประกอบด้วย

กรรมการ

1. นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์	ประธานกรรมการ / กรรมการอิสระ
2. ศ.พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการตรวจสอบ
3. พลอากาศโท บุญสืบ ประสิทธิ์	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการสรรหา
4. พลเอกถนอมศักดิ์ เจริญสุข	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี
5. นายบุญฤทธิ์ หวังเจริญ	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการกำหนดค่าตอบแทน
6. นายชาญวิทย์ อมตะมาตุชาดิ	กรรมการอิสระ / กรรมการสรรหา / ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร
7. นายวิชัย อัครสกร	กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ
8. นางนันท์วัลย์ ศกุนตนาค	กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ
9. นายธรรณัฐ ธารณาวาสวัสดิ์	กรรมการอิสระ / กรรมการสรรหา / กรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี
10. นายสมชัย สัจจพงษ์	กรรมการ / กรรมการกำหนดค่าตอบแทน
11. นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ	กรรมการอิสระ / กรรมการกำหนดค่าตอบแทน
12. นายดอน วสันตพฤษย์	กรรมการอิสระ / กรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี
13. นายสมคิด เลิศไพฑูรย์	กรรมการอิสระ / กรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร
14. นายธรรมยศ ศรีช่วย	กรรมการ / กรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร
15. นายเทวินทร์ วงศ์วานิช	กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่

ผู้บริหาร

1. นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต	ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ
2. นายสรวิทย์ รังคศิริ	ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย
3. นางนิธิมา เทพวันงูร	ประธานเจ้าหน้าที่บริหารการเงิน
4. นายชวลิต พันธุ์ทอง	ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจโครงสร้างพื้นฐานและบริหารความยั่งยืน

นอกจากนี้ ยังมีผู้บริหารระดับรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ และผู้บริหารจากบริษัทกลุ่ม ปตท. ที่อยู่ด้านหน้าเวที พร้อมทั้งชี้แจง และให้ข้อมูลในกรณีที่มีข้อสอบถามที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ กรรมการอิสระ เป็นผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้นรายย่อยด้วย

ผู้สอบบัญชี

1. นางสาวมะยุรีย์ จันทะมาตย์	สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
2. นางสาวเมธาวี สวสสม	สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

3. นางสาวรุ่งอุทัย ทองสาย สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ที่ปรึกษากฎหมาย (ทำหน้าที่ตรวจสอบและสอบและการลงคะแนนเสียงกรณีมีข้อโต้แย้งตลอดการประชุม)

1. นางสาวเพ็ญพนา บุญกล้า	บริษัท วีระวงศ์, ชินวัฒน์และพาร์ทเนอร์ส จำกัด
2. นางสาวโชติดา เดชารักษ์	บริษัท วีระวงศ์, ชินวัฒน์และพาร์ทเนอร์ส จำกัด
3. นายสถาพร จำสุข	บริษัทสำนักกฎหมาย เช้าท์ เอเชีย จำกัด
4. นายกันย์ วัชรกระ	บริษัทสำนักกฎหมาย เช้าท์ เอเชีย จำกัด

ผู้ถือหุ้น (ณ ตอนปิดประชุม เวลา 13.16 น.)

มีผู้ถือหุ้นมาประชุมรวมทั้งสิ้น 4,514 ราย โดยมาประชุมด้วยตนเอง 1,829 ราย และรับมอบฉันทะ 2,685 ราย
รวมเป็นจำนวนหุ้นทั้งสิ้น 2,358,013,858 หุ้น คิดเป็นร้อยละ 82.55 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด

9.1.1.4 แนวปฏิบัติเกี่ยวกับความขัดแย้งของผลประโยชน์สำหรับการประชุม

คู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. กำหนดให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนจัดทำรายงานความขัดแย้งของผลประโยชน์ทั้งที่เป็นแบบรายงานประจำปี และแบบรายงานใหม่ระหว่างปีกรณีมีการเปลี่ยนแปลง และในการประชุมใดๆ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือมีผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกับ ปตท. จะต้องแจ้งให้ที่ประชุมทราบและไม่ร่วมพิจารณาหรือออกเสียงในเรื่องนั้นๆ

ในการประชุมผู้ถือหุ้น หากมีกรรมการท่านใดมีส่วนได้ส่วนเสีย หรือมีส่วนเกี่ยวข้องในวาระใด กรรมการท่านนั้นจะแจ้งต่อที่ประชุมเพื่อขอไม่ร่วมประชุมและงดออกเสียงในวาระนั้นๆ

9.1.1.5 การเปิดเผยผลการประชุมผู้ถือหุ้น

ในปี 2560 ปตท. จะจัดส่งรายงานสรุปผลการลงมติในที่ประชุมผู้ถือหุ้นให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ และคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ฯ ในช่วงเย็นหลังจากเสร็จสิ้นการประชุม (วันที่ 28 เมษายน 2560) และจัดส่งรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น (ซึ่งฉบับที่รายงานการประชุม โดยแยกวาระชัดเจน ระบุจำนวนกรรมการที่เข้าประชุม/ลาประชุม ข้อซักถามของผู้ถือหุ้นและข้อชี้แจงของคณะกรรมการ วิธีการนับคะแนนเสียง และผลการนับคะแนนในแต่ละวาระไว้อย่างครบถ้วน) ให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ และคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ภายในกำหนด 14 วัน รวมทั้งได้เผยแพร่รายงานการประชุม วิดีทัศน์ ภาพและเสียงของการประชุมบนเว็บไซต์ของ ปตท. ไปแล้วด้วย

9.1.2 การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน

ปตท. ปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นแต่ละรายเท่าเทียมกัน (แม้ว่าจะถือหุ้นไม่เท่ากันและมีสิทธิออกเสียงไม่เท่ากัน ตามจำนวนหุ้นที่ถือ) ผู้ถือหุ้นทุกรายมีสิทธิพื้นฐานในฐานะผู้ถือหุ้นเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงเพศ อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา ความเชื่อ ฐานะทางสังคม ความพิการ หรือความคิดเห็นทางการเมือง โดยในวันประชุมผู้ถือหุ้น ปตท. จะจัดเตรียมที่นั่งสำหรับผู้พิการ ผู้สูงอายุ และหญิงมีครรภ์ไว้ในจุดที่สะดวกที่สุด รวมทั้งจัดเจ้าหน้าที่ไว้คอยอำนวยความสะดวก ทั้งนี้ ปตท. ได้เผยแพร่ข้อมูลการประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้นและจัดทำเป็นภาษาอังกฤษเผยแพร่พร้อมภาษาไทย รวมทั้งกำหนดให้กรรมการที่มีส่วนได้เสียต้องงดเว้นการมีส่วนร่วมในการประชุมพิจารณาในวาระนั้นๆ ซึ่งรวมถึงการจัดกิจกรรมอื่นๆ สำหรับผู้ถือหุ้น ปตท. ก็เปิดโอกาสให้โดยไม่มีข้อจำกัด

9.1.2.1 การเสนอวาระการประชุมเพิ่มเติมและเสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ

สำหรับการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 ปตท. กำหนดหลักเกณฑ์ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนแนวทางการพิจารณาการให้สิทธิผู้ถือหุ้นส่วนน้อยเสนอวาระ และ/หรือชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการล่วงหน้าให้คณะกรรมการ ปตท. พิจารณากำหนดเป็นระเบียบวาระการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เพื่อให้โอกาสผู้ถือหุ้นมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลบริษัท และการคัดสรรบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุก

ฝ่าย โดยให้สิทธิผู้ถือหุ้นท่านเดียว หรือหลายท่านที่มีสัดส่วนการถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัท หรือ มีสัดส่วนการถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่า 100,000 หุ้นและจะต้องถือหุ้นบริษัทในสัดส่วนดังกล่าวต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี เสนอวาระการประชุมหรือเสนอชื่อบุคคลที่มีความเหมาะสมเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการ ปตท. ก่อนการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีตั้งแต่เดือนกันยายน – พฤศจิกายน ของปี 2559 เพื่อเตรียมการในกรณีต้องเสนอชื่อกรรมการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (คนร.) ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2557

ทั้งนี้ ปตท. ได้นำหลักเกณฑ์ดังกล่าวเผยแพร่บนเว็บไซต์ของ ปตท. และแจ้งข่าวประกาศในเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2559 จนถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2559 แล้ว อย่างไรก็ตาม ไม่มีผู้ถือหุ้นเสนอวาระการประชุม และไม่มีการเสนอชื่อบุคคลเสนอแต่งตั้งเป็นกรรมการในระบอบดังกล่าว ซึ่ง เลขานุการบริษัทได้รายงานต่อที่ประชุมคณะกรรมการ ปตท. รับทราบแล้ว

9.1.2.2 การอำนวยความสะดวกแก่ผู้ถือหุ้นในการประชุมผู้ถือหุ้น

เช่นเดียวกับการดำเนินการที่ผ่านมา ในการจัดการประชุมผู้ถือหุ้น ประจำปี 2560 ปตท. ได้อำนวยความสะดวกให้กับผู้ถือหุ้นทุกราย ตั้งแต่การเลือกสถานที่จัดการประชุมให้สะดวก เพียงพอกับจำนวนผู้ถือหุ้นที่จะมาเข้าร่วมประชุม รวมทั้งจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยดูแล ต้อนรับ ให้ความสะดวกอย่างเพียงพอ สามารถอำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุและผู้พิการที่ใช้รถเข็น การจัดห้องประชุมสำรองและระบบการถ่ายทอดสัญญาณได้ตอบระหว่างห้องประชุม การเตรียมการรักษาความปลอดภัยและแผนรับมือกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินให้กับผู้เข้าร่วมการประชุม การเปิดบริการตรวจรับเอกสารลงทะเบียนล่วงหน้า 5 วัน การจัดเจ้าหน้าที่ให้บริการถ่ายเอกสารและตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร การเปิดรับลงทะเบียนก่อนเวลาประชุม 2 ชั่วโมง การขยายระยะเวลาลงทะเบียนจนถึงระยะเวลาก่อนการพิจารณาการประชุมสุดท้าย การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชุมผู้ถือหุ้น ด้วยการใช้ระบบ Barcode ในการลงทะเบียนและการลงทะเบียนเสียง เพื่อความสะดวกรวดเร็ว รวมทั้งการจัดให้มีการเลี้ยงรับรองสำหรับผู้ถือหุ้นที่มาร่วมประชุม

แม้ผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่ที่มาเข้าร่วมการประชุมสามัญประจำปีของ ปตท. เป็นคนไทย และดำเนินการประชุมผู้ถือหุ้นเป็นภาษาไทย แต่ ปตท. ได้จัดทำเอกสารประกอบการประชุมผู้ถือหุ้น และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องเป็น 2 ภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สำหรับผู้ถือหุ้นชาวไทยและชาวต่างชาติ และจัดทำเว็บไซต์ของ ปตท. เป็น 2 ภาษา รวมทั้งจัดให้มีพนักงานที่มีความเชี่ยวชาญทางภาษาคอยให้ความสะดวกในการประชุมผู้ถือหุ้น ทั้งนี้ในกรณีที่มีผู้ถือหุ้นที่ไม่สามารถสื่อสารเป็นภาษาไทยซักถามข้อสงสัยหรืออภิปรายในที่ประชุมผู้ถือหุ้น ปตท. จะจัดให้มีการสื่อสารที่เหมาะสมและมีการแปลเป็นภาษาไทยทั้งคำถามและคำตอบสำหรับผู้เข้าร่วมประชุมท่านอื่นในที่ประชุมเพื่อรักษาประโยชน์ และอำนวยความสะดวกในการสื่อสารสำหรับผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ

9.1.2.3 การมอบฉันทะ

เพื่อรักษาสิทธิให้ผู้ถือหุ้นที่ไม่สะดวกเข้าประชุม ประจำปี 2560 ด้วยตนเอง ผู้ถือหุ้นสามารถมอบฉันทะให้ผู้อื่นหรือกรรมการอิสระของ ปตท. ท่านใดท่านหนึ่งจากกรรมการอิสระที่เข้าร่วมประชุมทั้งหมด ซึ่ง ปตท. จะระบุรายชื่อไว้ในหนังสือมอบฉันทะตามแบบที่กระทรวงพาณิชย์กำหนดเพื่อให้เป็นผู้เข้าประชุมและออกเสียงลงมติแทนผู้ถือหุ้นได้โดยไม่มีเงื่อนไข ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นมอบฉันทะให้กับผู้อื่น ปตท. จะให้สิทธิและปฏิบัติต่อผู้รับมอบฉันทะเสมือนเป็นผู้ถือหุ้นท่านหนึ่ง นอกจากนี้ ปตท. ได้เปิดเผยแบบหนังสือมอบฉันทะที่แนบ พร้อมทั้งรายละเอียด และขั้นตอนต่างๆ บน เว็บไซต์ของ ปตท. ล่วงหน้าก่อนวันประชุม 30 วัน โดยผู้ถือหุ้นสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ทั้งทางโทรศัพท์ หรือช่องทางอื่นๆ เช่น Website, E-mail เป็นต้น

9.1.3 บทบาทต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ปตท. ในฐานะบริษัทพลังงานแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญในการดูแลและคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม ทั้งภายในและภายนอกบริษัท รวมถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยแบ่งกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ ปตท. ออกเป็น 6 กลุ่ม และกำหนดพันธกิจเป็นเป้าหมายในการตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ละกลุ่มอย่างสมดุลดังต่อไปนี้

ต่อประเทศ	สร้างความมั่นคงด้านพลังงานในระยะยาว โดยการจัดหาพลังงานในปริมาณที่เพียงพอ มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และ ราคาที่เป็นธรรมเพื่อเสริมสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ
ต่อสังคมชุมชน	เป็นองค์กรที่ดีของสังคม ดำเนินธุรกิจที่มีการบริหารจัดการผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานสากล และมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีแก่สังคมชุมชน
ต่อผู้ถือหุ้น	ดำเนินธุรกิจเชิงพาณิชย์ สามารถสร้างผลตอบแทนที่ดี และมีการขยายธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน
ต่อลูกค้า	สร้างความพึงพอใจและความผูกพันแก่ลูกค้าโดยผ่านการนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพในระดับมาตรฐานสากลด้วยราคาเป็นธรรม
ต่อคู่ค้า	ดำเนินธุรกิจร่วมกันบนพื้นฐานของความเป็นธรรม มุ่งสร้างความไว้วางใจ ความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดี เพื่อพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจร่วมกันในระยะยาว
ต่อพนักงาน	สนับสนุนการพัฒนาความสามารถการทำงานระดับมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง ให้ความมั่นใจในคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานทัดเทียมบริษัทชั้นนำ เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์กร

9.1.3.1 การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้ง 6 กลุ่ม

9.1.3.1.1 ประเทศ

ปตท. ในฐานะบริษัทพลังงานแห่งชาติ มีภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ ตามยุทธศาสตร์ชาติและวิสัยทัศน์ ให้ประเทศไทยมีความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยมีพันธกิจในการสร้างความมั่นคงด้านพลังงานในระยะยาว โดยการจัดหาพลังงานในปริมาณที่เพียงพอมีคุณภาพได้มาตรฐาน และราคาเป็นธรรมเพื่อเสริมสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ

ปตท. กำหนดทิศทางและกลยุทธ์การดำเนินงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบาย Thailand 4.0 นโยบายกระทรวงพลังงาน และยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ โดยมีบทบาทในด้านต่างๆ ดังนี้

1) ด้านการสร้างความมั่นคงทางพลังงาน มีการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางพลังงานอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับปริมาณการใช้พลังงานที่เพิ่มขึ้น เช่น ระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ สถานีรับก๊าซธรรมชาติ (LNG Receiving terminal) LPG Import Facilities คลังน้ำมันและสถานีบริการน้ำมัน สถานีเก็บรักษาและแปรสภาพก๊าซธรรมชาติจากของเหลวเป็นก๊าซแบบลอยน้ำ (FSRU: Floating Storage and Regasification Unit) การลงทุนในธุรกิจแบตเตอรี่และไฟฟ้า เป็นต้น ทางด้านการจัดหาพลังงาน ปตท. มีการบริหารจัดการความเสี่ยงในการจัดหาพลังงานจากแหล่งต่างๆ ให้มีปริมาณที่เพียงพอ มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน เช่น การจัดหาก๊าซธรรมชาติจากแหล่งในประเทศ การนำเข้าจากต่างประเทศ และในรูปแบบการจัดหา LNG (ก๊าซธรรมชาติเหลวหรือ Liquefied Natural Gas) เพื่อตอบสนองความต้องการพลังงานของประเทศ

2) ด้านการสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ ได้จัดหาพลังงานในราคาที่เหมาะสมเพื่อให้ธุรกิจมีความสามารถในการแข่งขัน การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทรัพยากรปิโตรเลียม ผ่านธุรกิจโรงแยกก๊าซธรรมชาติ โรงกลั่นน้ำมัน และธุรกิจปิโตรเคมีที่ทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบธุรกิจต่อเนื่องอีกมากมาย รวมถึงการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาปรับปรุงประสิทธิภาพและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันให้ผู้ประกอบการตลอดห่วงโซ่ธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและการเติบโตในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล

3) ด้านการสร้างความยั่งยืน โดยส่งเสริมการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการคิดค้นผลิตภัณฑ์และบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชนทางการเกษตร สนับสนุนการดำเนินการในห่วงโซ่อุปทานที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goal : SDG) การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เป็นต้น

9.1.3.1.2 สังคม ชุมชน

ปตท. มุ่งมั่นในการเป็นองค์กรที่คำนึงถึงการเติบโตร่วมกันกับสังคมชุมชน และการขับเคลื่อนสังคมไทยให้ก้าวหน้า ควบคู่ไปกับการรักษาทรัพยากรสิ่งแวดล้อม โดยนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) มากำหนดเป็นแนวทางการดำเนินงานเพื่อสังคม ในด้านการพัฒนามนุษย์ในทุกมิติ ครอบคลุมตั้งแต่การศึกษาและการพัฒนาศักยภาพ และมาตรฐานคุณภาพชีวิต สร้างการเข้าถึงพลังงานทางเลือกอย่างเหมาะสม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ทั้งทางบกและทางทะเล ตลอดจนปลูกและดูแลรักษาป่าเพื่อกักเก็บก๊าซเรือนกระจก อันเป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งผลักดันให้เกิดความตระหนักรู้และความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ จนนำไปสู่การร่วมสร้างสังคมสู่ความยั่งยืน หรือ "Sustainable Growth for All"

อนึ่ง รายละเอียดในเรื่องดังกล่าวปรากฏอยู่ในหัวข้อ “สานพลังสู่ความยั่งยืนร่วมกัน” ในรายงานประจำปี และรายงานความยั่งยืนปี 2560 (Corporate Sustainability Report 2017)

9.1.3.1.3 ผู้ถือหุ้น

กลยุทธ์การเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน (Sustainable Growth Strategy) ถูกนำมาใช้ในการบริหารจัดการ ปตท. ให้เป็นองค์กรที่มีความเป็นเลิศในการดำเนินงาน (High Performance Organization) โดยตั้งมั่นอยู่บนหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate governance) ควบคู่ไปกับการดูแลสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility) เพื่อให้นักลงทุนมั่นใจว่า ปตท. จะเป็นบริษัทที่ให้ผลตอบแทนที่ดี มีความยั่งยืน เป็นองค์กรที่อยู่คู่สังคมไทยตลอดไป

กิจกรรมสำหรับผู้ถือหุ้นสามัญ

ปตท. ได้จัดให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยเข้าเยี่ยมชมกิจการ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยได้มีโอกาสเยี่ยมชมการดำเนินงาน รับทราบข้อมูล พบปะกับคณะผู้บริหาร ปตท. และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดระยองของ ปตท. อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2549 เป็นต้นมา

สำหรับปี 2560 ปตท. ได้มีกำหนดแผนงานจัดกิจกรรมในวันที่ 31 ตุลาคม 1-2 พฤศจิกายน 2560 โดย ปตท. นำส่งหนังสือเชิญและเอกสารตอบรับไปยังผู้ถือหุ้นซึ่งปรากฏรายชื่อ ณ วันปิดสมุดทะเบียนเพื่อพักการโอนหุ้นเพื่อสิทธิเข้าร่วมประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2560 (วันที่ 3 เมษายน 2560) โดยทางไปรษณีย์ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นแจ้งความประสงค์ในการเข้าเยี่ยมชมกิจการของ ปตท. อนึ่ง เนื่องจากมีผู้ให้ความสนใจและแจ้งความประสงค์ที่จะเข้าเยี่ยมชมกิจการของ ปตท. จำนวนมากประมาณ 2,193 คน ปตท. จึงกำหนดให้ใช้วิธีการจับสลากในการคัดเลือกผู้มีสิทธิเข้าเยี่ยมชมกิจการเช่นเดียวกับที่ผ่านมา โดยมีผู้บริหาร และคณะทำงานการกำกับดูแลกิจการที่ดี เป็นสักขีพยาน กำหนดจับสลากในวันที่ 19 กันยายน 2560 และประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าเยี่ยมชมกิจการของ ปตท. บนเว็บไซต์ของ ปตท. เจ้าหน้าที่ของ ปตท. ได้ดำเนินการแจ้งผู้มีสิทธิเข้าเยี่ยมชมกิจการของ ปตท. ทางโทรศัพท์เพื่อยืนยันการตอบรับเข้าเยี่ยมชมกิจการของ ปตท. โดยกิจกรรมดังกล่าวจะจัดให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยเข้าเยี่ยมชมกิจการ ณ สถาบันพัฒนาศึกษาธุรกิจน้ำมัน (Oil Business Academy : OBA) และศูนย์ธุรกิจคาเฟ่ อเมซอน (Amazon Inspiring Campus : AICA) รับฟังข้อมูล และพาเยี่ยมชมห้องจำลองการเรียนรู้ สถานีบริการน้ำมัน น้ำมันหล่อลื่น น้ำมันอากาศยาน และ LPG และโรงคว่ำกาแฟ จำนวน 240 คน โดยแบ่งเป็น 3 รุ่นๆ ละ 80 คน ซึ่ง ปตท. จะนำข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้ถือหุ้นไปปรับปรุงการทำงานในปีถัดไป

สำหรับผู้ถือหุ้นที่สนใจเข้าเยี่ยมชมกิจการในครั้งต่อไป (ประจำปี 2561) สามารถติดตามความคืบหน้าและรายละเอียดโครงการได้บนเว็บไซต์ของ ปตท. โดยหากเป็นสถานที่เยี่ยมชมเดิม ปตท. ขอสงวนสิทธิ์สำหรับผู้ถือหุ้นที่ยังไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเท่านั้น

กิจกรรมสำหรับผู้ถือหุ้นกู้ ปตท.

ปตท. ได้จัดกิจกรรมสำหรับผู้ถือหุ้นกู้ ปตท. อย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2553 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นช่องทางในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ปตท. กับผู้ถือหุ้นกู้ฯ รวมถึงเป็นการตอบแทนความเชื่อมั่นที่ได้ลงทุนระยะยาวในหุ้นกู้ของ ปตท. ทั้งนี้กิจกรรมที่จัดขึ้นในปี 2560 ยังคงมีความหลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ถือหุ้นกู้ฯ ที่มีจำนวนกว่า 23,000 ราย อาทิ

- นิติสารรายไตรมาส happiness ที่ใช้เป็นช่องทางในการสื่อความข้อมูลองค์กร ให้ความรู้ทางด้านพลังงาน และบทความที่น่าสนใจต่าง ๆ ที่ให้ทั้งสาระและความบันเทิงอย่างครบครัน
- กิจกรรมเยี่ยมชมกิจการกลุ่ม ปตท. จำนวน 3 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 เยี่ยมชมโรงเรียนกำเนิดวิทย์ (KVIS) สถาบันวิทยสิริเมธี (VISTEC) และโครงการปาวังจันทร์ จังหวัดระยอง ในเดือนเมษายน ครั้งที่ 2 เยี่ยมชมศูนย์ธุรกิจกาสิโน Amazon Inspiring Campus (AICA) และ สถาบันพัฒนาศักยภาพธุรกิจน้ำมัน Oil Business Academy (OBA) ในเดือนมิถุนายน และครั้งที่ 3 เยี่ยมชมโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ปตท. จังหวัดระยอง ในเดือนตุลาคม
- กิจกรรมสานสัมพันธ์ เช่น กิจกรรมสัมมนาและกิจกรรมเวิร์กช็อปประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะกิจกรรมคอนเสิร์ตที่ยังคงได้การตอบรับที่ดีเสมอมา ซึ่งในปี 2560 ปตท. ได้จัดคอนเสิร์ตประจำปี โดยเป็นการนำบทเพลงพระราชนิพนธ์ของรัชกาลที่ 9 และบทเพลงอันไพเราะมาผสมผสานกับบรรยากาศการเปลี่ยนแปลงของท้อง “ฟ้า” ในช่วงเวลาต่าง ๆ จำนวน 2 รอบ

ทั้งนี้ ปตท. ยังคงมีแผนการพัฒนารูปแบบการดำเนินการจัดกิจกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและเพิ่มระดับความพึงพอใจของผู้ถือหุ้นฯ อย่างต่อเนื่อง เช่น การเพิ่มช่องทางการเข้าถึงข้อมูลการจัดกิจกรรมผ่าน Webpage และช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารผ่านอีเมลเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ถือหุ้นฯ ปตท. และให้เกิดความสอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน

กิจกรรมสำหรับนักลงทุนสถาบัน

ในปี 2560 นอกเหนือจากกิจกรรมผู้บริหารพบนักลงทุน เพื่อชี้แจงข้อมูลผลประกอบการประจำปีไตรมาสแล้ว ปตท. ได้จัดให้นักลงทุนสถาบันและนักวิเคราะห์หลักทรัพย์เยี่ยมชมกิจการและพบผู้บริหารเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นประจำในช่วงเดือนมกราคม ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ศูนย์ธุรกิจกาสิโน Amazon Inspiring Campus (AICA) และสถาบันพัฒนาศักยภาพธุรกิจน้ำมัน Oil Business Academy (OBA) โดยในการเยี่ยมชมดังกล่าว นักลงทุนและนักวิเคราะห์มีโอกาสทราบถึงทิศทางและโอกาสในการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม ปตท. จากผู้บริหารโดยตรง

9.1.3.1.4 ลูกค้า

ปตท. ดำเนินธุรกิจทั้งตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ โดยมีผลิตภัณฑ์หลักที่จำหน่ายคือ ผลิตภัณฑ์ก๊าซธรรมชาติ และผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม โดยจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับ ลูกค้าธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ ลูกค้าธุรกิจน้ำมัน ลูกค้าธุรกิจก๊าซ และลูกค้าธุรกิจโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งในกลุ่ม Business to Business: B2B และกลุ่ม Business to Consumer: B2C

ปตท. รับฟังเสียงลูกค้า เพื่อใช้วิเคราะห์กำหนดความต้องการและความคาดหวังของลูกค้า ผ่านทางช่องทางต่างๆ เช่น การเขียนลูกค้า การสัมมนา การสำรวจความคิดเห็น ฯลฯ ซึ่งเป็นช่องทางที่ให้สารสนเทศ ในด้านข้อมูลคู่แข่ง สภาพการแข่งขัน เทคโนโลยี แนวโน้มพฤติกรรมลูกค้า การใช้ชีวิตของผู้บริโภค สิ่งแวดล้อมทางการตลาด และความต้องการในอนาคตของลูกค้า โดยนำไปพิจารณาร่วมกับสารสนเทศอื่นๆ ได้แก่ สถานการณ์และแนวโน้มเศรษฐกิจพลังงาน นโยบายรัฐ กฎระเบียบนวัตกรรมเทคโนโลยี ข้อมูลการเงินและเศรษฐกิจ เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์และบริการได้ตรงตามความต้องการและความคาดหวังของลูกค้าทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ปตท. พัฒนาระบบสนับสนุนเพื่อเพิ่มความสะดวกให้กับลูกค้าในการทำธุรกรรมกับ ปตท. อย่างต่อเนื่อง เช่น การพัฒนาระบบ e-Order ระบบ e-Billing ระบบ e-Payment และระบบ Direct Approved ช่วยให้ลูกค้าสามารถสืบค้นข้อมูล รับการสนับสนุน และทำธุรกรรมได้ตลอด 24 ชม. ปตท. พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของศูนย์รับคำสั่งซื้อและลูกค้าสัมพันธ์ ด้วยระบบ iMind เชื่อมโยง รวมศูนย์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่างๆ เช่น อีเมล Website ข้อมูลสมาชิกบัตร PTT Blue Card ฯลฯ เพื่อให้พนักงาน Contact Center ตอบสนองลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว ด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง และทันสมัยตลอดเวลา

ปตท. จัดทำมาตรฐานการให้บริการและคู่มือปฏิบัติงานที่ครอบคลุมทุกช่องทาง เช่น คู่มือมาตรฐานสถานบริการ คู่มือการบรรจุก๊าซ คู่มือการเติมน้ำมันอากาศยาน คู่มือมาตรฐาน Contact Center เป็นต้น โดยมีวิธีการตรวจประเมินผลตามมาตรฐานบริการตามระบบ QSHE MS, Mystery shopper, Mobile Lab ตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้มั่นใจว่าบุคลากรสามารถสร้างประสบการณ์ที่ดีแก่ลูกค้าได้สม่ำเสมอ

ปตท. พัฒนาวิธีการบริหารความสัมพันธ์กับลูกค้าให้เหมาะสมกับแต่ละวงจรชีวิตของลูกค้า เพื่อนำไปสู่การซื้อซ้ำ และบอกต่อ อันเป็นระดับความสัมพันธ์เป้าหมายสูงสุด มีระบบการประเมินความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ และความผูกพันของลูกค้าที่มีต่อ ปตท. โดยเปรียบเทียบกับคู่แข่งผ่านการวิจัยสำรวจความพึงพอใจประจำปี ที่มีการพัฒนาวิธีการและข้อคำถามอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาร่วมกับพฤติกรรมการณ์ซื้อของลูกค้าโดยตรง เพื่อให้ผลการสำรวจสะท้อนการดำเนินงานในปัจจุบัน และเพิ่มโอกาสในการต่อยอดทางธุรกิจในอนาคตได้ชัดเจนมากขึ้น ทั้งนี้มีการรวบรวมและวิเคราะห์ความไม่พึงพอใจของลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ เช่น Contact Center การเข้าพบลูกค้า เป็นต้น เพื่อให้สามารถทราบถึงสัญญาณซึ่งบ่งชี้ล่วงหน้า นำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างทันทั่วทั้งที่ ป้องกันการสูญเสียลูกค้า และการแทรกแซงจากคู่แข่ง

ปตท. แบ่งกลุ่มประเภทข้อร้องเรียนตามความรุนแรงของผลกระทบ โดยกำหนด Service Level Agreement สำหรับข้อร้องเรียนแต่ละประเภท ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องแก้ไขปัญหาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ข้อร้องเรียนทุกประเภทจะต้องได้รับการตอบสนองเบื้องต้นภายใน 24 ชั่วโมง และมีการตอบกลับไปยังลูกค้าทุกรายภายหลังที่มีการแก้ไขแล้วเสร็จ มีการสอบถามถึงความพึงพอใจต่อการแก้ไขปัญหาของ ปตท. พร้อมแจ้งแผนการแก้ไขปัญหาระยะยาว สร้างความมั่นใจให้กับลูกค้า มีความพึงพอใจต่อการแก้ไขปัญหา และจะยังคงใช้ผลิตภัณฑ์และบริการของ ปตท. ต่อไปในอนาคต

ทั้งนี้ ปตท. ใส่ใจด้านความสะดวกและความปลอดภัยของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง จึงได้ดำเนินโครงการต่างๆ เช่น โครงการ PTT Tune Up ให้บริการตรวจเช็คเครื่องยนต์ และปรับจูนเครื่องยนต์ฟรีในช่วงโดยในปี 2558 ได้เปิดตัวโครงการสถานีบริการตามแนวคิด “Friendly Design” เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการและผู้สูงอายุ เป็นต้น

9.1.3.1.5 ลูกค้า

ลูกค้า เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญในการดำเนินธุรกิจร่วมกัน ปตท. จึงให้ความสำคัญกับการปฏิบัติต่อลูกค้าอย่างเสมอภาคบนหลักการของการแข่งขันที่เป็นธรรม เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน สร้างความสัมพันธ์และความร่วมมืออันดี ปฏิบัติตามสัญญาอย่างเคร่งครัด และปฏิบัติตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการควบคุมคุณภาพสินค้าและบริการ ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการ ปตท. จึงกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการจัดหาพัสดุเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

นอกจากนั้น ปตท. มีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน ควบคู่ไปกับการกำกับดูแลกิจการเพื่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บรรลุตามปณิธานที่ตั้งไว้ ปตท. จึงให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานและพัฒนาให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดยได้จัดทำกระบวนการบริหารความเสี่ยงและลดผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจของลูกค้า เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการบริหารห่วงโซ่อุปทานอย่างยั่งยืนให้ประสบความสำเร็จ โดยมีปัจจัยหลักในการขับเคลื่อน 3 ปัจจัย คือ

1. นโยบายและทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน

นโยบายและกลยุทธ์ขององค์กรเป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างความตระหนักให้แก่พนักงานภายในองค์กร และสังคมภายนอก รับทราบถึงความมุ่งมั่น และทิศทางการดำเนินงานขององค์กร ดังนั้น ในปี 2558 ปตท. จึงออกนโยบายการจัดหาและบริหารงานผู้ค้าอย่างยั่งยืน กลุ่ม ปตท.

เพื่อให้ผู้ค้าของ ปตท. มีแนวทางปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจให้เป็นไปตามแนวทางการบริหารองค์กรอย่างยั่งยืน และเหมาะสมมากขึ้น ปตท. จึงทบทวน แนวทางการปฏิบัติอย่างยั่งยืนของผู้ค้า ปตท. (PTT Supplier Sustainable Code of Conduct : SSCoC) และประกาศใช้เป็นที่ 3 เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2558 โดยกำหนดเนื้อหาและขอบเขตให้อยู่ภายใต้ข้อกำหนดข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประเด็นที่ ปตท. ให้ความสำคัญ ประกอบด้วย 4 หัวข้อหลัก ดังนี้

1. จริยธรรมทางธุรกิจ
2. ความรับผิดชอบต่อสังคม
3. ความปลอดภัย
4. การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

2. การพัฒนากระบวนการจัดหาและบริหารงานผู้ค้าให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

เพื่อให้การบริหารห่วงโซ่อุปทานเป็นไปตามทิศทางขององค์กร ปตท. มีการบริหารจัดการผู้ค้าโดยคำนึงถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแล (Environment, Social & Governance: ESG) ปตท. ได้ประเมินความเสี่ยงและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแลของกลุ่มงานสินค้าและบริการ เพื่อแบ่งระดับการบริหารผู้ค้า เป็น 3 ระดับ คือ 1. กลุ่ม Critical 2. กลุ่ม Key 3.กลุ่ม Manage เรียงตามลำดับความรุนแรง และผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น สำหรับผู้ค้ากลุ่ม Critical จะได้รับการบริหารจัดการอย่างเข้มข้น นอกเหนือจากการลงนามรับทราบแนวทางการปฏิบัติอย่างยั่งยืนของผู้ค้า ปตท. แล้ว ต้องมีการตอบแบบประเมินการปฏิบัติอย่างยั่งยืน (Sustainability Performance Assessment) ซึ่งหากผู้ค้าประเมินตนเองแล้ว คะแนนไม่ถึงตามเกณฑ์ที่กำหนดจะต้องจัดทำแผนงานและกรอบเวลาในการปรับปรุง (ESG Corrective Action Plan) ทั้งนี้ ปตท. ขอสงวนสิทธิ์ในการเข้าตรวจสอบ (Auditing) ผลการประเมินตนเองของผู้ค้า โดยในปี 2560 คณะทำงาน ปตท. ร่วมกับหน่วยงานภายนอก ได้เข้าตรวจประเมินการดำเนินงานด้านความยั่งยืนของผู้ค้ากลุ่ม Critical จำนวน 6 บริษัท โดยผลคะแนนในภาพรวม ผู้ค้าอยู่ในเกณฑ์ดี นอกจากนี้ ปตท. ยังดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของผู้ค้า โดยคัดเลือกผู้ค้าหลักที่มีลักษณะการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ ESG เข้าร่วมอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพด้านความยั่งยืนของผู้ค้า และฝึกปฏิบัติการประเมินศักยภาพด้านความยั่งยืนของบริษัทตนเอง เพื่อวางแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบาย ปตท. ต่อไป

นอกจากนี้ เพื่อตอบสนองการดำเนินการด้าน Pride ในการเป็นองค์กรโปร่งใส ปตท. ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เรื่อง การขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องและแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต นำไปสู่การปฏิบัติในภาครัฐวิสาหกิจได้อย่างประสบผลสำเร็จตามหลักธรรมาภิบาลและบรรษัทภิบาล โดยในส่วนของ การให้และการเปิดเผยข้อมูลในการจัดซื้อจัดจ้าง ปตท. ได้เปิดเผยข้อมูลการจัดหาพัสดุ โดยปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเป็นข้อมูลที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจสอบได้ตามมาตรา 9 (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 โดยเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างดังกล่าวเป็นรายเดือนผ่านเว็บไซต์ www.pttplc.com เพื่อให้ประชาชนตรวจสอบได้ การดำเนินการดังกล่าวจะได้รับการประเมินเป็นประจำทุกปี โดยปี 2560 การประเมินเรื่องการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างของ ปตท. ได้คะแนน 100%

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 24 สิงหาคม 2560 เป็นต้นมา ปตท. ได้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 จึงได้ปรับปรุงกระบวนการโดยกำหนดให้มีการเปิดเผยแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีเพื่อให้ผู้สนใจเข้าร่วมเสนอราคากับ ปตท. สามารถบริหารจัดการในการเตรียมความพร้อมเข้าเสนองานได้ล่วงหน้า ปัจจุบัน ปตท. ได้เปิดเผยแผนการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปี 2561 แล้วบนเว็บไซต์ www.pttplc.com

ปตท. มีกระบวนการตรวจสอบการจัดหาพัสดุประจำปี โดยคณะกรรมการกำกับดูแลตรวจสอบการพัสดุ (คตพ.) ซึ่งแต่งตั้งตามระเบียบ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ว่าด้วย การพัสดุ มีหน้าที่กำกับดูแลกระบวนการจัดหาพัสดุให้เกิดความโปร่งใส โดยในปี 2560 คตพ. ได้สุ่มตรวจสอบความถูกต้องของงานจัดหาพัสดุทุกหน่วยธุรกิจของ ปตท. จากผลการตรวจสอบของ คตพ. ในปี 2560 ผู้บริหารได้มุ่งมั่นในวิสัยทัศน์ในการเป็นองค์กรโปร่งใส จึงกำหนดให้มีตัวชี้วัด (KPI) ของทุกสายงานให้ถูกต้องตามระเบียบและข้อกำหนด โดยนำผลจากการตรวจสอบในปี 2559 มาเป็นพื้นฐานและหน่วยงานจัดหาได้จัดทำแผนและดำเนินการเพื่อลดข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยการฝึกอบรมพนักงานในหลักสูตรปฐมนิเทศและการจัดทำเนื้อหาในหลักสูตร Procurement Academy ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวจะบรรจุเป็น Organization Knowledge โดยจะต้องอบรมให้กับพนักงานทุกระดับ

นอกจากนี้ ได้มีระบบการตรวจรับงาน (Material Receive (MR) on web) ที่ให้หน่วยงานผู้ใช้ประเมินผลการดำเนินงานของผู้ค้าในแง่มุมต่างๆ เช่น ด้านคุณภาพ (Quality) ด้านการส่งมอบ (Delivery) การให้บริการ (Service) ด้านการดำเนินงาน (Performance) ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม (SSHE) ด้านความยั่งยืน (Sustainability) โดยเบื้องต้นจะแจ้งผลการประเมินแก่ผู้ค้าที่อยู่ในทะเบียนผู้ค้ารับทราบ เพื่อนำไปปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป

เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2560 ปตท. ได้ลงนามข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) เป็นการตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และผู้เข้าร่วมเสนอราคา ที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ไม่มีการเรียกรับเงินสินบนหรือประโยชน์อื่นใด รวมทั้งจะต้องเปิดเผยข้อมูลโครงการที่สำคัญในทุกกระบวนการอย่างโปร่งใสใน “โครงการระบบทอส่งก๊าซธรรมชาติบนบกเส้นที่ 5 ส่วนที่ 2” และ “โครงการ LNG Receiving Terminal แห่งใหม่ จ.ระยอง” โดยมีพลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน ให้เกียรติเป็นประธานในงานดังกล่าว และได้รับเกียรติจากนายประมนต์ สุธีวงศ์ ประธานองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ ประธานคณะกรรมการ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และนายเทวินทร์ วงศ์วานิช ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ร่วมในพิธี

การลงนามในข้อตกลงคุณธรรมในโครงการดังกล่าว เป็นการลงนามระหว่าง บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (ปตท.) กับผู้แสดงความประสงค์จะซื้อเอกสารประมูลราคาล่วงหน้า และผู้สังเกตการณ์ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐและเอกชน เพื่อแสดงเจตนารมณ์ของ ปตท. ในการเป็นองค์กรที่ดำเนินธุรกิจภายใต้หลักธรรมาภิบาล ดำเนินงานตามแนวนโยบายการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของรัฐบาล รวมถึงการมีกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

สำหรับโครงการระบบทอส่งก๊าซธรรมชาติบนบกเส้นที่ 5 ส่วนที่ 2 จะเพิ่มความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ และเพิ่มกำลังการผลิตก๊าซธรรมชาติจากฝั่งตะวันออกไปยังโครงข่ายระบบทอส่งก๊าซธรรมชาติฝั่งตะวันตก อีกทั้งเป็นการเพิ่มความมั่นคงในการจัดส่งก๊าซธรรมชาติให้แก่โรงไฟฟ้าบางปะกง โรงไฟฟ้าวังน้อย โรงไฟฟ้าพระนครเหนือ และโรงไฟฟ้าพระนครใต้ เพื่อรองรับความต้องการไฟฟ้าในอนาคต โดยโครงการฯ มีกำหนดแล้วเสร็จภายใน ปี พ.ศ. 2564 ส่วนโครงการ LNG Receiving Terminal แห่งใหม่ จ.ระยอง เป็นการก่อสร้างท่าเทียบเรือและสถานีรับจ่ายก๊าซธรรมชาติเหลว เพื่อรองรับการนำเข้าก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) ในปริมาณ 7.5 ล้านตันต่อปี มีกำหนดแล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2565

3. การพัฒนาศักยภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนศักยภาพของบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนให้การดำเนินการทั้งหมดนี้สัมฤทธิ์ผล ปตท. จึงให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดหาและบริหารงานผู้ค้าของผู้บริหาร และพนักงานภายในองค์กรอย่างเป็นระบบและเหมาะสม ผ่านการอบรม สื่อความ รวมถึงกระบวนการบริหารจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management : KM) เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ด้านความยั่งยืนสู่การบริหารจัดการผู้ค้า นอกจากนี้ ปตท. ได้สร้างความพร้อม และสื่อความให้แก่ผู้ค้าควบคู่กันไป เพื่อให้ผู้ค้าเตรียมการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินธุรกิจของตนให้เป็นไปตามแนวทางความยั่งยืน หรือ แนวทางการปฏิบัติอย่างยั่งยืนของผู้ค้า ปตท. (PTT Supplier Sustainable Code of Conduct)

เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความรู้ระหว่าง ปตท. กับผู้ค้า และพัฒนาศักยภาพของผู้ค้าให้พร้อมสนับสนุน ปตท. ทั้งในด้านผลการดำเนินการ ความต่อเนื่องในการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนความรับผิดชอบต่อสังคม ในปี 2560 ปตท. ได้จัดงานสัมมนาผู้ค้า (Supplier Relationship Management Seminar: SRM) จำนวน 4 ครั้ง โดยเป็นการจัดงานของแต่ละหน่วยธุรกิจ/สายงาน จำนวน 3 ครั้ง และ การจัดสัมมนาผู้ค้าหลักจากทุกหน่วยงาน 1 ครั้ง เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ.2560

กลุ่มผู้ค้า	วันที่จัดงาน
ผู้ค้าของโรงแยกก๊าซธรรมชาติ จ.นครศรีธรรมราช	3 กรกฎาคม 2560
ผู้ค้าของโรงแยกก๊าซธรรมชาติ จ.ระยอง	28 สิงหาคม 2560
ผู้ค้าของระบบทอส่งก๊าซธรรมชาติ	17 ตุลาคม 2560

การจัดสัมมนาผู้ค้าของ ปตท. จะมีการสื่อความ ถ่ายทอดทิศทางการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมที่มีความเหมาะสมตามกลุ่มผู้ค้า โดยหัวข้อการสื่อความและการจัดกิจกรรมสัมมนาในปี 2560 ประกอบด้วย

- ทิศทางการดำเนินธุรกิจของ วิสัยทัศน์และพันธกิจของ ปตท.
- นโยบายและทิศทางการจัดหาสินค้าและบริการ ปตท. และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- การจัดหา การบริหารจัดการผู้ค้า และการบริหารองค์กรอย่างยั่งยืน
- การจัดหาสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- การจัดกิจกรรมกลุ่ม ร่วมกันระหว่างพนักงานจัดหา และผู้ค้า ให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อนำมาปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยผลการดำเนินงานดังกล่าวส่งผลให้สามารถตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของผู้ค้ามากขึ้น ตลอดจนเกิดความสัมพันธ์ที่ดี และก่อให้เกิดเป็นความสัมพันธ์ที่ยั่งยืน (Sustainable Partnership) ต่อไป
- การจัดทำ workshop การประเมินความเสี่ยงด้าน ESG ให้กับผู้ค้า เพื่อให้เกิดความยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทานอย่างแท้จริง

สำหรับงานสัมมนาผู้ค้าหลักจากทุกหน่วยงานที่ดำเนินการจัดหาสินค้าและบริการให้ ปตท. จัดเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2560 ภายใต้แนวคิดหลัก Together towards Tomorrow "ก้าวไปข้างหน้าร่วมกันอย่างยั่งยืน" ถ่ายทอดทิศทางธุรกิจควบคู่ความโปร่งใส ร่วมสร้างสังคมปราศจากคอร์รัปชัน พร้อมถ่ายทอดข้อมูลให้แก่ผู้ค้ารับทราบทิศทางและแนวทางการดำเนินธุรกิจ ปตท. ในภาพรวม ภายใต้วิสัยทัศน์ของการเป็น Thai Premier Multinational Energy Company รวมถึงกล่าวถึงแผนการดำเนินธุรกิจใหม่ๆ เพื่อให้องค์กรปรับตัวให้ทันสถานการณ์และต่อยอดความยั่งยืนร่วมกับ ปตท. โดยวิทยากรรับเชิญผู้ทรงคุณวุฒิท่ามกลางผู้เข้าร่วมงานจากบริษัทผู้ค้า พนักงานจัดหาสินค้าและบริการและหน่วยงานผู้ใช้ ปตท. และตัวแทนจากบริษัทในกลุ่ม ปตท. กว่า 350 คน

ปตท. กำหนดให้ผู้ที่จะเข้าร่วมเสนอราคา จะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านความปลอดภัยเกี่ยวกับการทำงานและ การใช้เครื่องมือ ตลอดจนระเบียบข้อบังคับต่างๆ อย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการทำงานที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม ให้ระมัดระวังในการทำงานเป็นพิเศษ ทั้งนี้ ปตท. จะจัดให้มีการเข้าเยี่ยมชมกิจการของผู้ค้า เพื่อประเมินศักยภาพการดำเนินงาน โดยเฉพาะด้านความมั่นคงปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้พนักงานของบริษัทผู้ค้าต้องผ่านการอบรมการปฏิบัติตน การดำเนินการในพื้นที่การทำงานของ ปตท. และปฏิบัติงานตามข้อกำหนดในการเข้าทำงานในเขตปฏิบัติงาน ซึ่งกำหนดการปฏิบัติตนตามแต่ละลักษณะงานไว้

ปตท. ได้จัดทำทะเบียนผู้ค้า (PTT Approved Vendor List; PTT AVL) เพื่อประโยชน์ในงานจัดหาสินค้าและบริการ ด้วยวิธีประมูล เพื่อให้มั่นใจว่าภายใต้กระบวนการกำหนดกลุ่มงาน และขั้นตอนหรือวิธีการในการคัดเลือกผู้ค้าเพื่อขึ้นทะเบียนผู้ค้ากับ ปตท. นั้น จะได้ผู้ค้าที่มีประสิทธิภาพ สามารถส่งมอบสินค้า/บริการได้ตรงกับความต้องการขององค์กร และส่งเสริมความเป็นพันธมิตร (Partnership) กับ ปตท. อย่างยั่งยืน โดยในปี 2560 มีผู้ค้าที่ได้รับการอนุมัติให้ขึ้นทะเบียนผู้ค้า ปตท. จำนวน 188 บริษัท จาก 13 กลุ่มงาน

เพื่อให้การจัดทำทะเบียนผู้ค้าของ ปตท. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ปตท. ได้กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและคุณสมบัติของผู้ค้าที่สมัครเพื่อคัดเลือกขึ้นทะเบียนผู้ค้าในแต่ละกลุ่มงาน โดยคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้ค้าจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ผู้ค้าจะต้องไม่เป็นผู้ละทิ้งงานของ ปตท. หรือส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ
2. กรณีที่เคยถูกเพิกถอนออกจากกลุ่มงานใดในทะเบียนผู้ค้าของ ปตท. จะไม่มีสิทธิยื่นขอขึ้นทะเบียนผู้ค้าฯ กับ ปตท. ในกลุ่มงานนั้นๆ ในช่วงระยะเวลา 3 ปี นับถัดจากวันที่ถูกเพิกถอน ยกเว้นกรณีถูกเพิกถอน เนื่องจากเป็นผู้ละทิ้งงานของ ปตท. หรือส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ ปตท. จะไม่รับเข้าเป็นผู้ค้าในทะเบียนผู้ค้า ปตท. จนกว่าจะมีหนังสือแจ้งแสดงหลักฐานการยกเลิกการถูกเพิกถอน
3. ผู้ค้าจะต้องเข้าใจ และรับทราบแนวทางการปฏิบัติอย่างยั่งยืนของผู้ค้า ปตท. (PTT Supplier Sustainable Code of Conduct: SSCoC)

นอกจากหลักเกณฑ์ในเบื้องต้นแล้ว ปตท. ยังประเมินคุณสมบัติผู้ค้าในด้านการดำเนินงาน และแนวทางการปฏิบัติอย่างยั่งยืนของผู้ค้าควบคู่กันไปด้วย

หลังจากผู้ค้าส่งมอบสินค้า/บริการในแต่ละงวดงานแล้ว ปตท. จะประเมินผู้ค้า พร้อมทั้งแจ้งผลการประเมินให้ผู้ค้าทราบข้อดี/ข้อควรปรับปรุงในการดำเนินงาน เพื่อพิจารณานำไปปรับปรุงการดำเนินงานของผู้ค้าเอง (Supplier Development) ให้ดียิ่งขึ้นไป

นอกจากนี้ ในการจัดหาสินค้าและบริการ ปตท. จะสนับสนุนผู้ค้าในประเทศก่อนเป็นอันดับแรก โดยเมื่อพิจารณาข้อมูลการจัดหาที่ผ่านมา พบว่า ปตท. มีการจัดหาสินค้าจากท้องถิ่นมากกว่าร้อยละ 90 รวมถึงส่งเสริมให้มีการจัดหาสินค้าจากในพื้นที่ที่สถานประกอบการ ปตท. ตั้งอยู่เป็นหลัก ซึ่งก่อให้เกิดการสร้างเม็ดเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจของไทย อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน

9.1.3.1.6 พนักงาน

(ได้รายงานหมวดโครงสร้างการจัดการ หัวข้อ “8.5 พนักงาน” แล้ว)

9.1.3.2 การเคารพกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนสากล

ปตท. กำหนดให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนต้องเคารพกฎหมาย ข้อกำหนด ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศที่เข้าไปลงทุน รวมถึงการเคารพหลักสิทธิมนุษยชนสากลอย่างเคร่งครัด โดยถือเป็นบรรทัดฐานขั้นต้นของการดำเนินงาน

เพื่อให้มั่นใจว่า ปตท. ปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎระเบียบต่างๆ ที่กำกับดูแลองค์กรอย่างครบถ้วน ถูกต้อง ปี 2560 จึงจัดตั้งฝ่ายกำกับกฎหมายและกฎระเบียบองค์กร (Compliance Department) ขึ้นภายใต้สำนักกฎหมาย เพื่อรวบรวมกฎระเบียบประเมินความเสี่ยง สนับสนุนหน่วยงานในองค์กรให้สามารถดำเนินการตามแนวทางที่กำหนด ตลอดจนติดตามตรวจสอบ และรายงานผลการปฏิบัติตามกฎหมายสูงสุด และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง และจากการเริ่มนำระบบการบริหารจัดการด้านสิทธิมนุษยชนไปปฏิบัติตามกรอบการบริหารจัดการความยั่งยืนกลุ่ม ปตท. ปี 2560 กลุ่ม ปตท. ได้ทำการทบทวนประเด็นความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนครอบคลุมการดำเนินธุรกิจตลอดสายโซ่อุปทาน พบว่าประเด็นที่เป็นความเสี่ยงหลักที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกลุ่ม ปตท. คือ สภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย สุขภาพและความปลอดภัยในชุมชน ความเสี่ยงต่อการบังคับใช้แรงงาน สิทธิชุมชนของพื้นที่ปฏิบัติการ และสิทธิของชนกลุ่มน้อย/กลุ่มที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ โดยแต่ละพื้นที่ที่มีประเด็นความเสี่ยงได้จัดทำมาตรการควบคุม และแผนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนครบถ้วนร้อยละ 100 ของพื้นที่ ทำให้ปัจจุบันระดับความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนของกลุ่ม ปตท. ที่พบ อยู่ในระดับที่สามารถควบคุมได้ โดยมีการติดตามการปฏิบัติตามแผนเป็นประจำทุกไตรมาส เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด จากการปฏิบัติตามระบบอย่างจริงจัง และต่อเนื่องทำให้ในปี 2560 ไม่พบข้อร้องเรียนในประเด็นเรื่องสิทธิมนุษยชน รวมถึงได้ทำการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานตามหลักสากล 10 ประการของ The United Nations Global Compact อย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2560 ได้ยกระดับการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนจากระดับ GC Active เป็นระดับ GC Advanced

9.1.3.3 ข้อพิพาทที่สำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ปรากฏอยู่ใน “ข้อพิพาททางกฎหมาย” ซึ่งเปิดเผยในแบบแสดงรายการประจำปี (แบบ 56-1)

9.1.4 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส

การเปิดเผยข้อมูลเป็นดัชนีชี้วัดความโปร่งใสในการดำเนินการที่สำคัญ เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปตท. จึงให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำ และสร้างช่องทางการเปิดเผยข้อมูลที่หลากหลายเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่าย ผนวกให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานตระหนักถึงความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสในการดำเนินงานและสร้างกลไกในการรับเรื่องร้องเรียนที่เหมาะสม และเป็นธรรมสำหรับผู้ร้องเรียนและผู้ถูกร้องเรียน ดังนี้

9.1.4.1 การรายงานของคณะกรรมการทั้งที่เป็นการเงินและไม่ใช่อการเงิน

ปตท. จัดทำรายงานประจำปี รายงานทางการเงิน และรายงานความยั่งยืน (Corporate Sustainability Report) เพื่อสื่อสารนโยบาย แนวทางการบริหารจัดการ รวมถึงผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยรายงานความยั่งยืนใช้แนวทางการรายงานของ GRI Sustainability Reporting Standards (GRI Standards) และ Oil and Gas Sector Disclosure (OGSD) ของ Global Reporting Initiative (GRI) เพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลมีความเหมาะสมและเฉพาะเจาะจงกับธุรกิจ นอกจากนี้ ปตท. จัดให้มีการสอบทานข้อมูลในรายงานโดยหน่วยงานภายนอกต่อเนื่องเป็นปีที่ 7 เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลมีความถูกต้อง ความโปร่งใส เชื่อถือได้ และกำหนดให้มีการดำเนินการต่อเนื่องทุกปี ทั้งนี้ ปตท. จัดส่งรายงานความยั่งยืนปี 2560 พร้อมกับรายงานประจำปีให้กับผู้ถือหุ้น และเปิดเผยให้กับผู้ที่สนใจบนเว็บไซต์ของ ปตท. www.pttplc.com

9.1.4.2 ความสัมพันธ์กับผู้ลงทุน

ปตท. แปลงสภาพและกระจายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2544 ปตท. จัดให้มีหน่วยงานฝ่ายผู้ลงทุนสัมพันธ์ (Investor Relations Department) ที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเปิดเผยข้อมูลสำคัญต่อผู้ลงทุน และดูแลกระบวนการรายงานทางการเงิน เช่น การนำเสนอผลการดำเนินงาน งบการเงิน สารสนเทศที่ ปตท. แจ้งต่อตลาดหลักทรัพย์ฯ รวมถึงมีการทำบทรายการและการวิเคราะห์ของฝ่ายบริหาร (MD&A) รายไตรมาส ซึ่งแสดงสถานภาพผลการดำเนินงานและแนวโน้มในอนาคตของ ปตท. ต่อผู้ถือหุ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศได้รับทราบอย่างเท่าเทียมกัน สม่ำเสมอ และครบถ้วนตามความเป็นจริง นอกจากนี้ ปตท. ได้จัดทำนิตยสารเพื่อผู้ถือหุ้นชื่อ ปตท. ภายใต้ชื่อ “Happiness” ออกเป็นรายไตรมาส เพื่อใช้เป็นช่องทางในการสื่อสาร ข่าวสาร ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจและผลการดำเนินงานของ ปตท. ต่อผู้ถือหุ้นและผู้เกี่ยวข้องรายไตรมาสเพื่อผู้ถือหุ้นสามัญ ปตท. ภายใต้ชื่อ “PTT Bizway” โดยจัดทำเป็น 2 ภาษา เพื่อสื่อความวิสัยทัศน์ พันธกิจ ผลประกอบการรายไตรมาส การกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารจัดการสู่ความยั่งยืนของ ปตท. และกิจกรรมที่สำคัญในช่วงเวลานั้น ทั้งนี้ผู้ถือหุ้นสามารถติดต่อกับหน่วยงานได้โดยตรง หรือผ่านทางเว็บไซต์ของ ปตท. ซึ่งมีข้อมูลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่ได้ปรับปรุงให้ทันสมัยเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ประกอบด้วยข้อมูลสำคัญๆ อาทิ

- ข้อมูลบริษัท
- รายงานประจำปี (แบบ 56-2) / แบบแสดงรายการประจำปี (แบบ 56-1)
- ข้อมูลสำหรับผู้ถือหุ้นสามัญ
- ข้อมูลสำหรับผู้ถือหุ้นและผู้เกี่ยวข้องและผู้ถือหุ้น
- เอกสารนำเสนอและเว็บไซต์
- Roadshow/Conference
- ปฏิทินกิจกรรม
- จรรยาบรรณสำหรับนักลงทุนสัมพันธ์
- ข้อมูลโครงการลงทุนที่สำคัญ
- การจัดซื้อจัดจ้าง
- การแถลงทิศทางนโยบายขององค์กรโดยผู้บริหาร
- การดำเนินการตามนโยบายรัฐ
- แผนงานที่สำคัญ
- นโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีและกิจกรรมส่งเสริม
- ผลการดำเนินงานด้านการเงิน
- ผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ด้านการเงิน
- กิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่สำคัญ

โดย ปตท. ได้ให้ความสำคัญต่อการเปิดเผยข้อมูลที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน โปร่งใสและทั่วถึง รวมทั้งการนำเสนอผลงานและการแจ้งสารสนเทศขององค์กรต่อนักลงทุน ผู้ถือหุ้นและผู้เกี่ยวข้องทั้งในทางตรงและทางอ้อมมาโดยตลอด สรุปได้ดังนี้

- **ทางตรง** : ปตท. มีการนำเสนอผลการดำเนินงานให้นักวิเคราะห์ นักลงทุนและพนักงาน เป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอในรูปแบบของ Analyst Meeting, Roadshow, Conference Call การเข้าร่วม Conference ซึ่งจัดโดยสถาบันต่างๆ รวมทั้ง การร่วมกิจกรรมพบนักลงทุนรายย่อยกับตลาดหลักทรัพย์ฯ (Opportunity Day) และผู้เกี่ยวข้อง

สามารถทำการนัดหมาย (Company Visit) เข้าพบผู้บริหาร ปตท. เพื่อสอบถามข้อมูลความคืบหน้าการดำเนินงาน
กิจการได้ตลอดเวลา สรุปกิจกรรมหลักปี 2559 - ปี 2560 ดังนี้

กิจกรรม	กิจกรรม ปี 2559 (จำนวน: ครั้ง)	กิจกรรม ปี 2560 (จำนวน: ครั้ง)
Roadshow ต่างประเทศ	12	14
Roadshow ในประเทศ	7	6
Analyst meeting	4	4
Press meeting	2	2
Credit Rating Review	4	6
Company Visit / Conference call	54	46
ทาง e-mail / โทรศัพท์	8-10 ครั้งต่อวัน	8-10 ครั้งต่อวัน
ร่วมกิจกรรมตลาดหลักทรัพย์พบนักลงทุนรายย่อย(Opportunity Day)	4	4
ร่วมกิจกรรมตลาดหลักทรัพย์พบนักลงทุนรายย่อยต่างประเทศ (Foreign Opportunity Day)	-	2
นำนักลงทุนสถาบันพบผู้บริหารและเยี่ยมชมกิจการ	5	5
นำคณะนักลงทุนรายย่อยพบผู้บริหารและเยี่ยมชมกิจการ	กำหนดจัด 1 ครั้ง (2 รุ่น) (23-24 พฤศจิกายน)	กำหนดจัด 1 ครั้ง (3 รุ่น) (31 ตุลาคม 1-2 พฤศจิกายน)
กิจกรรมสานสัมพันธ์ผู้ถือหุ้น	12	15

- **ทางอ้อม:** ปตท. มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับบริษัท ผลการดำเนินงาน งบการเงิน และข้อมูลนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงรายงานสารสนเทศที่ ปตท. แจ้งต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยผู้สนใจสามารถอ่านข้อมูลได้ทางเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (www.set.or.th) เว็บไซต์ของ ปตท. และนิตยสารเพื่อผู้ถือหุ้น ปตท. “Happiness” รวมทั้งจดหมายข่าวรายไตรมาสเพื่อผู้ถือหุ้นสามัญ “PTT Bizway”
- กรณีที่นักลงทุนและผู้เกี่ยวข้องมีข้อสงสัยและต้องการสอบถาม สามารถติดต่อมายังฝ่ายผู้ลงทุนสัมพันธ์ ปตท. โทร. 0 2537-3518-9 Email : ptt-ir@pttplc.com หรือผ่านเว็บไซต์ของ ปตท. www.pttplc.com

การเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ ความเคลื่อนไหวทางธุรกิจ ความคืบหน้าของการดำเนินงาน และโครงการต่าง ๆ รวมทั้งให้บริการตอบคำถามและอำนวยความสะดวกในการติดต่อแก่สื่อมวลชนและสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง ในปี 2559 - 2560 มีการดำเนินกิจกรรม สรุปได้ ดังนี้

กิจกรรม	กิจกรรม ปี 2559 (จำนวน: รายการ)	กิจกรรม ปี 2560 (จำนวน: รายการ)
ทาง e-mail	277	411
ข่าวแจก / ภาพข่าว	277	411
การแถลงข่าว	22	9
นำสื่อมวลชนเยี่ยมชมการดำเนินงาน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ	5	12
การให้การต้อนรับ / ให้ข้อมูลกับหน่วยงานที่มาเยี่ยมชม / ดูงานใน ด้านต่าง ๆ	43 คณะ (1,920 คน)	46 คณะ (1,743 คน)

9.1.4.3 การแจ้งข้อร้องเรียนและการเข้าถึงข้อมูล

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงข้อมูลในการติดต่อ การรับทราบข้อมูล การแจ้งข่าว/ เเบาะแส ทั้งภายในองค์กรโดยระบบ Intranet Webboard และจากภายนอกโดยผ่านช่องทางเว็บไซต์ / โดยทางโทรศัพท์ / โดยหนังสือแจ้ง / โดยทาง E-mail แจ้งหน่วยงาน ฝ่ายผู้ลงทุนสัมพันธ์ สำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัท ฝ่ายสื่อสารองค์กร หรือศูนย์บริหารคำสั่งซื้อและลูกค้าสัมพันธ์ ดังนี้

โทรศัพท์ : PTT CONTACT CENTER 1365 , 0-2537-2000

Website : <http://www.pttplc.com>

Email : ศูนย์บริหารคำสั่งซื้อและลูกค้าสัมพันธ์ : 1365@pttplc.com

ฝ่ายสื่อสารองค์กร : corporate@pttplc.com

สำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัท : corporatesecretary@pttplc.com

ฝ่ายผู้ลงทุนสัมพันธ์ : ptt-ir@pttplc.com

สายด่วน CG : cghelpdesk@pttplc.com

ซึ่งข้อคำถาม ข้อติชม และข้อเสนอแนะต่าง ๆ จะส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ แก้ไขปรับปรุง ผ่านระบบการจัดการเรื่องร้องเรียนโดยมีการติดตามความคืบหน้าผ่านการแจ้งเตือนในระบบ email ทุก 3 วัน หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จจะแจ้งเตือนไปยังผู้บังคับบัญชาที่สูงขึ้นไปอีกระดับเพื่อดำเนินการ หากแล้วเสร็จ หน่วยงานที่รับผิดชอบจะแจ้งผลการดำเนินงานให้ผู้ติดต่อทราบ และมีการติดตามในภายหลังอีกครั้งหนึ่งโดยสอบถามความพึงพอใจจากการให้บริการโดยเจ้าหน้าที่ Contact Center ทั้งนี้ผู้บริหารติดตามสารสนเทศทั้งหมดเป็นประจำทุกเดือนเพื่อติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงและนำกลับมาใช้เป็นแนวทางปรับปรุงกระบวนการ สินค้า และบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ทั้งนี้ ในปี 2560 มีข้อคำถาม ข้อติชม และข้อเสนอแนะต่าง ๆ รวม 308,490 เรื่อง โดยส่วนใหญ่เป็นเรื่อง บัตร PTT Blue Card บัตรส่วนลดพลังงานNGV สถานที่ตั้งสถานีบริการ/ร้านค้า และโครงการต่าง ๆ

สำหรับการร้องเรียน ปตท. เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปสามารถร้องเรียนเมื่อพบพฤติกรรมของ กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานที่ไม่เหมาะสมหรือขัดต่อจรรยาบรรณธุรกิจของ ปตท. ต่อสำนักตรวจสอบภายใน สำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัท และฝ่ายทรัพยากรบุคคล โดย ปตท. จะรับฟังทุกข้อร้องเรียนอย่างเสมอภาค โปร่งใส เอาใจใส่ และให้ความสำคัญกับทุกฝ่าย มีการกำหนดระยะเวลาดำเนินการที่เหมาะสม มีการรักษาความลับและคุ้มครองผู้ร้องเรียน โดยในปี 2560 ไม่พบข้อร้องเรียนด้านจริยธรรมที่มีนัยสำคัญ

9.2 คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง การประเมินผลกรรมการ การปฐมนิเทศกรรมการ การพัฒนากรรมการ

9.2.1 คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง

คณะกรรมการ ปตท. ให้ความสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยในช่วงเริ่มแรกได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะเรื่องขึ้น 3 คณะ ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสรรหา และคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบจะมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการและการบริหารความเสี่ยงในระดับคณะกรรมการด้วย

ต่อมาในปี 2547 คณะกรรมการ ปตท. ได้จัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. เพื่อช่วยส่งเสริมและกลั่นกรอง การดำเนินงานเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการและการบริหารจัดการให้ดีขึ้น และในปี 2556 คณะกรรมการ ปตท. ได้จัดตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร ปตท. เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของ ปตท. มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่บริษัทจดทะเบียนพึงปฏิบัติและเป็นไปตามหลักการและแนวทางการกำกับดูแลที่ดีในรัฐวิสาหกิจปี2552 ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ดังนั้น ในปัจจุบัน ปตท. จึงมีคณะกรรมการเฉพาะเรื่องรวม 5 คณะ เพื่อช่วยกลั่นกรองงานที่มีความสำคัญอย่างรอบคอบภายใต้หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี มุ่งเน้นการสร้างประโยชน์สูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น โดยคำนึงถึงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยรวม มีคุณธรรมในการดำเนินธุรกิจ มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้ คณะกรรมการเฉพาะเรื่องทุกคณะประกอบด้วยกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร และมีคุณสมบัติ หน้าที่

ความรับผิดชอบตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ความรับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษรไว้อย่างชัดเจน ตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นมา ได้มีการขยายอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีให้มีหน้าที่มอบนโยบาย แนวปฏิบัติ และติดตามการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติม เพื่อให้คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีสามารถดำเนินงานด้านการดูแลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมถึงในปี 2556 คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีได้มีอำนาจครอบคลุมถึงการวางกรอบแนวทางการกำกับดูแลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตของ ปตท. ในปี 2558 และปี 2559 คณะกรรมการ ปตท. ได้มีการพิจารณาปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง ได้แก่ คณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร เพื่อให้เป็นปัจจุบันมากขึ้น และปี 2560 คณะกรรมการ ปตท. ได้อนุมัติให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงขององค์กร ทำหน้าที่กำกับดูแลกระบวนการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสีย ด้วย

ทั้งนี้ คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง ทั้ง 5 คณะ มีบทบาทหน้าที่และการดำเนินการ ดังนี้

9.2.1.1 คณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบทำหน้าที่สอบทานรายงานทางการเงิน โดยประชุมร่วมกับศูนย์บริการงานบัญชีและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทุกไตรมาส โดยคณะกรรมการ ปตท. เป็นผู้รับผิดชอบต่อรายงานทางการเงินของ ปตท. และบริษัทย่อย รวมทั้งสารสนเทศทางการเงินที่ปรากฏในรายงานประจำปี รายงานทางการเงินดังกล่าวจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีรับรองและตรวจสอบโดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน การเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญ ทั้งข้อมูลทางการเงิน และไม่ใช้การเงิน ดำเนินการบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงอย่างครบถ้วน และสม่ำเสมอ

คณะกรรมการ ปตท. ได้อนุมัติจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2544 โดยแต่งตั้งจากกรรมการ ปตท. ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนด มีจำนวนอย่างน้อย 3 คน ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ประกอบด้วยกรรมการอิสระ 3 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งในคณะกรรมการตรวจสอบ	ตำแหน่งในคณะกรรมการ ปตท.
1. ศ.พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์	ประธานกรรมการ	กรรมการอิสระ
2. นางนันท์วัลย์ ศกุนตนาค	กรรมการ	กรรมการอิสระ
3. นายวิชัย อัครสกร	กรรมการ	กรรมการอิสระ

หมายเหตุ :นางนันท์วัลย์ ศกุนตนาค เป็นกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้และประสบการณ์ เพียงพอในการสอบทานความน่าเชื่อถือของงบการเงินบริษัท

1. ศ.พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบ ตั้งแต่วันที่ 5 กรกฎาคม 2557 และเปลี่ยนแปลงตำแหน่งเป็นประธาน

กรรมการตรวจสอบ ตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน 2557

2. นางนันท์วัลย์ ศกุนตนาค ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบ ตั้งแต่วันที่ 5 กรกฎาคม 2557

3. นายวิชัย อัครสกร ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบ ตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน 2557

โดยมีผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ สำนักตรวจสอบภายใน เป็นเลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบ

- จัดทำกฎบัตรว่าด้วยการตรวจสอบภายในของคณะกรรมการตรวจสอบให้สอดคล้องกับขอบเขตความรับผิดชอบในการดำเนินงานของ ปตท. โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ปตท. และมีการสอบทานความเหมาะสมของระเบียบดังกล่าวอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- สอบทานประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการกำกับดูแลที่ดี กระบวนการบริหารความเสี่ยง และกระบวนการควบคุมภายใน
- สอบทานให้ ปตท. มีการรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ

- สอบทานการดำเนินงานของ ปตท. ให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติงาน มติคณะรัฐมนตรี กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ ประกาศ หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ ปตท.
- สอบทานให้ ปตท. มีระบบการตรวจสอบภายในที่ดี พิจารณาความเพียงพอของงบประมาณ บุคลากร และความเป็นอิสระของหน่วยตรวจสอบภายใน
- พิจารณารายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์หรือมีโอกาสเกิดการทุจริตที่อาจมีผลกระทบต่อการทำงานของ ปตท. โดยให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์
- เสนอข้อแนะนำต่อคณะกรรมการ ปตท. ในการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง และประเมินผลงานของหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน
- พิจารณาคัดเลือก เสนอแต่งตั้ง และเสนอค่าตอบแทนผู้สอบบัญชีของ ปตท. ต่อ คณะกรรมการ ปตท.*
- ประสานงานเกี่ยวกับผลการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชี และอาจเสนอแนะให้สอบทานหรือตรวจสอบรายการใดที่เห็นว่าจำเป็น
- รายงานผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในของคณะกรรมการตรวจสอบต่อคณะกรรมการ ปตท. อย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง ยกเว้นรายงานผลการดำเนินงานในไตรมาสที่ 4 ให้จัดทำเป็นรายงานผลการดำเนินงานประจำปี พร้อมทั้งส่งรายงานดังกล่าวให้กระทรวงเจ้าสังกัดของ ปตท. และกระทรวงการคลังเพื่อทราบ
- ประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในของคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยปีบัญชีการเงินละ 1 ครั้ง ให้คณะกรรมการ ปตท. ทราบ
- เปิดเผยรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของคณะกรรมการตรวจสอบ และค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชีในรายงานประจำปีของ ปตท.
- ประธานกรรมการตรวจสอบ หรือ กรรมการตรวจสอบ ต้องเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้น ปตท. เพื่อชี้แจงในเรื่องที่เกี่ยวกับคณะกรรมการตรวจสอบ หรือ การแต่งตั้งผู้สอบบัญชีด้วย
- ดำเนินการให้ฝ่ายบริหารจัดการให้มีกระบวนการรับและกำกับดูแลการรับเรื่องร้องเรียน
- กรณีที่การดำเนินงานตรวจสอบภายในเรื่องใดหรือการปฏิบัติงานอื่นใดของคณะกรรมการตรวจสอบมีความจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง ให้คณะกรรมการตรวจสอบเสนอต่อคณะกรรมการ ปตท. เพื่อพิจารณาให้มีการเชิญหรือดำเนินการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องด้วยค่าใช้จ่ายของ ปตท. ได้
- เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบได้รับรายงานผลการตรวจสอบภายในที่พบว่ามีพฤติการณ์ฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติงาน มติคณะรัฐมนตรี ประกาศ และคำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ ปตท. ให้แจ้งต่อผู้บริหารสูงสุดเพื่อพิจารณาสั่งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานของ ปตท. ดำเนินการแก้ไข
- คณะกรรมการตรวจสอบต้องประชุมร่วมกันอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง ทั้งนี้ ต้องมีการประชุมร่วมกับผู้สอบบัญชี โดยไม่มีฝ่ายบริหารอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- ให้คณะกรรมการตรวจสอบประชุมอย่างเป็นทางการร่วมกับฝ่ายบริหารอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดหรือคณะกรรมการ ปตท. มอบหมาย ทั้งนี้ ต้องอยู่ในขอบเขต หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบ

โดยเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ในระเบียบบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและหน่วยตรวจสอบภายใน พ.ศ. 2557

ในปี 2560 มีการประชุม 17 ครั้ง (ปกติ 12 ครั้ง และนัดพิเศษ 5 ครั้ง) โดยมีการรายงานต่อคณะกรรมการ ปตท. และมีการประชุมร่วมกับผู้ตรวจสอบบัญชีภายนอกและหน่วยงานบัญชีในการสอบทานงบการเงินทุกไตรมาส

ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบได้รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีไว้ในรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบแล้ว

*หมายเหตุ: ปตท. เข้าข่ายรัฐวิสาหกิจ ตามคำนิยามใน พ.ร.บ. วิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๔ ซึ่ง พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๒ กำหนดว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) มีอำนาจหน้าที่ในการแสดงความเห็นตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปของรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

9.2.1.2 คณะกรรมการสรรหา

คณะกรรมการ ปตท. ได้อนุมัติจัดตั้งคณะกรรมการสรรหา เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2544 โดยแต่งตั้งจากกรรมการ ปตท. 3 คน ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ประกอบด้วยกรรมการ 3 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งในคณะกรรมการสรรหา	ตำแหน่งในคณะกรรมการ ปตท.
1. พลอากาศโทบุญสืบ ประสิทธิ์	ประธานกรรมการ	กรรมการอิสระ
2. นายชาญวิทย์ อมตะมาตุชาติ	กรรมการ	กรรมการอิสระ
3. นายธรรณ ช้างนาวาสวัสดิ์	กรรมการ	กรรมการอิสระ

หมายเหตุ

1. พลอากาศโทบุญสืบ ประสิทธิ์ ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหา ตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน 2557 และเปลี่ยนแปลงตำแหน่งเป็นประธานกรรมการสรรหา ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2559

2. นายชาญวิทย์ อมตะมาตุชาติ ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหา ตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน 2558

3. นายธรรณ ช้างนาวาสวัสดิ์ ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหา ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2559

โดยมีผู้จัดการฝ่ายสำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัททำหน้าที่เลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการสรรหา

- กำหนดวิธีการและหลักเกณฑ์การสรรหา กรรมการ ปตท. เพื่อให้เกิดความโปร่งใส
  - คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการใหม่ เมื่อมีตำแหน่งว่างลง (จากการลาออก หรือครบวาระ) เพื่อเสนอคณะกรรมการ ปตท. หรือที่ประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อดำเนินการแต่งตั้ง โดยคำนึงถึงองค์ประกอบของคณะกรรมการ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อ ปตท. ตามองค์ประกอบใน Board Skill Matrix ของ ปตท. และฐานข้อมูลกรรมการ (Director's Pool) ของกระทรวงการคลัง และของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) รวมทั้งไม่มีกรณีผลประโยชน์ขัดแย้งกับ ปตท. (Conflict of Interest) อีกทั้งคุณสมบัติของกรรมการที่ต้องการสรรหา ต้องให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจของบริษัท
  - พิจารณาเสนอชื่อกรรมการ เพื่อทำหน้าที่กรรมการเฉพาะเรื่อง โดยพิจารณาตามองค์ประกอบของคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง คุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถของกรรมการ ที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่กรรมการเฉพาะเรื่อง และนำเสนอต่อคณะกรรมการ ปตท. เพื่อพิจารณาแต่งตั้ง ยกเว้น คณะกรรมการสรรหา ซึ่งคณะกรรมการ ปตท. จะเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้ง
  - มีความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ ปตท. โดยตรงตามบทบาทหน้าที่และคณะกรรมการ ปตท. มีความรับผิดชอบในการดำเนินงานของ ปตท. ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม
  - ประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสรรหา และจัดให้มีการรายงานผลเพื่อรายงานผลให้คณะกรรมการ ปตท. ทราบ และเปิดเผยในรายงานประจำปี
  - เปิดเผยรายงานการดำเนินงานของคณะกรรมการสรรหาไว้ในรายงานประจำปี
  - คณะกรรมการสรรหาควรประชุมร่วมกันอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
  - ปฏิบัติหน้าที่อื่นใด ตามที่คณะกรรมการ ปตท. มอบหมาย
- ทั้งนี้ ได้กำหนดวิธีการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ ดังนี้

1. คณะกรรมการสรรหากำหนดคุณสมบัติของกรรมการที่ต้องการสรรหาทดแทน เพื่อให้มีองค์ประกอบและคุณสมบัติตามกฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสอดคล้องกับกลยุทธ์และการดำเนินธุรกิจของ ปตท. และกำหนดวิธีการเสนอรายชื่อผู้มีคุณสมบัติ

ทั้งนี้ คู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี มาตรฐานทางจริยธรรม และจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ ได้ระบุคุณสมบัติของคณะกรรมการ ไว้ว่า กรรมการแต่ละคนต้องมาจากผู้ทรงคุณวุฒิหลากหลายสาขาอาชีพที่จำเป็นในการบริหารกิจการของ ปตท. ควรประกอบด้วยผู้ที่มีความรู้ด้านธุรกิจพลังงานปิโตรเลียมอย่างน้อย 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายอย่างน้อย 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านบัญชีและการเงินอย่างน้อย 1 คน (Board Composition)

2. คณะกรรมการสรรหาสรุปผลการสรรหาและเสนอชื่อผู้มีความเหมาะสมที่จะเป็นกรรมการ ปตท. พร้อมเหตุผลประกอบและนำเสนอต่อคณะกรรมการ ปตท.

3. คณะกรรมการ ปตท. พิจารณาคัดเลือกผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมตามรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาเสนอเพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการหรือเพื่อเสนอรายชื่อต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่ออนุมัติแต่งตั้งเป็นกรรมการต่อไป โดยรายชื่อบุคคลที่มีความเหมาะสม จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เพื่อเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2557 อีกด้วย

ในปี 2560 มีการประชุม 3 ครั้ง โดยกรรมการสรรหาทุกท่านที่ดำรงตำแหน่งอยู่ขณะนั้น เข้าร่วมประชุมครบทุกท่าน และเลขานุการบริษัท ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการสรรหา

ทั้งนี้ คณะกรรมการสรรหาได้รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีไว้ในรายงานของคณะกรรมการสรรหาแล้ว

9.2.1.3 คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

คณะกรรมการ ปตท. ได้อนุมัติจัดตั้งคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2544 โดยแต่งตั้งจากกรรมการ ปตท. 3 ท่าน ทั้งนี้ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ประกอบด้วยกรรมการ 3 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งในคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน	ตำแหน่งในคณะกรรมการ ปตท.
1. นายบุญทักษ์ หวังเจริญ*	ประธานกรรมการ	กรรมการอิสระ
2. นายสมชัย สัจจพงษ์	กรรมการ	กรรมการ
3. นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ	กรรมการ	กรรมการอิสระ

โดยมีผู้จัดการฝ่ายสำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัททำหน้าที่เลขานุการ

หมายเหตุ : 1. นายบุญทักษ์ หวังเจริญ ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการกำหนดค่าตอบแทนนายประเสริฐ บุญสัมพันธ์ ตั้งแต่วันที่ 20 มีนาคม 2560

และลาออกจากการเป็นกรรมการ ปตท. มีผลตั้งแต่ 31 ธันวาคม 2560

2. นายสมชัย สัจจพงษ์ ดำรงตำแหน่งกรรมการกำหนดค่าตอบแทน ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2558

3. นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ ดำรงตำแหน่งกรรมการกำหนดค่าตอบแทน ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2559

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

1. กำหนดหลักเกณฑ์ หรือ วิธีการกำหนดค่าตอบแทน รวมทั้งพิจารณาเสนอค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและสมเหตุสมผลสำหรับกรรมการ และ กรรมการเฉพาะเรื่อง ต่อคณะกรรมการ ปตท. และที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติ

2. พิจารณาเสนอแนวทางการประเมินผลและค่าตอบแทนประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ต่อคณะกรรมการ ปตท. เพื่อพิจารณาอนุมัติ

3. รับทราบและให้ข้อเสนอแนะเรื่องการปรับโครงสร้างองค์กรและระดับงาน รวมทั้งการประเมินผลและพิจารณา ค่าตอบแทน ผู้บริหารระดับรองกรรมการผู้จัดการใหญ่

4. มีความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ ปตท. โดยตรงตามบทบาทหน้าที่และคณะกรรมการ ปตท. มีความรับผิดชอบต่อ การดำเนินงานของ ปตท. ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

5 ประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน และจัดให้มีการรายงานผลเพื่อรายงานผลให้คณะกรรมการ ปตท. ทราบ และเปิดเผยในรายงานประจำปี

6 เปิดเผยรายงานการดำเนินงานของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนไว้ในรายงานประจำปี

7 คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนควรประชุมร่วมกันอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง (ปรับปรุงสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ปี 2560)

8 ปฏิบัติหน้าที่อื่นใด ตามที่คณะกรรมการ ปตท. มอบหมาย

ในปี 2560 มีการประชุม 3 ครั้ง โดยกรรมการกำหนดค่าตอบแทนส่วนใหญ่ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ขณะนั้น เข้าร่วมประชุม และเลขานุการบริษัทปฏิบัติหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

ทั้งนี้ คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนได้รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีไว้ในรายงานของคณะกรรมการ กำหนดค่าตอบแทนแล้ว

9.2.1.4 คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

คณะกรรมการ ปตท. ได้อนุมัติจัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2547 โดยแต่งตั้งจากกรรมการ ปตท. 3 ท่าน ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ประกอบด้วยกรรมการอิสระ 3 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งในคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี	ตำแหน่งในคณะกรรมการ ปตท.
1. พล.อ.ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข	ประธานกรรมการ	กรรมการอิสระ
2. นายดอน วสันตพุกภัย	กรรมการ	กรรมการอิสระ
3. นายธรรม์ ชำรงนาวาสวัสดิ์	กรรมการ	กรรมการอิสระ

หมายเหตุ 1. พล.อ.ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน 2557

2. นายดอน วสันตพุกภัย ดำรงตำแหน่งกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน 2557

3. นายธรรม์ ชำรงนาวาสวัสดิ์ ดำรงตำแหน่งกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2559

โดยมีผู้จัดการฝ่ายสำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัททำหน้าที่เลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

- เสนอแนวปฏิบัติด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี ต่อคณะกรรมการบริษัท
- ให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการ ปตท. ในเรื่องเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี
- ดูแลการปฏิบัติงานของกรรมการ และฝ่ายจัดการ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี
- ทบทวนแนวทางหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. เป็นประจำทุกปี โดยเปรียบเทียบกับแนวปฏิบัติของสากลปฏิบัติ และเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ปตท.
- มอบนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. ให้คณะทำงานกำกับดูแลกิจการที่ดี ของ ปตท.
- มอบนโยบายและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการความยั่งยืน (Sustainability Management : SM) ซึ่งรวมถึงการดำเนินงานด้านการดูแลสังคมชุมชนและสิ่งแวดล้อม(Corporate Social Responsibility : CSR)
- กำหนดนโยบายให้ ปตท. เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยเสนอข้อบุคคลเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการ ปตท. และการเสนอวาระสำหรับการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น
- ติดตามการดำเนินงานด้าน SM และรายงานต่อคณะกรรมการ ปตท.
- วางกรอบแนวทางการกำกับดูแลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของ ปตท.
- คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีควรประชุมร่วมกันอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง

ในปี 2560 มีการประชุม 5 ครั้ง โดยกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีทุกท่านที่ดำรงตำแหน่งอยู่ขณะนั้น เข้าร่วมประชุมครบทุกท่าน และเลขานุการบริษัทปฏิบัติหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ทั้งนี้ คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีได้รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีไว้ในรายงานของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีแล้ว

9.2.1.5 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร

คณะกรรมการ ปตท. ได้อนุมัติจัดตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2556 โดยแต่งตั้งจากกรรมการ ปตท. อย่างน้อย 3 ท่าน และอย่างน้อย 1 ท่านเป็นกรรมการอิสระ ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ประกอบด้วยกรรมการ 3 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งในคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร	ตำแหน่งในคณะกรรมการ ปตท.
1. นายชาญวิทย์ อมตะมาทษาคี	ประธานกรรมการ	กรรมการอิสระ
2. นายสมคิด เลิศไพฑูรย์	กรรมการ	กรรมการอิสระ
3. นายธรรมยศ ศรีช่วย	กรรมการ	กรรมการ

โดยมีรองกรรมการผู้จัดการใหญ่กลยุทธ์องค์กร มีภารกิจเป็น Chief Risk Officer (CRO) และ Chief Stakeholder Officer (CSO) ทำหน้าที่เลขานุการ

หมายเหตุ 1. นายชาญวิทย์ อมตะมาทษาคี ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร ตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน 2557 และได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร ตั้งแต่วันที่ 30 มกราคม 2558

2. นายสมคิด เลิศไพฑูรย์ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร ตั้งแต่วันที่ 20 มีนาคม 2560

3. นายธรรมยศ ศรีช่วย ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2559

ในปี 2560 ได้มีการทบทวนหน้าที่และความรับผิดชอบ ให้ครอบคลุมเรื่องการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสีย ดังนี้
หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร

- กำหนด และทบทวน นโยบาย กรอบการบริหารความเสี่ยงองค์กร และกรอบการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสียขององค์กร
- กำกับดูแล และสนับสนุนให้มีการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงองค์กร และการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสียให้สอดคล้องกับ กลยุทธ์และ เป้าหมายทางธุรกิจ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป
- ให้ข้อเสนอแนะแนวทาง ติดตาม และประเมินผล การบริหารความเสี่ยง และการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสีย ต่อคณะกรรมการแผนวิสาหกิจและบริหารความเสี่ยง (Corporate Plan and Risk Management Committee: CPRC - ระดับจัดการ)) เพื่อนำไปดำเนินการ
- พิจารณารายงานผลการบริหารความเสี่ยงองค์กร และให้ข้อคิดเห็นในความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งแนวทางการกำหนดมาตรการควบคุม หรือบรรเทา (Mitigation Plan) และการพัฒนาระบบการจัดการบริหารความเสี่ยงองค์กรให้แก่ CPRC เพื่อให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง
- พิจารณารายงานผลการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสีย และให้ข้อคิดเห็นในแผนการดำเนินการเพื่อขยายผลเชิงบวกหรือลด/ขจัดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อผู้มีส่วนได้เสีย รวมถึงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสียให้แก่ CPRC เพื่อให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง
- สนับสนุนการดำเนินงานของ Chief Risk Officer (CRO) และ Chief Stakeholder Officer (CSO) ให้บรรลุเป้าหมายของการบริหารความเสี่ยงองค์กร และการบริหารผู้มีส่วนได้เสีย
- รายงานผลการบริหารความเสี่ยงองค์กรและผลการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสีย ให้คณะกรรมการ ปตท. รับทราบ และในกรณีที่มีปัจจัย หรือเหตุการณ์สำคัญ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อ ปตท. หรือผู้มีส่วนได้เสียของ ปตท. อย่างมีนัยสำคัญต้องรายงานต่อคณะกรรมการปตท. เพื่อทราบและพิจารณาโดยเร็วที่สุด

- พิจารณากลับกรองและให้ข้อคิดเห็นวาระที่มีภาระผูกพันในระยะยาว มีความซับซ้อนเชิงธุรกิจ และมีความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อ ปตท. อย่างมีนัยสำคัญ ก่อนที่จะนำเสนอวาระนั้นๆ ต่อคณะกรรมการ ปตท
- ประชุมคณะกรรมการฯ อย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่คณะกรรมการ ปตท. มอบหมาย

ทั้งนี้ การสอบทานระบบบริหารความเสี่ยงองค์กร ยังคงเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบและสำนักตรวจสอบ

ภายใน

โดยในปี 2560 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร มีการประชุม 5 ครั้ง โดยกรรมการบริหารความเสี่ยงทุกท่านที่ดำรงตำแหน่งอยู่ขณะนั้น เข้าร่วมประชุมครบทุกท่าน และรองกรรมการผู้จัดการใหญ่กลยุทธ์องค์กร ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร ได้รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีไว้ในรายงานของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร แล้ว

9.2.2 การประเมินผลตนเองของคณะกรรมการบริษัท

คณะกรรมการ ปตท. ในการประชุมครั้งที่ 9/2560 เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2560 มีมติเห็นชอบแบบประเมินผลคณะกรรมการ ปตท. ที่ได้ใช้ประเมินในปี 2559 ทั้ง 4 แบบ ประกอบด้วย แบบประเมินผลคณะกรรมการทั้งคณะ / แบบประเมินผลคณะกรรมการรายบุคคล (ประเมินตนเอง) / แบบประเมินผลคณะกรรมการรายบุคคล (ประเมินกรรมการท่านอื่น) / แบบประเมินผลคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง (ประเมินทั้งคณะ) ว่ายังคงมีความเหมาะสมสำหรับใช้ประเมินคณะกรรมการ ปตท. ประจำปี 2560 โดยแบบประเมินผลทั้ง 4 แบบ มีเกณฑ์การประเมินผล คิดเป็นร้อยละจากคะแนนเต็มในแต่ละข้อทั้งหมด ดังนี้

มากกว่า 85%	=	ดีเยี่ยม
มากกว่า 75%	=	ดีมาก
มากกว่า 65%	=	ดี
มากกว่า 50%	=	พอใช้
ต่ำกว่า 50%	=	ควรปรับปรุง

โดยสรุปผลการประเมินได้ ดังนี้

1. **แบบประเมินผลคณะกรรมการทั้งคณะ** ประกอบด้วย 5 หัวข้อ คือ นโยบายคณะกรรมการ (Board Policy)/ โครงสร้างของคณะกรรมการ (Board Composition)/ แนวปฏิบัติของคณะกรรมการ (Board Practices)/ การจัดเตรียมและดำเนินการประชุม (Board Meeting)/ การอบรมและพัฒนา (Board Training and Development)

สรุปผลการประเมินผลคณะกรรมการทั้งคณะ ในภาพรวม 5 หัวข้อ เห็นว่าการดำเนินการส่วนใหญ่จัดทำได้ดีเยี่ยม/เหมาะสมที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม เท่ากับ 90.38%

2. **แบบประเมินผลคณะกรรมการรายบุคคล (ประเมินตนเอง)** ประกอบด้วย 6 หัวข้อ คือ ความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจและการกระทำของตนเอง สามารถอธิบายการตัดสินใจได้ (Accountability)/ ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตความสามารถและประสิทธิภาพที่เพียงพอ (Responsibility)/ การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเท่าเทียมเป็นธรรม และสามารถมีคำอธิบายได้ (Equitable Treatment)/ มีความโปร่งใสในการดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบได้ และมีการเปิดเผยข้อมูล (Transparency)/ การมีวิสัยทัศน์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่กิจการในระยะยาว (Vision to Create Long Term Value)/ การมีจริยธรรม/จรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจ (Ethics)

สรุปผลการประเมินคณะกรรมการผลรายบุคคล (ประเมินตนเอง) ในภาพรวม 6 หัวข้อ เห็นว่ากรรมการส่วนใหญ่ถือปฏิบัติเป็นประจำ คะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม เท่ากับ 96.64%

3. **แบบประเมินผลคณะกรรมการรายบุคคล (ประเมินกรรมการท่านอื่น)** ประกอบด้วย 6 หัวข้อ เหมือนกับแบบประเมินผลคณะกรรมการรายบุคคล (ประเมินตนเอง) เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบผลกับที่กรรมการประเมินตนเอง

สรุปผลการประเมินผลคณะกรรมการรายบุคคล (ประเมินกรรมการท่านอื่น) รวมจำนวน 6 หัวข้อ เห็นว่ากรรมการส่วนใหญ่ถือปฏิบัติเป็นประจำ คะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม เท่ากับ 98.43%

4. **แบบประเมินผลคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง (ประเมินทั้งคณะ)** ประกอบด้วย 4 หัวข้อ คือ นโยบายคณะกรรมการ (Board Policy)/ โครงสร้างของคณะกรรมการ (Board Composition)/ แนวปฏิบัติของคณะกรรมการ (Board Practices)/ การจัดเตรียมและดำเนินการประชุม (Board Meeting)

สรุปผลการประเมินผลคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง (ประเมินทั้งคณะ) ทั้ง 4 คณะ รวมจำนวน 4 หัวข้อ เห็นว่า ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ/เห็นด้วยอย่างยิ่ง ดังมีรายละเอียด ดังนี้

- 4.1 คณะกรรมการสรรหา มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม เท่ากับ 100%
- 4.2 คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม เท่ากับ 98.61%
- 4.3 คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม เท่ากับ 98.61%
- 4.4 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม เท่ากับ 88.89%

5. **การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ**

เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและหน่วยตรวจสอบภายใน พ.ศ. 2557 เรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงาน ประกอบกับคู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบในรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง และตามคู่มือปฏิบัติสำหรับผู้ตรวจสอบภายในและกรรมการตรวจสอบเพื่อการกำกับดูแลกิจการที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตอนที่ 1.1 ภาระหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ กำหนดให้คณะกรรมการตรวจสอบต้องประเมินผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นรายบุคคลและประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบทั้งคณะ รวมทั้งรายงานผลการประเมินปัญหาและอุปสรรคตลอดจนแผนการปรับปรุงการดำเนินงานให้คณะกรรมการ ปตท. ทราบทุกปี โดยในปี 2560 ที่ประชุมคณะกรรมการตรวจสอบฯ ครั้งที่ 10/2560 วันที่ 6 ตุลาคม 2560 มีมติเห็นชอบให้ใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ ประกอบด้วย แบบประเมินผลรายบุคคล (ประเมินตนเอง) แบบประเมินผลรายบุคคล (ประเมินไขว้) และแบบประเมินผลคณะกรรมการตรวจสอบทั้งคณะ ซึ่งมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) และที่ประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ นัดพิเศษครั้งที่ 5/2560 วันที่ 21 พฤศจิกายน 2560 มีมติเห็นชอบผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบ ประจำปี 2560 โดยผลสรุปเป็นดังนี้

- แบบประเมินผลคณะกรรมการตรวจสอบรายบุคคล (ประเมินตนเอง) ประกอบด้วย 6 หัวข้อ คือ ความรู้ทางธุรกิจ / ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน / อำนาจหน้าที่ / ความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม / ความเข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการตรวจสอบ / การอุทิศเวลาในการปฏิบัติงานและการประชุม โดยมีเกณฑ์การประเมินผล 4 ระดับคือ 4 = ดีเยี่ยม / 3 = ดีมาก / 2 = ดี / 1 = ควรปรับปรุง
สรุปผลการประเมินคณะกรรมการตรวจสอบรายบุคคล (ประเมินตนเอง) อยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.83
- แบบประเมินผลคณะกรรมการตรวจสอบรายบุคคล (ประเมินไขว้) ประกอบด้วย 6 หัวข้อ เหมือนแบบประเมินผลคณะกรรมการตรวจสอบรายบุคคล (ประเมินตนเอง)

สรุปผลการประเมินคณะกรรมการตรวจสอบรายบุคคล (ประเมินไขว้) อยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.91

- แบบประเมินผลคณะกรรมการตรวจสอบทั้งคณะ ประกอบด้วย 7 หัวข้อ คือ องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ / การประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ / บทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ / ความสัมพันธ์กับผู้ตรวจสอบภายในและผู้สอบบัญชี / ความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหาร / การรายงาน / การรักษาคุณภาพ โดยมีเกณฑ์การประเมินผล 4 ระดับ คือ 4 = ปฏิบัติครบถ้วน / 3 = ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ / 2 = ปฏิบัติบางส่วน / 1 = ยังไม่ปฏิบัติ

สรุปผลการประเมินคณะกรรมการตรวจสอบทั้งคณะ อยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติครบถ้วน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.91

อนึ่ง บริษัทได้วิเคราะห์หัวข้อของการประเมินผล เพื่อมาพัฒนา/ปรับปรุงการทำงานต่อไป และนอกเหนือจากการจัดทำแบบประเมินผลคณะกรรมการประจำปีแล้ว ในปี 2560 คณะกรรมการยังได้วัดประสิทธิภาพประสิทธิผลของกรรมการ โดยใช้วิธีการกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการเป็น ตัวชี้วัด (KPI) ไว้ตั้งแต่ต้นปี เพื่อใช้สำหรับวัดผลการปฏิบัติงานของกรรมการและเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาคำตอบแทน โดยในปี 2560 ผลประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม ที่ระดับ 5

9.2.3 การปฐมนิเทศกรรมการ (Directors Orientation)

สำหรับกรรมการที่เข้ารับตำแหน่งใหม่ในคณะกรรมการ ปตท. ปตท. ได้จัดให้มีการปฐมนิเทศ เพื่อให้กรรมการใหม่ได้รับทราบนโยบายธุรกิจของ ปตท. รวมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น โครงสร้างทุน ผู้ถือหุ้น ผลการดำเนินงาน ข้อมูลระบบต่างๆ ที่ใช้งานภายใน ปตท. รวมทั้งกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่างๆ พร้อมทั้งส่งมอบคู่มือสำหรับกรรมการ ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการเป็นกรรมการ ปตท. ให้กับกรรมการ ทั้งนี้ คู่มือกรรมการ ประกอบด้วย

คู่มือกรรมการ :

1. พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด	6. วัตถุประสงค์ของบริษัท
2. พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์	7. ข้อบังคับบริษัท
3. พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ	8. ระเบียบบริษัท (17 ระเบียบ)
4. ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนบริษัท	9. คู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของ ปตท.
5. หนังสือรับรองบริษัท	10. คู่มือกรรมการบริษัทจดทะเบียน

ข้อมูลสำหรับกรรมการ :

1. Presentation แนะนำการดำเนินธุรกิจของ ปตท. โดยประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่	9. รายงานทางการเงิน
2. รายชื่อคณะกรรมการ คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง และผังโครงสร้างการจัดการ	10. รายงานความยั่งยืน ปตท.
3. Director Fiduciary Duty Check List	11. หนังสือธรรมนูญ
4. หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียน	12. หนังสือ PTT The S-Curve Story
5. รายการที่เกี่ยวข้องของบริษัทย่อย	13. วารสารหุ้นกู้
6. ข้อเสนอแนะการให้สารสนเทศสำหรับผู้บริหารจดทะเบียน	14. วารสารบ้านเรา (PTT Spirit)
7. Company Profile บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ฉบับย่อ	15. บทความ แฉ ความจริง...แปรรูปรัฐวิสาหกิจ
8. รายงานประจำปี	16. PTT WAY OF CONDUCT
	17. PTT Technology and Innovation Management Operating System
	18. PLLI Course Catalog

ในปี 2560 ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ นำเสนอข้อมูล ปตท. โดยบรรยายชี้แจงให้กับกรรมการใหม่เกี่ยวกับนโยบายธุรกิจของ ปตท. รวมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอภาพรวมการดำเนินธุรกิจและผลการ

ดำเนินงานให้กรรมการใหม่ได้เห็นภาพที่ชัดเจน พร้อมกับส่งมอบคู่มือกรรมการและข้อมูลสำหรับกรรมการตามรายการข้างต้นรวม 1 ครั้ง

9.2.4 การพัฒนากรรมการ ปตท.

● การอบรม/สัมมนา

คณะกรรมการ ปตท. และผู้บริหารระดับสูงให้ความสำคัญต่อการเข้าร่วมอบรมสัมมนาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่กรรมการอย่างสม่ำเสมอ (ดังรายละเอียดตามข้อมูลในประวัติของแต่ละท่าน) โดยกรรมการ ปตท. ส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 90) มีประวัติได้เข้ารับการอบรมกับสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) แล้ว โดย ปตท. ให้การสนับสนุนและดำเนินการให้กรรมการพิจารณาเข้ารับการอบรมกับสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย และสถาบันอื่น ๆ ในทุกหลักสูตรที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องตลอดปี รวมถึงการจัดผู้เชี่ยวชาญ บริษัทที่ปรึกษา นำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ สำหรับธุรกิจอย่างสม่ำเสมอ (In-house Briefing) รวมทั้งจัดให้คณะกรรมการได้ดูงานจากหน่วยงาน หรือองค์กรอื่นตามความเหมาะสม ทำให้เกิดมุมมองความคิดที่เป็นประโยชน์มาประยุกต์ใช้กับธุรกิจของ ปตท. ให้เติบโตอย่างยั่งยืน

ในปี 2560 มีกรรมการเข้ารับการอบรม/สัมมนา เช่น

รายชื่อกรรมการ	หลักสูตรอบรม / หัวข้อสัมมนา
● นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์	- งานเสวนาหลักสูตรผู้บริหารระดับสูงด้านวิชาการพลังงาน (วพน.) - งานเสวนาหัวข้อ The Future of Energy in Thailand ในงาน SPE Thailand Season Opening Meeting - งานสัมมนา หัวข้อ “Electric Vehicles & Future Energy System : Recent Development and Implications” จัดขึ้นโดยสถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (PTIT) - งาน The Amartya Sen Lecture Series หัวข้อ Globalisation, Inequality and Thailand 4.0
● ศ.พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์	- เสวนางานโครงการ CG WE CAN SEASON 6
● พลอากาศโทบุญสืบ ประสิทธิ์	- Ethical Leadership Program (ELP) (7/2017) สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) - งาน PTT GROUP CG DAY 2017
● นายบุญทักษ์ หวังเจริญ	- สัมมนา เรื่อง “ระบบค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ” สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.)
● พล.อ.ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข	- ร่วมเสวนางาน PTT CG Day
● นายชาญวิทย์ อมตะมาตุชาดิ	- Ethical Leadership Program (ELP) (7/2017) IOD
● นางนันทวัลย์ ศกุนตนาค	- งานสัมมนา หัวข้อ “Electric Vehicles & Future Energy System : Recent Development and Implications” จัดขึ้นโดยสถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (PTIT)
● นายวิชัย อัครัสกร	- งานสัมมนา หัวข้อ “Electric Vehicles & Future Energy System : Recent Development and Implications” จัดขึ้นโดยสถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (PTIT) - PTT Group AC Forum 2017
● นายธรณ์ ธารงนาวาสวัสดิ์	- หลักสูตรผู้บริหารระดับสูงด้านวิชาการพลังงาน รุ่น 9 (วพน. 9) - Anti-Corruption : the Practical Guide (ACPG), Direct Accreditation Program (DAP) (อยู่ระหว่างอบรม) IOD - ร่วมเสวนางาน PTT CG Day - งานสัมมนา หัวข้อ “Electric Vehicles & Future Energy System : Recent Development

รายชื่อกรรมการ	หลักสูตรอบรม / หัวข้อสัมมนา
	and Implications” จัดขึ้นโดยสถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (PTIT) - งาน The Amartya Sen Lecture Series หัวข้อ Globalisation, Inequality and Thailand 4.0
• นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ	- Successful Formulation & Execution of Strategy (SFE) (อยู่ระหว่างอบรม) IOD - หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง สถาบันวิทยาการตลาดทุน รุ่นที่ 24 (วตท.24) (อยู่ระหว่างอบรม)
• นายสมชัย สัจจพงษ์	- เข้าร่วมงานรัฐวิสาหกิจดีเด่นปี 2560
• นายคอน วสันตพฤษย์	- ร่วมเสวนางาน PTT CG Day - งานสัมมนา หัวข้อ “Electric Vehicles & Future Energy System : Recent Development and Implications” จัดขึ้นโดยสถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (PTIT) - งาน The Amartya Sen Lecture Series หัวข้อ Globalisation, Inequality and Thailand 4.0
• นายสมคิด เลิศไพฑูรย์	- หลักสูตรผู้บริหารระดับสูงด้านวิทยาการพลังงาน รุ่น 10 (วพน. 10)
นายธรรมยศ ศรีช่วย	- หลักสูตร Director Certification Program (DCP) (239/2017) IOD
• นายเทวินทร์ วงศ์วานิช	- Ethical Leadership Program (ELP) (7/2017) IOD - งานเสวนาหลักสูตรผู้บริหารระดับสูงด้านวิทยาการพลังงาน (วพน.) - ร่วมเสวนางาน PTT CG Day - งานสัมมนา หัวข้อ “Electric Vehicles & Future Energy System : Recent Development and Implications” จัดขึ้นโดยสถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (PTIT) (ร่วมงานภาคเช้า) - ร่วมเสวนางาน PTT GROUP CG DAY 2017

• การตรวจเยี่ยมการดำเนินงานธุรกิจ ทรัพย์สิน พนักงานของบริษัทในกลุ่ม ปตท. /การศึกษากิจการพลังงาน

ปตท. มีนโยบายที่จะจัดให้มีการตรวจเยี่ยมการดำเนินงาน ธุรกิจ ทรัพย์สิน พนักงาน ของบริษัทในกลุ่ม ปตท. ทั้งในประเทศ และต่างประเทศให้กับกรรมการเป็นระยะ ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจธุรกิจยิ่งขึ้น เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับทิศทางการใช้พลังงานของประเทศต่างๆ สามารถนำความรู้ และประสบการณ์ ที่ได้รับมาช่วยในการพิจารณาเรื่องพลังงานของ ปตท. และของประเทศได้

อีกทั้ง คณะกรรมการจะได้ศึกษาเปรียบเทียบกับกำหนดนโยบายด้านพลังงานของประเทศไทย รวมทั้งเปิดโอกาสให้กรรมการได้ติดตามข้อมูลและความก้าวหน้าในธุรกิจพลังงาน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญจากบริษัทพลังงานชั้นนำระดับโลกในต่างประเทศโดยตรง เพื่อเปิดมุมมองในการขยายการลงทุนของกลุ่ม ปตท. ในต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม ปตท. ในอนาคต โดยข้อมูลความรู้และประสบการณ์ตรงที่คณะกรรมการได้รับจากกิจกรรมนี้ จะมีส่วนช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในธุรกิจพลังงานในระดับโลกได้เป็นอย่างดี และจะช่วยในการพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินธุรกิจที่เหมาะสมของ ปตท. และประเทศได้ต่อไป

ในปี 2560 การตรวจเยี่ยมการดำเนินงาน ธุรกิจ ทรัพย์สิน พนักงานของบริษัทในกลุ่ม ปตท. ของคณะกรรมการ ปตท. ดังนี้

- การตรวจเยี่ยม พื้นที่เหมืองถ่านหิน Jembayan ของบริษัท Sakari Resources Limited (SAR) (บริษัทในเครือของบริษัท พีทีที เอนเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส จำกัด (PTTER)) ณ ประเทศอินโดนีเซีย
- การเดินทางไปตรวจเยี่ยมการดำเนินงาน และศึกษางานด้านธุรกิจพลังงานหรือธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เทคโนโลยีใหม่ๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกา รวมทั้งการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับผู้บริหารระดับสูงของกิจการต่างชาติ อาทิ การพบปะ Partner ของ Charles River Venture เกี่ยวกับ Venture Capital แนวคิดและการมุ่งพัฒนา "นวัตกรรม" ให้เกิดเป็นธุรกิจ สินค้า และ บริการ / ศึกษางานของ MIT Energy Initiative และ Precourt Energy Efficiency Center-

Stanford University เกี่ยวกับการสร้าง Eco-system ในลักษณะ Open Innovation เพื่อเปิดโอกาสให้นำเอางานวิจัยและเทคโนโลยีใหม่ๆ มาต่อยอดในการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งแนวคิดการดำเนินธุรกิจ Start-up / การพบปะผู้บริหารและเยี่ยมชมกระบวนการผลิตของ 24M Technologie เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองด้านธุรกิจพลังงาน หรือความเป็นไปได้ และโอกาสในการดำเนินธุรกิจร่วมกันในอนาคต / การพบปะกับผู้บริหารและเยี่ยมชมโรงงานของ GM ประชุมกับผู้บริหารของ Tesla เกี่ยวกับธุรกิจรถ EV ที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน / การพบปะผู้บริหารของ GE Digital Disruptive Technologies เกี่ยวกับ Disruptive Technology ซึ่งเข้ามามีบทบาทอย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน รวมทั้งเรื่อง Productivity Improvement และการสร้าง New S-Curve.

- การตรวจเยี่ยมการดำเนินธุรกิจ ทรัพย์สิน พนักงาน ของบริษัท ปตท. จำกัด (PTTT) บริษัท PTT Regional Treasury Center Pte Ltd. (PTT RTC) บริษัท พีทีที เอ็นเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส จำกัด (PTTER) ซึ่งเป็นบริษัทในเครือ ปตท. ในประเทศสิงคโปร์ / พบปะผู้บริหารบริษัท Pavilion Energy เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองด้านการดำเนินธุรกิจพลังงาน การเปิดเสรีด้านพลังงาน รวมทั้งหาหรือความเป็นไปได้ และโอกาสในการดำเนินธุรกิจร่วมกันในอนาคต / พบปะผู้บริหารบริษัท Temasek ซึ่งเป็นบริษัทที่รัฐบาลสิงคโปร์เป็นผู้ถือหุ้น เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับการลงทุน การบริหารและการกำกับดูแลบริษัทในเครือ / ศึกษาการดำเนินของ บริษัท S&P Global Platts

สำหรับการตรวจเยี่ยมกิจการภายในประเทศ มีดังนี้

1. คณะกรรมการ ปตท. ลงพื้นที่โครงการรักษาน้ำ รักษาป่า รักษาบางกะเจ้า อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่กลุ่ม ปตท. และภาคีเครือข่ายได้เข้าไปมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาพื้นที่ซึ่งบางกะเจ้าทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน เพื่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน รวมทั้งการรักษาไว้ซึ่งสิ่งแวดล้อม
2. คณะกรรมการ ปตท. ติดตามความก้าวหน้าศูนย์เรียนรู้ป่าในกรุง เขตประเวศ กทม. บนพื้นที่ 12 ไร่ ที่ออกแบบภายใต้แนวคิด PTT Green in City

9.3 การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการและผู้บริหารระดับสูงสุด

9.3.1 กรรมการอิสระ

9.3.1.1 คุณสมบัติของกรรมการอิสระ

คณะกรรมการ ปตท. ในการประชุม ครั้งที่ 1/2556 เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2556 ได้มีมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีเสนอคือการกำหนดนิยามความเป็นอิสระของกรรมการ ปตท. ใหม่ ซึ่งเข้มงวดหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ด.) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) และกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการอิสระไว้ รวมทั้งได้จัดทำเป็นคู่มือการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการอิสระของ ปตท. ซึ่งลงนามโดยประธานกรรมการ เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2556 ดังนี้

- คุณสมบัติของกรรมการอิสระ

- (1) ถือหุ้นไม่เกิน 0.5% ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดใน ปตท. บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง โดยให้นับรวมหุ้นที่ถือโดยผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย
(ผู้ที่เกี่ยวข้อง หมายถึง บุคคลตามมาตรา 258 แห่ง พรบ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์)
- (2) ไม่เป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน/พนักงาน/ลูกจ้าง/ที่ปรึกษาที่ได้เงินเดือนประจำ หรือ ผู้มีอำนาจควบคุมของ ปตท. บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกัน หรือ นิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง (ปัจจุบัน และช่วง 2 ปีก่อนได้รับการแต่งตั้ง)

- (3) ไม่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต หรือโดยการจดทะเบียนในลักษณะที่เป็นบิดามารดา คู่สมรส พี่น้อง และบุตร รวมทั้งคู่สมรสของบุตรกับผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้มีอำนาจควบคุม หรือบุคคลที่จะได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจควบคุมของ ปตท. หรือบริษัทย่อย
- (4) ความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับ ปตท.

(ก) ลักษณะความสัมพันธ์

➤ ความสัมพันธ์ในลักษณะของการให้บริการทางวิชาชีพ

- ลักษณะความสัมพันธ์: ผู้สอบบัญชี ผู้ให้บริการทางวิชาชีพอื่น เช่น ที่ปรึกษา กฎหมาย ที่ปรึกษาทางการเงิน ผู้ประเมินราคาทรัพย์สิน เป็นต้น
- ระดับนัยสำคัญที่เข้าข่ายไม่อิสระ
  - กรณีผู้สอบบัญชี: ห้ามทุกกรณี
  - กรณีเป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพอื่น: มูลค่ารายการเกิน 2 ล้านบาทต่อปี

➤ ความสัมพันธ์ทางการค้า/ทางธุรกิจ (ใช้แนวทางในทำนองเดียวกับข้อกำหนดว่าด้วยการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันของตลาดหลักทรัพย์ฯ)

- ลักษณะความสัมพันธ์: กำหนดครอบคลุมรายการทางธุรกิจทุกประเภท ได้แก่ รายการที่เป็นธุรกรรมปกติ รายการเช่า/ให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ รายการเกี่ยวกับสินทรัพย์/บริการ และรายการให้หรือรับความช่วยเหลือทางการเงิน
- ระดับนัยสำคัญที่เข้าข่ายไม่อิสระ : มูลค่ารายการ ≥ 20 ล้านบาท หรือ $\geq 3\%$ ของ NTA ของ ปตท. แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า ทั้งนี้ ในการพิจารณามูลค่ารายการให้รวมรายการที่เกิดขึ้นในระหว่าง 6 เดือน ก่อนวันที่มีการทำรายการในครั้งนี้ด้วย

- (ข) กรณีที่มีลักษณะความสัมพันธ์ตาม (ก) กับนิติบุคคล บุคคลที่ถือว่าเข้าข่ายไม่อิสระ ได้แก่ ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการ (ยกเว้นกรณีเป็นกรรมการอิสระ/กรรมการตรวจสอบ) และ ผู้บริหารหรือ partner ของนิติบุคคลนั้น
- (ค) กำหนดช่วงเวลาที่ยังมีความสัมพันธ์ตาม (ก) และ (ข) : ปัจจุบันและ 2 ปีก่อนได้รับการแต่งตั้ง
- (ง) ข้อยกเว้น: กรณีมีเหตุจำเป็นและสมควร ซึ่งมีได้เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง กรรมการอิสระ/กรรมการตรวจสอบ อาจมีความสัมพันธ์เกินระดับนัยสำคัญที่กำหนด ในระหว่างดำรงตำแหน่งก็ได้ แต่ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ปตท. ก่อนและมติที่ได้ต้องเป็นมติเป็นเอกฉันท์ โดย ปตท. ต้องเปิดเผยความสัมพันธ์ดังกล่าวของกรรมการรายนั้นไว้ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี (แบบ 56-2) ของ ปตท. และหากต่อมา ปตท. จะเสนอกรรมการอิสระนั้น เพื่อดำรงตำแหน่งต่ออีกวาระหนึ่ง ปตท. จะต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ดังกล่าวในหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นในวาระเลือกตั้งกรรมการด้วย
- (5) ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของกรรมการของ ปตท. ผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของ ปตท.
- (6) ไม่มีลักษณะอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถให้ความเห็นอย่างเป็นอิสระได้
- (7) กรรมการอิสระที่มีคุณสมบัติตาม (1) – (6) อาจได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ปตท. ให้ตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมของ ปตท. บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกัน หรือนิติบุคคลที่มีความขัดแย้ง โดยมีการตัดสินใจในรูปแบบของคณะ (collective decision) ได้

ทั้งนี้ ในกรณีที่กรรมการอิสระมีการดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการอิสระในบริษัทใหญ่ บริษัทย่อย และบริษัทย่อยลำดับเดียวกัน ปตท. ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งดังกล่าว และค่าตอบแทนรวม ที่กรรมการอิสระรายนั้นได้รับในแบบ 56-1 และแบบ 56-2 ด้วย

- บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการอิสระ ของ ปตท.

- (1) เสนอแนะเรื่องที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อ ปตท. ผู้ถือหุ้น และผู้ถือหุ้นรายย่อยต่อคณะกรรมการ ปตท. และ/หรือประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่แล้วแต่กรณี
- (2) ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการ ปตท. ที่พึงปฏิบัติ รวมทั้งให้ความคิดเห็นตามบทบาทและหน้าที่ของกรรมการอิสระที่พึงปฏิบัติเพื่อประโยชน์ต่อ ปตท. ผู้ถือหุ้น และผู้ถือหุ้นรายย่อย
- (3) สอบทานให้ ปตท. ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกรรมการอิสระ รวมถึงทบทวนนิยามกรรมการอิสระให้มีความเหมาะสมและครบถ้วนตามกฎหมาย
- (4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการ ปตท. มอบหมายโดยจะต้องไม่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระ
- (5) วาระของกรรมการอิสระเริ่มตั้งแต่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามนิยามกรรมการอิสระในการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. และพ้นจากการเป็นกรรมการอิสระเมื่อขาดคุณสมบัติตามนิยามดังกล่าว หรือพ้นจากตำแหน่งกรรมการ ปตท.
- (6) กรรมการอิสระต้องประชุมอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

9.3.1.2 การแยกตำแหน่งประธานกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/กรรมการผู้จัดการใหญ่

เพื่อให้การแบ่งแยกหน้าที่ในเรื่องการกำหนดนโยบายของ ปตท. และการบริหารงานประจำของ ปตท. ออกจากกัน และเพื่อให้กรรมการทำหน้าที่สอดคล้อง ดูแลและประเมินผลการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปตท. จึงกำหนดให้ประธานกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/กรรมการผู้จัดการใหญ่เป็นคนละบุคคลกันเสมอ ประธานกรรมการต้องคอยสอดส่องดูแลการบริหารจัดการของฝ่ายบริหาร คอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ แต่ต้องไม่มีส่วนร่วมและไม่ก้าวก้าวยในการบริหารงานปกติประจำวัน โดยให้เป็นหน้าที่ของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/กรรมการผู้จัดการใหญ่ภายใต้กรอบอำนาจที่ได้รับจากคณะกรรมการ

ปัจจุบันประธานกรรมการ ปตท. เป็นกรรมการอิสระ มีภาวะผู้นำสูง ทำหน้าที่ดูแลกรรมการมิให้อยู่ภายใต้อิทธิพลของฝ่ายบริหาร โดยทำหน้าที่ให้ผู้เข้าร่วมประชุมใช้สิทธิออกเสียง ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีอย่างเคร่งครัด

9.3.1.3 ความเป็นอิสระของประธานกรรมการ

คณะกรรมการ ปตท. ในการประชุมนัดพิเศษครั้งที่ 1/2557 เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2557 มีมติแต่งตั้งนายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ กรรมการอิสระ เป็นประธานกรรมการ ซึ่งเป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2555 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และทำให้การทำงานของประธานกรรมการมีความเป็นอิสระ รวมถึงเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในการดำเนินงานที่มีความโปร่งใส และดูแลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย อย่างเป็นธรรม

9.3.2 การสรรหากรรมการและผู้บริหารระดับสูงสุด

9.3.2.1 การสรรหากรรมการ

(วิธีการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ รายงานไว้ภายใต้หมวดการกำกับดูแลกิจการ หัวข้อ “9.1.2.1 การเสนอวาระการประชุมเพิ่มเติมและเสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ” และ “9.2.1.2 คณะกรรมการสรรหา” แล้ว)

9.3.2.2 การสรรหาผู้บริหารระดับสูงสุด/การสืบทอดตำแหน่ง

เนื่องจาก ปตท. มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ ดังนั้นการสรรหาและแต่งตั้งตำแหน่งของกรรมการผู้จัดการใหญ่ จึงต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ โดยต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 8 ครีและดำเนินการสรรหาตามมาตรา 8 จัตวา โดยให้คณะกรรมการ ปตท. ตั้งคณะกรรมการสรรหาคณะหนึ่งจำนวน 5 คน ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย ทำหน้าที่สรรหาบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับเป็นผู้บริหาร ปตท. โดยต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย ไม่เป็นกรรมการของ ปตท. ยกเว้น เป็นผู้บริหารซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และมีอายุไม่เกิน 58 ปีบริบูรณ์ในวันขึ้นใบสมัคร เมื่อคณะกรรมการสรรหาสรรหาผู้ที่มีความเหมาะสมแล้ว ให้เสนอต่อผู้มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้ง โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปีนับแต่วันที่ผู้บริหารเดิมพ้นจากตำแหน่ง สัญญา

จ้างมีระยะเวลาคราวละไม่เกิน 4 ปี ในกรณีที่คณะกรรมการจะจ้างผู้บริหารเดิมต่อหลังจากครบกำหนดเวลาตามสัญญาจ้าง ไม่ต้องดำเนินการกระบวนการสรรหาใหม่แต่จะจ้างเกินสองคราวติดต่อกันไม่ได้

ทั้งนี้ ข้อมูลการสืบทอดตำแหน่งสำหรับผู้บริหารได้รายงานไว้ภายใต้หมวดโครงสร้างการจัดการ หัวข้อ “8.5 พนักงาน” ข้างต้นแล้ว

9.4 การกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม

กลไกการกำกับดูแล

ปตท. กำหนดนโยบายการกำกับดูแลแบบกลุ่ม ปตท. โดยจัดทำเป็นคู่มือ PTT Way และกำหนดแนวปฏิบัติเป็นคู่มือ PTT Way of Conduct ซึ่งเป็นการรวบรวมแนวทาง หลักปฏิบัติและกระบวนการในการทำงานในมิติต่างๆ ของ ปตท. และ บริษัทในกลุ่ม ปตท. ให้มีความสอดคล้องและประสานเป็นหนึ่งเดียวกัน เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหาร ปตท. ที่ดำรงตำแหน่งกรรมการ บริษัทในกลุ่ม ปตท. กรรมการผู้จัดการใหญ่หรือผู้บริหารสูงสุดของบริษัทในกลุ่ม ปตท. และผู้แทน ปตท. ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ยังบริษัทในกลุ่ม ปตท. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและเกิดความร่วมมือในการดำเนินธุรกิจของ ปตท. และบริษัทในกลุ่ม ปตท. ในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องและสนับสนุนการทำธุรกิจซึ่งกันและกัน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งจะผลักดันให้บรรลุเป้าหมายระยะยาวที่วางไว้และประสบความสำเร็จและเติบโตอย่างยั่งยืนต่อไป

โดยมีการจัดกลุ่มงานในการบริหารจัดการแบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่

- **ระดับองค์กร (Corporate Level)** ประกอบด้วย
  - ระดับสำนักงานใหญ่ (Corporate Center) มุ่งเน้นด้านการกำกับดูแล (Governance) และการให้บริการร่วม (Shared service) โดยกำหนดนโยบายกลุ่ม ปตท. ให้มีความสอดคล้อง
  - ระดับแกนนำกลุ่ม (COO/ BG) มีบทบาทในการกำหนดกลยุทธ์ เป้าหมาย ติดตามการปฏิบัติงานของแต่ละกลุ่มธุรกิจอย่างใกล้ชิด เพื่อที่จะมุ่งสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศ และสร้างพลังร่วม
- **ระดับปฏิบัติการในกลุ่ม ปตท.** ได้แก่ หน่วยธุรกิจ และ บริษัทภายใต้หน่วยธุรกิจ มุ่งปฏิบัติงานในธุรกิจตนเองให้เป็นเลิศ บรรลุผลสำเร็จ นำนโยบายการกำกับดูแลและการให้บริการร่วมของกลุ่ม ปตท. ไปบูรณาการร่วมกับการปฏิบัติการของหน่วยงานของตนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การบริหารจัดการระดับองค์กร (Corporate Level) และระดับปฏิบัติการ (BU/Flagship) จะเชื่อมโยงกัน ผ่านการกลไกการกำกับดูแล ได้แก่

- การกำหนดข้อบังคับ ข้อกำหนด และระเบียบบริษัท
- การถ่ายทอดนโยบาย เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติโดยผู้บริหาร ปตท. ที่ดำรงตำแหน่งกรรมการ และ/หรือดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดบริษัทในกลุ่ม ปตท. หรือพนักงาน ปตท. ที่ปฏิบัติงาน secondment ในบริษัทกลุ่ม ปตท.
- การเชื่อมโยง และผลักดันให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยผ่านคณะกรรมการต่างๆ
- การถ่ายทอด ติดตาม ให้คำปรึกษา และประเมินการผลักดันนโยบายต่างๆ กับบริษัทในกลุ่ม ปตท. โดยผ่านหน่วยงานบริหารบริษัทในเครือแต่ละหน่วยธุรกิจ

รวมทั้งได้มีการกำหนดบทบาทหลักในการบริหารจัดการบริษัทในกลุ่ม ปตท. เพื่อประโยชน์สูงสุดตามพันธกิจ ดังนี้

บทบาทของคณะกรรมการ ปตท. มีหน้าที่

- กำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง กลยุทธ์และนโยบาย
- แต่งตั้งฝ่ายบริหารรับผิดชอบการดำเนินธุรกิจ
- ติดตามและรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทโดยมุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- ตั้งมั่นในหลักธรรมาภิบาล

บทบาทของผู้บริหารสูงสุด มีหน้าที่

- สร้างความเชื่อมโยงด้านกลยุทธ์และนโยบายของกลุ่ม ปตท. กับบริษัท ให้เป็นรูปธรรม
- บริหารจัดการบริษัทให้มีผลการดำเนินงานเป็นที่พอใจแก่ผู้ถือหุ้น

บทบาทของเลขานุการบริษัท มีหน้าที่

- ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการบริษัทและผู้จัดการใหญ่

บทบาทของผู้ถือหุ้น มีหน้าที่

- คัดเลือกและตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการของบริษัท
- ร่วมกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินงานต่างๆ ของบริษัท

หลักเกณฑ์ต่างๆ ที่กำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของกรรมการและผู้บริหารระดับสูงสุดของบริษัท ในกลุ่ม ปตท. รวมถึง

- ระเบียบบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ว่าด้วย หลักเกณฑ์การลงทุนของบริษัทในกลุ่ม ปตท. จำกัด และแนวทางการกำกับดูแลบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น พ.ศ. 2557
- ระเบียบบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ว่าด้วย การจัดแบ่งส่วนงานของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) พ.ศ. 2553
- ระเบียบบริษัทว่าด้วยการบริหารงานบุคคล
- ข้อกำหนดบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ว่าด้วย หลักเกณฑ์การลงทุนของบริษัทในกลุ่ม ปตท. จำกัด และแนวทางการกำกับดูแลบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น พ.ศ. 2558
- หลักเกณฑ์ตามระเบียบของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- หลักเกณฑ์การปรับเปลี่ยนกรรมการของบริษัทในกลุ่ม ปตท. ที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
- หลักเกณฑ์การพิจารณาแต่งตั้งผู้บริหารเป็นคณะกรรมการของบริษัทในกลุ่ม ปตท. ที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
- หลักการบริหารจัดการบริษัทในกลุ่ม ปตท.
- หลักปฏิบัติการต่อต้านทุจริต กำกับโดยคณะกรรมการโครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านทุจริต

นโยบายการไปดำรงตำแหน่งกรรมการที่อื่นของกรรมการและผู้บริหาร

ในปี 2560 ปตท. มีบริษัทในกลุ่มที่ไปลงทุนและถือหุ้นรวม 36 บริษัท (เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ Flagship 5 บริษัท) ดังนั้น ปตท. จึงได้ให้ความสำคัญและกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการในลักษณะกลุ่ม ปตท. เพื่อสร้างให้เกิดพลังร่วมและมีประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจร่วมกัน (Synergy) ด้วยการเสนอแต่งตั้งให้กรรมการหรือผู้บริหารของ ปตท. ไปเป็นกรรมการในบริษัทในกลุ่ม ปตท. เพื่อกำกับดูแลให้บริษัทดังกล่าวกำหนดนโยบายและดำเนินธุรกิจที่สอดคล้องกับนโยบายของ ปตท. ให้เกิดประโยชน์และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ของการเสนอบุคคลเพื่อไปเป็นกรรมการในบริษัทอื่นมีดังนี้

- 1) เพื่อกำกับดูแลการบริหารจัดการให้เป็นไปตามนโยบายของบริษัทในกลุ่ม ปตท. และติดตาม ประเมินผลภาพรวมการดำเนินธุรกิจของบริษัทในกลุ่ม ปตท. ให้สอดคล้องกับนโยบายของ ปตท. ในทิศทางเดียวกันกับ ปตท. และมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน
- 2) เป็นการสร้าง Synergy ให้กับธุรกิจของบริษัทในกลุ่ม ปตท. เพื่อให้เกิดการประสานประโยชน์และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทุกองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประเทศไทย
- 3) เพื่อนำประสบการณ์ความสามารถเฉพาะด้านไปช่วยเหลือธุรกิจ เช่น การนำความรู้ด้านการเงินไปช่วยปรับปรุงพัฒนาด้านบัญชี การเงิน ให้บริษัทนั้นๆ ดำเนินธุรกิจได้เติบโตอย่างเข้มแข็งซึ่งรวมถึงการไปช่วยเหลือบริษัทที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่ม ปตท. รวมทั้งสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปทำหน้าที่เป็นกรรมการกำกับดูแลบริษัทชั้นนำเหล่านั้นให้กลับมาช่วยเสริมประโยชน์ให้กับ ปตท. และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจให้กับ ปตท. ด้วย

4) ถือเป็นหน้าที่หนึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการและผู้บริหาร

ทั้งนี้ ปตท. กำกับดูแลให้มีการพิจารณาแต่งตั้งผู้บริหารหรือนุคคลภายนอกจากบุคคลในบัญชีรายชื่อกรรมการที่กระทรวงการคลังจัดทำขึ้น (Director's Pool) ในบริษัทกลุ่ม ปตท. ที่เป็นรัฐวิสาหกิจตาม พรบ. คุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจฯ ให้ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการอื่นของรัฐวิสาหกิจนั้น ทั้งนี้ ณ 1 มกราคม 2560 ปตท. มีผู้บริหารอยู่ในบัญชีรายชื่อ Director's Pool รวม 30 ราย และกำกับดูแลให้ผู้บริหาร ปตท. และบุคคลภายนอกที่ดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น ดำรงตำแหน่งในบริษัทที่ ปตท. หรือรัฐวิสาหกิจอื่นถือหุ้นไม่เกิน 3 แห่ง เพื่อลดความเสี่ยงด้านการขัดกันทางผลประโยชน์และกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2554 เกี่ยวกับมาตรการป้องกันการทุจริตของรัฐวิสาหกิจเรื่องการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือนุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง ตามข้อเสนอของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบแห่งชาติ (ปปช.)

นอกจากนี้ คณะกรรมการยังมีมติกำหนดแนวปฏิบัติหลักการการไปดำรงตำแหน่งต่างๆ ของผู้บริหารบริษัทกลุ่มปตท. โดยในปี 2558 คณะกรรมการได้มีมติให้ถือหลักการดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งของคู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดีฯ อีกด้วย

9.5. การดูแลเรื่องการใช้ข้อมูลภายใน

9.5.1 ระบบการควบคุมภายใน

ปตท. ให้ความสำคัญต่อการควบคุมภายในโดยมุ่งเน้นให้มีการจัดวางระบบการควบคุมภายในที่ครอบคลุมทุกกิจกรรมอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับการดำเนินธุรกิจเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ใน 3 ด้าน ได้แก่

1. Operation – ให้มีการบริหารจัดการ การใช้ทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมถึงการดูแลทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล และการทุจริต
2. Reporting – ให้การรายงานทางการเงินและรายงานอื่นๆ ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ภายในและภายนอกองค์กร เป็นไปอย่างถูกต้อง เชื่อถือได้ และทันเวลา
3. Compliance – ให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการทำงานขององค์กร รวมทั้งการปฏิบัติตามนโยบาย และวิธีการปฏิบัติงานที่องค์กรกำหนดขึ้นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของ ปตท. อย่างเคร่งครัด

ปตท. กำหนดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานควบคุมภายในเพื่อดำเนินการประเมินการควบคุมภายในขององค์กร โดยประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปตท. มอบหมายให้คณะกรรมการแผนวิสาหกิจและบริหารความเสี่ยง และคณะกรรมการบริหารการลงทุนและควบคุมภายใน มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการควบคุมภายใน การประเมินผล และการรายงานเกี่ยวกับการควบคุมภายในของ ปตท. โดยคณะกรรมการ ปตท. ได้มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบทำหน้าที่ในการสอบทานผลการประเมินการควบคุมภายใน ซึ่งจัดทำขึ้นโดยฝ่ายบริหารและสำนักตรวจสอบภายในเป็นประจำทุกปีโดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(1) สภาพแวดล้อมของการควบคุม (Control Environment)

ในภาพรวม ปตท. มีสภาพแวดล้อมของการควบคุมภายในที่ดี มีความเหมาะสมเพียงพอต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินธุรกิจ โดยผู้บริหารได้ส่งเสริมสนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นความซื่อสัตย์และจริยธรรม เป็นตัวอย่างที่ดี (Role Model) และมีการบริหารจัดการด้านต่างๆ ดังนี้

- กำหนดนโยบายและระเบียบปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับความซื่อสัตย์และจริยธรรม (Code of Conduct) โดยคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นผู้กำหนดนโยบายด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามหลักมาตรฐานสากล รวมถึงการเปิดเผยเกี่ยวกับการขัดกันผลประโยชน์ส่วนตนกับกิจการขององค์กร (Conflicts of Interest) เพื่อป้องกันกิจกรรมที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน กิจกรรมที่ผิดกฎหมายและไม่เหมาะสม มีการทบทวนปรับปรุงนโยบายและคู่มือเป็นประจำทุกปี

โดยกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับ ลงนามรับทราบและยึดถือปฏิบัติเป็นส่วนหนึ่งในการทำงาน เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญในการนำนโยบายด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีและจรรยาบรรณธุรกิจไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

- การจัดโครงสร้างองค์กรที่มีลักษณะของการกระจายอำนาจ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความคล่องตัว เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป มีการมอบอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการกำหนดตัวชี้วัด (Key Performance Indicators : KPIs) เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของพนักงาน และติดตามผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการทบทวนเป้าหมายประจำปีซึ่งพนักงานทุกคนทราบถึงบทบาทอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของตน

- กำหนดให้การกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นส่วนหนึ่งของวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมขององค์กร โดยมีเป้าหมายที่จะให้ ปตท. เป็นบริษัทที่เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน (Sustainable Growth Strategy) โดยผลักดันให้เป็นบริษัทพลังงานไทยชั้นนำ เป็นองค์กรที่มีศักยภาพเป็นเลิศเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มร่วมกัน (Create Shared Value: CSV) และสร้างประโยชน์ตอบแทนที่เหมาะสมแก่ผู้มีส่วนได้เสีย บนหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance : CG)

(2) จริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ (Code of Conduct)

ปตท. กำหนดนโยบายและระเบียบปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับมาตรฐานจริยธรรมและจรรยาบรรณ (Code of Conduct) โดยคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นผู้กำหนดจริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจตามหลักมาตรฐานสากลไว้ในคู่มือ CG และกำหนดให้การฝ่าฝืนมีความผิดทางวินัย

จริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจของ ปตท. มีสาระสำคัญดังนี้

1. เคารพกฎหมาย และหลักสิทธิมนุษยชนสากล
2. ป้องกันการฟอกเงิน
3. เป็นกลางทางการเมือง
4. ไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย และผลประโยชน์ขัดกัน
5. รักษาความลับ และไม่ใช่ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ส่วนตัว
6. ตอบสนองความต้องการของลูกค้า และรับผิดชอบต่อผู้บริโภค
7. แข่งขันอย่างเสรี เป็นธรรม
8. มีกระบวนการการจัดซื้อที่โปร่งใส และปฏิบัติต่อคู่ค้าอย่างเป็นธรรม
9. รับผิดชอบต่อชุมชน และสังคม
10. สนับสนุนสิทธิของพนักงาน และสร้างความผูกพันต่อองค์กร
11. ปฏิบัติต่อเงื่อนไขสัญญาที่มีต่อเจ้าหนี้อย่างเคร่งครัด โปร่งใส และเท่าเทียมกัน
12. มีระบบการควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพ
13. มีแนวทางปฏิบัติในการรับ การให้ของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด
14. รักษาความปลอดภัย ส่งเสริมสุขอนามัย และรักษาสภาพแวดล้อม
15. เคารพทรัพย์สินทางปัญญา และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในทางที่ถูกต้อง

(3) ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflicts of Interest)

ปตท. กำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเพื่อป้องกันการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนกับบริษัท (Conflicts of Interest) เพื่อป้องกันกิจกรรมที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน กิจกรรมที่ผิดกฎหมายและไม่เหมาะสม โดยคณะกรรมการ ปตท. ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์บนหลักการที่ว่า การตัดสินใจใดๆ ของบุคลากรทุกระดับในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจจะต้องทำเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของ ปตท. เท่านั้น และถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกระดับที่จะหลีกเลี่ยงการมีส่วนเกี่ยวข้องทางการเงิน และ/หรือความสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกอื่นๆ ซึ่งจะส่งผลให้ ปตท. ต้องเสียผลประโยชน์หรือก่อให้เกิดความขัดแย้งในด้านความภักดีหรือผลประโยชน์หรือขัดขวางการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

หรือเกี่ยวข้องกับรายการที่พิจารณา ต้องแจ้งให้บริษัททราบถึงความสัมพันธ์หรือความเกี่ยวข้องของตนในรายการดังกล่าว และต้องไม่เข้าร่วมการพิจารณาตัดสิน รวมถึง ปตท. จะต้องดำเนินการให้บุคคลที่เกี่ยวข้องไม่มีอำนาจอนุมัติหรือเกี่ยวข้องกับธุรกรรมนั้นๆ

(4) การจัดทำรายงานเปิดเผยรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับ ปตท.

ปตท. กำหนดให้ กรรมการ ผู้บริหาร พนักงานทุกคน ต้องจัดทำรายงานเปิดเผยรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับ ปตท. โดยใช้แบบฟอร์มรายงานการเปิดเผยรายการที่สงสัยว่าจะเป็นผลประโยชน์ที่ขัดกันกับผลประโยชน์ของ ปตท. และในการอนุมัติใดๆ สำหรับกรณีดังกล่าวต้องยึดถือหลักการไม่ให้มีการกำหนดเงื่อนไขหรือข้อกำหนดพิเศษผิดไปจากปกติ ถือเป็นกระบวนการควบคุมภายในของ ปตท. รวมทั้งได้กำหนดให้สำนักตรวจสอบภายในและคณะกรรมการตรวจสอบเป็นผู้สอดส่องดูแลและจัดการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ดังกล่าว ทั้งนี้ในปี 2560 จัดให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับจัดทำรายงานความขัดแย้งของผลประโยชน์แบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ PTT Intranet ในช่วงต้นปี ซึ่งสรุปผลไม่พบรายการขัดแย้งที่มีสาระสำคัญ โดยในแบบการเปิดเผยรายการขัดแย้งทางผลประโยชน์ของ ปตท. จะเป็นการยืนยันการรับทราบว่าการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม จริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจของ ปตท. เข้าลักษณะแห่งความผิดทางวินัยต้องพิจารณาโทษวินัยตามขั้นตอนการลงโทษ และความร้ายแรงของการกระทำ

(5) การจัดทำรายงานการมีส่วนได้ส่วนเสียของกรรมการ ผู้บริหาร และบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง

ในช่วงไตรมาสแรกของปี 2560 คณะกรรมการ ปตท. ได้จัดทำแบบรายงานการมีส่วนได้เสียของกรรมการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำกับดูแลด้านการมีส่วนได้เสียในระดับกรรมการ และเช่นเดียวกับผู้บริหารระดับสูงได้ดำเนินการจัดทำแบบรายงานดังกล่าวประจำปีครบทุกราย และจัดส่งให้เลขานุการบริษัทจัดเก็บ รวบรวม พร้อมทั้งทำสำเนาส่งประธานคณะกรรมการ ปตท. และประธานคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อใช้ในการตรวจสอบและกำกับดูแลด้านความขัดแย้งทางผลประโยชน์ อนึ่ง ในระหว่างปีไม่มีการรายงานการมีส่วนได้ส่วนเสียของกรรมการ ผู้บริหาร และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

(6) การจัดทำรายงานการเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์

เพื่อกำกับดูแลด้านการใช้ข้อมูลภายใน ปตท. ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ปตท. และผู้บริหาร ซึ่งหมายรวมถึงคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์ ปตท. จะต้องแจ้งให้ ปตท. ทราบ และรายงานการเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์ต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ภายใน 3 วันทำการนับจากวันที่ซื้อ ขาย โอน หรือรับโอน รวมทั้ง ปตท. ได้กำหนดนโยบายให้มีการเปิดเผย/รายงาน การซื้อ/ขาย/โอน เปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์ของกรรมการและผู้บริหารต่อคณะกรรมการ ปตท. เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในการประชุมประจำเดือน โดยกำหนดเป็นวาระปกติในปฏิทินการประชุมคณะกรรมการ ปตท. ไว้ล่วงหน้า

อนึ่ง ในช่วง 1 สัปดาห์ก่อนวันปิดงบการเงินประจำไตรมาสและประจำปี สำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัทจะทำหนังสือแจ้งกรรมการ ผู้บริหารหรือหน่วยงานที่ได้รับทราบข้อมูลภายใน (Insider) ไม่ให้เปิดเผยข้อมูลภายในแก่บุคคลภายนอกหรือบุคคลที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง และห้ามซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทในช่วง 45 วัน สำหรับบไตรมาส และ 60 วัน สำหรับบประจำปี (ตั้งแต่วันปิดงบจนถึงวันแจ้งบต่อตลาดหลักทรัพย์ฯ) คือ ก่อนที่งบการเงินจะเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้นำข้อมูลภายในไปใช้ในทางมิชอบ (Insider Trading) ทั้งนี้ ในปี 2560 กรรมการและผู้บริหารได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด มีการแจ้งกรรมการและผู้บริหาร จำนวน 4 ครั้ง คือ ห้ามซื้อ/ขาย/โอนหุ้น ปตท. (1) ระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2559 (งบปี 2559) (2) ระหว่างวันที่ 1 เมษายน ถึงวันที่ 15 พฤษภาคม 2560 (งบไตรมาสที่ 1 ปี 2560) (3) ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม ถึงวันที่ 15 สิงหาคม 2560 (งบไตรมาสที่ 2 ปี 2560) (4) ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม ถึงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2560 (งบไตรมาสที่ 3 ปี 2560) นอกจากนี้ ได้กำหนดนโยบายหลักเลี่ยงการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทในกลุ่ม ปตท. นอกเหนือจากช่วงเวลาดังกล่าวข้างต้น โดยหากมีความจำเป็นต้องซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทในกลุ่ม ปตท. ต้องแจ้งเลขานุการบริษัทล่วงหน้าอย่างน้อย 2 วัน

รายงานการถือหลักทรัพย์ของกรรมการ ปตท. ปี 2559 และปี 2560

ลำดับ	รายชื่อกรรมการ	จำนวนหุ้น (หุ้น)			หมายเหตุ
		ณ 31 ธ.ค. 2559	ณ 31 ธ.ค. 2560	เพิ่ม (ลด) ระหว่างปี (หุ้น)	
1.	นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
2.	ศ.พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
3.	พล.อ.ท. บุญสืบ ประสิทธิ์	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
	นายบุญทักษ์ หวังเจริญ	—	N/A	N/A	ลาออก เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2560 (ณ 30 ธ.ค. 60 ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
4.	พล.อ.ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
5.	นายชาญวิทย์ อมตะมาทษาดิ	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
6.	นางนันทวัลย์ ศกุนตนาค	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
7.	นายวิชัย อัครัสกร	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
8.	นายสมชัย สัจจพงษ์	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
9.	นายสมศักดิ์ โชติรัตน์ศิริ	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
10.	นายคอน วสันตพลกุลย์	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
11.	นายธรรณ ชำรงนาวาสวัสดิ์	—	—	—	กรรมการแต่งตั้งใหม่ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2559 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
12.	นายธรรมยศ ศรีช่วย	—	—	—	กรรมการแต่งตั้งใหม่ ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2559 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
13.	นายสมคิด เลิศไพฑูรย์	—	—	—	กรรมการแต่งตั้งใหม่ ตั้งแต่วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2560 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
14.	นายเทวินทร์ วงศ์วานิช	—	—	—	แสดงข้อมูลไว้ในตารางการถือหลักทรัพย์ของผู้บริหาร ปตท.
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—

หมายเหตุ : คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการไม่มีการถือหุ้น

รายงานการถือหลักทรัพย์ของกรรมการที่ครบวาระและลาออกระหว่าง ปี 2560

ลำดับ	รายชื่อกรรมการ	จำนวนหุ้น (หุ้น)			หมายเหตุ
		ณ 31 ธ.ค. 2559	ณ 31 ธ.ค. 2560	เพิ่ม (ลด) ระหว่างปี (หุ้น)	
1.	นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์	—	N/A	N/A	พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากอายุครบ 65 ปี เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2560
	คู่สมรส	130,800	N/A	N/A	(คู่สมรสถือหุ้น ปตท.)
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	N/A	N/A	—

การถือหลักทรัพย์ของผู้บริหาร ปี 2559 และปี 2560

ลำดับ	ชื่อผู้บริหาร	จำนวนหุ้น (หุ้น)			หมายเหตุ
		ณ 31 ธ.ค. 2559	ณ 31 ธ.ค. 2560	เพิ่ม (ลด) ระหว่างปี (หุ้น)	
1.	นายเทวินทร์ วงศ์วานิช	25,000	25,000	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2560)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
2.	นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต	15,500	15,500	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2560)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
3.	นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์	22,500	22,500	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2560)
	คู่สมรส	4,300	4,300	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2560)
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
4.	นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
5.	นางนิธิตา เทพวันกูร	41,000	41,000	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2560)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
6.	นายกฤษณ์ อิ่มแสง	10,000	10,000	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2560)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
7.	นางศรียรรณ เอี่ยมรุ่งโรจน์	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรส	110,200	110,200	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2560)
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—

การถือหลักทรัพย์ของผู้บริหาร ปี 2559 และปี 2560 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อผู้บริหาร	จำนวนหุ้น (หุ้น)			หมายเหตุ
		ณ 31 ธ.ค. 2559	ณ 31 ธ.ค. 2560	เพิ่ม (ลด) ระหว่างปี (หุ้น)	
8.	นายณพดล ปิ่นสุภา	13,600	13,600	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2560)
	คู่สมรส	50,800	50,800	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2560)
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
9.	นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์	N/A	—	—	*ผู้บริหารแต่งตั้งใหม่ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2560 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
10.	นางบุบผา อมรเกียรติจักร	70,000	70,000	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2560)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
11.	นายวิทวัส สวัสดิ์-ชูโต	55,451	55,451	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2560)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
12.	นายอรรถวุฒิ วิกิตเสรมฐ	N/A	—	—	*ผู้บริหารแต่งตั้งใหม่ ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2560 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรส	N/A	2,000	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2560)
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	N/A	—	—	—
13.	นางสาวเพ็ญพนอ บุญกล้า	N/A	—	—	*ผู้บริหารแต่งตั้งใหม่ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2560 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
14.	นายสมพร ว่องวุฒิพรชัย	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรส	10,000	10,000	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2560)
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
15.	นายอริคม เด็บศิริ	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
16.	นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเชาว์	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
17.	นายสุกฤตย์ สุรบลโสภณ	2,000	2,000	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2560)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
18.	นายเดมชัย บุนนาค	—	—	—	*ผู้บริหารแต่งตั้งใหม่ ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2560 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
19.	นายสัมฤทธิ์ สำเนียง*	7,000	7,000	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2560)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
20.	นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ*	3,699	3,699	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2560)
21.	นายเชิขรวิทย์ อุดมวัฒนวงศ์*	1,516	1,516	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2560)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—

หมายเหตุ : คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของผู้บริหารไม่มีการถือหุ้น ยกเว้น ผู้บริหาร ลำดับที่ 3, 7, 8, 12 และ 14

การถือหลักทรัพย์ของผู้บริหารที่โยกย้าย / เกษียณอายุ ปี 2560

ลำดับ	ชื่อผู้บริหาร	จำนวนหุ้น (หุ้น)			หมายเหตุ
		ณ 31 ธ.ค. 2559	ณ 31 ธ.ค. 2560	จำนวนหุ้นเพิ่ม (ลด) ระหว่างปี (หุ้น)	
1.	นายสร้อย รังศิริ	—	N/A	N/A	เกษียณอายุ เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2560 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	N/A	—	—
2.	นายชวลิต พันธทอง	—	N/A	N/A	เกษียณอายุ เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2560 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	N/A	N/A	—
3.	นายสุพจน์ เหล่าสุอาภา*	78,807	N/A	N/A	เกษียณอายุ เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2560 (ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ในช่วงดำรงตำแหน่งระหว่างปี 2560)
4.	นางสาวนิศยา ดิเรกสถาพร*	5,000	N/A	N/A	เกษียณอายุ เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2560 (ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ในช่วงดำรงตำแหน่งระหว่างปี 2560)

หมายเหตุ : การออกและเสนอขายใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญ (Warrant) ให้แก่ กรรมการผู้จัดการใหญ่ ผู้บริหาร พนักงาน ปตท. และพนักงานบริษัทในเครือ ปตท. ที่มาปฏิบัติงานประจำในตำแหน่งงานของ ปตท. จำนวน 60,000,000 หน่วย แบ่งเป็น 2 รุ่น คือ รุ่นที่ 1 (PTT-W1) จำนวน 40,000,000 หน่วย เสนอขายในปี 2548 และใช้สิทธิครั้งสุดท้าย วันที่ 31 สิงหาคม 2553 และรุ่นที่ 2 (PTT-W2) จำนวน 20,000,000 หน่วย เสนอขายในปี 2549 และใช้สิทธิครั้งสุดท้าย วันที่ 28 กันยายน 2554 ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว และยังไม่มีการขออนุมัติออก Warrant รุ่นใหม่

(7) การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อ ปปช.

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 39 กำหนดให้กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของ ปตท. รวมไปถึงกรรมการ และผู้บริหารสูงสุดในนิติบุคคลที่ ปตท. ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 50 มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ปปช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง ทุกๆ 3 ปีที่ดำรงตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่ง 1 ปี โดย ปตท. จะมีหนังสือแจ้งเตือนกรรมการและผู้บริหารสูงสุดตามเวลาที่กำหนด

(8) การแจ้งการมีส่วนได้ส่วนเสียในที่ประชุม

คณะกรรมการฯ ได้กำหนดนโยบายในเรื่องในการประชุมคณะกรรมการ ปตท. ทุกครั้ง ประธานกรรมการจะแจ้งต่อที่ประชุมเพื่อขอความร่วมมือกรรมการปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับเรื่องความขัดแย้งของผลประโยชน์ว่าในระยะยาวจะใดที่กรรมการเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสีย ขอให้กรรมการแจ้งต่อที่ประชุมเพื่อกดออกเสียงหรือให้ความเห็นใด ๆ ในปี 2560 มีการแจ้งต่อ ประธานกรรมการฯ จำนวน 6 วาระ (การประชุมรวม 13 ครั้ง)

(9) การพิจารณาและการสอบทานรายการที่เกี่ยวข้องกัน

คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่ในการพิจารณาและสอบทานรายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของ ปตท. โดยเป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยก่อนนำเสนอคณะกรรมการ ปตท. เพื่อพิจารณาอนุมัติ

(10) กิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการที่ดีและจรรยาบรรณธุรกิจ

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ทำหน้าที่กำกับดูแล ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชันของ ปตท. โดยเป็นผู้มอบนโยบายและแนวปฏิบัติให้คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance Working Group: CGWG) ซึ่งในปี 2560 ปรับชื่อเป็น “คณะกรรมการจัดการการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance Management Committee: CGMC)” โดยมีผู้บริหารระดับรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ เป็นประธานและรายงานตรงต่อคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีหน้าที่รับผิดชอบเป็นศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ (สปท.) ของ ปตท. ตามแนวทางที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด และปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการ

ที่ดีและการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชันของ ปตท. พร้อมทั้งเป้าหมายและตัวชี้วัดประจำปี ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี และคณะกรรมการ ปตท. โดยในปี 2560 มีการดำเนินงานทั้งที่เป็นการริเริ่มและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

- มอบหมายผู้บริหารระดับสูงขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ค่านิยมองค์กร โดยแต่งตั้งประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ ดำรงตำแหน่ง I Champion (Integrity & Ethics Champion) และเป็นผู้นำจัดตั้งชมรมพลังไทยใจสะอาด (Integrity Power) โดยเปิดให้พนักงานเข้าเป็นสมาชิกชมรมฯ เพื่อร่วมกันทำกิจกรรมเสริมสร้างจิตสำนึกและแสดงออกในเรื่องความซื่อสัตย์ กล้าปฏิเสธการทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบ
- จัดให้มีช่องทางในการสื่อความแก่ผู้ถือหุ้นสามัญโดยตรง ได้แก่ จดหมายข่าวรายไตรมาส 2 ภาษา คือภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ภายใต้ชื่อ “PTT Bizway” ส่งไปทางไปรษณีย์เพื่อรับทราบข้อมูลสำคัญ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ สารจากประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ผลประกอบการ การกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารจัดการสู่ความยั่งยืน ข่าวสารการดำเนินงาน ฯลฯ โดย ปตท. ได้จัดทำแบบประเมินเป็นประจำทุกปี สำหรับปี 2560 หัวข้อทัศนคติความพึงพอใจต่อ ปตท. ผู้ถือหุ้น มีความเห็นว่า ปตท. มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี ในระดับมากถึงมากที่สุดรวมแล้วร้อยละ 90.24
- จัดให้มีการอบรมหัวข้อการกำกับดูแลกิจการที่ดีและต่อต้านคอร์รัปชันแก่พนักงานที่เข้าใหม่ผ่านหลักสูตรการปฐมนิเทศทุกระดับ รวมทั้งกำหนดให้สอบวัดความรู้ในระบบ CG E-Learning โดยในปี 2560 มีการจัดสื่อความในกิจกรรมดังกล่าวรวม 3 รุ่น จำนวนรุ่นละ 60-80 คน และมีการมอบคู่มือ CG ให้พนักงานเข้าใหม่ทุกคนได้ศึกษาและลงนามรับทราบ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการทำงาน
- จัดทำ CG E-learning ในระบบ PTT Intranet เพื่อใช้เป็นสื่อสำหรับเรียนรู้เรื่องหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี จรรยาบรรณธุรกิจ และมาตรการต่อต้านคอร์รัปชันด้วยตนเองสำหรับพนักงานในทุกพื้นที่อย่างทั่วถึง โดยใช้เหตุการณ์จำลองต่างๆ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ และให้พนักงานสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้จากระบบไปประยุกต์ใช้ได้ สถานการณ์จริงตามความเหมาะสม รวมถึงมีการทดสอบวัดความเข้าใจของพนักงานในท้ายหลักสูตร โดยในปี 2560 ได้เพิ่มเติมเนื้อหาบทเรียน ได้แก่ การป้องกันการฟอกเงิน การปฏิบัติต่อเจ้าหน้าที่ และนโยบายต่อต้านการคอร์รัปชัน ในปัจจุบัน มีผู้เข้าร่วมศึกษาและทดสอบความรู้ผ่านระบบ CG E-Learningทั้งสิ้น 2,953 ราย หรือประมาณร้อยละ 63 ของพนักงานทั้งหมด
- จัดทำแบบสอบถามผ่านช่องทางการสื่อสารภายใน เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจและการสื่อความด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีของพนักงาน ปตท. สรุปว่าพนักงานกว่าร้อยละ 97.08 มีความเข้าใจเป็นอย่างดี
- ปตท. สร้างบรรยากาศของการรณรงค์ผ่านสื่อต่างๆ ภายในองค์กร เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดทำเว็บไซต์ CG Intranet และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ติดต่อสอบถามได้ผ่านช่องทางอีเมล cghelpdesk@pttplc.com จัดทำวิดีโอสื่อความ CG Comics จัดให้มีคอลัมน์ CG See Through ในวารสารรายเดือน “PTT Spirit” ข่อย้าเดือน CG Tips ผ่าน E-Mail ภายใน เพื่อให้พนักงานทุกคนได้รับทราบข่าวสารการดำเนินการที่เกี่ยวกับ CG รวมทั้งให้ความรู้และร่วมกิจกรรมที่น่าสนใจ นอกจากนี้ได้กำหนดให้มี Agenda Base Meeting เป็นระเบียบวาระการประชุมของหน่วยงานต่างๆ โดยมีหัวข้อ QSHE / SPIRIT / CSR / CG Talk เพื่อเป็นช่องทางการสื่อความ CG และส่งเสริมการการตระหนักถึงการทำงานอย่างมี CG ด้วย เช่น การประชุมคณะกรรมการจัดการของ ปตท. เป็นต้น
- จัดให้มีกิจกรรม CG Camp ปี 4 เพื่อให้ตัวแทนพนักงานจากหน่วยงานต่าง ๆ มีโอกาสเข้ามาศึกษาและเรียนรู้ด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันอย่างเข้มข้น เพื่อสามารถ

นำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานและเป็นตัวแทนในการสื่อความแก่เพื่อนร่วมงาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความเข้มแข็งจากภายในตามกลยุทธ์ของ ปตท. โดยกิจกรรมประกอบด้วย การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง แนวทางสู่องค์กรสุจริต, การแสดงละครตามหลักปฏิบัติ CG และกิจกรรมสันทนาการที่สอดแทรกความรู้ความเข้าใจด้าน CG เป็นต้น

- จัดกิจกรรม CG Day ขึ้นภายใต้แนวคิด “CG 4.0 ทำดี ทำง่าย ได้ความดีที่ยั่งยืน” โดยมุ่งเน้นให้พนักงานได้ตระหนักถึงความสำคัญและมีแรงบันดาลใจในการสร้างพลังความดี ผ่านการเสวนาและการแสดงเจตนารมณ์ของผู้บริหาร รวมทั้งมีการกล่าวคำปฏิญาณเพื่อแสดงถึงความมุ่งมั่นที่จะเป็นคนเก่ง คนดี และมีความรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกัน ของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน ปตท. นอกจากนี้ ปตท. ยังได้จัดกิจกรรม Integrity Forum 2017 เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมอง และแนวคิดด้านการสร้างพลังความดี รวมถึงความโปร่งใสของผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานต่างๆ เช่น ตัวแทนจากสำนักงาน ก.ล.ด. สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นต้น ในหัวข้อ “พลังความดี...แข็งแกร่งจากภายใน สร้างความโปร่งใส สู่ความยั่งยืน”
- ปตท. ให้ความสำคัญด้านการกำกับดูแลกิจการของบริษัทในกลุ่ม ปตท. เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางการบริหารบริษัทในรูปแบบ “กลุ่ม ปตท.” โดยกำหนดเป้าหมายในการยกระดับมาตรฐานการกำกับดูแลกิจการของบริษัทในกลุ่ม ปตท. ให้อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน และเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้ารับการจัดอันดับ รวมทั้งกำหนดแผนการดำเนินงาน และแนวทางการประชาสัมพันธ์เชิงรุก โดยแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี กลุ่ม ปตท. เพื่อร่วมกันศึกษา พัฒนาแนวทางตามมาตรฐานสากลที่เหมาะสมสำหรับใช้เป็นหลักปฏิบัติของกลุ่ม ปตท. และได้จัดกิจกรรมให้กับบริษัทในกลุ่ม ปตท. ได้แก่ งาน PTT Group CG Day ซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญประจำปี เพื่อรณรงค์ ส่งเสริม และเผยแพร่การดำเนินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทในกลุ่ม ปตท. จัดโดยบริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม ปตท. 6 บริษัท ได้แก่ PTT, PTTEP, PTTGC, TOP, IRPC และ GPSC ทั้งนี้มีแขกรับเชิญ กิตติมศักดิ์จากหน่วยงานภายนอกให้เกียรติเข้าร่วมงานอย่างต่อเนื่อง เช่น ตัวแทนจาก ดลท. สำนักงาน ก.ล.ด. สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย มูลนิธิเครือข่ายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นต้น รวมทั้งคู่ค้า คณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานกลุ่ม ปตท. ซึ่ง ในปี 2560 กลุ่ม ปตท. โดยมี GPSC เป็นเจ้าภาพจัดงานภายใต้แนวคิด PTT Group CG Day 2017: CG in DNA: Together We Can ที่กำหนด CG เป็นอัตลักษณ์ของกลุ่ม ปตท. เพื่อร่วมมือร่วมใจกันสร้างวัฒนธรรมการดำเนินงานที่โปร่งใส ปราศจากคอร์รัปชัน และขยายไปยังเครือข่ายธุรกิจ สังคม และประเทศชาติโดยรวม ซึ่งกิจกรรมภายในงานประกอบด้วย ปาฐกถาพิเศษ โดย ศาสตราจารย์พิเศษ วิษณุ เครืองาม ประธานกรรมการมูลนิธิต่อต้านการทุจริต และการเสวนาจาก CEO กลุ่ม ปตท. 6 บริษัท ในหัวข้อ “ถอดรหัส CG สานต่อความดี สู่วัฒนธรรมที่ยั่งยืน”
- นอกจากการส่งเสริมความรู้ด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีภายในองค์กรแล้ว ปตท. ยังส่งเสริมการแบ่งปันความรู้แก่หน่วยงานภายนอก เพื่อยกระดับมาตรฐานการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยตอบรับการขอเข้าเยี่ยมชมฐานขององค์กร/สถาบันต่างๆ และผู้บริหารระดับสูงได้รับเชิญไปบรรยายหรือร่วมเสวนาภายนอกด้วย

(11) การต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน

- ปตท. จัดทำแผนงานประจำปี เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) โดยกำหนดแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชันในจริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจของบริษัท เช่น จรรยาบรรณว่าด้วยการมีส่วนร่วมได้

เสียและผลประโยชน์ขัดกัน จรรยาบรรณว่าด้วยการรับ การให้ ของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด โดย ปตท. ไม่สนับสนุนการให้สินบนอย่างเด็ดขาด

- ปี 2553 ปตท. ได้ร่วมลงนามในการแสดงเจตนารมณ์เป็นแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (Private Sector Collective Action Coalition against Corruption : CAC) ซึ่งเป็นโครงการที่จัดขึ้นโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย และได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) โดยเป็น 1 ใน 27 บริษัทแรกที่ร่วมประกาศเจตนารมณ์
- ตั้งแต่ปี 2555 ปตท. ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกภาคีข้อตกลงโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations Global Compact : UNGC) เพื่อแสดงถึงเจตนารมณ์ในการนำหลักสิทธิมนุษยชน สิทธิแรงงาน การรักษาสิ่งแวดล้อม และการต่อต้านคอร์รัปชันในระดับสากลมาเป็นใช้เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ โดย ปตท. ได้นำเสนอความก้าวหน้าในการปฏิบัติตามหลักสากล 10 ประการของ UNGC ในรายงานความยั่งยืนประจำปี
- การประกาศนโยบาย
  - ตั้งแต่ปี 2557 ปตท. ประกาศใช้นโยบายต่อต้านคอร์รัปชันของ ปตท.และกลุ่ม ปตท. ทั้งทั้งองค์กร โดยกำหนดให้นโยบายต่อต้านคอร์รัปชันของ ปตท. เป็นส่วนหนึ่งของคู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี มาตรฐานทางจริยธรรม และจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจของ ปตท. และกำหนดให้นโยบายต่อต้านคอร์รัปชันของกลุ่ม ปตท. เป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการกำกับดูแลบริษัทในกลุ่ม ปตท. (PTT Way of Conduct) เพื่อให้บริษัทในกลุ่ม ปตท. มีมาตรฐานและแนวทางการบริหารจัดการไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถสร้างพลังร่วมได้ตามวัตถุประสงค์ของการลงทุน โดย ปตท. จัดสื่อความถ่ายทอดความรู้และประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับตัวแทนบริษัทในกลุ่ม ปตท. เพื่อทำ Gap Assessment และ Gap Closure Plan ผ่านการประเมินตนเองตามโครงการ CAC เพื่อเตรียมความพร้อมให้บริษัทในกลุ่มในการเข้าสู่กระบวนการรับรองเป็นสมาชิกของโครงการ CAC อย่างเป็นระบบ
  - นโยบายต่อต้านคอร์รัปชันของ ปตท. กำหนดให้ บุคลากรของ ปตท. ต้องไม่ดำเนินการหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการคอร์รัปชัน การให้/รับสินบนทุกรูปแบบ ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยบุคลากรของ ปตท. ต้องดำเนินการตามแนวปฏิบัติในนโยบาย ซึ่งครอบคลุมกระบวนการดำเนินงานต่างๆ อย่างจริงจัง เช่น การบริจาคเพื่อการกุศล การบริหารทรัพยากรบุคคล การจัดหาพัสดุ การควบคุมภายใน เป็นต้น
  - ปี 2558 ปตท. ประกาศนโยบาย “งดรับของขวัญ (No Gift Policy)” ในทุกเทศกาล และในปี 2559 ต่อเนื่องถึงปี 2560 ประกาศใช้แนวปฏิบัติตามนโยบายต่อต้านคอร์รัปชันกลุ่ม ปตท. เรื่องการรับ-ให้ของขวัญ การเลี้ยง หรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายงดรับของขวัญดังกล่าว เพื่อเป็นการสร้างมาตรฐานที่ดีในการปฏิบัติงานของบุคลากรในกลุ่ม ปตท. โดยมุ่งหวังให้บุคลากรทุกระดับปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ โดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทน โดยได้จัดทำหนังสือแจ้งผู้ค้าและหน่วยงานภายนอก รวมทั้งประชาสัมพันธ์ในพื้นที่สำนักงานของกลุ่ม ปตท. และช่องทางต่างๆ ซึ่ง ปตท. ถือเป็นองค์กรต้นแบบของประเทศไทยที่มีการประกาศใช้นโยบายดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม
- การสื่อสาร ฝึกอบรม และการดำเนินงานที่สำคัญ
  - ปตท. ได้สื่อความนโยบายต่อต้านคอร์รัปชันและแนวปฏิบัติไปยังบริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทอื่นที่ ปตท. มีอำนาจในการควบคุม คู่ค้าทางธุรกิจ และผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งสาธารณชน ผ่านช่องทางการ

- สื่อสารที่หลากหลาย เช่น จดหมาย อีเมล เว็บไซต์ ระบบ PTT Intranet การสัมมนา นิทรรศการ เป็นต้น เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มรับทราบและปฏิบัติให้สอดคล้องกับแนวทางที่ ปตท. กำหนด
- ปตท. จัดให้มีการสื่อสารและฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องแก่บุคลากรของ ปตท. เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับมาตรการต่อต้านการคอร์รัปชัน ความคาดหวังของ ปตท. และบทลงโทษหากไม่ปฏิบัติตามมาตรการนี้ เช่น หลักสูตรการปฐมนิเทศ หลักสูตรทางจริยธรรม ระบบ CG E-Learning เป็นต้น รวมทั้งมีการจัดให้ผู้บริหารและพนักงานเข้าร่วมอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการคอร์รัปชันซึ่งจัดโดยหน่วยงานภายนอก
  - การดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามกระบวนการให้การรับรอง (Certification Process) ของโครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (CAC) ซึ่ง ปตท. ได้รับรองสถานะเป็นสมาชิกฯ เรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2557
  - การเปิดใช้ระบบใหม่ใน PTT Intranet ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญให้บุคลากรของ ปตท. ทุกคนแสดงความโปร่งใส ได้แก่ ระบบการรายงานการซื้อ-ขาย หลักทรัพย์บริษัทในกลุ่ม ปตท. ล่วงหน้า เพื่อป้องกันปัญหาการใช้ข้อมูลภายในโดยมิชอบ (Insider Trading) และระบบการรายงานการรับของขวัญ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดของบุคลากรตามนโยบายงดรับของขวัญ (No Gift Policy) เพื่อให้พนักงานรายงานในกรณีที่มีความจำเป็นต้องรับและไม่สามารถส่งกลับคืนผู้ให้ได้พร้อมส่งมอบของดังกล่าวมาเพื่อรวบรวมและนำไปบริจาคเพื่อสาธารณประโยชน์
  - ปตท. มุ่งหวังที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างเครือข่ายความโปร่งใส เพื่อสังคมไทยที่เข้มแข็ง โดยส่งเสริมและผลักดันให้พันธมิตรทางธุรกิจของ ปตท. ประกาศเจตนารมณ์เข้าร่วมโครงการ CAC เพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตคอร์รัปชันตลอดสายโซ่อุปทาน โดยในปี 2560 มีการสื่อความเพื่อผลักดันให้ลูกค้าเข้าร่วมโครงการ CAC ในงานสัมมนาผู้ค้า SRM (Supplier Relationship Management) การสัมมนาผู้ขนส่งผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมทางเรือ และการสัมมนาผู้ขนส่งผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมทางรถบรรทุก
  - ปตท. ตระหนักว่าการทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาสำคัญที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศ จึงให้ความสำคัญในการสร้างบทบาทการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อติดตามตรวจสอบและยกระดับภาพลักษณ์ความโปร่งใสของประเทศไทย ได้แก่ การดำเนินการตามข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) ซึ่งในปี 2560 โครงการที่เข้าร่วมได้แก่ โครงการระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติดิบบก เส้นที่ 5 ส่วนที่ 2 (ฉะเชิงเทรา – นนทบุรี) และ โครงการ LNG Receiving Terminal แห่งใหม่ จ.ระยอง รวมทั้งพัฒนาเครือข่ายในการต่อต้านการทุจริตผ่านกิจกรรมรูปแบบต่างๆ เช่น งานวันต่อต้านคอร์รัปชันแห่งชาติ ซึ่งจัดโดยองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) การกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินการเข้าร่วมโครงการ CAC สำหรับ SME ร่วมกับสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย การจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมของ ปตท. ให้แก่คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม เป็นต้น
- การกำกับดูแลและติดตามประเมินผลการปฏิบัติ
- คณะกรรมการ ปตท. มีหน้าที่กำกับดูแลให้ ปตท. มีระบบที่สนับสนุนการต่อต้านการคอร์รัปชันที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้มั่นใจว่าฝ่ายบริหารได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการต่อต้านการคอร์รัปชัน และปลูกฝังจนเป็นวัฒนธรรมองค์กร
  - คณะกรรมการตรวจสอบ มีหน้าที่กำกับดูแลการควบคุมภายใน การจัดทำรายงานทางการเงิน และกระบวนการอื่นที่เกี่ยวข้องกับมาตรการต่อต้านการคอร์รัปชัน รวมทั้งกำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรการต่อต้านการคอร์รัปชัน สอบทานมาตรการและการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มั่นใจว่า

มาตรการต่อต้านการคอร์รัปชันมีความเพียงพอและมีประสิทธิผล สอบทานการประเมินความเสี่ยง และให้คำแนะนำต่อคณะกรรมการ ปตท. เกี่ยวกับการปฏิบัติที่ควรมีเพื่อลดความเสี่ยงนั้น โดยผู้บริหารต้องนำคำแนะนำไปปฏิบัติ รวมทั้งรายงานผลการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับมาตรการต่อต้านการคอร์รัปชันของ ปตท. ต่อคณะกรรมการ ปตท. อย่างสม่ำเสมอ และให้คำแนะนำข้อควรปฏิบัติแก่คณะกรรมการ ปตท. และผู้บริหาร

- คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีหน้าที่กำหนดและทบทวนนโยบายต่อต้านคอร์รัปชัน ให้ข้อเสนอแนะ แนวทาง ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการคอร์รัปชันเป็นประจำทุกปี
- คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร มีหน้าที่กำกับดูแล และสนับสนุนให้มีการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงด้านการต่อต้านคอร์รัปชัน โดยการประเมินความเสี่ยงด้านคอร์รัปชันและทบทวนมาตรการต่อต้านคอร์รัปชันให้เพียงพอเหมาะสม
- ผู้บริหารมีหน้าที่กำหนดให้มีการประเมินความเสี่ยงด้านการคอร์รัปชันในกระบวนการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดการคอร์รัปชัน ทบทวนความเหมาะสมของกระบวนการและมาตรการต่างๆ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง รวมทั้งสื่อสารไปยังพนักงานและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
- ปตท. จัดทำคู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการคอร์รัปชัน (Corruption Risk Assessment Manual) เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้นำไปใช้เป็นแนวทางการประเมินความเสี่ยงด้านคอร์รัปชันในกระบวนการปฏิบัติงานและกำหนดกระบวนการควบคุมภายในที่เหมาะสม โดยในปี 2560 มีการจัดอบรมหลักสูตร Anti-Corruption Management Systems ให้ผู้บริหารระดับผู้จัดการฝ่ายขึ้นไปจำนวน 2 รุ่น เพื่อเป็นการเน้นย้ำให้ผู้บริหารเข้าใจถึงวิธีการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน มาตรการควบคุมภายในที่สำคัญ และแนวทางในการตัดสินใจ รวมทั้งการให้คำแนะนำแก่ผู้ได้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการคัดเลือกหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบกระบวนการ ซึ่งอาจมีโอกาสเกิดการคอร์รัปชันได้ง่าย เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อประเมินความเสี่ยงด้านคอร์รัปชัน (Corruption Risk Assessment Workshop) ในกระบวนการที่ตนเองรับผิดชอบ และติดตามเพื่อประเมินประสิทธิผลของมาตรการดังกล่าวว่าช่วยจัดการความเสี่ยงให้ลดลงมาอยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่
- ปตท. จัดให้มีขั้นตอนในการเก็บรักษาเอกสารและบันทึกต่างๆ ให้พร้อมต่อการตรวจสอบเพื่อยืนยันความถูกต้องและเหมาะสมของรายการทางการเงิน การควบคุมภายในของกระบวนการทำบัญชีและการเก็บรักษาข้อมูล ได้รับการตรวจสอบภายในเพื่อยืนยันประสิทธิผลของกระบวนการตามมาตรการต่อต้านการคอร์รัปชัน และเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการบันทึกรายการทางการเงินมีหลักฐานอย่างเพียงพอเพื่อใช้ในการตรวจสอบ
- หน่วยตรวจสอบภายใน มีการตรวจสอบรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ โอกาสการเกิดทุจริตและประสิทธิภาพขององค์กรในการบริหารความเสี่ยงจากการทุจริตภายในองค์กรและในระดับกิจกรรมการดำเนินงาน รวมถึงสอบทานเกี่ยวกับหลักจริยธรรมธุรกิจ จรรยาบรรณผู้บริหารและพนักงาน อีกทั้งมีการพิจารณาและรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบและผู้บริหาร สูงสุดทันที เมื่อพบรายการหรือการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อผลการดำเนินการของปตท. อย่างร้ายแรง รวมถึงกรณีการเกิดทุจริต
- มาตรการ ขอบเขต และกลไกการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส

- ปตท.มีกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล ที่สะท้อนถึงความมุ่งมั่นต่อมาตรการต่อต้านการคอร์รัปชัน และมีนโยบายที่จะไม่ลดตำแหน่ง ลงโทษ หรือให้ผลทางลบต่อบุคลากรที่ปฏิเสธการคอร์รัปชัน แม้ว่าการกระทำนั้นจะทำให้ ปตท. สูญเสียโอกาสทางธุรกิจ
- บุคลากรของ ปตท. ไม่พึงละเลยหรือเพิกเฉยเมื่อพบการกระทำที่อาจฝ่าฝืนมาตรการต่อต้านการคอร์รัปชัน โดย ปตท. จัดให้มีช่องทางการแจ้งเบาะแสและการคุ้มครองผู้รายงานที่ปลอดภัย เมื่อบุคลากรต้องการแจ้งข้อมูลหรือเบาะแส รวมทั้งเมื่อบุคลากรต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรการต่อต้านการคอร์รัปชัน
- ปตท. จัดให้มีข้อกำหนดด้วย “การร้องเรียนและแจ้งเบาะแสดการทุจริต” เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการร้องเรียนและแจ้งเบาะแสดการทุจริตต่อหน้าที่ (Whistleblowing) ให้มีความเหมาะสมและเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งองค์กร อีกทั้งมีมาตรการคุ้มครองและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ร้องเรียน หรือผู้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเบาะแสดที่เกี่ยวข้องด้วย โดย Whistleblowing จะเป็นเครื่องมือในแง่ของการเป็นสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าและเป็นช่องทางในการปราบปรามการทุจริต เนื่องจากจะช่วยแก้ไขปัญหาค้นพบได้ทันที่ก่อนที่จะบานปลายและอาจเกิดผลกระทบต่อภาพพจน์และฐานะทางการเงินขององค์กรอย่างรุนแรงในภายหลังได้ โดยพนักงาน ปตท. ทุกคนสามารถทำหน้าที่เป็น Whistleblower โดยเป็นกระบอกเสียงสะท้อนความผิดปกติ เพื่อสร้างความโปร่งใส การกำกับดูแลกิจการที่ดี และความยั่งยืนขององค์กร
- บทลงโทษ
  - ปตท. จัดให้มีกระบวนการในการลงโทษบุคลากรที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรการต่อต้านการคอร์รัปชันอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม การกระทำใดๆ ที่ฝ่าฝืนหรือไม่เป็นไปตามนโยบายนี้ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม จะได้รับการพิจารณาทางวินัยตามระเบียบที่ ปตท. กำหนด ซึ่งมีขั้นตอนการสืบสวนข้อเท็จจริง การสอบสวน การลงโทษ และการอุทธรณ์ที่ชัดเจน หรือมีโทษตามกฎหมาย บุคลากรของ ปตท. ต้องทำความเข้าใจและปฏิบัติตามนโยบายต่อต้านการคอร์รัปชันในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด

9.5.2 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

ปตท. ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงภายใต้การเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอก โดยถือว่าการบริหารความเสี่ยงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของทุกกระบวนการในการดำเนินธุรกิจของ ปตท. และต้องมีความเชื่อมโยงกันทุกระดับ จึงได้กำหนดเป็นนโยบายบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กรที่พนักงานทุกคนต้องปฏิบัติตาม และมีการประเมินความเสี่ยงในทุกระดับ สำหรับความเสี่ยงในระดับองค์กรจะมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบผ่านคณะกรรมการจัดการคณะต่างๆ ของ ปตท. และความเสี่ยงในการปฏิบัติงานจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้บริหารที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานนั้นๆ ทั้งนี้มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กรซึ่งเป็นคณะอนุกรรมการบริษัท กำกับดูแล และสนับสนุนให้มีการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงองค์กร สอดคล้องกับกลยุทธ์และ เป้าหมายทางธุรกิจ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ให้ข้อเสนอแนะแนวทาง ติดตามและประเมินผลต่อคณะกรรมการแผนวิสาหกิจและบริหารความเสี่ยงให้ดำเนินการบริหารความเสี่ยงในภาพรวมให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยถือว่าการบริหารความเสี่ยงเป็นหน้าที่รับผิดชอบของทุกหน่วยงานในการจัดการและควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งมีการระบุไว้อย่างชัดเจนในคำบรรยายหน้าที่งาน (Functional Description) ของทุกหน่วยงาน

9.5.3 กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

คณะกรรมการจัดการของ ปตท. มีอำนาจหน้าที่ในการทบทวนรายงานทั้งทางการเงินและไม่ใช่งานทางการเงินของทุกกลุ่มธุรกิจ ในภาพรวมขององค์กร และมีการสอบทานการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และคู่มือการปฏิบัติงานต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ มีการกำหนดนโยบายและระเบียบปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น การประเมินผลการปฏิบัติงาน

ของพนักงานทุกระดับ โดยกำหนดเป็นดัชนีวัดผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators : KPIs) เพื่อให้การควบคุมกิจกรรมด้านการบริหารมีความเหมาะสมและเพียงพอ ตรวจสอบและติดตามได้ นอกจากนี้ยังมีการระบุการดำเนินงานในส่วนที่มีความเสี่ยงสำคัญและกำหนดกลไกในการควบคุมเพื่อป้องกันและลดข้อผิดพลาด มีการสอบทานผลการดำเนินงานโดยฝ่ายบริหารอย่างสม่ำเสมอ เช่น ธุรกรรมด้านการเงิน การจัดซื้อ และการบริหารทั่วไป มีการมอบหน้าที่อย่างเป็นระบบให้กับกลุ่มบุคลากรเพื่อความมั่นใจว่ามีระบบตรวจสอบ และคานอำนาจกันไว้ได้ โดยมีการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ในการอนุมัติ การประมวลผลข้อมูล การบันทึกการรายการหรือการบันทึกบัญชี การรับ-จ่ายเงิน การสอบทานการตรวจสอบและการดูแลรักษาทรัพย์สินออกจากกันโดยเด็ดขาด มีการควบคุมภายในด้านการเงินการบัญชี เกี่ยวกับการเก็บเงิน รักษาเงิน การรับจ่าย เงินฝากธนาคาร และเงินยืมโดยตรงให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนด มีการบันทึกบัญชีครบถ้วนถูกต้องและสม่ำเสมอ มีการจัดเก็บเอกสารทางบัญชีทั้งที่เป็นเอกสารและข้อมูลสารสนเทศไว้อย่างเป็นระบบ และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

ในด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ปตท. มีการดำเนินการตามระเบียบและข้อกำหนดว่าด้วยการพัสดุ ซึ่งได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไว้อย่างชัดเจน เช่น อำนาจหน้าที่ วงเงินอนุมัติ การกำหนดความต้องการพัสดุ การตรวจ-รับ การควบคุมและการเก็บรักษาพัสดุ และการตรวจนับทรัพย์สิน ในด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ปตท. มีการวางระบบด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล และมีการควบคุมติดตามประเมินผลอย่างเพียงพอ ทั้งการสรรหา การกำหนดค่าตอบแทน หน้าที่ความรับผิดชอบ การพัฒนาบุคลากร การปฏิบัติงานของบุคลากร และการสื่อสาร เพื่อให้พนักงานมีความรู้ความสามารถ และการบริหารทรัพยากรบุคคลของปตท. มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ในกรณีที่ ปตท. มีการทำธุรกรรมกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว ปตท. มีมาตรการที่รัดกุมเพื่อติดตามให้การทำธุรกรรมนั้นต้องผ่านขั้นตอนการอนุมัติที่กำหนดทุกครั้ง ทุกรายการ โดยผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจะไม่ร่วมอนุมัติรายการนั้นๆ ทั้งยังมีการติดตาม และดูแลผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด

นอกจากนี้ ปตท. ยังให้ความสำคัญในเรื่อง ความมั่นคง ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม (Security, Safety, Health and Environment : SSHE) เพราะถือเป็นหนึ่งในเกราะป้องกันความเสี่ยง/ผลกระทบ และลดความสูญเสียที่จะอาจเกิดขึ้นต่อบุคลากร ทรัพย์สิน กระบวนการทำงาน ข้อมูล และสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะส่งผลให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจ สามารถต่อยอดผลประโยชน์ในทุก ๆ ด้านให้มีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ ไปสู่วิสัยทัศน์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในที่สุด โดย คณะกรรมการ ปตท. ดูแล ติดตาม ให้นโยบาย และคำแนะนำเกี่ยวกับ SSHE ที่ ปตท. นำมาปรับใช้เป็นกิจกรรมการควบคุมผ่านคณะกรรมการจัดการของ ปตท. ในระดับฝ่ายจัดการ ซึ่งมีประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่เป็นประธานฯ รวมทั้งคณะกรรมการนโยบายคุณภาพ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม (Quality, Safety, Health and Environment : QSHE) กลุ่ม ปตท. และคณะกรรมการ QSHE ปตท. ซึ่งทำหน้าที่กลั่นกรองและกำกับดูแลการบริหารจัดการในระดับปฏิบัติการของกลุ่ม ปตท. และภายใน ปตท. ตามลำดับ โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบส่วนกลาง คือ ฝ่ายความมั่นคง ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม และฝ่ายบริหารคุณภาพองค์กร โดยในปี 2560 ได้มีการนำเสนอผลการดำเนินงานตัวชี้วัดด้าน SSHE ที่สำคัญ ให้คณะกรรมการจัดการ ปตท. พิจารณาทบทวนเพื่อสั่งการและให้ข้อเสนอแนะ เดือนละครั้ง รายละเอียดการบริหารจัดการด้าน SSHE สามารถอ่านเพิ่มเติมได้จากรายงานความยั่งยืน ปี 2560 (Corporate Sustainability Report 2017)

9.5.4 ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล (Information & Communication)

ในปี 2560 ปตท. ได้มีการกำหนดทิศทางการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ไอซีที) ก้าวไปสู่ยุคดิจิทัลเพื่อสนับสนุนนโยบาย Thailand 4.0 โดยในการปรับปรุงครั้งนี้คณะกรรมการ ปตท. ได้ถ่ายทอดนโยบายผ่านการกำกับดูแลบริษัท พีทีที ไอซีที โซลูชันส์ จำกัด (PTTICT) เพื่อเปลี่ยนบทบาทความรับผิดชอบเป็นบริษัท พีทีที ดิจิตอล โซลูชันส์ จำกัด (PTT DIGITAL) รองรับพันธกิจในการเป็นศูนย์รวมการให้บริการด้านดิจิทัลของ ปตท. และบริษัทในกลุ่ม ปตท. เพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานทางด้านดิจิทัล โดย PTT DIGITAL สามารถทำหน้าที่ด้านดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อเนื่องและเป็นการกำลังหลักที่สำคัญในการสนับสนุนและสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจให้กับ ปตท. และบริษัทในกลุ่ม ปตท. ตลอดมา

นอกจากนี้ คณะกรรมการ ปตท. ยังได้อนุมัติและผลักดันการดำเนินงานตาม Digitization Roadmap สร้างนวัตกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในการแข่งขันทางธุรกิจทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพโดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน อาทิ การพัฒนาระบบ Digital Procurement เพื่อรองรับการจัดซื้อจัดจ้างตาม พรบ.จัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐ และสนับสนุนการเชื่อมโยงข้อมูลเข้ากับระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e-GP) ซึ่งเป็นระบบจัดซื้อจัดจ้างหลักของภาครัฐทำให้ ปตท. และผู้ค้าสามารถดำเนินการร่วมกันได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพมากขึ้น จัดทำระบบ HR Analytic นำเทคโนโลยีระบบบริหารจัดการข้อมูลที่มีปริมาณมาก (Big Data) มาช่วยรวบรวมและวิเคราะห์ทำความเข้าใจ (Smart Analytic) เพื่อนำเสนอและจัดการทรัพยากรบุคคลของ ปตท. ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจมากที่สุด พัฒนาระบบเอกสารบันทึกข้อความ (Memorandum System) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการนำส่งข้อมูล/หนังสือบันทึกข้อความภายในองค์กรได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการจัดทำระบบเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อการบริหารและติดตามการบำรุงรักษา ระบบท่อฯ (Integrated Pipeline Maintenance Monitoring System) ซึ่งเป็นการปรับปรุงการทำงานด้านปฏิบัติการของ ปตท. ในการบริหารจัดการการบำรุงรักษาแนวท่อส่งก๊าซธรรมชาติให้มีความมั่นคงและปลอดภัยสูงสุดในการใช้งาน สำหรับในด้านลูกค้า ปตท. ได้พัฒนาและเชื่อมโยงข้อมูล PTT Blue Credit Card ตามแนวทางการสร้างประโยชน์ให้กับลูกค้าสมาชิกโดยร่วมกับ ธนาคารกสิกรไทย (Kbank) เพื่อสะสมคะแนน 2 ทาง ทั้งจาก PTT Blue Card และ KBank Reward Point ในบัตรเดียวกัน และยังได้ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลแผนที่เพื่อแสดงตำแหน่งสถานีบริการของ ปตท. ในภูมิภาคอาเซียน (PTT Life station - AEC Map) รองรับการเดินทางเข้าประเทศสมาชิก AEC และอาเซียนซึ่งจะมีการเชื่อมต่อเส้นทางเดินทางบกใน AEC ทำให้มีความต้องการสถานีบริการเชื้อเพลิงรถยนต์เพิ่มมากขึ้น ปตท. เองยังคำนึงถึงความปลอดภัยในการขนส่งรวมทั้งดำเนินธุรกิจภายใต้การคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมจึงได้ดำเนินโครงการ Eco Driving เพื่อรวบรวมและประมวลผลข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมขับขี่และการใช้น้ำมันของผู้ประกอบการรถขนส่งที่ร่วมงานกับ ปตท. เพื่อติดตามผลและจัดทำเป็นรายงานส่งกลับไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการบริหารงานต่อไป รวมทั้งยังได้ดำเนินการปรับปรุงฐานข้อมูลระบบภูมิสารสนเทศ (Geographical Information System : GIS) โดยเพิ่มเติมข้อมูลสถานีบริการทั้งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติตลอดจนร้านค้าและกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของ ปตท. ลงไปในแผนที่เพื่อเป็นฐานข้อมูลกลางที่สามารถใช้งานร่วมกันได้ทุกหน่วยงานภายใน ปตท. และจัดทำระบบแสดงผลให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ www.pttlc.com ของ ปตท. ได้อีกประการหนึ่งด้วย

นอกจากนี้เพื่อให้การกำกับดูแลและบริหารผลการดำเนินงานของ ปตท. ซึ่งมีการลงทุนผ่านบริษัทในกลุ่ม ปตท. มากกว่า 100 บริษัท เป็นไปตามเป้าหมาย บริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ จึงจัดทำโครงการที่สำคัญ อาทิ โครงการ Financial & Accounting Shared Service เพื่อกำหนดทิศทางและกลยุทธ์ของการบริหารการเงินและบัญชีในการให้บริการด้านบัญชีการเงินของกลุ่ม ปตท. เพิ่มความคล่องตัว ลดต้นทุน ซึ่งทำให้ส่งผลดีต่อศักยภาพการแข่งขัน และการตัดสินใจทางธุรกิจของกลุ่ม ปตท. รวมทั้งเพื่อเป็นการสร้างธรรมาภิบาลและความน่าเชื่อถือกับผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กร และยังได้ดำเนินการปรับปรุงกระบวนการควบคุมภายในโดยดำเนินการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการตรวจติดตามอย่างต่อเนื่อง (Continuous Control Monitoring and Auditing System (CCMS)) ระยะที่ 2 สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการสอบทานประสิทธิผลและตรวจติดตามกระบวนการควบคุมที่กำหนดไว้ รวมถึงลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเพื่อพัฒนาวิธีการตรวจสอบจากระยะเวลาที่กำหนด (Cyclical Audit) สู่การสอบทานอย่างต่อเนื่อง (Continuous Audit)

คณะกรรมการ ปตท. ยังตระหนักและให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมระบบโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานที่เป็นเลิศ โดยการเปลี่ยนอุปกรณ์ระบบสื่อสารใยแก้วนำแสง (Fiber Optic Transmission Equipment) ที่ใช้งานอยู่ในแนวท่อส่งก๊าซธรรมชาติของ ปตท. ให้มีขีดความสามารถที่สูงขึ้น รองรับเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ สำหรับภาคอุตสาหกรรม (Digital Industrial Internet of Things: IIoT) ที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ ควบคู่ไปกับปรับปรุงระบบรักษาความปลอดภัยทางคอมพิวเตอร์ (IT Security) ให้มีความทันสมัยและมีศักยภาพป้องกันภัยคุกคามจากภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ บริษัทในกลุ่ม ปตท. จึงได้ร่วมกันลงทุนติดตั้งระบบ IT Security รูปแบบใหม่ประเภท Advanced Persistent Threats (APT) ซึ่งเป็นอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ประเภทหนึ่งที่เกิดได้ว่าเป็นภัย

คุณภาพขั้นสูงที่สุดประเภทหนึ่งในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อปกป้องข้อมูลขององค์กรไม่ให้เกิดการรั่วไหลออกไปได้ และได้ขยายขอบเขตการรับรองมาตรฐานความมั่นคงปลอดภัยระบบสารสนเทศ (Information Security Management System) ให้ครอบคลุมอุปกรณ์สำคัญทั้งหมดในศูนย์คอมพิวเตอร์ทั้งศูนย์หลักและศูนย์สำรองหรือที่เรียกว่า Platform as a Service (PaaS) ซึ่งผ่านการรับรองมาตรฐาน ISO/IEC27001:2013 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ภายในห้องเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายยังได้รับการรับรองมาตรฐานความสะอาด ISO14644-1 Class 8 และในภาพรวมของอาคารได้รับการรับรองมาตรฐานอาคารเขียว (Green Building) ระดับ Gold จากสถาบัน LEED ประเทศสหรัฐอเมริกา นับเป็นอาคารศูนย์คอมพิวเตอร์แห่งแรกในประเทศไทยที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเทียบเท่าศูนย์คอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการระดับสากล (Co-Location Service Provider) และยังได้ดำเนินโครงการเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในการบริหารจัดการศูนย์คอมพิวเตอร์โดยการนำระบบผลิตพลังงานไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์มาใช้ในการจ่ายกระแสไฟฟ้าเข้าสู่ศูนย์คอมพิวเตอร์ทดแทนการซื้อไฟฟ้าจากการไฟฟ้าภูมิภาค และก่อสร้าง Co-Generation Plant เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าโดยใช้ก๊าซธรรมชาติซึ่งเป็นเชื้อเพลิงที่สะอาด เป็นผลิตภัณฑ์ของ ปตท. เอง และนำความร้อนจากระบบผลิตไฟฟ้ามาทำความเย็นทดแทนการผลิตความเย็นจากเครื่องปรับอากาศที่ใช้กระแสไฟฟ้าซึ่งได้รับการรับรองขึ้นทะเบียนจากองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ว่าเป็นโครงการนำร่องแห่งแรกของประเทศไทย

9.5.5 ระบบติดตามและประเมินผล (Monitoring & Evaluation)

● ระบบการตรวจสอบภายใน

สำนักตรวจสอบภายใน เป็นหน่วยงานอิสระ รายงานตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ ทำหน้าที่ในการสร้างความเชื่อมั่น (Assurance) และให้คำปรึกษา (Consulting) เพื่อให้กระบวนการทำงานภายในองค์กรมีการกำกับดูแลกิจการ การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายในที่ดี บรรลุวัตถุประสงค์การดำเนินงานขององค์กร

สำนักตรวจสอบภายในมีการวางแผนการตรวจสอบภายในประจำปี และแผนการตรวจสอบระยะยาว 3 ปี โดยการจัดทำแผนการตรวจสอบเป็นไปตามทิศทางกลยุทธ์ทางธุรกิจ (Business Strategic Direction) และความเสี่ยงที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงาน (Risk-Based Approach) โดยครอบคลุมกระบวนการการดำเนินงานทั้งของ ปตท. และบริษัทในเครือทั้งในและต่างประเทศ และรายงานผลการตรวจสอบให้แก่คณะกรรมการตรวจสอบเพื่อพิจารณา รวมถึงการรายงานต่อคณะกรรมการ ปตท. และหน่วยงานกำกับดูแลเป็นประจำทุกไตรมาส โดยมีการติดตามผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่พบจากการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ในการปฏิบัติงานของสำนักตรวจสอบภายในไม่มีข้อจำกัดในการแสดงความเห็นและไม่มีประเด็นที่มีความขัดแย้งระหว่างหน่วยรับตรวจและสำนักตรวจสอบภายในที่ยังหาข้อยุติไม่ได้

● การประเมินการควบคุมภายในด้วยตนเอง

เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มว่าการดำเนินงานของ ปตท. จะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน ความเชื่อถือได้ของรายงานการเงิน และรายงานอื่นๆ รวมทั้งการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ปตท. จึงได้กำหนดให้การดำเนินการควบคุมภายในเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร ผู้ควบคุมงาน และผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง โดยฝ่ายกำกับการลงทุนและควบคุมภายใน สายงานกลยุทธ์องค์กร ในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแลเรื่องการควบคุมภายในได้ดำเนินการประเมินการควบคุมด้วยตนเอง (Control Self-Assessment : CSA) อย่างน้อยปีละครั้ง ใน 2 รูปแบบ ดังนี้

1. การประเมินระดับองค์กร - การประเมินการควบคุมภายในรายบุคคลสำหรับผู้บริหารระดับผู้จัดการฝ่ายขึ้นไป ที่ปฏิบัติงานตามโครงสร้างของ ปตท. และผู้บริหารที่ปฏิบัติงาน Secondment บริษัทในกลุ่ม

ฝ่ายกำกับการลงทุนและควบคุมภายในได้ดำเนินการรวบรวมและจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อจัดเก็บฐานข้อมูล การควบคุมที่สำคัญ (List of Key Control) โดยรวบรวมจากข้อมูลคำอธิบายลักษณะงาน (FD) คำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท กรอบการควบคุมภายในตามมาตรฐานสากล COSO Internal Control Integrated Framework 5 ด้าน ได้แก่ (1) สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) (2)

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) (3) กิจกรรมควบคุม (Control Activities) (4) สารสนเทศและการสื่อสาร (Information & Communication) และ (5) กิจกรรมการติดตามผล (Monitoring) รวมทั้งมีการพัฒนาแบบประเมินการควบคุมด้วยตนเองในแบบ Electronic (e-CSA) เพื่อให้ผู้บริหารสามารถทำการประเมินฯ และเรียกดูรายงานผลการประเมินฯ ผ่านระบบ Intranet ได้ เพื่อให้แบบประเมินการควบคุมด้วยตนเองครอบคลุมกิจกรรมตามกระบวนการปฏิบัติงานที่สำคัญเป็นรายบุคคลมากยิ่งขึ้น ในปี 2560 ฝายกำกับการลงทุนและควบคุมภายในได้ปรับปรุงคำถามให้มีความสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานในการกำหนดมาตรการการควบคุมภายในที่เหมาะสมของนิติบุคคลในการป้องกันการให้สินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 123/5 ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพิ่มขึ้นด้วย

2. การประเมินระดับกระบวนการ - การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อประเมินการควบคุมภายในในระดับกิจกรรม มุ่งเน้นกิจกรรมควบคุมในกระบวนการทำงาน โดยผลการประเมินและแนวทางการปรับปรุงการควบคุมภายในจะต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าของกระบวนการและมีการติดตามโดยผู้บังคับบัญชา

ในปี 2560 ปตท. มุ่งเน้นการประเมินการควบคุมภายในในกระบวนการสำคัญ โดยนำกรอบการควบคุมภายใน COSO 5 องค์ประกอบ และหลัก 17 ประการมาประยุกต์ใช้ ในการประเมินหน่วยงานพิจารณาถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความเพียงพอเหมาะสมของการควบคุมภายในที่มีอยู่ รวมทั้งจัดทำแนวทาง/แผนการพัฒนาการควบคุมภายใน เพื่อให้มีพัฒนาระบบการควบคุมภายในในกระบวนการได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริม และสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องการควบคุมภายในเพื่อเป็นพื้นฐาน ในการออกแบบการควบคุมภายในในอนาคต

นอกจากนี้สำนักตรวจสอบภายในได้สอบทานการควบคุมภายในเพื่อสร้างความมั่นใจว่าการควบคุมภายในที่มีอยู่มีความเพียงพอเหมาะสม และมีการปฏิบัติตามอย่างสม่ำเสมอ ในกรณีพบข้อที่ควรปรับปรุงได้มีการกำหนดวิธีปฏิบัติเพื่อให้ความมั่นใจว่า ข้อตรวจพบจากการตรวจสอบและการสอบทานได้รับการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขอย่างทันเวลา รวมทั้งสอบทานผลการประเมินการควบคุมภายใน และรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบโดยไม่พบประเด็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เป็นนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้สอบบัญชีของ ปตท. ว่าระบบการควบคุมภายในของ ปตท. มีความเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลต่อการดำเนินธุรกิจ

9.6 ค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชี (Audit Fee)

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจ่ายค่าตอบแทนการสอบบัญชี (Audit fee) ให้แก่ สำนักงานสอบบัญชีที่ผู้สอบบัญชีสังกัดในรอบปีบัญชีที่ผ่านมา มีจำนวนเงินรวม 133,019,764 บาท (หนึ่งร้อยสามสิบสามล้านหนึ่งหมื่นเก้าพันเจ็ดร้อยหกสิบสี่บาท) นอกจากนี้บริษัทฯ และบริษัทย่อย ได้จ่ายค่าตอบแทนของงานบริการอื่น (Non-audit fee) ที่มีสาระสำคัญ เช่น ค่าธรรมเนียมในการจัดทำ The Updated Offering Memorandum of the Global Medium Term Notes Program ค่าตรวจรับรองงบการเงินที่ใช้ในการยื่นกรมสรรพากร และค่าตรวจรับรองอื่น ๆ ในรอบปีบัญชีที่ผ่านมา รวมจำนวน 45,226,190 บาท (สี่สิบล้านสองแสนสองหมื่นหกพันหนึ่งร้อยเก้าสิบบาท)

9.7 การปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในเรื่องอื่น ๆ

จากผลสำรวจการกำกับดูแลกิจการของ ปตท. ที่สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) ได้ทำการสำรวจและให้คะแนนตามโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนประจำปี 2560 ในภาพรวม ปตท. อยู่ในเกณฑ์ "ดีเลิศ" และได้รับคะแนนเฉลี่ยภาพรวมและรายหมวดสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของ บริษัทที่ทำการสำรวจทั้งหมดในปี 2560 จำนวน 620 บริษัท และสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของบริษัทในกลุ่ม SET50 ทั้งนี้ ผลสำรวจดังกล่าวพิจารณาจากข้อมูลที่ ปตท. เปิดเผยต่อสาธารณะ โดยในปี 2560 ปตท. มีแนวปฏิบัติที่ดี นอกเหนือจากเกณฑ์การสำรวจ ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวปฏิบัติที่ดีต่อบริษัทจดทะเบียนอื่นๆ ที่สำคัญได้แก่

- ประชามติกรรมการปัจจุบันเป็นกรรมการอิสระ จึงมีความเป็นอิสระในการมอบหมายนโยบายและกำกับดูแลการบริหารงานของ ปตท.

- ปตท. กำหนดให้มีจำนวนกรรมการอิสระไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่
- เนื่องจาก ปตท. มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 คณะกรรมการตรวจสอบจึงได้พิจารณาเห็นชอบให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความเป็นกลางและมีความน่าเชื่อถือเป็นผู้สอบบัญชีของ ปตท. และนำเสนอคณะกรรมการ ปตท. เพื่อพิจารณาและขออนุมัติที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณาแต่งตั้งและอนุมัติค่าสอบบัญชี

- คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. ในการประชุมครั้งที่ 5/2560 วันที่ 13 ธันวาคม 2560 และคณะกรรมการ ปตท. ในการประชุม ครั้งที่ 12/2560 วันที่ 22 ธันวาคม 2560 ได้รับทราบ “หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2560” (Corporate Governance Code: “CG Code”) ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.) และตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในฐานะผู้นำ (governing body) ขององค์กร ในการนำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีไปใช้สร้างคุณค่าให้แก่กิจการอย่างยั่งยืนเป็นอย่างดี รวมทั้งได้ประเมินการปฏิบัติตามหลักปฏิบัติใน CG Code แต่ละข้อเทียบกับนโยบายและการดำเนินงานด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. ในปัจจุบันอย่างละเอียดและมีความเห็นว่า ปตท. มีนโยบาย มาตรการ และกระบวนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักปฏิบัติใน CG Code รวมทั้งมีแผนการดำเนินงานทั้งระยะสั้นและระยะยาวเพื่อพัฒนาระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. ให้เหมาะสมกับทิศทางการเติบโตทางธุรกิจและแนวโน้มของบริบทธุรกิจในระดับสากล

ตลอดปี 2560 ปตท. ได้ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี แต่อาจไม่ครอบคลุมเกณฑ์ของโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนไทย (Corporate Governance Report of Thai Listed Companies) และ ASEAN CG Scorecard ใน 2 ประเด็นซึ่งสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการ ประกอบด้วยจำนวน 5-12 คน

ข้อบังคับของ ปตท. กำหนดให้มีจำนวนกรรมการไม่น้อยกว่า 5 คน แต่ไม่เกิน 15 คน โดยปัจจุบัน ปตท. มีจำนวนกรรมการ 15 คน ซึ่งสอดคล้องกับข้อบังคับและการดำเนินธุรกิจด้านปิโตรเลียมที่ต้องการผู้ทรงคุณวุฒิหลากหลายสาขาอาชีพที่จำเป็นในการบริหารกิจการของ ปตท. โดยคณะกรรมการ ปตท. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะเรื่องจำนวน 5 คณะช่วยกลั่นกรองงานที่มีความสำคัญ ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร

(จำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการชุดย่อย แสดงรายละเอียดในหมวด 8.1.6 การประชุมของคณะกรรมการ ปตท. แล้ว)

2. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกรรมการ โดยการลงคะแนนเสียงแบบสะสม (Cumulative Voting)

ข้อบังคับของ ปตท. กำหนดให้เลือกตั้งกรรมการโดยวิธีคะแนนเสียงข้างมาก และผู้ถือหุ้นแต่ละคนมีคะแนนเสียงเท่ากับจำนวนหุ้นที่ตนถืออยู่ นอกจากนี้ ปตท. ได้กำหนดให้มีวิธีการอื่นในการดูแลสิทธิของผู้ถือหุ้นรายย่อยมาโดยตลอด เช่น การสนับสนุนให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยใช้สิทธิเสนอวาระการประชุมเพิ่มเติม หรือเสนอชื่อนักลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการได้ล่วงหน้า เป็นต้น

10. ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibilities : CSR)

ปตท. จัดทำรายงานความยั่งยืน (Corporate Sustainability Report) ประจำปี 2560 เพื่อเปิดเผยทิศทางการกลยุทธ์ นโยบาย แนวทางการบริหารจัดการและผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมต่อเนื่องเป็นปีที่ 10 ตามมาตรฐานการรายงานของ Global Reporting Initiatives (GRI) โดยมีหน่วยงานภายนอกสอบทานความครบถ้วน ถูกต้อง และความเชื่อถือได้ของข้อมูล และสารสนเทศที่มีการเปิดเผยต่อเนื่องเป็นปีที่ 7 ทั้งนี้ได้จัดส่งรายงานความยั่งยืน ปี 2560 พร้อมกับรายงานประจำปีให้กับผู้ถือหุ้น และเปิดเผยให้กับผู้ที่สนใจบนเว็บไซต์ของ ปตท. www.pttplc.com

11. การควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง

คณะกรรมการบริหารการลงทุนและควบคุมภายใน ได้มอบหมายให้ฝ่ายกำกับการลงทุนและควบคุมภายในมีหน้าที่การประเมิน การควบคุมภายใน โดยการจัดทำแบบประเมินการควบคุมภายในด้วยตนเองรายบุคคลสำหรับผู้บริหารตั้งแต่ระดับผู้จัดการฝ่ายขึ้นไปปฏิบัติงานตามโครงสร้างของ ปตท. และผู้บริหารที่ปฏิบัติงาน Secondment บริษัทในกลุ่ม ซึ่งครอบคลุมหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยอ้างอิงกรอบแนวทางปฏิบัติด้านการควบคุมภายในของ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission : COSO ซึ่งกำหนดองค์ประกอบหลักที่จำเป็นในการควบคุมภายในไว้ 5 ด้าน ได้แก่ (1) การควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) (2) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) (3) การควบคุมการปฏิบัติงาน (Control Activities) (4) ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล (Information & Communication) และ (5) ระบบการติดตาม (Monitoring Activities) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความมั่นใจว่าการดำเนินงานของ ปตท. จะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในด้านประสิทธิภาพของการดำเนินงาน การใช้ทรัพยากร การดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง ความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินบัญชีและรายงานอื่นๆ รวมถึง การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรีและนโยบาย รวมทั้งระเบียบปฏิบัติของปตท. รวมทั้งประเมินตามกรอบแนวทางกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance : CG) และมาตรการต่อต้านคอร์รัปชันตามเกณฑ์คำถามของโครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต

โดยสำนักตรวจสอบภายในได้สอบถามประสิทธิผลของการควบคุมภายในและรายงานผลการสอบถามต่อคณะกรรมการตรวจสอบ และคณะกรรมการบริษัท โดยคณะกรรมการได้ประเมินระบบการควบคุมภายในของบริษัทโดยการประเมินข้อมูลจากฝ่ายบริหารเกี่ยวกับการดำเนินการตามแนวทาง/ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการควบคุมภายในแล้วสรุปได้ว่าการประเมินระบบการควบคุมภายในของบริษัทในด้านต่าง ๆ 5 องค์ประกอบ คือ การควบคุมภายในองค์กร การประเมินความเสี่ยง การควบคุมการปฏิบัติงาน ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล และระบบการติดตาม คณะกรรมการเห็นว่า ระบบการควบคุมภายในของบริษัทมีความเพียงพอและเหมาะสม โดยบริษัทได้จัดให้มีบุคลากรอย่างเพียงพอที่จะดำเนินการตามระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน

ในการประชุมคณะกรรมการบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ 7/2560 เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2560 ได้แต่งตั้งนายชัช บุญหลาย ให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ สำนักตรวจสอบภายใน ตั้งแต่วันที่ 16 สิงหาคม 2560 เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจธุรกิจของ ปตท. เป็นอย่างดี ประกอบกับมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในงานตรวจสอบภายใน มีความรู้ในการปฏิบัติงานในปตท. หลักการกำกับดูแลที่ดี การประเมินความเสี่ยง และการควบคุมภายใน ทั้งในระดับธุรกิจและในภาพรวม จึงเห็นว่า มีความเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบ ได้มีการพิจารณาเห็นชอบการแต่งตั้ง โยกย้าย รวมทั้งการพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานและความดีความชอบประจำปีของผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ สำนักตรวจสอบภายใน

ประวัติหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน

นายชัช บุญหลาย

อายุ 57 ปี

ประวัติการศึกษา

- วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศบ.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รปม.) มหาวิทยาลัยบูรพา

ประวัติการอบรม

- หลักสูตร Leadership Development Program: Center for Creative Leadership ประเทศสิงคโปร์

- หลักสูตร MDD III Business & People Management Program สถาบัน PLLI
- หลักสูตร Anti-Corruption for Executive Program สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
- หลักสูตร Finance for Senior Executives สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์

ประวัติการทำงาน

- 2552 – 2555 ผู้จัดการส่วนซ่อมบำรุง ปตท.
- 2553 – 2555 ผู้อำนวยการฝ่ายผลิต บริษัท ไทยลูปเบิ้ลีนดิ้ง จำกัด
- 2555 – 2556 ผู้จัดการฝ่ายกลยุทธ์และพัฒนาคุณภาพการตรวจสอบภายใน ปตท.
- 2556 – 2557 ผู้จัดการฝ่ายตรวจสอบภายในองค์กร ปตท.
- 2557 – 2560 รักษาการกรรมการผู้จัดการ บริษัท ท่อส่งปิโตรเลียมไทย จำกัด
- 2560 – ปัจจุบัน ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ สำนักตรวจสอบภายใน ปตท.

การดำรงตำแหน่งกรรมการสำคัญที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร

ไม่มี

งานกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบริษัท (Compliance)

ในอดีตที่ผ่านมา ปตท. มีการกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับขององค์กร ประกอบด้วย สำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัท สำนักกฎหมาย สำนักตรวจสอบภายใน

ทั้งนี้ในปี 2560 ได้มีการจัดตั้งฝ่ายกำกับกฎหมายและกฎระเบียบองค์กร เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรจะมีการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศต่างๆ ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กรอย่างเคร่งครัด ดังนี้

ฝ่ายกำกับกฎหมายและกฎระเบียบองค์กร (Compliance) มีโครงสร้างอยู่ภายใต้สำนักกฎหมายและมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการกำกับดูแลบุคลากรและหน่วยงานภายใน ปตท. ให้มีการปฏิบัติงาน การทำธุรกรรมทุกประเภทของ ปตท. ให้เป็นไปตามที่กฎหมาย กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศต่างๆ ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กรกำหนดอย่างเคร่งครัด และรับผิดชอบกำกับดูแลงานด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจการลงทุน กฎหมายรัฐวิสาหกิจ บริษัทจดทะเบียน กฎหมายพลังงาน และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของ ปตท. เพื่อให้การดำเนินธุรกิจขององค์กรเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายและกฎระเบียบอื่น โดยเฉพาะการทำธุรกรรมใหม่ทั้งในและต่างประเทศ ทั้งยังให้คำปรึกษาประเด็นข้อกฎหมายแก่บุคลากร ปตท. และหน่วยงานภายใน เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินงานมีความสอดคล้องกับกฎหมาย และการประกอบธุรกิจของ ปตท. จะไม่หยุดชะงักจากประเด็นด้านกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานของ ปตท. บรรลุนโยบาย Zero Non-Compliance อย่างยั่งยืน

รายงานของคณะกรรมการตรวจสอบ ประจำปี 2560

คณะกรรมการตรวจสอบบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ประกอบด้วยกรรมการอิสระผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ เป็นประธานกรรมการตรวจสอบ นางนันทวัลย์ ศกุนตนาค และนายวิชัย อัครัสกร เป็นกรรมการตรวจสอบ โดยมีนายชัชชัย บุญหลาย ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนักตรวจสอบภายใน เป็นเลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทและตามกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องตามแนวปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยสอบทานและผลักดันให้ ปตท. ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่เพียงพอ มีการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ให้ความสำคัญโครงสร้างและกระบวนการทำงานขององค์กรอย่างเป็นระบบ มุ่งเน้นการเป็นองค์กรโปร่งใส และยกระดับคุณภาพการตรวจสอบภายในของ กลุ่ม ปตท. เพื่อมุ่งสู่การเป็นหุ้นส่วนทางธุรกิจ (Trustworthy Partner) และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มในระยะยาวอย่างยั่งยืนให้แก่ ปตท. โดยคำนึงถึงการตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียอย่างรอบด้าน สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- การสร้างวัฒนธรรมองค์กรในเรื่องการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน และการกำกับการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ (Governance, Risk Management & Control and Compliance : GRC) และผลักดันให้เกิดการบริหารจัดการตามแนวคิด Three Lines of Defense โดยสนับสนุนให้สำนักตรวจสอบภายในมีแนวทางการดำเนินงานในเชิงรุก (Proactive) โดยถือความแก่ผู้บริหารและพนักงาน ปตท. ให้เกิดความเข้าใจในเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน และการกำกับการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ การดำเนินงานตามนโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน รวมถึงกระบวนการตรวจสอบภายในผ่านการบรรยาย คลิปวิดีโอ และหนังสือเพื่อเผยแพร่ Lesson Learnt จากผลการตรวจสอบที่ผ่านมา ซึ่ง GRC ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญและจำเป็นต่อผู้บริหารในการกำกับและควบคุมการปฏิบัติงานให้มีการดำเนินงานอย่างโปร่งใสเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของธุรกิจควบคู่ไปกับการมีจริยธรรมในการดำเนินงาน นอกจากนี้ คณะกรรมการตรวจสอบยังได้ผลักดันให้มีการปรับปรุงกระบวนการรับเรื่องร้องเรียนและแจ้งเบาะแสการทุจริต (Whistleblowing) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย
- การผลักดันให้มีการเตรียมความพร้อมของบุคลากรซึ่งถือเป็นทรัพยากรสำคัญที่มีค่าอย่างยิ่งต่อการดำเนินงาน เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ และทักษะสำคัญที่จำเป็นต้องใช้เพื่อรองรับธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมถึงการมีความสามารถในการใช้ประโยชน์จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม และการให้ความสำคัญกับ

-2-

การพัฒนาผู้ตรวจสอบภายในให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินการตรวจสอบได้อย่างมืออาชีพและมีประสิทธิภาพ

- การสนับสนุนให้นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร โดยเชื่อมโยงการทำงานของทั้งหน่วยงานผู้ปฏิบัติงาน (1st Line of Defense) หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแล (2nd Line of Defense) และหน่วยงานตรวจสอบ (3rd Line of Defense) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการดำเนินงานและการกำกับดูแล รวมถึงป้องกันไม่ให้เกิดการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบของ ปตท. และป้องกันโอกาสในการเกิดทุจริตคอร์รัปชัน
- การยกระดับการตรวจสอบภายในโดยมุ่งเน้นความเป็นมืออาชีพ และความน่าเชื่อถือของผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในให้ก้าวทันต่อธุรกิจและกระแสของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ให้ความสำคัญกับความเสี่ยง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อองค์กร โดยเฉพาะความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ (Strategic Risk) และประเด็นความเสี่ยงซึ่งอยู่ในความสนใจของสาธารณชน เป็นต้น และมุ่งเน้นการตรวจสอบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของธุรกิจ ซึ่งถือเป็นจุดเชื่อมโยงในการมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันของหน่วยธุรกิจและหน่วยงานตรวจสอบ รวมถึงสนับสนุนการนำเครื่องมือและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบให้ครอบคลุมกับปริมาณข้อมูลที่มีจำนวนมากขึ้น

ในปี 2560 คณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมทั้งสิ้น 17 ครั้ง โดยได้มีการหารือร่วมกับฝ่ายจัดการ ผู้ตรวจสอบภายในและผู้สอบบัญชี สรุปสาระสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ ได้ดังนี้

1. การสอบทานงบการเงิน คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานงบการเงินรายไตรมาสและงบการเงินประจำปีของ ปตท. และงบการเงินรวม ร่วมกับฝ่ายจัดการ สำนักตรวจสอบภายในและผู้สอบบัญชี รวมถึงสอบทานรายการระหว่างกัน และรายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ โดยได้สอบถามผู้สอบบัญชีในเรื่องความถูกต้องครบถ้วนของงบการเงิน การปรับปรุงรายการบัญชีที่สำคัญ รวมถึงการประมาณการทางบัญชี ซึ่งมีผลกระทบต่องบการเงิน ความเพียงพอเหมาะสมของวิธีการบันทึกบัญชีและขอบเขตการตรวจสอบ การเปิดเผยข้อมูลอย่างถูกต้อง ครบถ้วน เพียงพอ และความมีอิสระของผู้สอบบัญชี เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดทำงบการเงินเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายและมาตรฐานบัญชีตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป มีความเชื่อถือได้และทันเวลา รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ เป็นประโยชน์กับผู้ใช้งบการเงิน

ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมร่วมกับผู้สอบบัญชีเป็นการเฉพาะ 1 ครั้งโดยไม่มีฝ่ายจัดการเข้าร่วม เพื่อหารือเกี่ยวกับแผนการสอบบัญชี ความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ และการแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชี โดยให้ความสำคัญการนำเสนอข้อมูลอย่างถูกต้อง ครบถ้วน เพียงพอ

2. การสอบทานการบริหารความเสี่ยง คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานประสิทธิภาพและความเหมาะสมของกระบวนการบริหารความเสี่ยงอันเกิดจากภายในและภายนอกองค์กร รวมถึงนโยบายการบริหารความเสี่ยง แผนงานและแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อ

-3-

ผลการดำเนินงานของกลุ่ม ปตท. รวมถึงเหตุการณ์ความเสี่ยง (Event Risk) อื่น อย่างสม่ำเสมอทุกไตรมาส ร่วมกับฝ่ายจัดการ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ (Strategic Risk) ขององค์กร การบริหารจัดการและการเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมถึงการบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cybersecurity) และการใช้ประโยชน์จาก Big Data การมีกระบวนการพิจารณาการลงทุนในโครงการขนาดใหญ่ของบริษัทในกลุ่ม ปตท. ที่รอบคอบรัดกุม และการบริหารจัดการสำหรับประเด็นที่สาธารณชนให้ความสนใจ ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบได้สนับสนุนให้ฝ่ายจัดการ จัดทำแผนการดำเนินงานล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความพร้อมรองรับกับสถานการณ์ที่ไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้

3. การสอบทานประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายใน คณะกรรมการตรวจสอบให้ความสำคัญกับการสร้างการตระหนักรู้แก่ผู้บริหารและพนักงาน ปตท. ในเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายใน และการกำกับการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ (Governance, Risk Management & Control and Compliance หรือ GRC) โดยส่งเสริมให้มีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรในเรื่อง GRC เพื่อให้ ปตท. มีการบริหารจัดการที่ดี มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามแนวคิดการบริหารจัดการแบบ “Three Lines of Defense” ที่มุ่งเน้นให้ทุกคนเข้าใจ และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และหน้าที่ความรับผิดชอบของตนอย่างเคร่งครัด โดยเน้นการป้องกันและแก้ไข ปัญหาที่ผู้ปฏิบัติงาน (1st Line of Defense) เน้นการดำเนินงานอย่างมีอาชีพและเป็นระบบ โดยได้สอบทานระบบควบคุมภายในร่วมกับผู้สอบบัญชีและสำนักตรวจสอบภายในทุกไตรมาส ทั้งในด้านการดำเนินงาน การใช้ทรัพยากร การดูแลทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริต ความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน การปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี ซึ่งผู้สอบบัญชีให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า ไม่พบประเด็นปัญหา หรือข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญ

ผลการประเมินการควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ.2544 ในปี 2560 ฝ่ายจัดการและสำนักตรวจสอบภายในมีความเห็นว่า การควบคุมภายในของ ปตท. มีความเพียงพอและมีประสิทธิผลทางธุรกิจ โดยมีผู้บริหารให้ความร่วมมือตอบแบบประเมินการควบคุมภายในครบถ้วนร้อยละ 100

4. การสอบทานการกำกับดูแลกิจการที่ดี ในปี 2560 คณะกรรมการตรวจสอบเน้นนโยบายการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการกำกับดูแลกิจการที่ดีอย่างเป็นระบบ สนับสนุนให้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานการกำกับดูแล และการตรวจสอบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการดำเนินงาน และป้องกันการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบของ ปตท. รวมถึงลดโอกาสในการเกิดทุจริตคอร์รัปชัน ผลักดันให้เกิดการสร้างทัศนคติที่ดีในเรื่องการควบคุมภายใน (Internal Control Mindset) สร้างความตระหนักรู้ในเรื่องการป้องกันและต่อต้านการทุจริตให้กับผู้บริหารและพนักงานผ่านการสัมมนาและฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง โดยได้สอบทานการปฏิบัติงานตามกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของ ปตท. รวมถึงระบบงานที่กำหนดไว้ สอบทานรายการที่เกี่ยวข้องกัน และรายการระหว่างกันของบริษัทในกลุ่ม เพื่อให้มั่นใจว่า ปตท. มีการดำเนินการตามเงื่อนไขทาง

-4-

ธุรกิจปกติอย่างสมเหตุสมผล สอบทานกระบวนการรับเรื่องร้องเรียนและแจ้งเบาะแสการทุจริต (Whistleblowing) และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ให้สอดคล้องตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีและปรัชญาการดำเนินธุรกิจของ ปตท. รวมถึงการพิจารณา ถัดกันกรองข้อร้องเรียนที่เป็นธรรมต่อทุกฝ่าย โดยมีการคุ้มครองผู้ร้องเรียน และผู้ถูกร้องเรียนอย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ คณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมร่วมกับคณะกรรมการจัดการของ ปตท.

1 ครั้ง โดยหารือและให้ข้อเสนอแนะแก่ฝ่ายจัดการเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อให้ ปตท. เป็นองค์กรแห่งความภาคภูมิใจของคนไทย การดำเนินการเพื่อต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน การดำเนินงานกิจการเพื่อสังคม และการคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียอย่างรอบด้าน พร้อมเร่งรัดการดำเนินการตามข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบ

5. การกำกับดูแลงานตรวจสอบภายใน คณะกรรมการตรวจสอบได้ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนา เพื่อยกระดับการตรวจสอบภายในทั้งในด้านบุคลากร กระบวนการ รวมถึงเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ในการปฏิบัติงาน มุ่งเน้นความเป็นมืออาชีพ และความน่าเชื่อถือของผู้ตรวจสอบภายใน โดยเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในให้ก้าวทันต่อธุรกิจและกระแสของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง ในยุคดิจิทัล การให้ความสำคัญกับความเสี่ยง ซึ่งอาจส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อองค์กร โดยเฉพาะ ความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ (Strategic Risk) เช่น การลงทุนในโครงการที่มีมูลค่าสูง การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆ มาใช้ในการดำเนินธุรกิจ ความเสี่ยงใหม่ที่จะเกิดขึ้น (Emerging Risk) และประเด็น ความเสี่ยงซึ่งอยู่ในความสนใจของสาธารณชน เป็นต้น โดยมุ่งเน้นการตรวจสอบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพของธุรกิจ (Productivity Improvement) และสนับสนุนการนำเครื่องมือและระบบเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบภายใน การพัฒนาผู้ตรวจสอบภายในให้มีความรู้ความสามารถ รองรับกับการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเหล่านั้น การขยายผลการใช้งานระบบ Continuous Control Monitoring and Auditing System (CCMS) ซึ่งช่วยกั้นกรองและตรวจติดตามความผิดปกติ (Red Flag) รวมถึง การทุจริตที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการต่างๆ ไปยังกระบวนการขายจนถึงชำระเงิน (Order to Cash) โดยคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี 2561 การปรับปรุงระบบ CCMS ที่ใช้งานในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง (Procure to Pay) อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการกำกับให้มีการประเมินคุณภาพการตรวจสอบ ภายใน และการสนับสนุนให้ผู้ตรวจสอบภายในได้รับวุฒิบัตรสากลทางวิชาชีพ

คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานแผนกลยุทธ์ แผนการตรวจสอบประจำปีและแผนการ ตรวจสอบระยะยาว การปฏิบัติงานตามแผน ผลการตรวจสอบของสำนักตรวจสอบภายใน โดยให้ข้อเสนอแนะ และติดตามการดำเนินการแก้ไขในประเด็นที่มีนัยสำคัญ เพื่อก่อให้เกิดการกำกับดูแลกิจการที่ดีและมีการ ควบคุมภายในที่เพียงพอ พิจารณาการปรับปรุงกฎบัตรด้านการตรวจสอบภายใน สอบทานงบประมาณ ประจำปีของหน่วยงานตรวจสอบภายใน แผนการพัฒนา แผนการสรรหาและการหมุนเวียนบุคลากร การ ฝึกอบรมบุคลากร การประเมินความเพียงพอและเหมาะสมของทรัพยากร คำนึงวัดผลการปฏิบัติงาน รวมถึงการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนักตรวจสอบภายใน

-5-

6. การรักษาคุณภาพของคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการตรวจสอบได้ทบทวนและปรับปรุงกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ รวมทั้งประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบทั้งคณะและรายบุคคล ทั้งแบบประเมินตนเองและแบบไขว้ ตามแนวปฏิบัติที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) เพื่อให้มั่นใจว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม และคณะกรรมการตรวจสอบได้มีการรายงานผลการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการ ปตท. ทราบทุกไตรมาส โดยได้ให้ข้อสังเกตและข้อคิดเห็นเพื่อปรับปรุงกระบวนการกำกับดูแล ความเสี่ยงและการควบคุมภายใน และการกำกับกับการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของ ปตท.

7. การพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชีประจำปี 2561 คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาและมีมติเห็นชอบให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของ ปตท. ประจำปี 2561 และเสนอให้คณะกรรมการ ปตท. นำเสนอขออนุมัติต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นประจำปีเพื่อพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชีประจำปี 2561 นอกจากนี้ ยังได้พิจารณาขอบเขตแนวทางและแผนการสอบบัญชีประจำปีของผู้สอบบัญชีร่วมกับผู้สอบบัญชีโดยไม่มีฝ่ายจัดการของ ปตท.

โดยสรุป คณะกรรมการตรวจสอบได้ปฏิบัติตามหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับไว้ในกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ โดยใช้ความรู้ความสามารถ ความระมัดระวัง ความรอบคอบ และมีความเป็นอิสระอย่างเพียงพอ ตลอดจนได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ อย่างสร้างสรรค์ เพื่อประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสียอย่างเท่าเทียมกัน คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่า งานการเงินของ ปตท. มีความถูกต้อง เชื่อถือได้ สอดคล้องตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป ปตท. มีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องตามกฎหมาย ข้อผูกพันต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ รวมถึง ระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเพียงพอ มีระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

(ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์)

ประธานกรรมการตรวจสอบ

12. รายการระหว่างกัน

12.1 รายการระหว่างกันกับผู้ถือหุ้น

บริษัทมีรายการระหว่างกันกับผู้ถือหุ้น ดังนี้

บริษัท	ความสัมพันธ์	รายการที่เกี่ยวข้องกัน (สผพ. ดูประเภทรายการว่าครบหรือไม่)	ปี 2560 (ล้านบาท)
กระทรวงการคลัง	ผู้ถือหุ้นใหญ่	<ul style="list-style-type: none"> เป็นผู้อุปถัมภ์เงินกู้ในประเทศ (พันธบัตร) 	1,000.00

12.2 รายการระหว่างกันกับกิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน

12.2.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	66,636.49	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	—
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	6,289.52	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	- กรรมการของ ปตท. (นายสมชัย สัจจพงษ์) เป็นกรรมการของ บมจ. การบินไทย
การรถไฟแห่งประเทศไทย	2,195.14	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการรถไฟแห่งประเทศไทย	—
องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	1,787.92	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	—
การทำเรือแห่งประเทศไทย	776.16	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการทำเรือแห่งประเทศไทย	—
บริษัท ขนส่ง จำกัด	646.61	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ขนส่ง จำกัด	—

12.2.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง (ต่อ)

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	310.73	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	—
องค์การส่งเสริมกิจการ โคมมแห่ง ประเทศไทย	63.66	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การส่งเสริมกิจการ โคมมแห่งประเทศไทย	—
การไฟฟ้านครหลวง	51.91	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้านครหลวง	—
องค์การสุรา กรมสรรพสามิต	50.88	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การสุรา กรมสรรพสามิต	—
สถาบันการบินพลเรือน	28.17	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมสถาบันการบินพลเรือน	—
โรงงานยาสูบ	21.87	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมโรงงานยาสูบ	—
องค์การเภสัชกรรม	17.98	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การเภสัชกรรม	—
บริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	12.57	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	- กรรมการของ ปตท. (นายสมชัย สัจจพงษ์) เป็นกรรมการ / ประธานกรรมการของบริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน) - กรรมการของ ปตท. (ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์) เป็นกรรมการอิสระ / ประธานกรรมการตรวจสอบ / กรรมการกำกับการณ์ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของ บริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน) - กรรมการของ ปตท. (นายวิชัย อัคริศกร) เป็นกรรมการของ บริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	11.22	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	—
การช่างแห่งประเทศไทย	5.94	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการช่างแห่งประเทศไทย	—
ธนาकरออมสิน	4.67	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมธนาकरออมสิน	—

12.2.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง (ต่อ)

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	3.75	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	—
บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	0.52	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	—
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	0.48	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	—
บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	0.34	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	—
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	0.18	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	—
รวม	78,916.71		

12.2.2 รายการซื้อสินค้าและ/หรือบริการ รวมถึงค่าใช้จ่ายอื่นๆ เป็นรายการที่ ปตท. ซื้อสินค้าและ/หรือบริการจากกิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	1,655.80	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	—
การไฟฟ้านครหลวง	564.27	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้านครหลวง	—
บริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	215.98	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	- กรรมการของ ปตท. (นายสมชัย สัจจพงษ์) เป็นกรรมการ / ประธานกรรมการของ ธ.กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์) เป็นกรรมการอิสระ / ประธานกรรมการตรวจสอบ / กรรมการกำกับกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของ ธ.กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (นายวิชัย อัครัสกร) เป็นกรรมการของ ธ.กรุงไทย
บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	116.44	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	—
การรถไฟแห่งประเทศไทย	75.98	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการรถไฟแห่งประเทศไทย	—
บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	23.95	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	—
การประปาส่วนภูมิภาค	22.55	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการประปาส่วนภูมิภาค	—
การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	22.38	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	—
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	15.73	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	—
บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	12.65	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	—

12.2.2 รายการซื้อสินค้าและ/หรือบริการ รวมถึงค่าใช้จ่ายอื่นๆ เป็นรายการที่ ปตท. ซื้อสินค้าและ/หรือบริการจากกิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง (ต่อ)

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
การประปานครหลวง	9.65	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	—
ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	4.97	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	—
การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	4.58	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการทางพิเศษแห่งประเทศไทย	—
การเคหะแห่งชาติ	3.29	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการเคหะแห่งชาติ	—
บริษัท ขนส่ง จำกัด	2.61	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ขนส่ง จำกัด	—
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	1.34	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	—
บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	0.18	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	—
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	0.07	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	- กรรมการของ ปตท. (นายสมชัย สัจจพงษ์) เป็นกรรมการของ บมจ. การบินไทย
รวม	2,752.42		

12.2.3 รายการดอกเบี้ยรับจากกิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
บริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	200.17	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการของ ปตท. (นายสมชัย สัจจพงษ์) เป็นกรรมการ / ประธานกรรมการของบริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน) - กรรมการของ ปตท. (ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์) เป็นกรรมการอิสระ / ประธานกรรมการตรวจสอบ / กรรมการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของบริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน) - กรรมการของ ปตท. (นายวิชัย อัครัสกร) เป็นกรรมการของบริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
รวม	200.17		

12.2.4 รายการลูกหนี้ เงินย่ำล่วงหน้า และเงินให้กู้ยืมระยะสั้น แก่กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง

12.2.4.1 รายการลูกหนี้การค้า

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	9,785.38	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	—
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	625.92	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	- กรรมการของ ปตท. (นายสมชัย สัจจพงษ์) เป็นกรรมการของ บมจ. การบินไทย
การรถไฟแห่งประเทศไทย	344.20	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการรถไฟแห่งประเทศไทย	—
องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	205.51	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	—
การทำเรือแห่งประเทศไทย	78.07	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการทำเรือแห่งประเทศไทย	—
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	52.27	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	—
บริษัท ขนส่ง จำกัด	18.23	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ขนส่ง จำกัด	—
สถาบันการบินพลเรือน	8.91	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมสถาบันการบินพลเรือน	—
องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย	6.47	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	—
องค์การสุรา กรมสรรพสามิต	5.79	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การสุรา กรมสรรพสามิต	—
การไฟฟ้านครหลวง	4.69	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้านครหลวง	—
โรงงานยาสูบ	3.74	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมโรงงานยาสูบ	—
องค์การเภสัชกรรม	2.21	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การเภสัชกรรม	—

12.2.4.1 รายการลูกหนี้การค้า (ต่อ)

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	1.04	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	—
การยางแห่งประเทศไทย	0.72	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการยางแห่งประเทศไทย	—
บริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	0.62	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการของ ปตท. (นายสมชัย สัจจพงษ์) เป็นกรรมการ / ประธานกรรมการของบริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน) - กรรมการของ ปตท. (ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์) เป็นกรรมการอิสระ / ประธานกรรมการตรวจสอบ / กรรมการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของบริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน) - กรรมการของ ปตท. (นายวิชัย อัครัสกร) เป็นกรรมการของบริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	0.39	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	—
รวม	11,144.16		

12.2.4.2 รายการลูกหนี้อื่น

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
บริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	7,928.95	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	- กรรมการของ ปตท. (นายสมชัย สัจจพงษ์) เป็นกรรมการ / ประธานกรรมการของ บริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) - กรรมการของ ปตท. (ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์) เป็นกรรมการอิสระ / ประธานกรรมการตรวจสอบ / กรรมการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของ บริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) - กรรมการของ ปตท. (นายวิรัช อัครัสกร) เป็นกรรมการของบริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	0.44	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	- กรรมการของ ปตท. (นายสมชัย สัจจพงษ์) เป็นกรรมการของ บมจ. การบินไทย
องค์การสุรา กรมสรรพสามิต	0.06	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การสุรา กรมสรรพสามิต	—
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	0.01	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	—
รวม	7,929.46		

12.2.4.3 รายการเงินย่ำลวงหน้า

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
การรถไฟแห่งประเทศไทย	31.12	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการรถไฟแห่งประเทศไทย	—
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	1.95	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	- กรรมการของ ปตท. (นายสมชัย สัจจพงษ์) เป็นกรรมการของ บมจ. การบินไทย
บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	0.55	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	—
การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	0.47	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	—
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	0.13	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	—
รวม	34.22		

12.2.5 รายการเจ้าหน้าที่กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง

12.2.5.1 รายการเจ้าหน้าที่การค้า

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
การรถไฟแห่งประเทศไทย	50.14	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการรถไฟแห่งประเทศไทย	—
การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	12.30	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	—
รวม	62.44		

12.2.5.2 รายการเข้าหนี้อื่น

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
การรถไฟแห่งประเทศไทย	71.52	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการรถไฟแห่งประเทศไทย	—
บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)	26.22	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)	- กรรมการของ ปตท. (พลเอก ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข) เป็น กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการ ของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	11.56	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	- กรรมการของ ปตท. (นายสมชัย สัจจพงษ์) เป็นกรรมการของ บมจ. การบินไทย
บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	8.46	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	—
บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	4.37	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	—
บริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	2.05	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	- กรรมการของ ปตท. (นายสมชัย สัจจพงษ์) เป็นกรรมการ / ประธาน กรรมการของบริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน) - กรรมการของ ปตท. (ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์) เป็น กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการตรวจสอบ / กรรมการกำกับการปฏิบัติ ตามกฎเกณฑ์ของบริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน) - กรรมการของ ปตท. (นายวิชัย อัครัสกร) เป็นกรรมการของบริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	1.73	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	—
การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	1.15	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	—
การประปานครหลวง	0.90	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการประปานครหลวง	—
การไฟฟ้าานครหลวง	0.47	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าานครหลวง	—
การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	0.21	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการทางพิเศษแห่งประเทศไทย	—

12.2.5.2 รายการเจ้าหนี้อื่น (ต่อ)

นิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
บริษัท ขนส่ง จำกัด	0.16	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ขนส่ง จำกัด	—
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	0.05	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	—
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	0.03	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	—
องค์การเคหะกรรม	0.02	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การเคหะกรรม	—
รวม	128.90		

12.3 รายการระหว่างกันกับบริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน ปี 2560 ที่ผ่านมามีดังนี้

12.3.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย			
บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	239,791.75	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.89 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการของ ปตท. (นายคอน วสันตฤกษ์) เป็นกรรมการของ บมจ.พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์ นางบุผา อมรเกียรติจักร) เป็นกรรมการของ บมจ.พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเชาว์) เป็นกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล
บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	128,935.39	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 38.51 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการของ ปตท. (นายเทวินทร์ วงศ์วานิช) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร นายกฤษณ์ อัมแสง) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไออาร์พีซี
บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	101,071.28	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 49.10 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารของ ปตท. (นางนิธิตา เทพานันกูร นางศรีวรรณ เอี่ยมรุ่งโรจน์ นาย นพดล ปิ่นสุภา) เป็นกรรมการของ บมจ.ไทยออยล์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไทยออยล์
บริษัท ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก จำกัด	28,936.65	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก

12.3.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
PTT International Trading Pte. Ltd.	18,265.24	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางนิธิตา เทพวันังกูร) เป็นประธานกรรมการของ PTT International Trading Pte. Ltd.
PTT International Trading London Ltd.	11,919.07	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)	11,595.82	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 75 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร นางสาวเพียงพนา บุญกล้า นายสุพัฒพงษ์ พันธุ์มีเชาว์ นายอริคม เดบศิริ) เป็นกรรมการของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายเดิมีชัย นูนาค) เป็นกรรมการ เลขานุการ คณะกรรมการ และ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี
บริษัท ปตท. จำกัด ก๊าซธรรมชาติ จำกัด	4,881.78	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 58 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายพนพล ปิ่นสุภา) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. จำกัด ก๊าซธรรมชาติ
บริษัท ท็อป เอสพีพี จำกัด	4,095.52	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ท็อป เอสพีพี
PTT (Cambodia) Limited	3,697.77	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT Lao Co., Ltd.	3,122.16	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไทยออยล์ เพาเวอร์ จำกัด	2,372.58	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ไทยออยล์ เพาเวอร์
บริษัท อมตะ จัดจำหน่าย ก๊าซธรรมชาติ จำกัด	2,266.04	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 80 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ไออาร์พีซี คลีน พาวเวอร์ จำกัด	1,521.26	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	1,162.65	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 65.29 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายเทวินทร์ วงศ์วานิช นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็น กรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสมพร ว่องวุฒิพรชัย) เป็นกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
PTT International Trading DMCC	751.83	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—

12.3.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท โกลบอลกรีนเคมีคอล จำกัด (มหาชน)	650.51	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 72.29 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเขารัว) เป็นประธานกรรมการของ บจ. โกลบอล กรีน เคมิคอล
บริษัท ลามิกซ์ จำกัด	588.41	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 75 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ลามิกซ์
บริษัท ไทยลูบเบส จำกัด (มหาชน)	502.19	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไทยลูบเบส
บริษัท ปตท.สผ. อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด	313.13	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท.สผ.สยาม จำกัด	179.95	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	142.61	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท บิซิเนส เซอร์วิสเชส อัลโลแอนซ์ จำกัด	138.17	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต) เป็นกรรมการของ บจ. บิซิเนส เซอร์วิสเชส อัลโลแอนซ์ (ณ ธันวาคม 2560)
PTT Philippines Trading Corporation	108.29	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท สักคีไชยสิทธิ จำกัด	74.33	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 80.52 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
PTT Philippines Corporation	67.68	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที ฟีนอล จำกัด	29.30	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ทีโอซี ไกลคอล จำกัด	16.28	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้าและพลังงานร่วม จำกัด	12.97	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไทยแท็งก์เทอร์มินัล จำกัด	10.35	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 51 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ท็อป โซลเว้นท์ จำกัด	7.86	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ท็อป โซลเว้นท์

12.3.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท พีทีที เอนเนอร์ยี โซลูชั่นส์ จำกัด	6.45	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นประธานกรรมการของ บจ.
บริษัท ทรพย์ทิพย์ จำกัด	6.06	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ท็อป มารีไทม์ เซอร์วิส จำกัด	3.16	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 55 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ไทยสโตนิกส์ จำกัด	2.92	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท น้ำมัน ไออาร์พีซีจำกัด	2.92	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. น้ำมัน ไออาร์พีซี
บริษัท ไทยออยล์มารีน จำกัด	2.77	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เด็บศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ไทยออยล์มารีน
บริษัท ไทยลูบเบลิ้ง จำกัด	1.53	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไออาร์พีซี โพลีออล จำกัด	1.32	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 74.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ไออาร์พีซี โพลีออล
บริษัท พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล จำกัด	0.73	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTTEP SP Limited	0.36	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น จำกัด (เดิมชื่อ : บริษัท พีทีที ไอซีที โซลูชั่นส์ จำกัด)	0.25	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น
บริษัท พีทีที โพลีเมอร์ มาร์เก็ตติ้ง จำกัด	0.21	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท เอนเนอร์ยี คอมเพล็กซ์ จำกัด	0.14	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายภุชงค์ อิมแสง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี คอมเพล็กซ์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิทวัส สวัสดิ์-ชูโต) เป็นกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี คอมเพล็กซ์

12.3.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท พีทีที เมาเทนแนนซ์ แอนด์ เอนจิเนริ่ง จำกัด	0.02	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที โพลีเมอร์ โลจิสติกส์ จำกัด	0.01	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
การค้าเนิงานร่วมกัน			
Carigali – PTTEPI Operating Company Sdn Bhd	582.48	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
Andaman Transportation Limited	2.62	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 80 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
การร่วมค้า			
บริษัท พีทีที อาซาฮี เคมิคอล จำกัด	5,205.88	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท เอ็มเอ็มซี โพลีเมอร์ จำกัด	5,012.76	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 41.44 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้านวนคร จำกัด	1,625.82	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 30 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น จำกัด	1,546.95	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 35 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิทวัส สวัสดิ์-ชูโต) เป็นกรรมการของ บจ. ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น
บริษัท พีทีที เอ็มซีซี ไบโอเคมี จำกัด	34.42	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ทราฟฟิไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด	0.30	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ไทย อีทอกซิเลท จำกัด	0.04	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

12.3.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
การร่วมค้า			
บริษัท พีทีที อาซาฮี เคมิคอล จำกัด	5,205.88	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท เอ็ชเอ็มซี โปลิเมอส์ จำกัด	5,012.76	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 41.44 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้านคร จำกัด	1,625.82	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 30 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น จำกัด	1,546.95	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 35 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต) เป็นกรรมการของ บจ. ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น
บริษัท พีทีที เอ็มซีซี ไซโอเคม จำกัด	34.42	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ทรานส์ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด	0.30	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ไทย อีทอกซีเลท จำกัด	0.04	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

12.3.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทร่วม			
บริษัท บางปะอิน โกลเดนเนอเธอร์แลนด์ จำกัด	2,184.17	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 25 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท วินิไทย จำกัด (มหาชน)	254.39	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 24.98 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเชาว์) เป็นรองประธานกรรมการของ บจ. วินิไทย จำกัด (มหาชน)
บริษัท พีโตรเอเชีย (ประเทศไทย) จำกัด	78.64	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 35 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท อุเบ เคมิคอลส์(เอเชีย) จำกัด (มหาชน)	38.43	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 25 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นกรรมการของ บมจ. อุเบเคมิคอลส์ (เอเชีย)
บริษัท แม่สอดพลังงานสะอาด จำกัด	5.76	- ณ 16 กุมภาพันธ์ 2560 บริษัท ไทยออยล์ เอทานอล จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) จำหน่ายเงินลงทุนส่วนที่ถืออยู่ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 30 ของหุ้นทั้งหมด	—
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน			
บริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด	14,467.74	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 15 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายพนพล ปิ่นสุภา) เป็นกรรมการของ บจ. ราชบุรีเพาเวอร์
รวม	598,298.07		

12.3.2 รายการซื้อสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ซื้อสินค้าและ/หรือบริการจาก บริษัทย่อย การดำเนินงานร่วมกัน การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	147,672.06	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 49.10 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารของ ปตท. (นางนิธิตา เทพวันังกูร นางศรวิรรณ เอี่ยมรุ่งโรจน์ นาย นพดล ปิ่นสุภา) เป็นกรรมการของ บมจ.ไทยออยล์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไทยออยล์
บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	141,366.86	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.89 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ 	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการของ ปตท. (นายดอน วสันตฤกษ์) เป็นกรรมการของ บมจ.พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์ นางนุสบา อมรเกียรติจักร) เป็นกรรมการของ บมจ.พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒน์พงษ์ พันธมีเชาว์) เป็นกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและ กรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล
บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	73,553.87	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 65.29 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารของ ปตท. (นายเทวินทร์ วงศ์วานิช นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิตร) เป็น กรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสมพร ว่องวุฒิพรชัย) เป็นกรรมการ และประธาน เจ้าหน้าที่บริหารของบมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม
PTT International Trading Pte. Ltd.	39,143.01	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารของ ปตท. (นางนิธิตา เทพวันังกูร) เป็นประธานกรรมการของ PTT International Trading Pte. Ltd.
บริษัท ปตท.สผ. อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด	15,976.10	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100 	—
บริษัท ปตท.สผ.สยาม จำกัด	13,994.19	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100 	—

12.3.2 รายการซื้อสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ซื้อสินค้าและ/หรือบริการจาก บริษัทย่อย การดำเนินงานร่วมกัน การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	20,980.78	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 38.51 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการของ ปตท. (นายเทวินทร์ วงศ์วานิช) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร นายกฤษณ์ อิ่มแสง) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นกรรมการ เลขานุการ คณะกรรมการ และกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของบมจ. ไออาร์พีซี
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	6,476.45	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTTEP Australasia (Ashmore Cartier) Pty Limited	6,448.09	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTTEP SP Limited	6,369.94	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท โกลบอลกรีนเคมิคอล จำกัด (มหาชน)	5,245.09	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 72.29 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. โกลบอล กรีน เคมิคอล
บริษัท ไทยลูปเบส จำกัด (มหาชน)	3,259.70	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดบศิริ) เป็นประธานกรรมการ ของ บมจ. ไทยลูปเบส
PTTEP Algeria Company Limited	1,354.04	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT (Cambodia) Limited	1,136.17	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ทรัพย์ทิพย์ จำกัด	620.59	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท บิซิเนส เซอร์วิสเอส อัลไลแอนซ์ จำกัด	555.56	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิทวัส สวัสดิ์-ชูโต) เป็นกรรมการของ บจ. บิซิเนส เซอร์วิสเอส อัลไลแอนซ์(ณ ธันวาคม 2560)
PTT International Trading London Limited	538.89	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—

12.3.2 รายการซื้อสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ซื้อสินค้าและ/หรือบริการจาก บริษัทย่อย การดำเนินงานร่วมกัน การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท น้ำมัน โออาร์พีซี จำกัด	458.58	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็น ประธานกรรมการของ บจ. น้ำมัน โออาร์พีซี
บริษัท ไทยสับเบลิค จำกัด	340.24	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ทีโอซี ไกลคอด จำกัด	228.21	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT Philippines Trading Corporation	113.22	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล จำกัด	106.02	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที ฟีนอล จำกัด	72.77	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT Philippines Corporation	70.61	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท.จำกัดก๊าซธรรมชาติ จำกัด	35.33	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 58 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายพนพล ปิ่นสุภา) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. จำกัดก๊าซธรรมชาติ
บริษัท พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น จำกัด (เดิมชื่อ : บริษัท พีทีที ไอซีที โซลูชั่นส์ จำกัด)	23.71	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่นส์
บริษัท พีทีที โพลีเมอร์ โลจิสติกส์ จำกัด	22.36	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100 -	—
บริษัท พีทีที เมนเทนแนนซ์ แอนด์ เอนจิเนียริง จำกัด	10.30	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที เอนเนอร์ยี่ โซลูชั่นส์ จำกัด	5.68	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที เอนเนอร์ยี่ โซลูชั่นส์
บริษัท ท็อป โซลเวนท์ จำกัด	4.83	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ท็อป โซลเวนท์
บริษัท ไทยพาราไซลีน จำกัด	1.94	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ไทยพาราไซลีน
บริษัท เอ็นพีซี เซฟตี้ แอนด์ เอ็นไวรอน เมนทอล เซอร์วิส จำกัด	1.16	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—

12.3.2 รายการซื้อสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ซื้อสินค้าและ/หรือบริการจาก บริษัทย่อย การดำเนินงานร่วมกัน การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท ไทยออยล์มารีน จำกัด	0.76	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ไทยออยล์มารีน
บริษัท ปตท.บริหารธุรกิจค้าปลีก จำกัด	0.07	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก
บริษัท สปอร์ต เซอร์วิส เซส อัลไลแอนซ์ จำกัด	0.07	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท เอนเนอร์ยี คอมเพล็กซ์ จำกัด	0.003	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายกฤษณ์ อัมแสง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี คอมเพล็กซ์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต) เป็นกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี คอมเพล็กซ์
การดำเนินงานร่วมกัน			
Moattama Gas Transportation Company	13,322.94	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 25.50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
Andaman Transporation Limited	8,544.00	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 80 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ออเรนจ์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด	4,763.40	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 53.95 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท บี 8/32 พาร์تنอร์ จำกัด	4,142.76	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 25 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
การร่วมค้า			
บริษัท ทรานส์ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด	1,479.38	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที อาซาฮี เคมิคอล จำกัด	139.93	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

12.3.2 รายการซื้อสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ซื้อสินค้าและ/หรือบริการจาก บริษัทย่อย การดำเนินงานร่วมกัน การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทร่วม			
บริษัท ท่อส่งปิโตรเลียมไทย จำกัด	1,783.61	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 49.59 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท แม่สอดพลังงานสะอาด จำกัด*	202.29	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 30 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท อูบล ไบโ เอทานอล จำกัด	691.47	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 21.28 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท อีสเทิร์น ฟลูอิด ทรานสปอร์ต จำกัด	0.30	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 22.65 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน			
บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	271.31	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 13.33 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บจม. ทิพย ประกันภัย
รวม	521,528.64		

* เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2560 บริษัท ไทยออยล์ เอทานอล จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของ TOP จำหน่ายเงินลงทุนทั้งหมดใน MCE

12.3.3 รายการดอกเบี้ยรับจากบริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย			
บริษัท พีทีที เอ็นเนอร์ยี่ ริซอร์สเซส จำกัด	1,042.12	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางนิธิตา เทพวันังกูร) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที เอ็นเนอร์ยี่ ริซอร์สเซส
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	693.36	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท.น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด	111.44	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์ นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก
PTT Regional Treasury Center Pte.	109.24	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสัมฤทธิ์ สำเนียง) เป็นกรรมการของ PTT Regional Treasury Center
บริษัท พีทีที โกลบอล เคมีคอล จำกัด (มหาชน)	25.99	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.89 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการของ ปตท. (นายคอน วสันตพฤกษ์) เป็นกรรมการของ บมจ.พีทีที โกลบอล เคมีคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์ นางบุผา อมรเกียรติขจร) เป็นกรรมการของ บมจ.พีทีที โกลบอล เคมีคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเขารว) เป็นกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมีคอล
บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	22.32	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 38.51 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการของ ปตท. (นายเทวินทร์ วงศ์วานิช) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ศรีสุขกร นายกฤษณ์ อิ่มแสง) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นกรรมการ เลขานุการ คณะกรรมการ และกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไออาร์พีซี

12.3.3 รายการดอกเบี้ยรับจากบริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท เอนเนอร์ยี่คอมเพล็กซ์ จำกัด	19.43	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายฤกษ์ อิ่มแสง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต) เป็นกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์
PTT (Cambodia) Limited	14.55	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT Lao Co., Ltd.	12.07	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท กรีน เอ็นเนอร์ยี่ (ประเทศไทย) จำกัด	10.10	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่ จำกัด (มหาชน)	1.64	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 75 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ศรีจุฑาภรณ์ นางสาวเพียงพนา บุญกล้า นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเชาว์ นายอริคม เตบศิริ) เป็นกรรมการของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายเดิมนัย บุนนาค) เป็นกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่
บริษัท พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล จำกัด	1.32	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
การร่วมค้า			
บริษัท พีทีที อาซาฮี เคมิคอล จำกัด	66.32	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
รวม	2,129.90		

12.3.4 รายการลูกหนี้ เงินจ่ายล่วงหน้า และเงินให้กู้ยืมระยะสั้น แก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.4.1 รายการลูกหนี้การค้า

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย			
บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	22,812.52	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.89 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการของ ปตท. (นายดอน วสันตฤกษ์) เป็นกรรมการของ บมจ.พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์ นางบุบผา อมรเกียรติจักร) เป็นกรรมการของ บมจ.พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเข่าว) เป็นกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล
บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	13,914.62	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 38.51 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการของ ปตท. (นายเทวินทร์ วงศ์วานิช) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร นายกฤษณ์ อิ่มแสง) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นกรรมการ เลขานุการ คณะกรรมการ และกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไออาร์พีซี
บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	9,794.67	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 49.10 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารของ ปตท. (นางนิธิตา เทพวันังกูร นางศรวิรรณ เอี่ยมรุ่งโรจน์ นายนพดล ปิ่นสุภา) เป็นกรรมการของ บมจ.ไทยออยล์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไทยออยล์
PTT International Trading Pte. Ltd.	3,269.50	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารของ ปตท. (นางนิธิตา เทพวันังกูร) เป็นประธานกรรมการ ของ บจ. PTT International Trading
PTT International Trading London Ltd	2,207.27	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—

12.3.4.1 รายการลูกหนี้การค้า (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัท ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก จำกัด	1,890.64	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก
บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)	953.81	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 75 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร นางสาวเพียงพนา บุญกล้า นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเชาว์ นายอริคม เดิบศิริ) เป็นกรรมการของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายเดิมาชัย บุนนาค) เป็นกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี
บริษัท ปตท. จำกัดก๊าซธรรมชาติ จำกัด	844.61	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายพนพล ปิ่นสุภา) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. จำกัดก๊าซธรรมชาติ
PTT (Lao) Co., Ltd.	794.09	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ท็อป เอสพีพี จำกัด	697.86	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ท็อป เอสพีพี
PTT (Cambodia) Limited	687.62	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไออาร์พีซี คลีน พาวเวอร์ จำกัด	594.14	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท อมตะ จัดจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ จำกัด	396.76	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 80 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด	391.99	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ไทยออยล์ เพาเวอร์
บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	116.27	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 65.29 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายเทวินทร์ วงศ์วานิช นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นกรรมการ ของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสมพร ว่องวุฒิพรชัย) เป็นกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
บริษัท ปตท.สผ.อินเตอร์เนชันแนล จำกัด (สาขา ย่างกุ้ง)	70.21	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—

12.3.4.1 รายการลูกหนี้การค้า (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัท ลาบิกซ์ จำกัด	56.12	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 75 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ลาบิกซ์
บริษัท ไทยดูเบส จำกัด (มหาชน)	46.46	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไทยดูเบส
บริษัท โกลบอลกรีนเคมิคอล จำกัด (มหาชน)	36.84	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 72.29 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเขารัว) เป็นประธานกรรมการของ บจ. โกลบอล กรีน เคมิคอล
บริษัท ปตท.สผ.สยาม จำกัด	25.17	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT Philippines Corporation	19.44	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท บิซิเนส เซอร์วิสเชส อัลโลแอนซ์ จำกัด	13.73	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต) เป็นกรรมการของ บจ. บิซิเนส เซอร์วิสเชส อัลโลแอนซ์
PTT Philippines Trading Corporation	9.49	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ศักดิ์ไชยสิทธิ์ จำกัด	5.30	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 80.52 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที ฟีนอล จำกัด	2.81	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ทีโอซี โกลบอล จำกัด	2.40	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	2.38	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ท็อป โซลเวนท์ จำกัด	2.10	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ท็อป โซลเวนท์
บริษัท ไทยแท่งเทอร์มินัล จำกัด	0.93	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 51 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ไทยสโตนิกส์ จำกัด	0.50	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไออาร์พีซี โพลิโอด จำกัด	0.37	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 74.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ไออาร์พีซี โพลิโอด

12.3.4.1 รายการลูกหนี้การค้า (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัท ไทยอู๋เบบลิ้ง จำกัด	0.36	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้าและพลังงานร่วม จำกัด	0.35	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ทรัพย์ทิพย์ จำกัด	0.29	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ไทยพาราโซลิน จำกัด	0.20	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท น้ำมัน ไออาร์พีซี จำกัด	0.18	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. น้ำมัน ไออาร์พีซี
บริษัท ปตท.สผ.อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด	0.13	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น จำกัด (เดิมชื่อ : บริษัท พีทีที ไอซีที โซลูชั่นส์ จำกัด)	0.09	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น
การดำเนินงานร่วมกัน			
Carigali - PTTEPI Operating Company Sdn Bhd.	82.25	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

12.3.4.1 รายการลูกหนี้การค้า (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
การร่วมค้า			
บริษัท เอ็มเอ็มซี โปลิเมอส์ จำกัด	598.52	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 41.44 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที อาซาฮี เคมิคอล จำกัด	473.60	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้านครหลวง จำกัด	291.58	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 30 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น จำกัด	140.44	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 35 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต) เป็นกรรมการของ บจ. ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น
บริษัท พีทีที เอ็มซีซี ไซโอเคม จำกัด	0.93	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด	0.20	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัทร่วม			
บริษัท บางปะอิน โกลเดนเนอเรชั่น จำกัด	470.24	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 25 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีโตรเอเชีย (ประเทศไทย) จำกัด	75.11	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 35 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท วินิไทย จำกัด (มหาชน)	21.97	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 24.98 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒน์พงษ์ พันธมีเขาว์) เป็นรองประธานกรรมการของ บจ. วินิไทย จำกัด (มหาชน)
บริษัท อุเบ เคมิคอลส์ (เอเชีย) จำกัด (มหาชน)	6.85	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 25 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นกรรมการของ บมจ. อุเบเคมิคอลส์ (เอเชีย)

12.3.4.1 รายการลูกหนี้การค้า (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน			
บริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด	2,434.75	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 15 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายพดล ปิ่นสุภา) เป็นกรรมการของ บจ. ราชบุรีเพาเวอร์
รวมลูกหนี้การค้า	64,258.66		
หัก ค่าเผ่อนี้สงสัยจะสูญ	(76.31)		
รวมลูกหนี้การค้าทั้งหมด	64,182.35		

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย			
PTT International Trading Pte. Ltd.	1,017.12	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางนิธิมา เทพวงษ์กูร) เป็นประธานกรรมการของ บจ. PTT International Trading
บริษัท พีทีที เอ็นเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส จำกัด	180.43	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางนิธิมา เทพวงษ์กูร) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที เอ็นเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส
บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	85.08	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.89 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการของ ปตท. (นายคอน วสันตพฤษย์) เป็นกรรมการของ บมจ.พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์ นางบุบผา อมรเกียรติจักร) เป็นกรรมการของ บมจ.พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒน์พงษ์ พันธมีเชาว์) เป็นกรรมการ เลขานุการ คณะกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล
บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	68.42	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 38.51 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการของ ปตท. (นายเทวินทร์ วงศ์วานิช) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร นายกฤษณ์ อิ่มแสง) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไออาร์พีซี
บริษัท พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น จำกัด	67.39	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น
บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	56.26	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 49.10 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางนิธิมา เทพวงษ์กูร นางศรวิรรณ เอี่ยมรุ่งโรจน์ นายพนพล ปิ่นสุภา) เป็นกรรมการของ บมจ.ไทยออยล์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไทยออยล์

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
PTT Regional Treasury Center Pte.Ltd.	34.64	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสัมฤทธิ์ สำเนียง) เป็นกรรมการของ บจ. PTT Regional Treasury Center
บริษัท ปตท.กรีน เอ็นเนอร์ยี่ (ประเทศไทย) จำกัด	25.30	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT Oil Myanmar Co.,Ltd.	22.97	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	21.93	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์ จำกัด	21.75	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายกฤษณ์ อิ่มแสง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิทวัส สวัสดิ์-ชูโต) เป็นกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์
บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่ จำกัด (มหาชน)	21.43	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 75.00 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร นางสาวเพียงพอน บุญกล้า นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเชาว์ นายอริคม เดิบศิริ) เป็นกรรมการของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายเดิษฐ์ บุนนาค) เป็นกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่
บริษัท ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก จำกัด	20.63	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก
PTT Philippines Corporation	17.68	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล จำกัด	14.94	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	13.95	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 65.29 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายเทวินทร์ วงศ์วานิช นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสมพร ว่องวุฒิพรชัย) เป็นกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
PT Bahari Cakrawala Sebuku	13.17	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท พีทีที โกลบอล แอลเอ็นจี จำกัด	10.32	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายณพล ปิ่นสุภา) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที โกลบอล แอลเอ็นจี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสมพร ว่องวุฒิพรชัย) เป็นกรรมการของ บจ. พีทีที โกลบอล แอลเอ็นจี
บริษัท ปตท. จำกัด ก๊าซธรรมชาติ จำกัด	9.57	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 58 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายณพล ปิ่นสุภา) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. จำกัด ก๊าซธรรมชาติ
PTT (Cambodia) Limited	7.06	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท บิซิเนส เซอร์วิสเชส อัลไลแอนซ์ จำกัด	6.00	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต) เป็นกรรมการของ บจ. บิซิเนส เซอร์วิสเชส อัลไลแอนซ์ (ณ ธันวาคม 2560)
PTT (Lao) Co., Ltd.	4.96	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที เอนเนอร์ยี่ โซลูชันส์ จำกัด	4.22	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที เอนเนอร์ยี่ โซลูชันส์
บริษัท ไทยดับเบิ้ลดี จำกัด	4.20	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที โพลีเมอร์ โลจิสติกส์ จำกัด	3.80	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที โพลีเมอร์ มาร์เก็ตติ้ง จำกัด	2.95	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท โกลบอลกรีนเคมิคอล จำกัด (มหาชน)	2.55	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 72.29 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเขาว์) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. โกลบอล กรีน เคมิคอล
PTT International Trading London Ltd	2.07	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
Tiger Energy Trading Pte. Ltd.	0.66	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางบุบผา อมรเกียรติจักร) เป็นกรรมการของ บจ. Tiger Energy Trading
PTT GL Investment Limited	0.62	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท บิซิเนส โปรเฟสชันแนล โซลูชันส์ จำกัด	0.62	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต) เป็นกรรมการของ บจ. บิซิเนส โปรเฟสชันแนล โซลูชันส์
บริษัท พีทีที ฟีนอล จำกัด	0.61	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
PTTEP SP Limited	0.59	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTTGC America LLC	0.56	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT Philippines Trading Corporation	0.33	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไทยอู๋เบส จำกัด (มหาชน)	0.20	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไทยอู๋เบส
บริษัท ปตท. โกลบอล แมนเนจเม้นท์ จำกัด (เดิมชื่อ : บริษัท พีทีที พีเอ็มเอ็มเอ จำกัด)	0.18	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสัมฤทธิ์ สำเนียง) เป็นกรรมการของ บจ. ปตท. โกลบอล แมนเนจเม้นท์
บริษัท พีทีทีอียู ซีเอสเอส จำกัด	0.18	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้าและพลังงานร่วม จำกัด	0.08	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไทยออยล์ เอนเนอร์ยี่ ซีเอสเอส จำกัด	0.05	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท น้ำมัน ไออาร์พีซี จำกัด	0.05	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. น้ำมัน ไออาร์พีซี
บริษัท เวนคอเรจ (ไทยแลนด์) จำกัด	0.03	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ลาบิกซ์ จำกัด	0.03	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 75 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ลาบิกซ์
บริษัท พีทีที เมนเทนแนนซ์ แอนด์ เอนจิเนียริง จำกัด	0.02	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ท็อป โซลเว้นท์ จำกัด	0.01	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ท็อป โซลเว้นท์
บริษัท ไทยสโตนิกส์ จำกัด	0.01	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท โซลูชั่น ครีเอชั่น จำกัด	0.01	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
การร่วมค้า			
บริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด	306.98	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
Trans Thai - Malaysia (Malaysia) Sbd. Bhd.	79.63	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที เอ็มซีซี ปาโอเคม จำกัด	6.48	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที อาซาฮี เคมิคอล จำกัด	6.37	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น จำกัด	3.14	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 35 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท โอจีพี เอนเนอร์ยี โซลูชันส์ จำกัด	0.68	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 40 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
Nam Lik 1 Power Co., Ltd.	0.47	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 40 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท เอชเอ็มซี โปลิเมอส์ จำกัด	0.22	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 41.44 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัทรวม			
บริษัท ท่อส่งปิโตรเลียมไทย จำกัด	2.74	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 49.59 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน			
บริษัท สานพลัง วิศวกรรมเพื่อสังคม จำกัด	0.67	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	_____
บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	0.02	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 13.33 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	_____
รวมลูกหนี้อื่น	2,173.03		
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(198.54)		
รวมลูกหนี้อื่น – สุทธิ	1,974.49		

12.3.4.3 รายการเงินย่ำล่วงหน้าระยะสั้น

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย			
บริษัท พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล จำกัด	62.24	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน			
บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	311.12	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 13.33 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
รวม	373.36		

12.3.4.4 รายการเงินให้กู้ยืมระยะสั้น

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย			
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	3,700.00	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด	400.00	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์ นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็น กรรมการของ บจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก
PTT (Cambodia) Limited	74.79	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT (Lao) Co., Ltd.	71.00	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท.กรีน เอ็นเนอร์ยี่ (ประเทศ ไทย) จำกัด	428.84	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT Regional Treasury Center Pte. Ltd.	402.95	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสัมฤทธิ์ สำเนียง) เป็นกรรมการของ บจ. PTT Regional Treasury Center
รวมเงินให้กู้ยืมระยะสั้น	5,077.58		
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(428.84)		
รวมเงินให้กู้ยืมระยะสั้นทั้งหมด	4,648.74		

12.3.5 รายการลูกหนี้ระยะยาว เงินย่ำล่วงหน้ระยะยาว และเงินให้กู้ยืมระยะยาว แก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.5.1 รายการเงินให้กู้ยืมระยะยาว

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย			
บริษัท พีทีที เอ็นเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส จำกัด	22,120.52	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางนิธิตา เทพวันนังกูร) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที เอ็นเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	15,334.00	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด	3,831.11	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์ นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก
PTT Regional Treasury Center Pte. Ltd.	2,612.78	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์ จำกัด	580.00	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายฤกษ์ อิมแสง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิทวัส สวัสดิ์-ชูโต) เป็นกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์
PTT (Cambodia) Limited	224.35	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT (Lao) Co., Ltd.	172.50	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
รวม	44,875.26		
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(22,120.52)		
รวมเงินให้กู้ยืมระยะยาว	22,754.74		

12.3.6 รายการเข้าหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.6.1 รายการเข้าหนี้การค้า

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย			
บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	12,362.19	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.89 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการของ ปตท. (นายดอน วสันตฤกษ์) เป็นกรรมการของ บมจ.พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล อุทัยกุล นางบุผา อมรเกียรติจร) เป็น กรรมการของ บมจ.พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์เขียว) เป็นกรรมการ เลขานุการ คณะกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล
บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	10,214.78	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 49.10 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารของ ปตท. (นางนิธิตา เทพานังกูร นางศิริวรรณ เอี่ยมรุ่งโรจน์ นายณพล ปิ่นสุภา) เป็นกรรมการของ บมจ.ไทยออยล์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอัคริณ เดบศิริ) เป็นกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไทยออยล์
บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	9,757.22	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 65.29 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารของ ปตท. (นายเทวินทร์ วงศ์วานิช นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิตร) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสมพร ว่องวุฒิพรชัย) เป็น กรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
PTT International Trading Pte. Ltd.	4,040.35	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารของ ปตท. (นางนิธิตา เทพานังกูร) เป็นกรรมการของ PTT International Trading Pte. Ltd.
บริษัท ปตท.สผ.สยาม จำกัด	3,657.11	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท.สผ.อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด	2,284.41	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	1,421.20	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 38.51 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการของ ปตท. (นายเทวินทร์ วงศ์วานิช) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร นายกฤษณ์ อิ่มแสง) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นกรรมการเลขานุการ คณะกรรมการ และกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของบมจ. ไออาร์พีซี

12.3.6.1 รายการเข้าหนี้การค้า (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
PTTEP Australasia (Ashmore Cartier) Pty Ltd	1,237.11	- - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTTEP SP Limited	957.85	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	533.16	- - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท โกลบอลกรีนเคมิคอล จำกัด (มหาชน)	358.71	- -กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 72.29 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ไทยลูปเบส จำกัด (มหาชน)	149.51	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไทยลูปเบส
PTT (Cambodia) Limited	127.98	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ทรีพีทีพี จำกัด	76.85	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล จำกัด	66.22	- - กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท น้ำมัน ไออาร์พีซี จำกัด	50.48	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. น้ำมัน ไออาร์พีซี
PTT Philippines Trading Corporation	45.24	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไทยลูปเบสอินเดีย จำกัด	43.76	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก จำกัด	7.22	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก
บริษัท พีทีที ฟีนอล จำกัด	6.11	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที โพลีเมอร์ โลจิสติกส์ จำกัด	3.98	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท. จำหน่ายก๊าซธรรมชาติ จำกัด	2.90	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 58 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายพนพล ปิ่นสุภา) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. จำหน่ายก๊าซธรรมชาติ

12.3.6.1 รายการเข้าหนี้การค้า (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท ท็อป โซลเว้นท์ จำกัด	2.10	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ท็อป โซลเว้นท์
บริษัท ทีไอซี โกลบอล จำกัด	1.91	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT Philippines Corporation	0.07	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
การดำเนินงานร่วมกัน			
Moattama Gas Transportation Company	2,145.55	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 25.50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
Andaman Transporation Limited	1,431.59	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 80 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
Orange Energy Limited	299.01	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 53.95 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
B8/32 Partners Limited	299.01	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 25 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
การร่วมค้า			
บริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด	252.60	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที อาซาฮี เคมิคอล จำกัด	16.40	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัทร่วม			
บริษัท ท่อส่งปิโตรเลียมไทย จำกัด	187.91	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 49.59 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท อุบล ไบโอ เอทานอล จำกัด	66.16	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 21.28 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
รวม	52,106.65		

12.3.6.2 รายการเข้าหนี้อื่น

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย			
PTT International Trading Pte. Ltd.	1,202.59	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางนิธิตา เทพนังกูร) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. จำกัด
บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	895.28	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 65.29 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายเทวินทร์ วงศ์วานิช นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสมพร ว่องวุฒิพรชัย) เป็นกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
บริษัท พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น จำกัด (เดิมชื่อ : บริษัท พีทีที ไอซีที โซลูชั่นส์ จำกัด)	582.11	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น
บริษัท บีซีเนส เซอร์วิส เซส อัลไลแอนซ์ จำกัด	389.97	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต) เป็นกรรมการของ - บจ. บีซีเนส เซอร์วิส เซส อัลไลแอนซ์
บริษัท เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์ จำกัด	150.01	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายฤกษ์ อิ่มแสง) เป็นประธานกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต) เป็นกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์
บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	40.13	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.89 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการของ ปตท. (นายดอน วสันตฤกษ์) เป็นกรรมการของ บมจ.พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์ นางบุบผา อมรเกียรติจักร) เป็นกรรมการของ บมจ.พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์เมฆา) เป็นกรรมการ เลขานุการ คณะกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล

12.3.6.2 รายการเข้าหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท พีทีที เอนเนอร์ยี โซลูชันส์ จำกัด	38.13	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที เอนเนอร์ยี โซลูชันส์ จำกัด
บริษัท ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก จำกัด	25.16	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก
บริษัท พีทีที เมนเทนแนนซ์ แอนด์ เอนจิเนียริง จำกัด	23.80	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไออาร์พีซี คลีน พาวเวอร์ จำกัด	22.52	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท.สผ.อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด	19.03	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT International Trading London Ltd	11.29	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที โพลีเมอร์ มาร์เก็ตติ้ง จำกัด	8.26	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไทยลูบเบสันดิง จำกัด	6.40	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท เอ็นพีซี เซฟตี้ แอนด์ เอ็นไวรอนเม้นทอล เซอร์วิส จำกัด	3.59	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT (Lao) Co., Ltd.	2.91	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT (Cambodia) Limited	2.76	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท. จำกัด ก๊าซธรรมชาติ จำกัด	2.73	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายพนพล ปิ่นสุภา) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. จำกัด ก๊าซธรรมชาติ

12.3.6.2 รายการเข้าหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	2.56	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 49.10 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางนิธิตา เทพานังกูร นางศรียรรณ เอี่ยมรุ่งโรจน์ นายพนพล ปิ่นสุภา) เป็นกรรมการของ บมจ.ไทยออยล์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไทยออยล์
PTT Philippines Corporation	2.25	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	2.02	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT Oil Myanmar Co.,Ltd.	1.54	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท สก๊กล์ไฮยาลิทิ จำกัด	1.11	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 80.52 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ปตท. โกลบอล แมนเนจเม้นท์ จำกัด (เดิมชื่อ : บริษัท พีทีที พีเอ็มเอ็มเอ จำกัด)	0.95	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสัมฤทธิ์ สำเนียง) เป็นกรรมการของ บจ. ปตท. โกลบอล แมนเนจเม้นท์
PTT Regional Treasury Center Pte.Ltd.	0.87	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ทีโอซี ไกลคอล จำกัด	0.79	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	0.61	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 38.51 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการของ ปตท. (นายเทวินทร์ วงศ์วานิช) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ศรีนิชกร นายกฤษณ์ อิ่มแสง) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤษฎ์ สุรบถโสภณ) เป็นกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไออาร์พีซี

12.3.6.2 รายการเข้าหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล จำกัด	0.33	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที เอ็นเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส จำกัด	0.30	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางนิธิตา เทพวันกูร) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที เอ็นเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส
บริษัท พีทีที โพลีเมอร์ โลจิสติกส์ จำกัด	0.28	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด	0.21	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรุณพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์ นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก
Tiger Energy Trading Pte. Ltd.	0.15	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางบุบผา อมรเกียรติขจร) เป็นกรรมการของ Tiger Energy Trading Pte.
บริษัท พีทีทีอีพี เซอร์วิส จำกัด	0.10	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTTGC America LLC	0.06	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท เทคโนโลยี ไออาร์พีซี จำกัด	-	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. เทคโนโลยีไออาร์พีซี

12.3.6.2 รายการเข้าหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
การร่วมค้า			
บริษัท พีทีที อาซาฮี เคมีคอล จำกัด	2.33	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50.00 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท เอ็มเอ็มซี โปลิเมอส์ จำกัด	0.75	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 41.44 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น จำกัด	0.72	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 35.00 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต) เป็นกรรมการของ บจ. ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น
Trans Thai - Malaysia (Malaysia) Sbd. Bhd.	0.18	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50.00 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
Nam Lik 1 Power Co., Ltd.	0.05	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 40.00 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัทร่วม			
บริษัท ท่อส่งปิโตรเลียมไทย จำกัด	3.74	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 49.59 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน			
บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	39.17	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 13.33 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บจ. ทิพยประกันภัย
บริษัท สานพลัง วิสาหกิจเพื่อสังคม จำกัด	35.00	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด	31.79	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 15.00 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายพนพล ปิ่นสุภา) เป็นกรรมการของ บจ. ราชบุรี เพาเวอร์
รวม	3,554.53		

12.3.6.3 รายการเงินกู้ยืมระยะสั้น

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
บริษัทย่อย			
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	1,082.66	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที พีเอ็มเอ็มเอ จำกัด	1,013.15	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายสัมฤทธิ์ สำเนียง) เป็นกรรมการของ บจ. ปตท. โกลบอล แมนเนจเม้นท์
บริษัท พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล จำกัด	367.18	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที เอ็นเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส จำกัด	306.74	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางนิธิตา เทพวันนังกูร) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที เอ็นเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส
บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด	33.31	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรุณพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์ นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก
รวม	2,803.04		

12.3.6.4 รายการหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินที่ถึงกำหนดภายใน 1 ปี

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
การร่วมค้า			
บริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด	398.68	- กลุ่มบริษัท ถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
รวม	398.68		

12.3.6.5 รายการหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินระยะยาว

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2560 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	การบริหาร (ณ วันที่ 1 มกราคม 2561)
การร่วมค้า			
บริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด	4,274.28	- กลุ่มบริษัท ถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของกลุ่มบริษัท ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
รวม	4,274.28		

12.3 รายการระหว่างกันดังกล่าวเกิดจากสัญญาต่างๆ ซึ่งมีลักษณะของรายการและสัญญาโดยสรุปดังต่อไปนี้**(1) รายการระหว่าง ปตท. กับรัฐวิสาหกิจที่ถือหุ้นโดยรัฐบาล****ลักษณะของรายการ**

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2559 รับทราบมติคณะกรรมการพิจารณาสิทธิพิเศษของหน่วยงานและรัฐวิสาหกิจ ในการประชุมครั้งที่ 5/2558 เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2558 ที่กำหนดให้สิทธิพิเศษของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ตั้งแต่ 10,000 ลิตรขึ้นไป ให้แก่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจอื่นนอกจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็นประเภทไม่บังคับ อย่างไรก็ตาม ในปี 2560 ปตท. ยังคงขายผลิตภัณฑ์น้ำมันเชื้อเพลิงให้รัฐวิสาหกิจซึ่งมีความประสงค์ที่จะยังคงซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงจาก ปตท. ได้แก่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานคร การรถไฟแห่งประเทศไทย ทั้งนี้หากรัฐวิสาหกิจมีข้อตกลงชำระค่าซื้อน้ำมันเชื้อเพลิง ปตท. สามารถคิดดอกเบี้ยจากข้อตกลงชำระดังกล่าวได้ โดยอ้างอิงเงื่อนไขตามสัญญาซื้อขาย

(2) รายการระหว่าง ปตท. กับบริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) (PTTEP) ซึ่งเป็นบริษัทย่อย**ลักษณะของรายการ**

ผลิตภัณฑ์ที่ ปตท.สผ. และบริษัทย่อยทำการผลิตเพื่อจำหน่ายมี 4 ชนิด คือ น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ คอนเดนเสท และก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) สำหรับปี 2560 ปตท. เป็นผู้รับซื้อผลิตภัณฑ์เกือบทั้งหมดของ ปตท.สผ. และบริษัทย่อย คิดเป็นร้อยละ 87 ของผลิตภัณฑ์ของ PTTEP สำหรับการซื้อขายก๊าซธรรมชาติ ปตท. ได้ทำสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติระยะยาวกับ ปตท.สผ. อายุสัญญาประมาณ 25-30 ปี มีการกำหนดปริมาณซื้อขายขั้นต่ำเป็นรายปี ส่วนการซื้อขายน้ำมันดิบและคอนเดนเสท ปตท. ทำสัญญาซื้อน้ำมันดิบและคอนเดนเสทกับ ปตท.สผ. ในขณะที่ ปตท. เป็นผู้ขายน้ำมันอากาศยาน และดีเซลหมุนเร็วให้กับ PTTEP ทั้งนี้ ราคาซื้อขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมดังกล่าวข้างต้นเป็นราคาที่อ้างอิงจากราคาตลาดโลก และเป็นราคาที่ผู้ร่วมทุนของโครงการขายให้ ปตท. หรือเป็นราคาอ้างอิงมาตรฐานที่แข่งขันได้ และมีเงื่อนไขที่สมเหตุสมผล

(1) รายการธุรกิจปกติ หรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติ

ลักษณะรายการ	มูลค่าสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2560	ความจำเป็นและสมเหตุสมผล
1.1 การขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ดังนี้ ก๊าซแอลพีจี 88,981.10 เมตริกตัน น้ำมันดิบ 16.17 ล้านบาร์เรล คอนเดนเสท 11.29 ล้านบาร์เรล ก๊าซธรรมชาติ 631,400.66 ล้านลูกบาศก์ฟุต	126,362.47 ล้านบาท	การคำนวณราคาซื้อขายของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมนั้นได้อ้างอิงจากราคาตลาดโลกและเป็นราคาที่ผู้ร่วมทุนของโครงการขายให้ ปตท.
1.2 การซื้อน้ำมันเชื้อเพลิง ดังนี้ น้ำมันอากาศยาน 1.76 ล้านลิตร น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว 100.40 ล้านลิตร ก๊าซธรรมชาติ 67.73 ล้านลูกบาศก์ฟุต	2,241.2 ล้านบาท	คณะกรรมการบริษัท ปตท.สผ. ได้อนุมัติสัญญาซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงกับ บริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน) เป็นระยะเวลา 5 ปี (2557 – 2561) โดยมีข้อตกลงและราคาซื้อขายเป็นไปตามราคาอ้างอิงมาตรฐานที่แข่งขันได้ในตลาด และมีเงื่อนไขที่สมเหตุสมผล

(3) รายการระหว่าง ปตท. กับบริษัทในเครือกลุ่มปิโตรเคมีและการกลั่น

ลักษณะของรายการ

ปตท. ทำสัญญาจัดหาน้ำมันดิบ จัดหาวัตถุดิบเพื่อผลิตปิโตรเคมี และสัญญารับซื้อผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูปและปิโตรเคมีกับบริษัทในเครือกลุ่มปิโตรเคมีและการกลั่น ลักษณะของสัญญาที่สำคัญสามารถสรุปแยกในแต่ละบริษัทตามรายละเอียดด้านล่าง นอกจากนี้ ปตท. ยังได้ทำสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติเพื่อใช้ในการกระบวนการผลิต รวมทั้งสัญญาซื้อขายตราสารอนุพันธ์เพื่อการบริหารความเสี่ยงด้านราคาของน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูปเพื่อลดผลกระทบจากความผันผวนของราคา อย่างไรก็ตาม การบริหารความเสี่ยงด้านราคาดังกล่าวขึ้นกับนโยบายของแต่ละบริษัทนั้น ๆ

ลักษณะของสัญญากับบริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) (TOP)

- ปตท. จัดหาน้ำมันดิบและรับซื้อผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูปจาก TOP ในสัดส่วนขั้นต่ำร้อยละ 49.99 ของกำลังการกลั่นในราคาตลาด โดยสัญญานี้มีระยะเวลาขั้นต่ำ 10 ปี นับจากปี 2557 โดยหลังจากระยะเวลา 10 ปี คู่สัญญาสามารถที่จะขอยกเลิกสัญญาได้โดยแจ้งความประสงค์เป็นลายลักษณ์อักษรเป็นการล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 12 เดือนตามข้อกำหนดและเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในสัญญา POCSA
- ปตท. จัดหาก๊าซธรรมชาติให้ TOP เพื่อใช้ในโรงกลั่นของบริษัทฯ ตามปริมาณในสัญญาในราคาตลาดตามปกติของธุรกิจ โดยสัญญามีระยะเวลา 10 ปี (1 มกราคม 2557 – 31 ธันวาคม 2566)
- ปตท. มีสัญญาระยะสั้นในการฝากเก็บน้ำมันเพื่อเก็บเป็นน้ำมันสำรองตามกฎหมาย

ลักษณะรายการและสัญญากับบริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) (IRPC)

- ปตท. จัดหาน้ำมันดิบให้ IRPC ตามสัญญาจัดหาน้ำมันดิบแบบ Term และ Spot โดยจะมีการเจรจาต่ออายุสัญญาปีต่อปี ซึ่งราคาซื้อขายเป็นไปตามราคาตลาด
- ปตท. ทำสัญญาซื้อผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูปกับ IRPC ที่คลังของ IRPC ซึ่งตั้งอยู่ที่ระยองและชุมพร มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2560 เป็นระยะเวลา 1 ปี โดยมีการเจรจาต่ออายุสัญญาปีต่อปี ซึ่งราคาซื้อขายเป็นไปตามราคาตลาด
- ปตท. จัดทำสัญญาจำหน่ายก๊าซธรรมชาติให้กับ IRPC เพื่อใช้ในการกระบวนการผลิตไฟฟ้าและพลังงานความร้อนร่วม มีระยะเวลาสัญญา 10 ปี (14 มกราคม 2554 – 13 มกราคม 2564) และเพื่อใช้ในการกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ มีระยะเวลาสัญญา 5 ปี (10 พฤศจิกายน 2558 – 31 ตุลาคม 2563) โดยราคาซื้อขายเป็นไปตามราคาตลาด
- นอกจากนี้ ปตท. ยังได้ทำการบริหารความเสี่ยงด้านราคาน้ำมัน เพื่อลดผลกระทบจากความผันผวนของราคา
- อย่างไรก็ตาม การบริหารความเสี่ยงด้านราคาดังกล่าวขึ้นกับนโยบายของ IRPC

ลักษณะรายการและสัญญากับ บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) (PTTGC)

PTTGC เป็นบริษัทที่เกิดขึ้นจากการควบรวมบริษัทตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2535 ระหว่างบริษัท ปตท. เคมิคอล จำกัด (มหาชน) (PTTCH) กับ บริษัท ปตท. อะโรเมติกส์และการกลั่น จำกัด (มหาชน) (PTTAR) โดยได้จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทเมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2554 และได้รับมาซึ่งทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบทั้งหมดของทั้งสองบริษัทดังกล่าว โดยภายหลังจากการควบรวมบริษัทระหว่าง PTTCH กับ PTTAR แล้วนั้น บริษัทใหม่ได้คงไว้ซึ่งกิจการเดิมของทั้งสองบริษัท โดยกลุ่มธุรกิจที่มีรายการและสัญญาระหว่างกันมีดังต่อไปนี้

ธุรกิจปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์

- ปตท. เป็นผู้จัดหาวัตถุดิบหลักที่ใช้ในกระบวนการผลิตให้กับ PTTGC ได้แก่ ก๊าซเอเทน ก๊าซโพรเพน ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) และก๊าซโซลีนธรรมชาติ (NGL) โดยรายละเอียดของสัญญาซื้อขายวัตถุดิบหลักที่สำคัญประกอบด้วย

วัตถุดิบ	ปริมาณการจัดหาตามสัญญา (ตันต่อปี)	ปีที่สิ้นสุดสัญญา (พ.ศ.)
เอเทน	454,000 - 605,000	2563
เอเทน	370,000 – 500,000	2563
เอเทน	1,300,000 – 1,350,000	2568
โพรเพน	126,000 - 168,000	2563
แอลพีจี	100,000 - 160,000	2563
แอลพีจี	> 240,000	2563
แอลพีจี	336,000	2563
แอลพีจี	> 156,000	2564
เอ็นจีแอล	380,000 – 470,000	2564

โดยสัญญาซื้อขายวัตถุดิบหลักนี้ โครงสร้างราคาวัตถุดิบก๊าซเอเทนแปรผันตามราคาผลิตภัณฑ์เม็ดพลาสติก HDPE ประเภทฟิล์ม (HDPE Film Grade) ในตลาดเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งจะสะท้อนภาวะของตลาดปิโตรเคมีทั้งสายไปถึงตลาดเม็ดพลาสติก HDPE ส่วนโครงสร้างราคาวัตถุดิบก๊าซโพรเพนและก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) แปรผันตามราคาผลิตภัณฑ์เม็ดพลาสติก PP ประเภทฟิล์ม (PP Film Grade) ในตลาดเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนราคาวัตถุดิบอื่นเป็นไปตามราคาที่ตกลงกันซึ่งอิงกับราคาตลาดทั่วไป

สัญญาซื้อขายวัตถุดิบดังกล่าวเมื่อสิ้นสุดแล้วสามารถต่ออายุสัญญาได้อีก 5 ปี ทั้งนี้ขึ้นกับเงื่อนไขที่ระบุไว้ในแต่ละสัญญา

- ปตท. ทำสัญญาจัดหาคอนเดนเสทให้กับ PTTGC โดยทำเป็นสัญญาซื้อขายระยะยาวที่อิงกับตะกร้าราคาน้ำมันดิบ (Basket of Crude Oil Prices) ในปริมาณ 4.6 – 6.1 ล้านตันต่อปี
- ปตท. ทำสัญญารับซื้อผลิตภัณฑ์อะโรเมติกส์และเนฟทาที่ผลิตจากโรงอะโรเมติกส์ของ PTTGC เพื่อจำหน่ายให้แก่ลูกค้าส่งออก โดยเป็นสัญญาระยะยาวนับตั้งแต่ปี 2544 ภายใต้เงื่อนไข Evergreen Basis โดยหลังจากปี 2556 ให้ถือว่าสัญญามีผลต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เว้นแต่จะมีการบอกกล่าวล่วงหน้า
- ปตท. มีสัญญาระยะสั้นในการฝากเก็บน้ำมันเพื่อเก็บเป็นน้ำมันสำรองตามกฎหมาย

ธุรกิจการกลั่นน้ำมันและจัดหาผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีสำเร็จรูป

- ปตท. จัดหาน้ำมันดิบตามสัญญาจัดหาน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่น (Feedstock Supply Agreement) โดย มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2552 ซึ่ง ปตท. จะจัดหาตามชนิดและปริมาณที่ PTTGC กำหนดด้วยราคาตลาด ทั้งการนำเข้าจากต่างประเทศและน้ำมันดิบที่ผลิตได้ในประเทศ
- ปตท. รับซื้อผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูปที่ได้จากการกลั่นในปริมาณขั้นต่ำไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ตามราคาตลาดในประเทศ โดยสัญญามีระยะเวลา 18 ปี มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2549 หลังจาก 18 ปี ให้ถือว่าสัญญามีผลต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เว้นแต่จะมีการบอกกล่าวล่วงหน้า

- ปตท. จัดทำสัญญาซื้อขายผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูปของโครงการขยายการลงทุน (New Complex Product Offtake Agreement) กับ PTTGC เป็นระยะเวลา 18 ปี ตั้งแต่วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2549 หลังจาก 18 ปี ให้ถือว่าสัญญามีผลต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เว้นแต่จะมีการบอกกล่าวล่วงหน้า โดย ปตท. จะรับซื้อผลิตภัณฑ์ทั้งหมดของปริมาณผลิตภัณฑ์ที่ PTTGC ผลิตได้จาก Upgrading Complex โดย ปตท. จะรับซื้อผลิตภัณฑ์อย่างน้อยร้อยละ 50 ของจำนวนผลิตภัณฑ์ทั้งหมดในราคาตลาดในประเทศ
- ปตท. ทำสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติกับ PTTGC เพื่อใช้ในกระบวนการผลิตน้ำมันสำเร็จรูป และการผลิตไฟฟ้า ซึ่งสัญญาจะสิ้นสุดลงในปี 2561
- นอกจากนี้ ปตท. ยังได้ทำการบริหารความเสี่ยงด้านราคาน้ำมัน เพื่อลดผลกระทบจากความผันผวนของราคา
- อย่างไรก็ตาม การบริหารความเสี่ยงด้านราคาดังกล่าวขึ้นกับนโยบายของ PTTGC

ลักษณะรายการและสัญญากับบริษัท เอ็ชเอ็มซี โปลิเมอส์ จำกัด (HMC)

- ปตท. ทำสัญญาจัดหาวัตถุดิบที่ใช้ในกระบวนการผลิตให้แก่ HMC โดยทำสัญญาซื้อขายวัตถุดิบก๊าซโพรเพนระยะยาว มีอายุสัญญา 15 ปี (19 มกราคม 2553 – 18 มกราคม 2568) และสามารถต่ออายุได้คราวละ 5 ปี โดยโครงสร้างราคาจะแปรผันตามราคาผลิตภัณฑ์เม็ดพลาสติก PP ประเภทฟิล์ม (PP Film Grade) ในตลาดเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
  - ปตท. จัดหาก๊าซธรรมชาติให้ HMC เพื่อใช้ในกระบวนการผลิต ตามปริมาณในสัญญาในราคาตลาดตามปกติของธุรกิจ โดยสัญญา มีระยะเวลา 10 ปี (30 ตุลาคม 2552 – 29 ตุลาคม 2562)
- เนื่องด้วย ปตท. ได้ดำเนินการโอนขายหุ้นทั้งหมดที่อยู่ในบริษัท HMC ให้แก่ PTTGC เมื่อวันที่ 3 ก.ค.2560 จึงทำให้ลักษณะของรายการและสัญญาที่ ปตท. มีกับบริษัทดังกล่าว ไม่ถือเป็นรายการระหว่างกัน

ลักษณะรายการและสัญญากับบริษัท พีทีที อาซาฮี เคมิคอล จำกัด (PTTAC)

- ปตท. จัดหาวัตถุดิบที่ใช้ในกระบวนการผลิตให้แก่ PTTAC ตั้งแต่ปี 2551 โดยทำสัญญาซื้อขายวัตถุดิบก๊าซโพรเพนระยะยาว มีอายุสัญญา 15 ปี นับตั้งแต่โรงงานเริ่มดำเนินการผลิต (3 พฤศจิกายน 2554 - 2 พฤศจิกายน 2569) และสามารถต่ออายุได้คราวละ 5 ปี โดยโครงสร้างราคาจะแปรผันตามราคาผลิตภัณฑ์เม็ดพลาสติก PP ประเภทฟิล์ม (PP Film Grade) ในตลาดเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
  - ปตท. จัดหาก๊าซธรรมชาติให้ PTTAC เพื่อใช้ในกระบวนการผลิตตามปริมาณในสัญญาในราคาตลาดตามปกติของธุรกิจ โดยสัญญา มีระยะเวลา 15 ปี (21 มีนาคม 2554 – 20 มีนาคม 2569)
- เนื่องด้วย ปตท. ได้ดำเนินการโอนขายหุ้นทั้งหมดที่อยู่ในบริษัท PTTAC ให้แก่ PTTGC เมื่อวันที่ 3 ก.ค.2560 จึงทำให้ลักษณะของรายการและสัญญาที่ ปตท. มีกับบริษัทดังกล่าว ไม่ถือเป็นรายการระหว่างกัน

(4) รายการระหว่าง ปตท. กับบริษัทในเครือกลุ่มธุรกิจโครงสร้างพื้นฐาน

ลักษณะรายการและสัญญากับ บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ชินเนอรี่ จำกัด (มหาชน) (GPSC)

ปตท. ทำสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการผลิตกระแสไฟฟ้าเพื่อจำหน่าย ซึ่งเป็นรายการธุรกิจปกติของบริษัทฯ ทั้งนี้ ปตท. เป็นผู้ขายก๊าซธรรมชาติให้แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแต่เพียงรายเดียวในประเทศ โดยมีราคาและเงื่อนไขการรับซื้อก๊าซธรรมชาติตามสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติ โดย ปตท. และ โรงไฟฟ้าของ GPSC มีสัญญาซื้อขายก๊าซ ดังนี้

1) โรงไฟฟ้าศรีราชา มีการเข้าทำสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติกับปตท. เป็นระยะเวลา 25 ปี สิ้นสุดในปี 2567 ที่ราคาก๊าซสำหรับผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายใหญ่ (IPP Gas Price) โดยบริษัทสามารถส่งผ่านค่าเชื้อเพลิงรวมอยู่ในค่าพลังงานไฟฟ้า (Energy Payment) ไปยัง กฟผ. ทั้งนี้ กรณีที่ ปตท. ไม่สามารถจัดส่งปริมาณก๊าซธรรมชาติได้ตามสัญญาดังกล่าวและ กฟผ. สั่งให้บริษัทเดินเครื่องด้วยเชื้อเพลิงสำรอง กฟผ. จะเป็นผู้ชดเชยค่าเชื้อเพลิงส่วนที่เพิ่มขึ้นให้แก่บริษัท โดยโรงไฟฟ้าศรีราชาได้ทำสัญญาซื้อ

ขายน้ำมันดีเซลกับ TOP เพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงสำรองในกรณีที่ไม่สามารถจัดหาก๊าซธรรมชาติได้ โดยสัญญา มีระยะเวลา 25 ปี สิ้นสุดในปี 2567

2) โรงผลิตสาธารณูปการ 1 (Central Utility Plant 1: CUP-1) ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้า โดยมีการเข้าทำสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติกับ ปตท. เป็นระยะเวลา 15 ปี สิ้นสุดปี 2564

3) โรงผลิตสาธารณูปการ 2 (Central Utility Plant 2: CUP-2) ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้า โดยมีการเข้าทำสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติกับ ปตท. เป็นระยะเวลา 15 ปี สิ้นสุดในปี 2566

4) โรงผลิตสาธารณูปการ 3 (Central Utility Plant 3: CUP-3) โรงผลิตสาธารณูปการ 3 ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไอน้ำ โดยมีการเข้าทำสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติกับ ปตท. เป็นระยะเวลา 15 ปี สิ้นสุดปี 2567

ความสมเหตุสมผลของการเข้าทำรายการระหว่างกัน

สำหรับการเข้าทำรายการซื้อสินค้า วัตถุดิบ และ/หรือ รับบริการจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกันนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดร่วมกันในการดำเนินธุรกิจภายในกลุ่ม ปตท. และเพื่อสนับสนุนความมั่นคงทางพลังงานของประเทศ โดยเป็นการดำเนินการตามธุรกิจปกติ โดยที่ปริมาณสินค้าหรือวัตถุดิบที่บริษัทฯ ซื้อ/ขาย หรือบริการที่บริษัทฯ ให้/ได้รับจากบริษัทที่เกี่ยวข้องนั้น สอดคล้องกับความต้องการและการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ ทั้งนี้ราคาที่ได้รับซื้อ/ขาย หรือให้/รับบริการจากบริษัทที่เกี่ยวข้องมีลักษณะเป็นไปตามที่ตกลงกันในสัญญาซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ทางการค้าแก่ทั้งบริษัทฯ และบริษัทที่เกี่ยวข้อง โดยที่มิได้มีวัตถุประสงค์ในการถ่ายเทผลประโยชน์ระหว่างกัน หรือมีรายการใด ๆ เป็นพิเศษ

นโยบายเกี่ยวกับรายการระหว่างกันในอนาคต

รายการระหว่างกันของ ปตท. ในอนาคต จะเป็นรายการที่ดำเนินการทางธุรกิจตามปกติเช่นเดิม ไม่มีรายการใดเป็นพิเศษ ไม่มีการถ่ายเทผลประโยชน์ระหว่าง ปตท. บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทที่เกี่ยวข้อง และผู้ถือหุ้น ส่วนนโยบายการกำหนดราคา ระหว่าง ปตท. กับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน กำหนดจากราคาตามปกติของธุรกิจเช่นเดียวกับที่กำหนดให้กับบุคคล/กิจการอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกัน สำหรับราคาสินค้าที่ซื้อจากบริษัทย่อยจะเป็นไปตามราคาจำหน่ายของบริษัทย่อยที่อ้างอิงจากราคาตลาด การเปิดเผยรายการที่เกี่ยวข้องกันจะเป็นไปตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีเรื่องการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งกำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี